

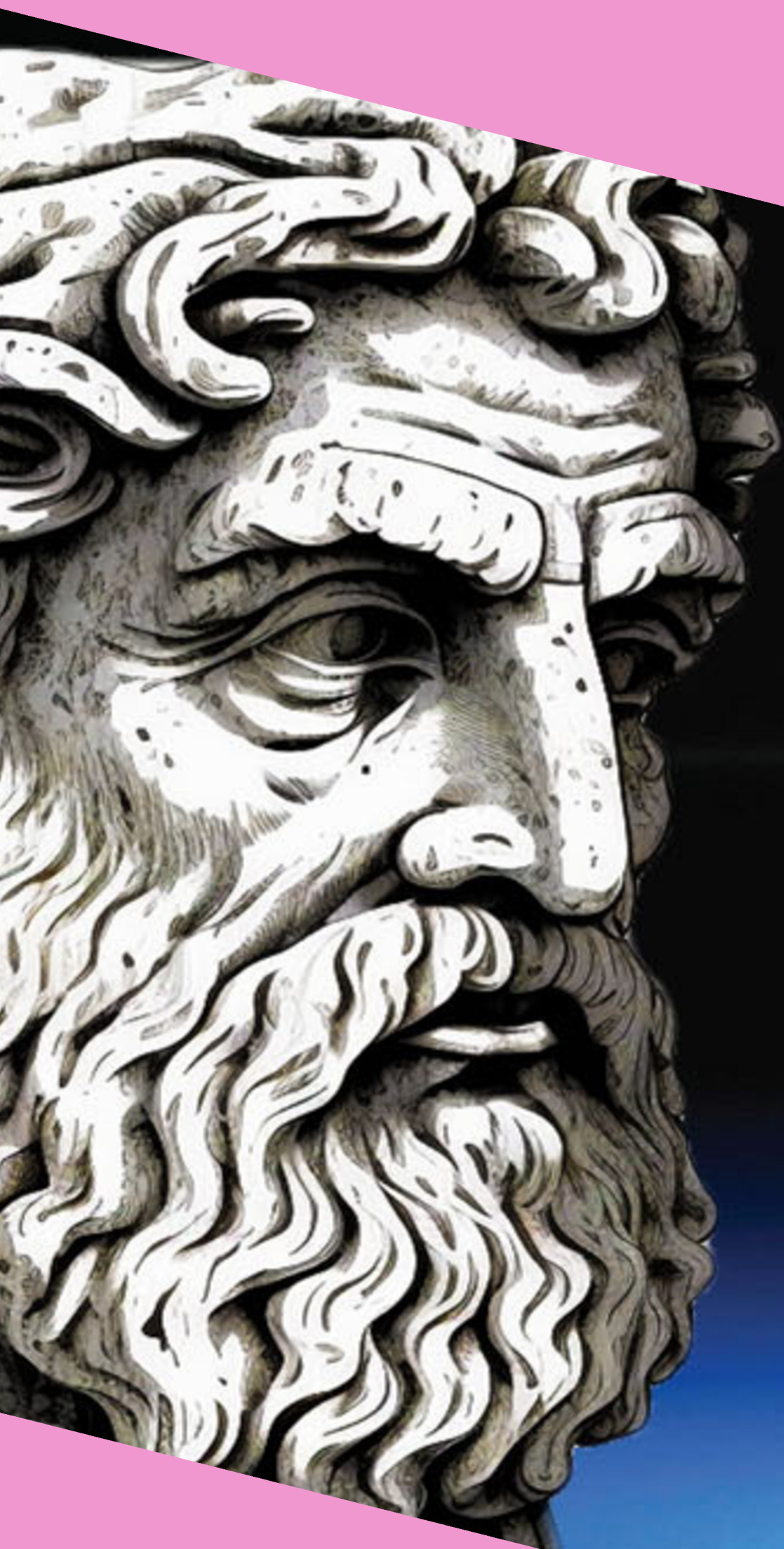
W วารสาร

รัฐศาสตร์รอบรู้และสหวิทยาการ

Journal of Wisdom Political Science and Multidisciplinary Science

ISSN 2730-2970 (Print)

ISSN 2985-1351 (Online)



ปีที่ 7 ฉบับที่ 5 กันยายน - ตุลาคม 2567

Vol. 7 No. 5 September - October 2024

วารสารรัฐศาสตร์รอบรู้และสหวิทยาการ

Journal of Wisdom the Political Science and Multi-Disciplinary Sciences

กำหนดการเผยแพร่

วารสารรัฐศาสตร์รอบรู้และสหวิทยาการ กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 6 ฉบับ

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นช่องทางการเผยแพร่ผลงานวิชาการและผลงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ของคณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปในแขนงวิชาที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นผลงานในเชิงบูรณาการหลักรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ สังคมศาสตร์ บริหารธุรกิจ บริหารการศึกษา พระพุทธศาสนาปรัชญา และนิติศาสตร์ ตลอดจนบทความวิชาการที่น่าสนใจ องค์กรความรู้ใหม่ และประเด็นที่อยู่ในความสนใจของสังคม กำหนดออกวารสารปีละ 6 ฉบับ เป็นราย 2 เดือน ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ ฉบับที่ 2 เดือนมีนาคม-เมษายน ฉบับที่ 3 เดือนพฤษภาคม-มิถุนายน ฉบับที่ 4 กรกฎาคม-สิงหาคม ฉบับที่ 5 กันยายน-ตุลาคม และฉบับที่ 6 พฤศจิกายน-ธันวาคม

บรรณาธิการ

ผศ.(พิเศษ) พล.ต.ท.ดร.สันฐาน ชยนนท์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

กองบรรณาธิการ

พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ, ศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รศ.ดร.โชติ บดีรัฐ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ผศ.ดร.ตระกูล ชำนาญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

รศ.ศิริโรจน์ ภาคสุวรรณ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ดร.กัณติวรรณ กัลยาณมิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ดร.สันหนัฐ จักรภัทรวงศ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

เลขานุการ : นางสาวกุลธิดา อุ่นจิต ศิลปกรรม : นายลิขิต เกิดมงคล

บรรณาธิการวารสารรัฐศาสตร์รอบรู้และสหวิทยาการ

890/269 ถนน พระราม 3 แขวงบางโพงพาง เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร 10120

<http://so1.tci-thaiko.org/index.php/WPSMS/index>

E-mail : sunthan.chayanon@gmail.com

ผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ

พระเมธาวิสัยรส (สุเทพ ปวิสโก), รศ.ดร.

รศ.ศิโรตม์ ภาคสุวรรณ

รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม

ผศ.พ.ต.ท.ดร.ไวพจน์ กุลาชัย

ดร.ทีฆัมพร พันลิกเดช

พ.ต.อ.ดร.สุริยะ ประภาณสาร

ดร.จักรวาล สุขไมตรี

เสาวภา ไพทยวัฒน์

ผศ.ดร.บารมีบุญ แสงจันทร์

ดร.สืบสวัสดิ์ วุฒิวรดิษฐ์

ดร.กীরติวรรณ กัลยาณมิตร

ดร.ชฎาธิดา สุวรรณรัตน์

ดร.สัณห์ญ์ จักรภัทรวงศ์

ผศ.ดร.องค์อร สงวนญาติ

ผศ.ดร.จิรัช ชวนชม

พล.ต.ต.ดร.ปรีดา สถาวร

พล.ต.ต.ดร.คมสัน สุขมาก

พ.ต.อ.ดร.ฤทธิ์ชัย ช่างคำ

ดร.ณัทกิจพัฒน์ หอมวิจิตรกุล

นางสาวจิตาภา บัวใหญ่รักษา

สืบพันธุ์ กายูจนวงศ์ไพศาล

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

มหาวิทยาลัยชินวัตร

บทบรรณาธิการ

วารสารรัฐศาสตร์รอบรู้และสหวิทยาการฉบับนี้ เป็นวารสาร ปีที่ 7 ฉบับที่ 5 กันยายน - ตุลาคม 2567 ที่ได้รับรองคุณภาพวารสารจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index-TCI) เพื่อรักษาคุณภาพของบทความ ให้เป็นไปตามเงื่อนไขและกติกาสากลกองบรรณาธิการได้พิจารณาบทความโดยเสนอบทความต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรอง (Peer Review) พิจารณาตรวจแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ของบทความก่อนการลงตีพิมพ์เพื่อคัดเลือกและกลั่นกรองบทความให้เกิดความความสมบูรณ์และมีคุณภาพมากที่สุดเพื่อควรค่าแก่การตีพิมพ์เผยแพร่และเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางวิชาการและเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพทางด้านการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการสำหรับเนื้อหาของวารสารฉบับนี้ถือได้ว่ามีความโดดเด่นที่เน้นกระบวนการวิจัยที่เข้มข้นประกอบไปด้วยจำนวนบทความทั้ง 15 บทความ โดยภาพรวมหลักเป็นการพัฒนาจากงานวิจัยที่ศึกษากรณีเฉพาะ (Case Study) ที่แต่ละบทความได้เน้นกระบวนการวิจัยเชิงลึกในหลายรูปแบบทั้งในรูปแบบของการสนทนากลุ่มการสอบถามและการสัมภาษณ์ประกอบกับบทความส่วนใหญ่แสดงถึงการทำงานร่วมกันของผู้นิพนธ์ในลักษณะที่ทีมงานทำให้บทความมีความละเอียดรอบคอบถี่ถ้วนมีการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะได้อย่างสมบูรณ์น่าสนใจขอขอบคุณคณาจารย์นักศึกษาและผู้สนใจทั่วไปทุกท่านที่ให้ความสนใจร่วมส่งบทความเผยแพร่ในวารสารรัฐศาสตร์รอบรู้และสหวิทยาการและขอขอบคุณกองบรรณาธิการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณากลั่นกรองบทความทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) พลตำรวจโท ดร.สันฐาน ชยนนท์

บรรณาธิการ

สารบัญ (Content)

	หน้า
กองบรรณาธิการ	ก
ผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ	ข
บทบรรณาธิการ	ค
The application of Yunnan Yi costume color elements in space design	1
Ziawang Cheng and Isarachai Buranaut	
Woodblock New Year Paintings in Zhuxian Town: The Aesthetic and Innovative Design of Chinese Folk Art	17
Jingjing Jin and Prathabjai Suwanthada	
การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ ผู้ผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี	39
กฤตชัย อัครนิรัตน์ และอรนุช ฐิติวิริยะ	
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการทำกำไร ของธุรกิจการแพทย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	56
อนุสรรา ทองคำชู สุรัชย์ เอ็มอักษร และมนตรี สังข์ทอง	
ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการประยุกต์ใช้การผลิตแบบลีนต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์	92
พัฒนพงษ์ สุหญ้านาง ทิฆัมพร พันลึกเดช และวิรุฬห์รัตน์ ผลทวีโชติ	
ปัจจัยด้านคุณภาพการใช้งานที่มีผลต่อการยอมรับระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กร บนระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์ ของ บริษัท อินเทลลิเจนซ์ อินโนเวชั่น จำกัด	110
โชติกา แก้วพิศ และนุชรรัตน์ นุชประยูร	
มูลค่าเพิ่มสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ กรณีศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	130
ธีรเดช ชื่นประภาณุสรณ์ องค์กร สงวนญาติ ประกฤติ พูลพัฒน์ สุทธาสินี เกสรประทุม และวราธร อภิรัตน์	
การมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของภาคประชาชนชุมชนวิมานสุข เขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร	148
อำพร วุฒิกิจ และภูกิจ ยลชญาวง	
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกตั้งในตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี	163
ธนาคร สงคราม และภูกิจ ยลชญาวง	
ปัจจัยการบริหารจัดการหน่วยเลือกตั้งที่ 6 ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี	180
ภูกิจ ยลชญาวง และพศิน เพชรจิรานน	
การนำนโยบายส่งเสริมการซื้อขายสินค้าออนไลน์ ผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E- Commerce) ไปปฏิบัติ	198
คันสนะ สุริยะโยธิน กมลพร กัลยาณมิตร สถิตย์ นิยมญาติ และทักษิณีย์ ลักขณาภิชนชัย	

	หน้า
ปัจจัยอัตราส่วนทางการเงินที่ส่งผลต่อราคาหลักทรัพย์ของบริษัท ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET 100	214
พิธาน แสนภักดี จุรีพร สุขสมกิจ สุกัญญา วงษ์ลคร จินตนา โสมโสตา สุภานันต์ จันทรตรี นฤพล อ่อนวิมล และ สมาลี นามโชติ	
ผลกระทบจากนโยบายการเมืองในมาตรการจำกัดการใช้สารเคมี ในการกำจัดวัชพืชและศัตรูพืช ระหว่างปี พ.ศ. 2562-2564	230
ธนัท การพานิช	
ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของพนักงานบริษัทแห่งหนึ่ง เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร	248
ภูกิจ ยลชญาวง และปรกรณ์ ศรีเรือง	
Factors Affecting Student Engagement in Vocal Education: The Role of Flow Experience and Learning Motivation in Music Pedagogy	264
Kong Jiayin	

The application of Yunnan Yi costume color elements in space design

Cheng Ziwang¹ Isarachai Buranaut¹

Received: April 7, 2024. Revised: October 14, 2024. Accepted: October 14, 2024

Abstract

Yunnan Province, a multi-ethnic province in the border area of southwest China, is a rich tapestry of diverse ethnic minority cultures and traditional costumes. The Yi people, one of the oldest ethnic minorities in China, have their costumes listed as part of the national intangible cultural heritage, a testament to their specific research value. The author's commitment to integrating Yi costume color culture with contemporary interior space design is not just a theoretical exploration but a practical application that can create a suitable environment for the inheritance of regional ethnic culture and provide more theoretical support and practical application programs for the protection and inheritance of ethnic culture.

Keywords: Yunnan Yi costume, space design, costumes

Introduction

Environmental design is a comprehensive interdisciplinary professional field that aims to provide a reasonable living space for human beings through sensible planning and design to meet people's material and spiritual needs. With the development of The Times, the discipline of environmental design has encountered more and more challenges. Nowadays, based on post-modernism, the development and research of contemporary design are gradually deepened, and people pay more and more attention to traditional culture. More designers will integrate

¹ Faculty of Decorative Arts, Silpakorn University. Email: 2896590605@qq.com

conventional cultural elements into space design to meet people's spiritual needs.

As we all know, the inheritance and development of culture need objective carriers to bear people's subjective images and spread the connotation of culture through the means of use. According to the article "Color technology is not necessary for rich and efficient color language," "Each culture has its unique color concepts and symbolism, and through the language of color, people can transmit and share cultural values, beliefs and traditions" (Wnuk et al., 2022). This unique aspect of culture, expressed through color, is a rich and diverse tapestry that we can all appreciate and learn from.

Color plays a vital role in our lives; it has been assumed as a culture since ancient times and continues to affect people's lives; in the article "Visual performance of painting colors based on psychological factors" provided by Frontiers in Psychology: "Since ancient times, people have been studying color, until the 20th century began to appear a relatively complete color system. In modern psychology, researchers have found that vision is the most important way to obtain information sources, and its acceptance is far greater than that of hearing, smell, and touch" (Chen Chen Yao, 2022). Therefore, in our daily lives, even without any language or other information communication, color can still be used as a primary means of information transmission and emotional stimulation for human beings. After the development of the rational and functional design of modernism, the post-modernist design represented by color and national culture emerged in the 1960s, which not only inherited the functional concept of modernism but also added more humanized decoration. Therefore, in exploring contemporary design, designers have been striving to explore more national culture and a more inclusive design environment.

As the seventh largest ethnic group in China, the Yi nationality has numerous branches. The Yi people in China are mainly distributed in the four provinces (regions) of "Dian" (Yunnan), "Sichuan" (Sichuan), "Qian"

(Guizhou), and "GUI" (Guangxi). Among them, there are 4.05 million Yi people in Yunnan Province, concentrated in Chuxiong Yi Autonomous Prefecture, Honghe Hani Yi Autonomous Prefecture, Eshan, Ninglang, Lunan, and other counties (Bai Du, YI,2020). Yunnan Province, referred to as "Cloud" or "Yunnan," is a multi-ethnic province in the border region of southwest China. The province has 25 ethnic minorities, and so many live together to create a rich diversity of ethnic culture, traditional clothing, and clothing colors. Chuxiong Yi Autonomous Prefecture, as a tourist city in Yunnan Province with Yi culture as the central ethnic culture, will be more perfect and centralized in its preservation. (Figure 1)



Figure 1: Chuxiong Yi Autonomous Prefecture, Yunnan Province, China
(Map source: Google Maps)

As one of the oldest ethnic minorities in China, the culture of the Yi is still intact today after a long period of development. After consulting "Chuxiong Prefecture to promote the high-quality development of Yi cultural industry characteristics - thread the needle weaving Jinxiu life" in detail On November 4, 2014, the Yi costumes of Chuxiong in Yunnan Province were approved by The State Council of the People's Republic of China to be included in the fourth batch of national intangible cultural heritage list (Bai Du, Yunnan Provincial People's Government, 2023), It has great research value, and after a long time of development, the ancestors of the Yi nationality have produced a lot of branches because of the reasons of survival and development. According to the master's thesis "Chuxiong area Yi costume elements in the application of clothing accessories Design" detailed introduction: "Yi ancestors to survive and

develop branches, according to the" Brief History of the Yi "records, the Yi claimed to have 35 kinds, he said there are 44 kinds, after the founding of the People's Republic of China, it was unified with the title of" Yi ", and divided into 24 branches, and Chuxiong Yi branch there are 15".(Mingming Liu, 2020) These branches are divided according to the place of residence, the Yi costume, and the Yi language. (Appendix 1)

As one of the representatives of Yi culture, Yi costume bears the subjective culture of Yi people based on objective material. The Chinese master's thesis "Wenshan Zhuang Costume Pattern in Modern Home Soft Decoration Design Application Research" said: "Clothing can be used as a carrier of national character and spirit" (Li Yue, 2020). Although the Yi costumes, as a commitment to the spiritual connotation of the Yi nationality, have diversified culture for many reasons of their branches, their costume color culture will also produce specific differences according to different branches. However, on the whole, the primary colors of Yi clothing are similar, but the proportion of colors in clothing will be different. Through The Times literature "Chuxiong Yi costume color art culture" more detailed introduction "Through a variety of comparisons, it is found that the main colors of Chuxiong Yi dress are black, red, blue, yellow and white. Among them, the Yi people have a strong sense of worship for blacks, highlighting their self-dignity. The red on the dress symbolizes fire, which can bring people infinite enthusiasm and hope; Yellow brings abundance, warmth, happiness, and peace to life" (Shengting, L & Xiaofeng, H.2015). Although the development of national color may be interfered by objective factors, the inheritance of subjective consciousness in national culture will not change with objective factors, symbolizing the nation's soul and the endless national spirit.

As a tourism city with Yi culture as the center of development, combining regional traditional culture and contemporary interior design can enhance regional self-confidence and cultural inheritance and deepen contemporary design theories with more cultural connotation and inclusiveness. (Ruiyi L. & Jing G., 2022) Study on the Application of Yi Painting Art in the Interior Decoration Design of Homestay in Central

Yunnan: "Through the relevant research of Yi culture, the author found that designers should retain the charm of traditional Yi culture in the design process, and only by the coexistence of inheritance and epochal attributes can they design a space that contains the characteristics of Yi culture and meets the individual needs of consumers." The fusion of tradition and novelty in the space environment enables the diversified development of artistic images, which is significant in the humanities, art, and science fields. It challenges and surpasses the previous unified interior design and reflects the cultural connotation.

After consulting relevant case studies, the author found a few case studies on "the application of color elements in Yunnan Yi costume in space design." However, in the research process, the author found that using other minority costume color research cases in Yunnan Province for analysis could provide specific references for this article. According to the article "Use of Colours in Interior Design" in D'Source, "color is an important method of interior space design, and choosing the right space color is relative, and unified rules cannot be determined." When using color in interior Spaces, it is necessary to transform abstract color schemes, theories, and meanings into natural materials and data for experiential use in the space." (Shruti Hemani). Based on the same space and color, the paper uses color cards and experimental comparisons to verify the effect of other colors in space (Figure 2).



Figure 2: Use of red in space

(Picture source : <https://www.dsourc.in/print/course/visual-design-colour-theory/use-colours-interior-design>)

The Dali White Balance project is located under Cangshan Mountain in the ancient city of Dali, adjacent to Erhai Lake. Shen Mo and Zhang

Jianyong of Hangzhou, China, designed the hotel. Since the person in charge of the hotel is a native Bai in Dali, and Bai is one of the 25 ethnic minorities in Yunnan Province, the hotel's design is mainly based on functional design and mainstream color design, supplemented by Bai culture. Tie-dyeing is a unique craft in Yunnan, so the designer integrated blue, the representative color of Dali Jachan, into the space (Figure 1-3). In addition, refer to the 2020 Chinese color academic paper "Color Research and Analysis based on Bai Nationality Clothing" : "The Bai nationality is one of the oldest ethnic groups in China, and the Bai people advocate white. In recent years, the clothing of the Bai nationality has become more and more colorful. From the perspective of clothing color, in addition to white, there are red and blue." (Qian X. & Sujie F., 2020) Therefore, the author believes that in addition to the introduction of the designer, the hotel also uses the color elements of the local Bai nationality clothing and its cultural connotation.

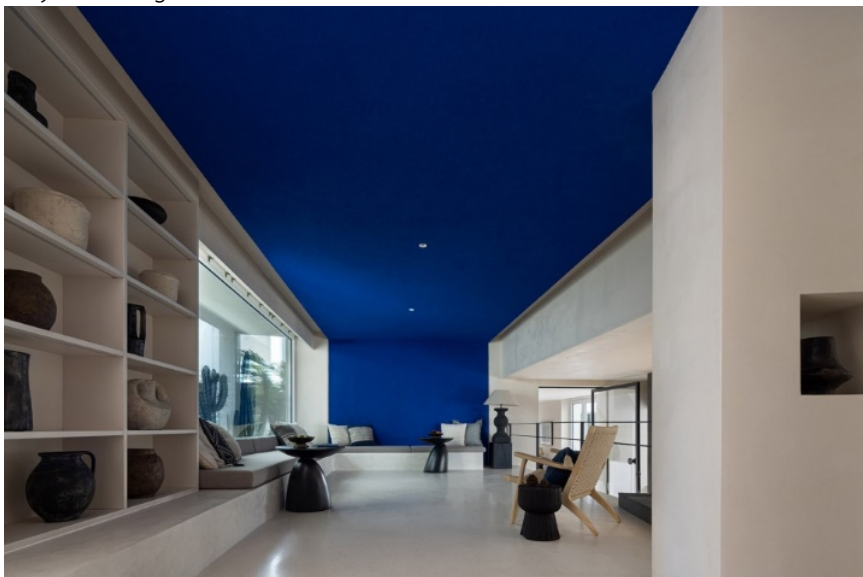


Figure 3 Credit: god Design network

To sum up, the author believes that Yi culture and space should be rooted in the contemporary mainstream design style while integrating the color and cultural connotation of Yi clothing. In the design innovation process, it is necessary to avoid total acceptance. On the contrary, it is suggested that it be implemented simultaneously to cater to the spirit

and aesthetic needs of the public with minority aesthetics. Suppose the Yi costume colors and patterns can be reasonably used in the interior space design. In that case, the Yi culture can be inherited and developed, and the environmental design can be further optimized in contemporary design research.

Methods

1. Experiment: Extract Yi costume elements

Based on the above analysis, the author will use Yuanmou County, Chuxiong Yi Autonomous Prefecture, Yunnan Province, one of the Yi branch "Nassu" - Hong Yi clothing color and pattern elements for case study and analysis. To complete the analysis, the author took photos of "Nassu" - Red Yi costumes through actual research and with the consent of residents. (Figure 4 & Figure 5)

In terms of color extraction, the application "Color Collect" accurately obtained the clothing colors of the "Nasu" branch of the Yi ethnic group, as well as the color proportions of red, yellow, black, blue, and green (Figure 6). Finally, Adobe Photoshop was used to verify the use of extracted colors in the space, facilitating the research of author data verification.

2. Experiment: Interview

The "Color Collect" application collects the color proportion and lists relevant interview questions (Attachment 2). Then, 15 interior designers in Kunming, Yunnan Province, China, are randomly interviewed. The interviews are recorded anonymously, collected, and analyzed, and the answers obtained are analyzed by case study. Verify the feasibility of this study.



Figure 4 Red Yi costume

Figure 5 Dress of the Red Yi national

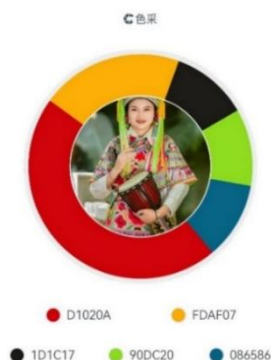


Figure 6 Color proportion of red Yi costumes

3. Experiment: Comparative analysis

Due to the ample space, the author will use Adobe Photoshop as the color-changing tool to change colors in the interior space to obtain accurate data and experimental reference objects, as shown in Figures 1-3 in the case analysis.

4. Method analysis

4.1 Experiment: Field investigation

After an on-the-spot investigation in the Chuxiong Yi Autonomous Prefecture, the author found that the most commonly used Yi colors in the design of the Chuxiong Yi Autonomous Prefecture in Yunnan Province are red, yellow, and black, and are decorated with representative patterns or representative totems of the Yi people (Figure 7). Therefore, based on the above research, the author determined that the primary colors of Chuxiong Yi clothing are black, red, blue, yellow, and white. Still, different colors will be produced in the clothing because of other branches.

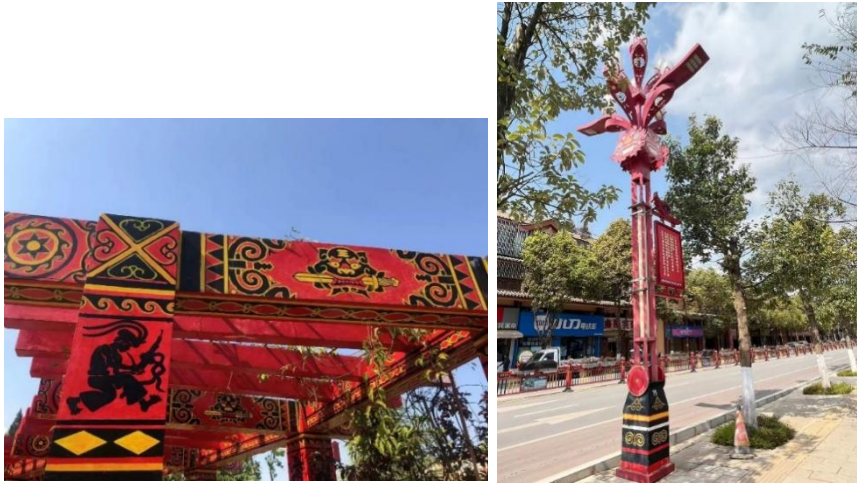


Figure 7 Outdoor product design connoting Yi culture
(Source of reference in the picture: Shuangbai County, Chuxiong Yi Autonomous Prefecture)

4.2. Experiment: Interview analysis

According to the interview results, the 15 randomly interviewed designers believe that contemporary design has gradually developed from a unified aesthetic style to a design style with regional cultural connotation. As a tourism-based development city, Chuxiong Yi Autonomous Prefecture in Yunnan Province, if the color of Yi clothing is combined with interior space design as one of the expression forms of Yi culture, it will be a great success. It can not only inherit Yi culture well but also promote the spread and development of Yi culture through the tourism industry and continue to deepen contemporary design theory.

In terms of color proportion, the 15 designers all have their views and opinions (Figure 8) , including the use of a single-color design (red or yellow accounted for 6% and 7% of the total number of people), color design based on most people's memory of the Yi people (red, black and yellow accounted for 40% of the total number of people), the use of other colors of clothing (blue and green accounted for 0% of the total number of people). Use all colors of Yi costumes (47% of the total). During the interview, the designer believes no specific rules exist for using colors

in Yi clothing. Still, the colors of Yi clothing should be added according to the functional requirements of different Spaces:

A. Give priority to the primary colors and secondary colors of clothing in the space;

B. Compare the three colors with the most significant proportion of Yi costume colors with people's memory colors of Yi;

C. Cross-matching of hard and soft clothing can be used to meet the application of color elements of Yi clothing in space.

The designers proposed that Yi culture should not be rigorously adapted into the design space for mandatory cultural additional design but should be analyzed and explained with reasonable cultural connotations. Adaptive design should be carried out according to different spatial functional requirements. At the same time, the development of Yi culture should be grasped, and the aesthetics of the contemporary social environment should not be violated.

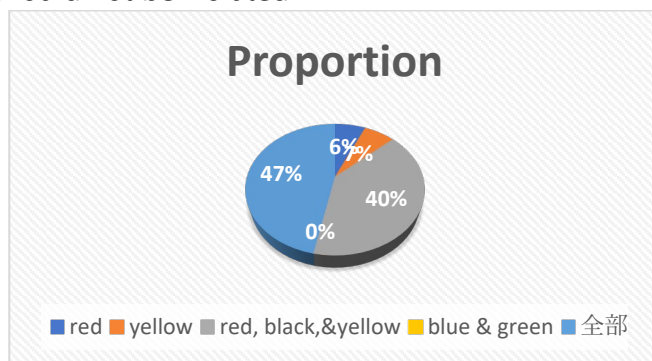


Figure 8, proportion of colors used in Yi clothing **利用**adobe Photoshop

4.3. Experiment: Interview analysis

After using Adobe Photoshop to change the color of space, the first time we verify the comparison, we can get the basic conclusion.

A. The space remains unchanged, and single color is used for spatial color analysis without adding clothing patterns (Figure 39). The results show that although color can express part of a nation's cultural connotation, a single color makes it easy to miscommunicate information

connotation. At the same time, it also causes the regional culture to lose its vitality.



Figure 9 Single color analysis

The space is unchanged, using a variety of colors (more than 3) for spatial color analysis without adding clothing patterns (Figure 10). The results show that using more than three representative colors to convey spatial and regional cultural information is more visual and more prosperous than a single color but also has a specific regional ethnic distinction and is more active in transmitting color and cultural information. The most prominent colors in the space are red, yellow, white, black, green, and blue, which occupy the most minor proportion of clothing colors.

Red is used for the wall, which cannot only be expanded to a more extensive scope in the visual environment but also contrast the neutral colors in the space white and black and create more active visual elements. Yellow is used in furniture because it can neutralize the excessive jumping visual color brought by red, forming a good transition neutralizer between red and black.

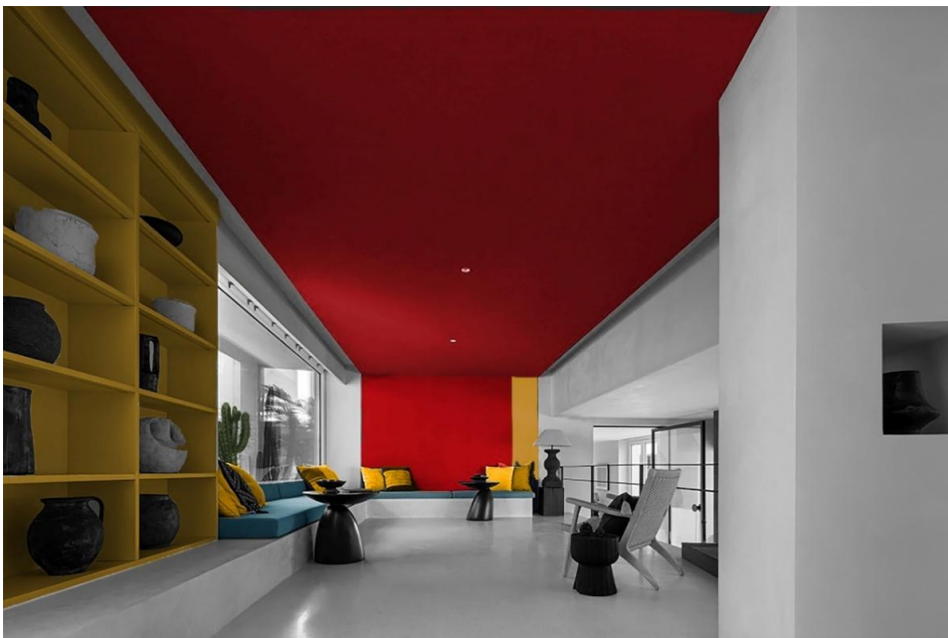


Figure 10 Multiple color analysis

Summary and analysis

First, the design does not develop with an absolute attitude; instead, it is done by accepting the tradition without violating the current design trend, using the color elements of the traditional Yi costumes for appropriate color matching, and conveying the cultural connotation with color. The color elements of Yi costumes are integrated and used in space, and the primary colors are used to solve the problems of multiple Yi branch cultures. The author believes that using the mainstream colors of contemporary interior design as the primary color system, supplemented by the color elements of Yi costumes, can complete the Yi culture inheritance and make the space more recognizable. Secondly, the inheritance and development of culture cannot be carried out in extreme ways. Instead, it is necessary to combine tradition and form new developments to adapt to the aesthetics of contemporary society without violating the mainstream development of current society. The design should be based on the original copy of traditional national culture. The result will only be that conventional culture is incompatible with the development of the times. Finally, the colors of ethnic costumes in

Yunnan are used in space design to pursue visual effects and to inherit and promote national culture. Therefore, research on the spatial application of ethnic costume colors in Yunnan Province can provide more theoretical support and practical application solutions for the protection and inheritance of national culture.

Reference

- Ewelina, W. (2022). Color technology is unnecessary for rich and efficient color language. *Elsevier*, 229 (1), 14–16.
- Chen, C. Y. (2022). Visual performance of painting colors based on psychological factors. *Frontiers in Psychology*, 13(16), 1-5.
- Central Government of the People's Republic of China. (2020). 彝族. https://www.gov.cn/guoqing/2015-07/23/content_2901571.htm
- Yunnan Provincial People's Government. (2023). Chuxiong Prefecture promotes the high-quality development of the Yi embroidery cultural industry - weaving a beautiful life through the needle. https://www.yn.gov.cn/ywdt/zsdt/202302/t20230227_255318.html
- Mingming, L. (2020). Chuxiong area Yi costume elements in applying clothing accessories design (Master's thesis, Kunming University of Science and Technology). CNKI.
- Yue, L. (2020). Wenshan Zhuang costume pattern in modern home soft decoration design application research (Master's thesis, Chinese master's thesis database).
- Shengting, L., & Xiaofeng, H. (2015). Chuxiong Yi costume color art culture. *Period Literature*, First Half, 227.
- Ruiyi, L., & Jing, G. (2022). Study the application of Yi painting art in the interior decoration design of homestays in central Yunnan—*Journal of Design*, 153.
- Hemani, S. (n.d.). Use of colors in interior design. *D'Source, Visual Design - Colour Theory*.

Bai, D. (n.d.). Dali white balance. *God Design Network*.

<https://www.gooood.cn/white-balance-atdesign.htm>

Qian, X., & Sujie, F. (2020). Research and analysis of color based on Bai nationality dress. *2020 Chinese Color Academic Papers*.

Appendix 1

Branches of the Yi ethnic group in Chuxiong and their distribution

BRANCH	CLAIM TO BE	HE SAID	AREA
SA NI (撒尼)	Sa Ni Po (撒尼泼) Ni Po (尼泼)	Sa Ni (撒尼) Sa Mei (撒梅) Ming Lang (明朗) Tu (土族) Bai Yi (白彝族) Gao San (高山族) A Lu (阿鲁)	Wuding
LUO LUO (罗罗)	Luo Luo Po (罗罗泼)	Bai Yi (白彝族) Gao San (高山族) Tu (土族) A Lu (阿鲁)	Chuxiong, Nanhua, Yao'an, Mouding, Dayao, Yuanmou
LI PO (俚泼)	Li Po (俚泼) Ma Chi (骂池泼)	Li (黎族) Su (傈族) Ma Chi (骂池族)	Chuxiong
MI QIE PO (米切泼)	Mi Qie Po (米切泼)	Mi Cha (密岔族)	Wuding
20GE PO (葛泼)	Ge Po (葛泼) A Duo Po (阿多泼)	Bai Yi (白彝) Gan Yi (甘彝)	Wuding
GE SU (格苏)	Che Su Ru (格苏泼)	Yi (彝族)	Dayao Wuding
NA LUO (纳罗)	Na Luo Po (纳罗泼) A Luo Po (阿罗泼)	Gan Yi (干彝族)	Wuding Yuanmou
NUO SU (诺苏)	Mi Qie Pu (诺苏泼) Nie Su Po (聂苏泼)	Black Yi (黑彝) Liang San (凉山族)	Yuanmou
NA SU (纳苏)	Na Su Po (纳苏泼) Ni Su Po (尼苏泼)	Hei Yi (黑彝) Bai Yi (白彝) Hong Yi (红彝) Gan Yi (甘彝族)	Chuxiong Wuding

NIE SU (聂苏)	Nie Su Po (聂苏泼) Luo Wu (罗武)	Luo Wu (罗武) Tu Li (土里) Hua Yao (花腰)	Shuang Bai
GAI SU (改苏)	Gai Su Po (改苏泼) Suo Du (所都) Xi Si Ma (洗斯麻)	Bai Luo Luo(白傈傈) Luo (傈族)	Wuding
CHE SU (车苏)	Che Su Po (车苏泼) le Su Po (勒苏泼) Sa Po (撒泼)	Qi Su Po (气苏泼) Che Su (车苏)	Shuang Bai
SAN SU (山苏)	San Su (山苏)	Tu Su (赊苏) San Su (山苏)	Shuang Bai
A ZHE (阿哲)	A Zhe Po (阿哲泼)	A Zhe (阿哲) A Dong (阿东)	Shuang Bai
A LUO(阿罗)	A LUO PO (阿罗泼)	HONG YI (红彝)	WUDING

(Data source: Liu Mingming, master's thesis, 2020)

Appendix 2
Designer offline interview questions

Topic	The application of Yunnan Yi costume color elements in space design
interviewee	environmental designer
Question 1	Q: Do you think ethnic and regional elements are helpful for design?
Question 2	Q: When you usually design, do you consider adding regional and ethnic elements?
Question 3	Q: How much do you know about the Yi culture in Yunnan Province?
Question 4	Q: What research value do you think Yi costume elements have in design?
Question 5	Q: How should Yi costume elements be integrated into interior space design in the design process?
Question 6	Q: In what way do you think the colors of Yi clothing represent Yi culture?

Question 8	Q: Judging from the colors extracted from Yi costumes, how do you think the colors of their costumes should be combined and matched in indoor spaces?
Question 9	Q: Thank you for attending the interview. Do you have any better ideas or suggestions for applying Yi costume colors to indoor spaces?

Woodblock New Year Paintings in Zhuxian Town: The Aesthetic and Innovative Design of Chinese Folk Art

Jin Jingjing¹ Prathabjai Suwanthada¹

Received: July 1, 2023, Revised: July 4, 2024, Accepted: August 3, 2024

Abstract

To Study the innovative development of Zhuxian Town woodblock New Year pictures, integrate Zhuxian Town woodblock New Year pictures with the design of cultural and creative products, and finally design cultural and creative products with the application of Zhuxian Town woodblock New Year pictures. With their unique artistic style and rich cultural connotation, Zhuxian New Year wood-block pictures have become traditional Chinese folk art treasures. Studying their historical background, cultural connotation, and creative characteristics will help us better understand the charm and value of this traditional art.

The research finds that the aesthetics of Zhuxian Town New Year wood-block pictures are mainly reflected in the cultural, creative, and aesthetic principles. Based on the visual symbols of culture and art in traditional New Year pictures, the cultural and artistic connotation and essence are deeply explored, and the characteristics of cultural and artistic elements are utilized to innovate with modern design styles and techniques and then applied to the design of cultural and creative products.

The main work of researchers on Chinese traditional art and innovative design is to explore the aesthetic value of conventional art, apply it to modern design, and carry out innovative design based on maintaining the core value of traditional art. The creative cultural products of Zhuxian Town New Year wood panel pictures will enable the integration of traditional culture and modern aesthetics and radiate new vitality. In future development, it is necessary to constantly pay attention to the changes in market trends and consumer demand and continuously innovate and optimize design concepts and methods to maintain the competitiveness and attractiveness of the brand in the market.

Keywords: Woodblock New Year Paintings, Zhuxian Town, Chinese Folk Art

¹ Mahasarakham University, Email: 846840026qq.com

Introduction

Zhuxian Town New Year woodblock prints rose during the Northern Song Dynasty and were listed as the first batch on the national intangible cultural heritage list. Zhuxian Town is located in the Central Plains of Kaifeng, Henan Province, with convenient transportation and relatively developed trade. In the Northern Song Dynasty, Zhuxian Town wood-board New Year pictures rose in the folk; when the social economy was very prosperous, the court officials, business people, and peddlers were happy with the folk wood-block prints artworks. The pursuit of spirit gradually improves after satisfying the daily food and clothing. Every Spring Festival, every family posts New Year pictures to pray for peace, health, town evil, demons, etc. These festival activities became fashionable at that time. The broad masses deeply love it. Of course, the development of Zhuxian Town New Year wood-block prints is not plain sailing but has experienced many vicissitudes of life, and its development process can be described as "three ups and three downs." (Feng Zhen, 2022, page 3) Zhuxian town New Year wood-block prints with social unrest, not before so prosperous, gradually declined, and the decline has three reasons: the Jialu river blockage, merchant ships, Zhuxian town commercial development hit and hit, thus affecting the market of woodblock prints. Second, according to records: "After the 23rd year of Daoguang River victory in Zhongmou, the houses were both silted up, and all the goods were destroyed. The essence of Zhuxian town was thus destroyed".(Zhu Junxian, 2011) The flood caused a large number of damage to Zhuxian Town New Year pictures, a large number of loss and destruction of New Year pictures block made Zhuxian town commercial decline, large-scale workshops could not recover, Zhuxian town wood New Year pictures then declined. Third, after entering the new century, the development of science and technology has indirectly replaced the production of traditional handicrafts. Zhuxian Town New Year wood-block prints are also gradually unable to adapt to modern life. People's demand for a new culture is rising. We need to inject new blood constantly. It is such a unique traditional folk-art form that is worth re-digging again, innovating the theme of The Times, and writing a new chapter in the development of Zhuxian Town New Year wood-block prints under the background of the new era. In the face of this decline, we must find the internal mechanism of traditional culture to modern transformation. For traditional culture, neither old nor overall westernization, the traditional culture as an innovation, on the graphic pattern of contemporary innovation, let it use the form of wooden pictures in AR technology again, into the

trend of modern cultural design new elements, realize the traditional culture and contemporary culture.



Figure 1 Zhuxian Town

(1) Analysis of cultural and creative products of woodblock prints of Zhuxianzhen

Zhuxian Town woodblock prints exist in the form of "old" and continue the traditional culture. By summarising and simplifying the design of the original New Year's Paintings, some modern aesthetic demands have been added. The design details are in line with the aesthetic needs of modern consumers. Unified, harmonious, and exciting designs were created using visual elements such as blessing cards and pillows as media, referencing and updating the original color palette and the classic New Year's Paintings characters.



Figure 2 Woodblock New Year Paintings of Zhuxian Town Travel Notes to Henan

Source: Yuyouji physical store, 2022



Figure 3 Woodblock New Year Paintings of Zhuxian Town Travel Notes to Henan

Source: Yuyouji physical store, 2022

Yuyouji's brand concept is to industrialize folk culture. Its internal logic lies in pursuing cultural creativity, not the modernization of culture, but in finding an appropriate way to inherit culture. Inheritance is not sticking to it. Yuyouji's unswerving attitude towards traditional culture is based on inheritance based on sublation. We can only create a more vibrant cultural scene by protecting innovations on paper.

We will produce more innovative and modern cultural and creative products directly using relevant media and visual elements to provide a breakthrough point for inspiration and thinking for this design work.

(2) Analysis of cultural and creative products of Taohuawu wooden board New Year pictures

Taohuawu woodblock New Year pictures are one of my country's "Four New Year" pictures. They represent the characteristics of traditional folk New Year pictures in the South. They are mainly concentrated in Suzhou—Jiangnan's most representative folk woodcut New Year pictures. New Year paintings are usually dominated by figures with big heads and wide bodies, and the colors are combined with red, yellow, blue, green, purple, light pink, and other colors as the base tone, giving people a strong contrast, joyful and lively visual experience, rich in Jiangnan Fang Xiuya style. The product design of Taohuawu woodblock New Year pictures is based on visual elements such as character modeling, line technique, color application, composition, etc. It adopts direct refinement, a simple summary, and flattening based on the original New Year pictures—systematic update and design creation with expressive techniques. Different designers have different design

expressions and create other ways of making them. The classic and unique pattern elements and visual patterns in Taohuawu woodblock New Year pictures are summarized and combined with modern popular trends and aesthetic pursuits; Taohuawu's artistic image and cultural value are endowed with modern characteristics and presented in a new form.



Figure 4 Taohuawu Wooden New Year Paintings

Source: Little Red Book, 2022



Figure 5 Taohuawu Wooden New Year Paintings

Source: Little Red Book, 2022

(3) Advantages and disadvantages of cultural and creative design of Zhuxian Town wood-panel New Year pictures

Through the analysis of excellent cultural and creative products, it is found that the woodblock New Year pictures cultural and innovative products in Zhuxian Town are generally of a single type, with low selectivity, such as badges, postcards, pillows, T-shirts, etc., and there are few cultural and creative products with innovative and practical functions. From the analysis of the application level of the woodblock New Year pictures in Zhuxian Town, the elements used are relatively traditional, generally using the image of door gods. In contrast, the theme of the series of New Year pictures with auspicious meanings is rarely used.

Some inspirations have been obtained through the above case analysis of some representative wood-panel New Year pictures and cultural and creative products. Some of the current New Year picture's cultural and innovative products have places worth learning from and areas that need improvement and innovation. As a modern designer, we must have an open mind to explore and innovate, sort out and summarize the unique artistic style of woodblock New Year paintings in Zhuxian Town, and discover the visual symbols and design ideas that can be extracted and used in line with the aesthetic standards of modern society. Based on the simple lines and the colors of the original classic New Year paintings, visual color blocks that adapt to the contemporary trend and are more acceptable to consumers are extracted to express, combining traditional Zhuxian Town woodblock New Year pictures with modern cultural and creative products, to explore more possibilities for the integration of tradition and modernity, and fully express its connotation. Finally, create a work.

(4) Analysis of traditional color characteristics of Zhuxian Town woodblock New Year paintings

Zhuxian Town woodblock New Year paintings visually maintain the appreciation habits of the Chinese nation. The use of color is influenced by history, politics, belief, transportation, and local people's aesthetic consciousness, forming its unique and simple beauty. When different color expression forms and artistic techniques are used in our daily lives, it may affect our psychological and physiological changes so that we will have different emotional feelings. When the psychological change characteristics of color are used in decorative techniques and artistic expression, Medium time creates the icing on the cake for expressive effect. The strong appeal of the creative expression of woodblock New Year pictures in

Zhuxian Town is inseparable from the psychological impact of color. The woodcut New Year pictures in Zhuxian Town use simple, thick colors with strong contrast. The selection of color materials and production techniques are entirely prepared by artists based on their personal experience. Although the production methods of old workshops, such as "Tiancheng" and "Laodian" are similar, they always retain the traditional pigment processing methods. Pure natural raw materials for coloring are the primary source of pigments for New Year paintings. Multi-process techniques are carefully processed to produce high-quality products that are even and delicate, bright and thick in color, not easy to dim and fade, and have insect and moth resistance characteristics.

The following table is an analysis of the colors used in Zhuxian Town wood-panel New Year paintings

Wooden New Year Paintings of Zhuxian Town	Color use	main color
 step by step	 The entire work is brightly colored and strongly contrasted. One color is the primary color, and the rest are used for matching decoration. This work is dominated by "red."	 Red and green are contrasting colors, which increase the picture's visual impact and make it more agile.

 Year after year	The entire work is brightly colored and strongly contrasted. It is dominated by "green" and "red," and the other colors are used for matching decoration.	Red and green are contrasting colors, which increase the picture's visual impact and make it more agile.
 Qin Qiong	The entire work is brightly colored and strongly contrasted, with "red" and "yellow" as the primary colors. The rest of the colors are used for matching decoration.	Red, yellow, and green are contrasting colors, which increase the visual impact of the picture and make the picture more agile.

	The whole work is brightly colored, mainly using "red" and "blue" as the primary colors, and the rest of the colors are used for matching decoration.	 The primary color is red, and it is saturated, bright, and warm. However, because of its different purity, the picture also has a rich sense of layering.
god of wealth		

Analysis of the Colors Used in Zhuxian Town's Wooden New Year's Paintings

Source: author made,2022

(5) Problems and solutions in the design of cultural and creative products of wooden New Year pictures in Zhuxian Town

1) Problems in the design of cultural and creative products of wood-block New Year pictures in Zhuxian Town

1.1 Problems in the subject matter of Zhuxian Town woodblock New Year pictures: The elements used are too limited. The development and application of Zhuxian Town woodblock New Year pictures mainly focus on using the image of door gods that are well known to the public. In contrast, other New Year picture themes are less developed.

1.2 Problems at the level of innovation: Although the woodblock New Year paintings in Zhuxian Town have made significant progress in innovation, there are still certain limitations. First, among the cultural and creative product design types, online products are relatively single compared to offline stores. Secondly, most related cultural and creative products copy and paste the patterns of Zhuxian Town woodblock New Year pictures in the design. Lack of creativity and not innovation through the more popular styles.

1.3 Problems disseminating woodblock New Year pictures in Zhuxian Town: Woodblock New Year pictures in Zhuxian Town are relatively conservatively communicated. They are familiar to modern consumers under the influence of

business culture. Woodblock New Year paintings' conservative and closed status concerns their dissemination methods.

In short, the limitations of Zhuxian Town's woodblock New Year paintings are that they are not well integrated with new media and cannot fully adapt to the trends of the times. In recent years, Zhuxian Town woodblock New Year paintings have also launched cultural and creative product designs. Still, the product theme is single, and the content of Zhuxian Town New Year paintings is copied mechanically; there is no creativity and fashion, and the sales of products are mainly concentrated in tourist attractions and the Kaifeng New Year Painting Museum. The New Year Painting Street in Zhuxian Town still mainly sells traditional New Year paintings. New Year pictures gradually deviated from the times and were overlooked by the public. According to Yuyouji, who analyzed the excellent cultural and creative product design of Zhuxian Town woodblock New Year pictures, although it is different from other shops and has a particular creative design, the themes and types of cultural and innovative products in this shop are single, which still cannot satisfy the public. Need.

2. Solutions for the design of cultural and creative products of Zhuxian Town wood-panel New Year pictures

2.1 Innovative cultural and creative product design. It is necessary to adhere to the original traditional culture of Zhuxian Town woodblock New Year pictures as an innovation point, integrate new elements of modern cultural design trends into graphic patterns, combine its cultural value connotation with the times, carry out modern innovations, and design a design that conforms to the trend of the times and conforms to consumption. Excellent cultural and creative product design in the market realizes the integration of traditional and modern culture, communicates tradition and the future, realizes the development of conventional culture modernization, and makes traditional culture come into everyone's vision again in a new form.

2.2 Broaden product operation channels. The development of wood-block New Year pictures in Zhuxian Town should grasp the Internet platform, be carried out both online and offline, and learn from some excellent large-scale cultural industry companies so that Zhuxian Town woodblock New Year pictures can be disseminated and developed through the Internet.

Strategic analysis of cultural and creative product design of wood-block New Year pictures in Zhuxian Town

(6) The innovative value of art design of wood-block New Year paintings in Zhuxian Town

Today, in the 21st century, the earth-shaking changes in the way of life of the masses have fundamentally affected the social conditions, life rhythm, and lifestyle on which Zhuxian Town woodblock New Year paintings depend. The background is no longer the traditional culture that people love. The status quo of this folk cultural heritage is worrying. The excellent conventional culture of woodblock New Year paintings in Zhuxian Town no longer conforms to the values and aesthetics of modern life in terms of form or concept. Its traditional art form has been unable to gain the public's sense of identity.

How to make Zhuxian Town woodblock New Year paintings regain the cultural identity of the public in the new era. How to reintegrate the "New Year flavor" into our lives in the new era requires a good deal with the traditional Zhuxian Town woodblock New Year pictures and modern the relationship between consumer demand. The purpose of developing Zhuxian Town woodblock New Year pictures is to give full play to the power of creativity, to reorganize the graphic resources and cultural connotations of Zhuxian Town woodblock New Year pictures, and to find new ideas for Zhuxian Town woodblock New Year pictures in contemporary life with innovative forms and new era value orientation—ample space for development, combining tradition and modernity.

The stories in the Fuwa series, folk myths and legends series, door god series, and Fu Lu Shou series in Zhuxian Town woodblock New Year paintings vividly show us the profound culture of the Central Plains and the public's auspiciousness and beauty to the most primitive and natural in the period of lagging productivity. The pursuit of wishes, Zhuxian Town woodblock New Year pictures have unique patterns and rich charm, which provide a continuous source of inspiration for the cultural and creative design of Zhuxian Town woodblock New Year pictures and apply the combination of tradition and modernity to cultural and innovative design, which not only enriches The display form of traditional art patterns has been established, and the conventional elements contained in it can well attract the attention of consumers. The novel art form, the traditional cultural connotation, and the consumer public have established a double communication of visual spirit. Through the visual form, Spreading and publicizing traditional culture makes it easier for consumers to accept, caters to Kaifeng City as an essential tourist attraction in the Central Plains, caters to the consumption trend of tourism, cultural and creative, and

expands the influence of woodblock New Year pictures in Zhuxian Town, thereby driving local economic growth.

(7) The Design Principles of Cultural and Creative Products of Zhuxian Town Woodblock New Year Paintings

1. Cultural principles of product design for woodblock New Year pictures in Zhuxian Town

Nationality is the foundation of our foothold in the forest of the world." As this sentence says, culture is the foundation of any cultural and creative product design.

Woodblock New Year pictures in Zhuxian Town, from the period of farming civilization, people's yearning for a better life is a portrayal of people's spiritual life and a dissemination of excellent traditional culture. It is necessary to insist on taking culture as the fundamental attribute of cultural and creative design, increase the excavation of the artistic visual symbols of Zhuxian Town woodblock New Year pictures based on the artistic connotation of Zhuxian Town woodblock New Year pictures, different themes of Zhuxian Town woodblock New Year pictures in the new era. There are also other application spaces requiring us to dig and create. While catering to the concept of the new era, it is also necessary to convey positive cultural values to develop cultural product attributes with Zhuxian Town woodblock New Year paintings so that consumers can identify with the culture and resonate spiritually.

2. Innovative principles of product design for woodblock New Year pictures in Zhuxian Town

How to make Zhuxian Town woodblock New Year pictures a new look in the new era, in which innovative design is the top priority. The connotation of design is innovation, especially in the current era of fast consumption; whether it is the development of society or the progress of production technology, it is essential for traditional culture. We have had a significant impact. With the advent of the fast consumption era, various products continue to appear, and product innovation has become particularly important. To make the cultural and creative products of woodblock New Year pictures in Zhuxian Town gain public recognition and avoid the appearance of "repeating old tunes" and "cookie-cutter" cultural and innovative products, we must always adhere to the principle of innovation and extract excellent woodblock New Year pictures in Zhuxian Town. Patterns, colors, etc., combined with the artistic aesthetic taste of the new era and innovative design thinking, avoid mechanically copying the graphic elements of Zhuxian Town woodblock New Year

pictures, producing homogeneous cultural and creative products. It is necessary to innovatively process the excellent traditional culture contained in the woodblock New Year pictures of Zhuxian Town to be inherited and developed in modern times. It can be seen that innovative design is an essential principle in the design and development of woodblock New Year pictures in Zhuxian Town and also realizes the integration of traditional culture and modern culture.

3. Practical principles for the design of cultural and creative products of woodblock New Year pictures in Zhuxian Town

"Products must not only look beautiful but also have content; in addition to meeting basic needs, they must also bring surprises." (Shen Ting, 2019.08: Pages 8-9). The core of cultural and creative product design is that form follows function. The product's design is mainly based on the practicality of the function, supplemented by aesthetics. In the design of practical products, the most important thing is whether the product's functionality is highlighted. In the case of the combination of aesthetics and functions, whether the functionality is enlarged, and If it is the other way around, it does not conform to practical, creative design, such as a beautiful but non-luminous desk lamp, a beautiful but non-suitable chair, and a beautiful but non-rotating fan. Functionality Level is essential in designing practical cultural and creative products. Throughout the development history, successful products provide users with services that other products cannot offer or have special functions that competitors do not have. Using a product that can solve the user's problem has more excellent value, and the user prefers such a product.

4. The color design of Zhuxian Town woodblock New Year pictures

The color and collocation of woodblock New Year pictures in Zhuxian Town are one of its main artistic features, which can be divided into five color systems: yellow, red, green, purple, and black. These colors follow the traditional color concept in our country, mainly pure colors without blending, and have a strong visual impact. For the innovation in color, according to the color of Zhuxian Town woodblock New Year pictures, the author has reconciled the purity, lightness, and brightness of the color according to the overall effect and content expression of the picture, mainly showing liveliness, passion, and joy visually. At the same time, it expresses the meaning of auspiciousness.



Figure 6 Liu Hai Opera Golden Toad Design Effect

Source: author draws, 2023



Figure 7 Liu Hai Opera Golden Toad Design Effect

Source: author draws, 2023



Figure 8 Liu Hai Opera Golden Toad Design Effect Picture 3

Source: author draws, 2023

5. The color design of Zhuxian Town woodblock New Year pictures

The color and collocation of woodblock New Year pictures in Zhuxian Town are one of its main artistic features, which can be divided into five color systems: yellow, red, green, purple, and black. These colors follow the traditional color concept in our country, mainly pure colors without blending, and have a strong visual impact. For the innovation in color, according to the color of Zhuxian Town woodblock New Year pictures, the author has reconciled the purity, lightness, and brightness of the color according to the overall effect and content expression of the picture, mainly showing liveliness, passion, and joy visually. At the same time, it expresses the meaning of auspiciousness.



Figure 9 Coloring renderings of bangs playing golden toad 1

Source: author draws, 2023



Figure 10 Coloring renderings of bangs playing Golden Toad 2

Source: author draws, 2023



Figure 11 Coloring renderings of bangs playing Golden Toad 3

Source: author draws, 2023

6. Prospects for the future development of cultural and creative products of wood-block New Year pictures in Zhuxian Town

With the vigorous development of cultural and creative industries and people's attention to traditional culture, the cultural and innovative products of Zhuxian Town woodblock New Year pictures have broad development prospects. By adopting a modern design concept, these products will be able to attract the attention of more young consumers and combine traditional New Year picture culture with modern aesthetics, injecting new vitality into it.

In the future development, the cultural and creative products of Zhuxian Town woodblock New Year pictures can be deeply explored and innovated from the following aspects:

Integration of design styles: Combine modern design elements with traditional New Year pictures to create creative products with both traditional charm and modernity. Simple lines, bright colors, and novel compositions can revitalize New Year pictures and attract more young consumers' attention.

Diversified application scenarios: Expand the application scenarios of New Year picture cultural and creative products, combining New Year picture elements with daily necessities, such as home decoration, stationery, clothing, etc. Through various product forms, the New Year picture culture can enter more people's lives and enhance their sense of identity and love for traditional culture.

Strengthening brand building: Establishing a strong brand image will enhance the popularity and reputation of Zhuxian Town's wooden New Year pictures and cultural and creative products. Simple and easy-to-remember brand logos and slogans, combined with innovative product design and packaging, can attract more consumers' attention and love.

Coordinated development of the industrial chain: Strengthen the coordinated development of all links in the industrial chain, including design, production, sales, and promotion. Through cooperation with local artisans, enterprises, and other cultural and creative institutions, jointly promote the research and development and promotion of cultural and innovative products of woodblock New Year pictures in Zhuxian Town and realize the sharing and optimal allocation of resources.

Through exploring and innovating the above aspects, the cultural and creative products of Zhuxian Town woodblock New Year pictures will realize the integration of traditional culture inheritance and modern aesthetics and radiate new vitality. In future development, it is necessary to constantly pay attention to changes in market trends and consumer needs and continue to innovate and optimize design concepts and methods to maintain the competitiveness and attractiveness of the brand in the market. At the same time, strengthen cooperation and exchanges with other related brands and institutions, jointly promote the development and prosperity of the cultural and creative industries of woodblock New Year pictures in Zhuxian Town, make more excellent contributions to the integrated development of cultural industries and tourism, and realize traditional culture and modernity—cultural alignment.

Conclusion

To sum up, this paper studies the woodblock New Year paintings of Zhuxian Town. As a carrier of folk art, Zhuxian Town's woodblock New Year paintings are all related to people's lives. Research. The aesthetic value and possibility of the innovative design of Zhuxian Town woodblock New Year pictures are deeply discussed. By analyzing the characteristics, graphic elements, color application, composition design, and cultural connotation of wood-block New Year pictures, combined with modern design concepts and technical means, we put forward some innovative design schemes to promote the integration of traditional folk art and contemporary design.

First, we analyzed the current development of woodblock New Year paintings in Zhuxian Town. With the acceleration of the modernization process, the ecological environment of traditional folk art has undergone tremendous changes, and the inheritance and development of New Year pictures are facing severe challenges. We must take adequate measures to strengthen publicity and promotion and increase public awareness and attention to wood-block New Year pictures to protect and inherit this precious cultural heritage.

Secondly, we discussed modern society's status quo of cultural and creative products. Because they combine traditional culture and modern design, cultural and creative products have broad market prospects and development space. However, some problems in the current market, such as design homogeneity, uneven quality, etc., require us to take measures to improve and optimize them.

After analyzing the theme of New Year pictures, elements of New Year pictures, and the extraction of graphics for modern graphic design, we put forward some specific suggestions. For example, by simplifying the elements of New Year pictures, representative patterns and colors can be extracted, and modern design techniques can be used to recombine and arrange them to meet the aesthetic needs of contemporary people. They were combining online and offline multi-channel sales models to increase the popularity of wood-block New Year pictures. Through this project, the precious wealth left by traditional folk New Year pictures will again be presented with contemporary and cultural characteristics, thus arousing interest and love for woodblock New Year pictures in Zhuxian Town.

Discussion

Reading many documents and on-site interviews, I found that in contemporary society, there are few cultural and creative products related to Zhuxian Town woodblock New Year pictures on the Internet and offline in the

Central Plains. The development speed is slow, and the product forms relied on are relatively few. The design and development of cultural and creative products related to woodblock New Year paintings in Zhuxian Town is relatively mature. The cultural and creative product, “Yu You Ji,” provides inspiration and breakthrough points for this innovative design. For this reason, it is based on the direct use of relevant media and visual elements. More innovative and modern cultural and creative products are based on this. The research content of this part is also one of the characteristics of this paper.

Through extensive literature reading and on-site interviews, we found that in contemporary society, there are few cultural and creative products involving Chinese wood carving.

New Year pictures are on the Internet and offline in the central plains, and there is a slow pace of development and a relatively single product style. The product of culture and creativity is "Travel Notes of Henan."

This is where innovative design is inspired and groundbreaking. It is directly dependent on the use of media and visual elements, and as a result, cultural products and innovative and modern ideas are more active. This part of the research is also a feature of this article.

Suggestion

1. Suggestions for research results

We proposed some protection measures and development suggestions while protecting and inheriting the wooden New Year paintings in Zhuxian Town. First, strengthen the cultivation and protection of inheritors, establish a sound inheritance mechanism, and provide strong talent support for the inheritance of traditional folk art. Secondly, deeply excavate and inherit the cultural connotation and spiritual value of wood-block New Year pictures, and increase public awareness and attention to wood-block New Year pictures through holding exhibitions, cultural exchanges and other activities. In addition, innovative and practical products, such as cultural and creative products, tourist souvenirs, etc. can be developed in combination with the needs of the modern market, so as to promote the development and dissemination of woodblock New Year pictures in modern society. To sum up, this article discusses the development and inheritance of traditional folk art in modern society by analyzing the aesthetic value and innovative design of Zhuxian Town woodblock New Year paintings. In the face of modernization and cultural ecology changes, we need to actively take measures to promote the

integration and development of traditional folk art and modern design. At the same time, we should also pay attention to the protection and inheritance of traditional folk art, strengthen publicity and promotion, and let more people know and love these precious cultural heritages. By constantly exploring innovative design schemes and protection measures, we can inject new vitality into traditional folk art, such as Zhuxian Town woodblock New Year paintings, and positively contribute to the cultural industry's and tourism's prosperity.

Digital media applications: Using New Year pictures on platforms such as web pages, mobile phone applications, or digital magazines can add cultural elements and make the content more in-depth and distinctive.

Creative decoration: Applying New Year picture images to interior decoration, such as walls, furniture, or lamps, can create a space with a traditional cultural atmosphere.

Derivative development: Designed New Year picture-themed clothing, jewelry, stationery, and other derivative products to enrich product lines and give consumers more choices.

Exhibitions and activities: Display New Year pictures in art exhibitions or cultural activities so that more people can understand and appreciate Zhuxian Town woodblock New Year pictures.

Theme tourism: Combining New Year pictures to develop notable tourist routes or activities, increase the cultural connotation of tourism, and improve the interest and participation of tourists.

In addition to printing Zhuxian wood-block New Year picture images on the product, the effect of the designed New Year picture images can also be displayed in the following ways:

Exhibition and display: Special Zhuxian wood-block New Year picture exhibitions can be held in museums, art galleries, cultural centers, and other places, where designed New Year picture images are displayed so that the audience can appreciate the exquisite pictures and unique artistic style up close.

Digital media presentation: Using digital media technology, such as projection, LED screen, etc., to dynamically display the designed New Year

picture images can create unique visual effects and enhance the audience's viewing experience.

Interactive experience: Using AR, VR, and other technologies, the audience can interact with the designed New Year pictures, such as scanning the images through mobile devices, presenting three-dimensional dynamic effects on the screen, and increasing their participation and interest.

2. Suggestions for further research

Through the analysis and research on the woodblock New Year paintings in Zhuxian Town, this paper draws the following conclusions: First, the artistic features of Zhuxian Town woodblock New Year paintings include exaggerated shapes, bright colors, symmetrical composition, etc. These characteristics reflect the aesthetics of folk-art Pursuit and spiritual connotation. Secondly, modern design concepts and technical means can support the innovative design of Zhuxian Town woodblock New Year pictures, such as simplifying design elements, emphasizing contrast and layering, etc. At the same time, this paper also points out that modern design should retain the essence of traditional folk art and avoid excessive commercialization. Finally, aiming at the inheritance and development of wood-block New Year paintings in Zhuxian Town, this paper puts forward the following suggestions: first, to strengthen the cultivation and protection of inheritors; second, to excavate and inherit the connotation of traditional folk art; third, to develop innovative The fourth is to strengthen the support and cooperation of the government and social organizations.

REFERENCES

- Four ancient towns. (2018). **Zhuxian Town**. Official website of the People's Government of Xiangfu District, Kaifeng City.
- Shen, H. (2006). **New Year's photo journey to Zhuxian Town one after another**. China Photo Publishing House.
- Rush, S., & Lurie, C. (2010). **Global culture industry: The mediatization of objects (Xinle Translation)**. Beijing: Social Sciences Literature Publishing House.
- Shen, T. (2019). The secret of cultural and creative brands. Guangxi: **Guangxi Fine Arts Publishing House**.
- Wu, H. (2019). **Exploration of the inheritance path of Zhuxian Town woodblock New Year paintings based on modern apprentices**.
- Yang, H. (2010). **Intangible cultural heritage and cultural creative product design**. China National Academy of Arts.

- Zhu, Z. (2009). **China's edition Nianxi Jixiao-Laixian Township**. Chinese Book Review.
- Zhang, Z. (2009). **Zhang Zeduan's picture of rising the river during the Qingming Festival**. Beijing: Cultural Relics Publishing House.
- Zhang, W. (2015). **Research on developing and designing cultural and creative products based on museum resources** (Master's thesis, Soochow University).

การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่
วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ ผู้ผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์
แห่งหนึ่ง

ในจังหวัดปทุมธานี

Perception of Organizational Support Affecting Preparation
for Retirement of Operator Level Employees an Electronic
Equipment Manufacturer in Pathum Thani Province

กฤตชัย อัครนิรัตน์¹ อรนุช รู่ปีติวิริยะ^{2*}
Kritchai Aknirat, Oranoodj Ruepitiviriya

Received: June 3, 2024, Revised: July 15, 2024, Accepted: October 14, 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. ระดับการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณ 2. ระดับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณ และ 3. ปัจจัยการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรที่มีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ ผู้ผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ พนักงานระดับปฏิบัติการที่มีอายุงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป บริษัทเอกชน จำกัด ผู้ผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 312 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบปัจจัยการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรที่มีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ ด้วยการวิเคราะห์การถดถอย พบคุณสมบัติพร้อมกันในครั้งเดียว

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรของพนักงานระดับปฏิบัติการในภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก 2. ระดับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการในภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก 3. ปัจจัยการรับรู้การ

¹ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ, Email: kritchai.akn@gmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาการเงินและเศรษฐศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ, Email: oranoodj.ru@rmutsb.ac.th, *(Corresponding Author)

สนับสนุนจากองค์กรที่มีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ ผู้ผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี ได้แก้ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุ และปัจจัยด้านสวัสดิการและค่าตอบแทน

คำสำคัญ: การรับรู้การสนับสนุน การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณ พนักงานระดับปฏิบัติการ

Abstract

This research article aims to study 1. Level of perceived support from the organization for retirement age. 2. Level of preparation for entering retirement age. and 3. Factors of perceived organizational support influence preparation for the retirement of operator-level employees at an electronic equipment manufacturer in Pathum Thani province. The research method used is quantitative data collection, which is done by creating a questionnaire. Data was collected from a research sample of 312 people. The sample group consisted of operator-level employees with a working tenure of 5 years or more from a private company limited, a manufacturer of electronic equipment in Pathum Thani province. Data was analyzed by finding frequency, percentage, mean, and standard deviation. The hypothesis is proved by testing the factors of perceived organizational support that influence preparation for the retirement of operator-level employees with Multiple Regression analysis: Enter.

The results found that 1. The overall level of perceived support from the organization of operator-level employees is very high. 2. The overall level of preparation for the retirement of operator-level employees is very high. 3. Factors of perceived organizational support that influence preparation for the retirement of operator-level employees at an electronic equipment manufacturer in Pathum Thani province, including receiving news about preparation before retirement and welfare and compensation factors.

Keywords: Perception of Organizational Support, Preparation for Retirement, Operator Level Employees

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังเผชิญกับปัญหาการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรไปสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุอันเกิดจากความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์และความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ประชากรสูงวัยมีจำนวนเพิ่มขึ้น และจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุนั้นมีความเชื่อมโยงโดยตรงกับผู้เกษียณอายุของพนักงานระดับปฏิบัติการ ผู้ผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี ที่ได้กำหนดอายุในการเกษียณไว้ที่อายุครบ 55 ปีบริบูรณ์ ซึ่งการเกษียณอายุถือเป็นภาวะวิกฤตอย่างหนึ่งของชีวิต เป็นการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับอาชีพและรายได้ ผู้เกษียณอายุต้องเผชิญกับการสูญเสียตำแหน่งหน้าที่การงาน ส่งผลให้บางรายมีทัศนคติที่ไม่ดี รู้สึกว่าตนเองด้อยคุณค่าลง ไร้ประโยชน์ ซึ่งความรู้สึกเช่นนี้ก่อให้เกิดผลเสียหลายต่อร่างกายและจิตใจของผู้เกษียณอายุ ดังนั้นจึงควรมีการเตรียมความพร้อมตั้งแต่เนิ่นๆ โดยประเทศไทยนั้นได้มีการกำหนดอายุในการเกษียณของข้าราชการไว้ที่อายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ และในส่วนของบริษัทเอกชนการเกษียณอายุนั้นจะขึ้นอยู่กับนายจ้างและลูกจ้างตกลงกัน หรือตามที่นายจ้างกำหนดไว้ในสัญญาจ้าง แต่นายจ้างส่วนใหญ่จะกำหนดอายุในการเกษียณไว้ที่อายุครบ 55-60 ปีบริบูรณ์ (แผนการจัดการความรู้ (พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ 6) พ.ศ.2560 การเกษียณอายุตามมาตรา 118/1) ซึ่งองค์กรที่ผู้วิจัยทำการวิจัยในครั้งนี้ได้กำหนดอายุในการเกษียณของพนักงานไว้ที่อายุครบ 55 ปีบริบูรณ์

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรจึงนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อบุคลากรกลุ่มพนักงานในระดับปฏิบัติการที่กำลังจะเกษียณอายุ เนื่องจากการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรเป็นการสะท้อนถึงคุณภาพความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรกับองค์กร โดยทฤษฎีการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กร (Perceived Organization Support : POS) ที่เกิดจากแนวคิดของ Rhoades, L. and Eisenberger, R. (2002). มีความเชื่อว่าองค์กรจะมีความสามารถรักษาทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อองค์กรไว้ได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยความรู้สึก นึกคิด ความเชื่อต่าง ๆ ในสิ่งที่ดีต่อองค์กร ทำให้พนักงานในองค์กรมีความผูกพันต่อองค์กร และการแสดงพฤติกรรมสำคัญที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร ดังนั้นต้องเกิดจากการที่องค์กรต้องให้การสนับสนุน ในด้านต่าง ๆ แก่พนักงาน ไม่ว่าจะเป็นรางวัลที่เป็นตัวเงิน การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง การสนับสนุนในด้านการยกระดับคุณภาพชีวิต ด้านการยอมรับความคิดเห็น การมีส่วนร่วม รวมถึงการพัฒนายกระดับความรู้ ความสามารถ ทักษะอาชีพของพนักงานในองค์กร

เป็นต้น (Eisenberger et al., 1986) ซึ่งจากทฤษฎีการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรดังกล่าวก็จะสอดคล้องกับการสนับสนุนจากองค์กรในหน่วยงานที่ผู้วิจัยต้องการจะศึกษา การรับรู้การสนับสนุนการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ

จากประเด็นที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น การเตรียมความพร้อมในการเกษียณอายุจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ ผู้ผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี ซึ่งเป็นองค์กรที่มีขนาดใหญ่ที่ตั้งขึ้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 โดยบุคลากรในกลุ่มพนักงานระดับปฏิบัติการเมื่อเกษียณอายุจะได้รับสวัสดิการในด้านต่าง ๆ ภายหลังเกษียณอายุน้อยมากเมื่อเทียบกับพนักงานในกลุ่มสำนักงาน อาจทำให้ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง ภายหลังเกษียณอายุได้หากมิได้มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุอย่างเหมาะสมไว้ล่วงหน้า โดยการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมตัวก่อนการเกษียณอายุ 2) ด้านการสนับสนุนด้านสวัสดิการและค่าตอบแทน 3) ด้านการสนับสนุนด้านกองทุนสำหรับพนักงาน และ 4) ด้านการสนับสนุนทักษะอาชีพหลังวัยเกษียณ เพื่อที่จะนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ เพื่อให้มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมการเข้าสู่วัยผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้พนักงานพนักงานระดับปฏิบัติการได้ก้าวเข้าสู่วัยเกษียณอายุได้อย่างมีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดีก่อนที่จะเกษียณอายุต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

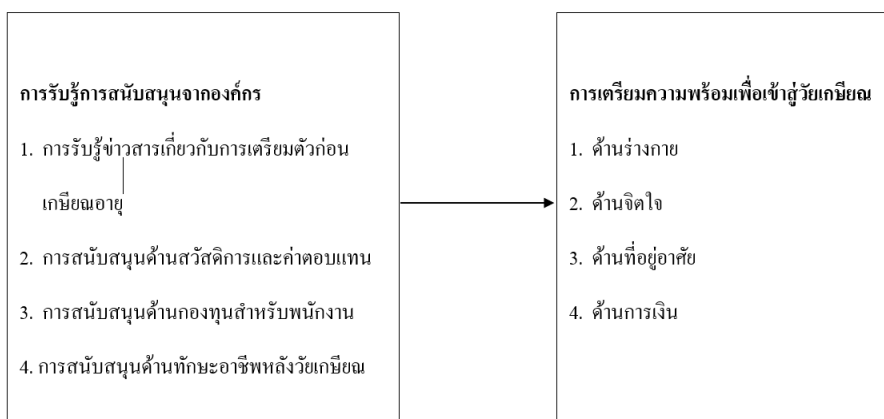
1. เพื่อศึกษาระดับการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ ผู้ผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาระดับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ ผู้ผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี
3. เพื่อศึกษาการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรที่มีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ ผู้ผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมตัวก่อนเกษียณอายุมีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ ผู้ผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี
2. ปัจจัยการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรด้านสวัสดิการและค่าตอบแทนมีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ ผู้ผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี
3. ปัจจัยการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรด้านกองทุนสำหรับพนักงานมีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ ผู้ผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี
4. ปัจจัยการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรด้านทักษะอาชีพหลังวัยเกษียณมีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ ผู้ผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัย การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ โดยผู้วิจัยได้เลือกใช้แนวคิดของ Rhoades and Eisenberger (2002) มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรของบุคลากรบริษัทเอกชนผู้ผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี ซึ่งประกอบไปด้วย ตามรายละเอียดดังภาพที่ 1



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ โดยทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มเป้าหมายและนำมาวิเคราะห์เพื่อสรุปผลการวิจัย

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ กลุ่มพนักงานระดับปฏิบัติการที่มีอายุงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป บริษัทเอกชน จำกัด ในจังหวัดปทุมธานี จำนวนประชากรทั้งหมด 2,545 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ กลุ่มพนักงานระดับปฏิบัติการที่มีอายุงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป คำนวณโดยใช้สูตรตามหลักของการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรมจีสตาร์ พาวเวอร์ (Jacob Cohen, 1977,1988) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และกำหนดค่าความคลาดเคลื่อน .05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 312 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม ปัจจัยส่วนบุคคลเป็นแบบตรวจสอบรายการ การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า และการเตรียมความพร้อมของพนักงานระดับปฏิบัติการเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อให้แบบสอบถามมีคุณภาพ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบคุณภาพของแบบสอบถามใน 2 ด้าน คือ ความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยการคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item – objective congruence: IOC) ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.957 ความเชื่อมั่น โดยวิธีของครอนบาช เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.960

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง 312 คน โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามผ่าน Google Form ให้กับกลุ่มพนักงานระดับปฏิบัติการที่มีอายุงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป บริษัทเอกชน จำกัด ผู้ผลิตอุปกรณ์

อิเล็กทรอนิกส์แห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี โดยมีระยะเวลาการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ 2567

การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ใช้สถิติพรรณนาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือค่าความถี่ ค่าร้อยละ อธิบายระดับการรับรู้และความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติอนุมานสำหรับทดสอบสมมติฐาน สถิติที่ใช้ คือ การวิเคราะห์การถดถอย พหุคูณแบบพร้อมกัน ในครั้งเดียว เพื่อหาปัจจัยการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ ผู้ผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรของพนักงานระดับปฏิบัติการ ผู้ผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรของพนักงานระดับปฏิบัติการ ผู้ผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวม

การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กร	ระดับ		
	($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล
ด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุ	4.34	0.24	สูงมาก
ด้านการสนับสนุนด้านสวัสดิการและค่าตอบแทน	4.35	0.29	สูงมาก
ด้านการสนับสนุนด้านกองทุนสำหรับพนักงาน	4.33	0.30	สูงมาก
ด้านการสนับสนุนด้านทักษะอาชีพหลังวัยเกษียณ	4.36	0.30	สูงมาก
โดยรวม	4.34	0.24	สูงมาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรของพนักงานระดับปฏิบัติการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.24) และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านทักษะอาชีพหลังวัยเกษียณ ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.30) รองลงมา คือ ด้านสวัสดิการและค่าตอบแทน ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.29) ด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมก่อนการ

เกษียณอายุ ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.24) และด้านกองทุนสำหรับพนักงาน ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.30) ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาระดับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ ผู้ผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี
ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ ผู้ผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวม

การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณ	ระดับ		
	($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล
ด้านร่างกาย	4.53	0.39	สูงมาก
ด้านจิตใจ	4.51	0.40	สูงมาก
ด้านที่อยู่อาศัย	4.54	0.38	สูงมาก
ด้านการเงิน	4.50	0.43	สูงมาก
โดยรวม	4.52	0.36	สูงมาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.36) และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านที่อยู่อาศัย ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.38) รองลงมา คือ ด้านร่างกาย ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.39) ด้านจิตใจ ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.40) และด้านการเงิน ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.43) ตามลำดับ

3. ผลการศึกษารับรู้การสนับสนุนจากองค์กรที่มีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ ผู้ผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของปัจจัยการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ ผู้ผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี

การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กร	การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณ				
	B	SE	β	t	p-Value

ด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุ (News:X1)	0.735	0.087	0.704	8.479	0.000**
ด้านการสนับสนุนด้านสวัสดิการและค่าตอบแทน (Welfare:X2)	0.329	0.088	0.316	3.735	0.000**
ด้านการสนับสนุนด้านกองทุนสำหรับพนักงาน (Fund:X3)	-0.047	0.084	-0.045	-0.563	0.574
ด้านการสนับสนุนด้านทักษะอาชีพหลังวัยเกษียณ (Skill:X4)	0.024	0.081	0.023	0.300	0.764

Adjust R Square = 0.996 R Square = 0.996 R = 0.998 Durbin-Watson = 1.641

จากตารางที่ 3 พบว่า ตัวแปรอิสระที่สามารถอธิบายความผันแปรการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ ได้แก่ ตัวแปรด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุ (p - value = 0.000) และด้านการสนับสนุนด้านสวัสดิการและค่าตอบแทน (p - value = 0.000) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งทั้ง 2 ตัวแปรสามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรในการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณโดยรวมของพนักงานระดับปฏิบัติการได้ร้อยละ 99.6 (R Square = 0.996) ส่วนตัวแปรด้านการสนับสนุนด้านกองทุนสำหรับพนักงาน (p - value = 0.574) และการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณด้านการสนับสนุนด้านทักษะอาชีพหลังวัยเกษียณ (p - value = 0.764) ผลจากการวิเคราะห์พบว่าไม่มีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณโดยรวมของพนักงานระดับปฏิบัติการ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ ผู้ผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี มีประเด็นน่าสนใจซึ่งนำมาอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

1. ระดับการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรของพนักงานระดับปฏิบัติการ
พบว่า โดยภาพรวมมีการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรอยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{X}$ = 4.34) สอดคล้องกับแนวคิดของหทัยทิพย์ อภิวงค์งาม (2560) กล่าวว่า การสนับสนุนจากองค์กรเป็นการรับรู้ของบุคคลถึงขอบเขตที่องค์กรให้ความสำคัญต่อการช่วยเหลือ

สนับสนุนและการให้ความเอาใจใส่ แสดงความห่วงใย ต้องการให้พนักงานมีความเป็นอยู่ที่ดี รวมถึงสวัสดิการและสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของบุคลากร ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การสนับสนุนจากองค์กรและการเอาใจใส่ แสดงความห่วงใย ต้องการให้พนักงานมีความเป็นอยู่ที่ดีมีความเชื่อมโยงต่อกัน โดยการสนับสนุนจากองค์กรนั้นส่งผลกับชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีหลังวัยเกษียณอายุของพนักงานและนำไปสู่การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ

2. ระดับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณอายุของพนักงานระดับปฏิบัติการ พบว่า โดยภาพรวมพนักงานระดับปฏิบัติการมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณอยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{X} = 4.52$) สอดคล้องกับแนวคิดของบุญเทือง โพธิ์เจริญ (2551) กล่าวว่า เมื่ออยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียนต้องตั้งใจเรียน หมั่นขวนขวายหาความรู้ เพื่อจะมีโอกาสได้งานที่ดีเมื่อถึงวัยทำงานต้องตั้งใจทำงานอย่างมุ่งมั่น ซื่อสัตย์ สุจริต สร้างผลงานให้เป็นที่ยอมรับเพื่อความภาคภูมิใจของตนเอง รู้จักเก็บออมเงินเพื่อสร้างฐานะและความมั่นคงของชีวิต ไม่ใช่ชีวิตหรูหรา ฟุ่มเฟือย ติดในยศอำนาจ ตำแหน่ง ดูแลรักษาสุขภาพร่างกายและจิตใจให้แข็งแรงเพื่อที่เมื่อถึงวัยเกษียณจะสามารถปรับตัว ปรับใจให้กับการที่ต้องออกจากงาน ยอมรับความชราที่มาเยือน และเริ่มต้นชีวิตใหม่ในวัยเกษียณได้อย่างมีความสุข

3. ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรที่มีอิทธิพลหรือร่วมกันทำนายการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ

3.1 สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมตัวก่อนเกษียณอายุมีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมตัวก่อนเกษียณอายุมีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจาก พนักงานระดับปฏิบัติการนั้นได้มีการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรทางด้านข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมตัวก่อนเกษียณอายุได้เป็นอย่างดี ประกอบกับองค์กรเล็งเห็นถึงความสำคัญในด้านนี้ โดยให้การสนับสนุนพนักงานระดับปฏิบัติการได้รับรู้ข่าวสารที่ตรงประเด็น เป็นประโยชน์ต่อพนักงานอย่างแท้จริง เช่น การแจกเอกสารเผยแพร่ข้อมูลเรื่องการเกษียณอายุแก่พนักงาน ให้พนักงานสนทนาแลกเปลี่ยนความเห็นกับกลุ่มเพื่อนร่วมงาน และฝ่ายทรัพยากรบุคคลยังคอยให้คำปรึกษาแก่พนักงานถึงแหล่งข่าวสารเรื่องการเกษียณอายุอีกด้วย อีกทั้งพนักงานสามารถนำข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมาใช้ในการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุได้จริง จากเหตุผลดังกล่าวย่อมส่งผลให้ ปัจจัยการรับรู้การ

สนับสนุนจากองค์การด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมตัวก่อนเกษียณอายุมีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ สอดคล้องกับงานวิจัยของอังคณา วิชิต (2558) ที่ระบุว่า ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลหรือร่วมกันทำนายการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุของพนักงานการเคหะแห่งชาติที่ปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงานใหญ่

3.2 สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรด้านสวัสดิการและค่าตอบแทนมีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรด้านสวัสดิการและค่าตอบแทนมีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก พนักงานระดับปฏิบัติการนั้นได้มีการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรทางด้านสวัสดิการและค่าตอบแทนได้เป็นอย่างดี รวมถึงนโยบายขององค์กรที่ให้ความสำคัญในการสนับสนุนด้านสวัสดิการและค่าตอบแทนแก่พนักงานระดับปฏิบัติการ โดยมีการปรับอัตราเพิ่มเงินเดือนและสวัสดิการ และมีเงินตอบแทนค่าล่วงเวลาที่เพียงพอต่อการดำรงชีพเพียงพอต่อการแบ่งปันให้ครอบครัวโดยไม่ส่งผลกระทบต่อภาระการเก็บออม ส่งผลให้พนักงานระดับปฏิบัติการสามารถเก็บออมเงินเพื่อใช้ในวัยเกษียณได้ เป็นต้น ซึ่งเป็นนโยบายการสนับสนุนที่เหมาะสมและสอดคล้องต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณโดยตรง จึงส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในทุก ๆ ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านที่อยู่อาศัย และด้านการเงิน จากเหตุผลดังกล่าวย่อมส่งผลให้ ปัจจัยการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรด้านสวัสดิการและค่าตอบแทนมีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ สอดคล้องกับงานวิจัยของพลอยพัชร กิจเจริญเกษม (2559) ที่ระบุว่า ความเพียงพอของรายได้และรูปแบบครอบครัวที่แตกต่างกันมีผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการเกษียณอายุที่ต่างกัน สะท้อนให้เห็นว่า หากพนักงานระดับปฏิบัติการได้รับการสนับสนุนด้านสวัสดิการและค่าตอบแทนจากหน่วยงานที่เหมาะสมก็จะนำไปสู่การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไปได้นั่นเอง

3.3 สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรด้านกองทุนสำหรับพนักงานมีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรด้านกองทุนไม่มีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ ซึ่ง

ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ เพราะถึงแม้ว่าพนักงานระดับปฏิบัติการจะมีการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรทางด้านกองทุนอยู่ในระดับสูงมากก็ตาม อีกทั้งองค์กรยังได้ให้การสนับสนุนด้านสวัสดิการกองทุนแก่พนักงานในหลายๆ ด้านอาทิเช่น การให้ความรู้ทางด้านกองทุน การให้สิทธิแก่พนักงานในการเลือกลงทุนในกองทุนแต่ละประเภท และมีสวัสดิการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพให้แก่พนักงาน แต่อาจเป็นเพราะว่านโยบายที่องค์กรดำเนินการอยู่นั้นไม่สอดคล้อง เหมาะสมกับความต้องการที่แท้จริงของพนักงานเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยเกษียณ ทำให้พนักงานนั้นไม่มีความสนใจที่จะเลือกลงทุนผ่านทางนโยบายองค์กร จึงทำให้พนักงานนั้นเลือกที่จะไปลงทุนกับทางภายนอกองค์กรมากกว่า ซึ่งจากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ย่อมส่งผลให้ ปัจจัยการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรด้านกองทุนสำหรับพนักงานไม่มีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ สอดคล้องกับงานวิจัยของวรวรรณชัยชื่อ (2556) ที่ระบุว่า การเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุของข้าราชการทหารประจำการ ณ กรมการทหารสื่อสาร กรุงเทพมหานคร ได้เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ กับการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุของข้าราชการทหารบกประจำการ ณ กรมการทหารสื่อสาร กรุงเทพมหานคร ในด้านการเตรียมความพร้อมด้านการเงิน ที่แสดงให้เห็นว่าระบบการออมหรือกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการยังไม่สามารถตอบสนองต่อการเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุได้ ทั้งนี้เนื่องจากจำนวนเงินที่ข้าราชการจะได้รับจากกองทุนหลังจากเกษียณอายุนั้นถือว่าไม่มากนักจนอาจจะไม่เพียงพอในการเข้าสู่วัยเกษียณที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีได้

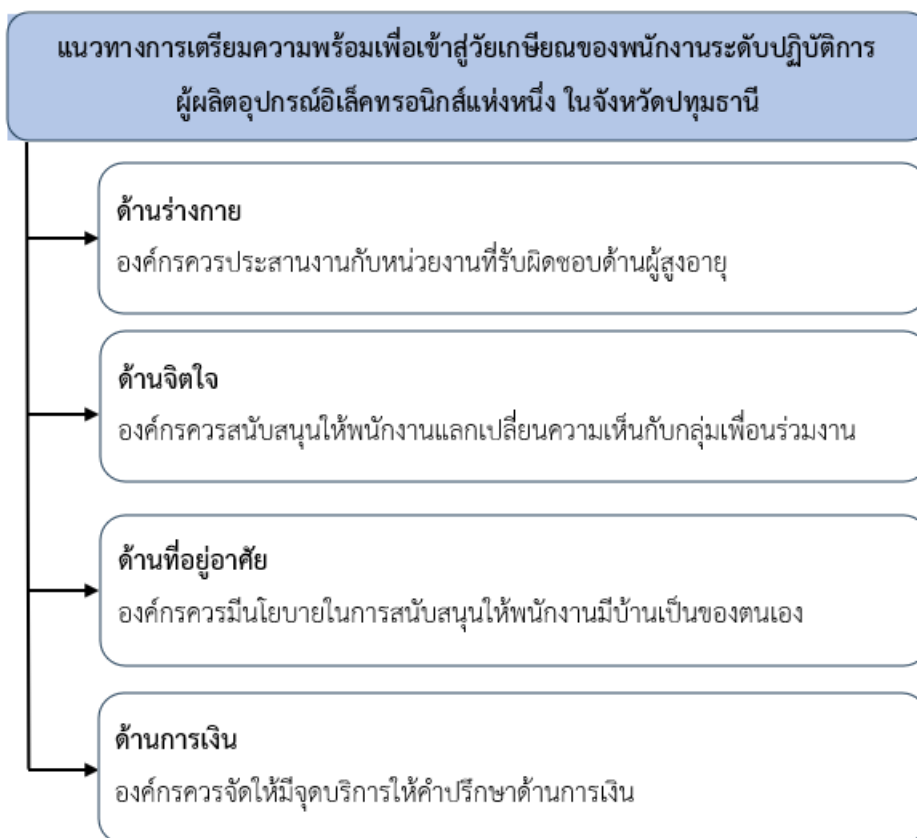
3.4 สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรด้านทักษะอาชีพหลังวัยเกษียณมีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรด้านทักษะอาชีพหลังวัยเกษียณไม่มีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากพนักงานระดับปฏิบัติการอาจจะไม่มีความสนใจในการเข้ารับการฝึกอบรมพัฒนาทักษะอาชีพขาดความเชี่ยวชาญและไม่มีความถนัดในทักษะอาชีพนั้นๆ หรือพนักงานนั้นไม่ได้คิดที่จะเรียนรู้ในทักษะอาชีพ เพราะพนักงานบางท่านมีความต้องการที่จะพักผ่อนและไม่ได้คิดที่จะประกอบอาชีพหลังวัยเกษียณ เพราะฉะนั้นถึงแม้ว่าองค์กรจะให้การสนับสนุนทางด้านทักษะอาชีพดีหรือไม่ดีก็ตาม จึงไม่ส่งผลกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณ ซึ่งจากเหตุผลดังกล่าวย่อมส่งผลให้ ปัจจัยการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรด้านทักษะอาชีพหลังวัยเกษียณไม่มีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะดา พิศาลบุตร

และพิทักษ์ ศิริวงศ์. (2558) ที่ระบุว่า มีข้อเสนอแนะที่ให้หน่วยงานสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชจัดหาคู่มือการเตรียมตัวเกษียณอายุ โครงการอบรมวิชาชีพเพื่อเป็นอาชีพเสริมหลังเกษียณอายุ เป็นต้น

องค์ความรู้จากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ ผู้ผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี มีดังนี้



ภาพที่ 2 องค์ความรู้จากการวิจัย

ด้านร่างกาย คือ องค์กรควรประสานงานกับหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านผู้สูงอายุ อาทิ สถาบันเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ สำนักงานประกันสังคม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่รับผิดชอบ เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพร่างกาย

ด้านจิตใจ คือ องค์กรควรสนับสนุนให้พนักงานทำการสนทนา/แลกเปลี่ยนความเห็นกับกลุ่มเพื่อน/เพื่อนร่วมงานเพื่อเตรียมความพร้อมเรื่องการเกษียณอายุอย่างต่อเนื่อง

ด้านที่อยู่อาศัย คือ องค์กรควรมีนโยบายในการสนับสนุนให้พนักงานมีบ้านเป็นของตนเอง เช่นร่วมมือกับภาคเอกชนเช่น ธนาคารพาณิชย์ในการปล่อยสินเชื่อซื้อบ้าน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมทางด้านที่อยู่อาศัยหลังวัยเกษียณอายุ

ด้านการเงิน คือ องค์กรควรจัดให้มีจุดบริการให้คำปรึกษาการเตรียมวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมสะสมเงินไว้ใช้จ่ายภายหลังเกษียณอายุ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย

1. องค์กรควรเพิ่มนโยบายในการกระตุ้นและส่งเสริมให้การสนับสนุนด้านกองทุนแก่พนักงาน และควรมุ่งเน้นที่กลุ่มพนักงานที่มีตำแหน่งงานในระดับปฏิบัติการ เช่น พนักงานฝ่ายผลิต พนักงานส่วนคลังสินค้า พนักงานช่างเทคนิค เป็นต้น โดยอาจจะเพิ่มอัตราในการหักเงินเดือนค่าจ้างเพื่อสมทบเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพให้สูงขึ้น เพื่อเป็นการกระตุ้นให้พนักงานเกิดความสนใจที่จะสมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเพิ่มขึ้น หรือองค์กรควรให้ความรู้และให้การสนับสนุนทางด้านกองทุนอื่นๆ แก่พนักงาน เช่น กองทุนตลาดเงิน กองทุนรวมตราสารหนี้ และกองทุนรวมผสม เป็นต้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้พนักงานมีทางเลือกในการลงทุนเพิ่มยิ่งขึ้น ส่งผลให้พนักงานระดับปฏิบัติการมีรายได้จากการการลงทุนทางด้านกองทุนเพิ่มมากขึ้น และเพื่อที่จะทำให้การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กร ด้านกองทุนมีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ

2. องค์กรควรหาแนวทางสนับสนุนพนักงานให้ครอบคลุม หรือควรมีการสำรวจถึงความต้องการของพนักงานก่อนที่จะจัดอบรมในหัวข้อต่างๆ เลือกจัดอบรมในหัวข้อที่พนักงานสนใจและเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพหลังวัยเกษียณ และที่สำคัญองค์กรควรออกนโยบายเพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบได้มีส่วนกระตุ้น ส่งเสริมเพื่อทำให้พนักงานเกิดความสนใจที่จะเข้ารับการฝึกอบรมพัฒนาทักษะอาชีพ เพื่อที่จะทำให้การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กร ด้านทักษะอาชีพนั้นมีอิทธิพลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานระดับปฏิบัติการ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. องค์กรควรมีนโยบายให้มีหน่วยงานพิเศษในองค์กรเพื่อเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้สูงอายุและการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่

วัยเกษียณ ตลอดจนข้อมูลเกี่ยวกับแหล่ง ประกอบอาชีพหลังเกษียณและระเบียบกฎเกณฑ์ในการสมัครเข้าเป็นสมาชิกชมรมและสมาคมของผู้เกษียณอายุต่างๆ เป็นต้น

2. องค์กรควรมีนโยบายในการประสานงานกับหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านผู้สูงอายุ อาทิ สถาบันเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ สำนักงานประกันสังคม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรับผิดชอบ เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ ตลอดจนกรมสุขภาพจิต เพื่อให้การวางแผนและดำเนินงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุให้สอดคล้องกัน

3. องค์กรควรมีนโยบายในการสำรวจปัญหาและความต้องการของพนักงานตามกลุ่มของสายงาน เป็นระยะๆ เพื่อจะได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งเอื้อประโยชน์ต่อการจัดรูปแบบกิจกรรมและให้บริการความช่วยเหลือในด้านต่างๆ ได้สอดคล้องตามความต้องการของพนักงาน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะศึกษาการวางแผนเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของบุคลากรในกลุ่มอื่นๆ ขององค์กร เช่น กลุ่มพนักงานสำนักงาน กลุ่มพนักงานสายสนับสนุน กลุ่มผู้บริหาร เป็นต้น

2. อาจจะศึกษาเปรียบเทียบการวางแผนการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่วัยเกษียณของบุคลากรระหว่างกลุ่มในองค์กร เช่น กลุ่มพนักงานระดับปฏิบัติการ กับกลุ่มพนักงานสำนักงาน ว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

3. อาจศึกษาเจาะลึกลงไปในรายละเอียดของการเตรียมความพร้อมในด้านอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น ด้านสุขภาพและการประกันสุขภาพ ด้านการใช้เวลาว่างและสังคม ด้านการทำกิจกรรมต่างๆ เป็นต้น

4. อาจศึกษาการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรทางด้านกองทุน และทางด้านทักษะอาชีพหลังวัยเกษียณอายุเพิ่มเติม โดยแยกตัวแปรทั้งสองด้านนี้ให้เป็นตัวแปรหลัก เพื่อที่จะได้เจาะลึกลงไปในรายละเอียดเพิ่มเติม.

เอกสารอ้างอิง

- บุญเทือง โพธิ์เจริญ. (2551). *แผนที่ชีวิตวัยเกษียณ*. กรุงเทพฯ: ฐานบุ๊ค.
- ปิยะดา พิศาลบุตร และพิทักษ์ ศิริวงศ์. (2558). การเตรียมตัวเพื่อการเกษียณอายุของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ 6) พ.ศ.2560 การเกษียณอายุตามมาตรา 118/1. (2560, 31 สิงหาคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 134 ตอน 88 ก. หน้า 9.
- พลอยพัชร กิจเจริญเกษม. (2559). การเตรียมความพร้อมเพื่อการเกษียณอายุของ พนักงานธนาคาร กรุงไทย จำกัด (มหาชน). **วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ**, 3(2), 3-31.
- วรวรรณ ชัยเชื้อ. (2556). การเตรียมความพร้อมก่อนเกษียณอายุราชการของ ข้าราชการทหารบก ประจำการ ณ กรมการทหารสื่อสาร กรุงเทพมหานคร. **จุลนิพนธ์บริหารธุรกิจบัณฑิต. สาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- หทัยทิพย์ อภิวงค์งาม. (2560). การศึกษาความสัมพันธ์ของการรับรู้ความยุติธรรมใน องค์การและพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การผ่านตัวแปรสื่อการ รับรู้การสนับสนุนจากองค์การโดยมีความต้องการส่วนบุคคลเป็นตัวแปร กำกับ. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรม และองค์การ**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อังคณา วิชิต. (2558). การเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุของพนักงานการ เคหะแห่งชาติ: กรณีศึกษาพนักงานผู้ปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงานใหญ่. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการพัฒนาสังคม**. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Cohen, J. (1977). **Statistical Power Analysis for the Behavioral Sciences**. New York: Academic.
- Cohen, J. (1988). **Statistical Power Analysis for the Behavioral Sciences (2nd ed.)**. New Jersey: Erlbaum.
- Eisenberger, R., Huntington, R., Hutchison, S. & Sowa, D. (1986). Perceived Organizational Support. **Journal of Applied Psychology**, 71(3), 500-507
- Eisenberger, R., Stinglhamber, F., Vandenberghe, C., Sucharski, I. L. and Rhoades, L. (2002). Perceived Supervisor Support: Contributions to Perceived Organizational Support and Employee Retention. **Journal of Applied Psychology**, 87(3), 565-573.

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการทำกำไร ของธุรกิจ
การแพทย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
Influential factors on the profitability
of health care services listed in the stock exchange of
Thailand

อนุสรุา ทองคำชู¹ สุรัชชัย เอ็มอักษร^{2*}, และมนตรี สั้งข์ทอง³

Anusara Thongcamchoo, Surachai Am-ugsorn and Montri Songthong

Received: May 17, 2024. Revised: August 21, 2024 Accepted: October 14, 2024

บทคัดย่อ

ความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบอิทธิพลของโครงสร้างเงินทุน สภาพคล่องทางการเงิน ประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์และมูลค่าของพนักงานในองค์กรของธุรกิจการแพทย์ ที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไร แบ่งเป็น 3 มุมมอง คือ อัตรากำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตรากระแสเงินสดจากการดำเนินงาน โดยศึกษาจากงบการเงิน และรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวดธุรกิจการแพทย์ ที่มีข้อมูลผลการดำเนินงานครบถ้วน ระหว่างปี 2563 – 2565 จำนวน 22 บริษัท ผ่านการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า สภาพคล่องทางการเงิน และโครงสร้างเงินทุน ทำให้อัตรากระแสเงินสดจากการดำเนินงานของกิจการลดลง ผู้บริหารจึงต้องวางแผนนโยบายการให้

¹ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ, Email: 265380322022-st@rmutsb.ac.th

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ, Email: surachai.a@rmutsb.ac.th, *(Corresponding Author)

³ รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาวิทยาการคำนวณ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ, Email: Montri.so@rmutsb.ac.th

สินเชื่อสำหรับผู้รับบริการด้วยสิทธิประกันสังคม ประกันสุขภาพ และนโยบายเรื่องการจัดหาเงินทุน ประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ทำให้อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์เพิ่มขึ้น ธุรกิจจึงต้องจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ทันสมัยเพื่อดึงดูดลูกค้าให้เข้ามาใช้บริการ และมูลค่าของพนักงานในองค์กร เป็นสิ่งที่ธุรกิจการแพทย์ควรให้ความสำคัญมากที่สุด เพราะทำให้ความสามารถในการทำกำไรทั้ง 3 มุมมองเพิ่มขึ้น ธุรกิจการแพทย์จะประสบผลสำเร็จจึงต้องมุ่งส่งเสริมให้บุคลากรทั้ง แพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่ มีความรู้ ประสบการณ์ และทักษะการปฏิบัติงานขั้นสูง

คำสำคัญ: ความสามารถในการทำกำไร ธุรกิจการแพทย์ ผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนด้านทรัพยากรบุคคล

Abstract

This article aimed to investigate the influence of capital structure, liquidity, asset management efficiency, and the value of employee performance on profitability, divided into three perspectives: the earnings before interest and taxes margin, the return on assets ratio, and the operating cash flow margin of the medical business. The research examined 22 companies in the healthcare services sector listed on the Stock Exchange of Thailand, which had complete operating performance data from 2020 to 2022, using data from financial statements and annual reports. The analysis included descriptive statistics, Pearson correlation, and multiple regression.

The results revealed that liquidity and capital structure caused a decline in the company's operating cash flow margin. Administrators were thus advised to examine the credit policy for service receivers who used their entitlements to social security and health insurance and the financing policy. The return on assets ratio was increased by asset management efficiency. Therefore, businesses needed to offer innovative medical tools and technology to attract clients to use their services. The most crucial factor that healthcare services businesses should have concentrated on was the value of employee performance, as it improved

profitability from the three perspectives as mentioned earlier. Consequently, a healthcare services business needs to emphasize hiring physicians, nurses, and other staff members with advanced operating abilities, knowledge, and experience to succeed.

Keywords: Profitability, Health Care Services, Human capital return on investment

บทนำ

ประเทศไทยมีการพัฒนาระบบสาธารณสุข จนได้รับการยอมรับจากนานาประเทศ สามารถผลิตบุคลากรทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้อย่างมีคุณภาพ โดยในปี 2566 ประเทศไทยสามารถผลิตบุคลากรแพทย์ได้ประมาณ 3,000 คนต่อปี และพยาบาลประมาณ 11,000 คนต่อปี (Public Broadcasting Service of Thailand, 2023) จากผลสำรวจโรงพยาบาลและสถานพยาบาลเอกชน พ.ศ. 2565 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า โรงพยาบาลและสถานพยาบาลเอกชนทั่วประเทศ ทั้งสิ้น 399 แห่ง จำนวนบุคลากรที่ทำงานในโรงพยาบาลและสถานพยาบาลเอกชน รวมทั้งสิ้น 213,153 คน โดยส่วนใหญ่เป็นพยาบาล ร้อยละ 60 เจ้าหน้าที่บริการ ร้อยละ 21 แพทย์ ร้อยละ 13 และส่วนที่เหลือเป็นผู้บริหาร ผู้ป่วยที่เข้ามาได้รับการรักษามีจำนวนทั้งสิ้น 60.8 ล้านราย เป็นคนไทย 55.6 ล้านคน และเป็นชาวต่างชาติ 5.2 ล้านคน โดยสถานการณ์ปัจจุบันพบว่าชาวต่างชาติเดินทางมาท่องเที่ยวทางการแพทย์ (Medical Tourism) เป็นจำนวนมาก เนื่องจากค่าบริการไม่สูงเมื่อเทียบกับประเทศสหรัฐอเมริกา หรือ ประเทศในยุโรป (National Statistical Office, 2023)

ธุรกิจการแพทย์ในปัจจุบันมีการปรับปรุงรูปแบบการให้บริการอยู่ตลอดเวลา อันเนื่องมาจากนโยบายการพัฒนาประเทศไทยแลนด์ 4.0 ให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมอุตสาหกรรมทางการแพทย์ครบวงจรเป็น 1 ใน 10 อุตสาหกรรมเป้าหมายกลุ่ม New S-curve (Department of Health Service Support, 2023) และปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ซึ่งเกิดขึ้นจากการพัฒนาของโลกอย่างไม่หยุดยั้ง การเข้าสู่สังคมสูงวัย ค่านิยมของคนรุ่นใหม่ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมที่กระทบต่อสุขภาพประชาชน และโรคอุบัติใหม่ซึ่งเห็นได้จากวิกฤตโควิด-19 นอกจากธุรกิจการแพทย์จะได้นำเทคโนโลยีและนวัตกรรม มาปรับระบบบริการและการทำงาน ยังต้องพัฒนากำลังคนในรูปแบบใหม่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุน สร้างสรรค์ บริการใหม่ ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ ซึ่งแนวโน้มธุรกิจการแพทย์จะเติบโตใน

ระยะยาว เนื่องจากในหลายๆ ประเทศ รวมทั้งประเทศไทย ที่รัฐมีการจัดการระบบประกันสุขภาพที่ดีขึ้น ประชาชนสามารถเข้าถึงระบบบริการสุขภาพพื้นฐานได้อย่างทั่วถึงและครอบคลุม ตามสิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า กองทุนประกันสังคม และสวัสดิการข้าราชการ (Ministry of Public Health, 2023) เมื่อระบบดี คนเจ็บป่วยจึงไปพบแพทย์มากขึ้น ส่งผลให้ธุรกิจการแพทย์เติบโตมากขึ้นตามไปด้วย

นอกจากปัจจัยภายนอกที่เอื้อให้ธุรกิจการแพทย์ประสบความสำเร็จนั้น ยังมีปัจจัยภายในที่นักลงทุนสามารถใช้ประเมินโอกาสความสำเร็จ หรือความเสี่ยงของธุรกิจการแพทย์ได้ อาทิ โครงสร้างเงินทุน หากกิจการกู้ยืมเงินมาเพื่อจัดหาสินทรัพย์เป็นส่วนใหญ่จะสะท้อนความเสี่ยงของกิจการที่มีสูงกว่าการจัดหาสินทรัพย์จากกำไรสะสมของกิจการเอง (Sofat & Singh, 2017) กิจการที่มีอัตราส่วนสภาพคล่องสูง แสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้สินระยะสั้น แต่หากมีอัตราที่สูงเกินไปโอกาสที่จะใช้เงินไปลงทุนเพื่อสร้างผลกำไรก็จะลดลง (Pestonji & Donkwa, 2018) นวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ถือเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการให้บริการทางการแพทย์ในปัจจุบัน นอกจากจะช่วยเพิ่มมาตรฐานในการรักษายังช่วยลดต้นทุนและแรงงาน (Bunbood & Phoka, 2021) และทุนมนุษย์ถือเป็นปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของธุรกิจการแพทย์ (Lufungula & Borromeo, 2019) ในขณะที่บางงานวิจัยพบเพียงจำนวนของบุคลากรด้านสุขภาพเท่านั้นที่เพิ่มความสามารถในการทำกำไรให้แก่ธุรกิจการแพทย์ (Gider & Demirtaş, 2023) จากผลการศึกษาที่กล่าวข้างต้นส่วนใหญ่พบในต่างประเทศและยังไม่มีผลที่ไม่มีความชัดเจนเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจการแพทย์ ผู้วิจัยจึงจัดทำวิจัยฉบับนี้ขึ้น อันจะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารธุรกิจการแพทย์ในการกำหนดนโยบาย และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของนักลงทุน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ทดสอบอิทธิพลของโครงสร้างเงินทุน สภาพคล่องทางการเงิน ประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ และมูลค่าของพนักงานในหน่วยงานที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจการแพทย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. สร้างสมการพยากรณ์อิทธิพลของโครงสร้างเงินทุน สภาพคล่องทางการเงิน ประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ และมูลค่าของพนักงานในหน่วยงานที่ส่งผลต่อ

ความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจการแพทย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี

ภาพรวมเกี่ยวกับธุรกิจการแพทย์ในประเทศไทย

ปี 2562 เศรษฐกิจประเทศไทยชะลอตัวจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 แต่ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนกลับมีการเติบโตขึ้น ซึ่งโรงพยาบาลเอกชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีรายได้เติบโตร้อยละ 7.20 ในปี 2562 อันเกิดจากการแสวงหาดูแลสุขภาพของคนไทย และการเพิ่มรายจ่ายค่ารักษาพยาบาลต่อหัวของผู้ประกันตน ในปี 2562 และการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย ซึ่งส่งผลทำให้การใช้บริการทางการแพทย์เพิ่มสูงขึ้น ปี 2563 รัฐบาลประกาศใช้มาตรการล็อกดาวน์ทางเศรษฐกิจเพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ซึ่งส่งผลให้จำนวนผู้ใช้บริการในโรงพยาบาลลดลงอย่างมาก โดยผู้ป่วยในประเทศชะลอการเข้ามาใช้บริการที่ไม่เร่งด่วน ส่วนผู้ป่วยต่างประเทศทั้งกลุ่มนักธุรกิจและนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Medical Tourism) โดยเฉพาะประเทศจีนไม่สามารถเดินทางข้ามประเทศได้จากมาตรการดังกล่าว ทำให้ยอดนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพหายไปไม่ต่ำกว่าร้อยละ 85 ซึ่งในรอบไตรมาสที่ 3 ของปี 2563 พบว่าโรงพยาบาลเอกชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ มีรายได้ และกำไรสุทธิลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 14.2 และ 54.8 ตามลำดับ ในขณะที่โรงพยาบาลเอกชนที่มีกลุ่มลูกค้าหลักเป็นกลุ่มประกันสุขภาพของภาครัฐ เช่น กลุ่มประกันสังคม ข้าราชการ ได้รับผลกระทบน้อยกว่าโรงพยาบาลเอกชนที่มีลูกค้าหลักเป็นกลุ่มอื่น ๆ อีกทั้ง สำนักงานประกันสังคมกำหนดให้เพิ่มอัตราค่าบริการทางการแพทย์ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2563 โรงพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการประกันสังคมจึงมีรายได้รองรับจำนวนหนึ่ง (Department of Health Service Support, 2023)

ปี 2564 ธุรกิจการแพทย์เติบโตขึ้นจากปีก่อนจากการขยายตัวของรายได้จากผู้ป่วยในประเทศที่ทำการตรวจและรักษาโรคโควิด 19 รวมถึงกลุ่มผู้ป่วยต่างชาติที่ทำงานในไทย (Expatriate) ที่กลับมาใช้บริการบางส่วน ในปี 2565-2566 ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนกลับมาเติบโตขึ้นอีก เนื่องจากกลุ่มผู้ป่วยต่างชาติที่เคยเดินทางเข้ามารับการรักษาก่อนเกิดสถานการณ์โควิด 19 (Fly-in / Medical Tourism) ได้ทยอยกลับเข้ามาใช้บริการอีกครั้ง และสำหรับในปี 2567 จะขึ้นอยู่กับการณ์ฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างประเทศ ประกอบกับนโยบายดึงดูดนักท่องเที่ยวและการลงทุนจากต่างชาติของรัฐบาล ซึ่งจะมีแนวโน้มที่ดีขึ้น โดยตลาดผู้ป่วยต่างชาติที่เดิน

ทางเข้ามารักษา ในปี 2567 แบ่งเป็น 2 กลุ่มหลัก ได้แก่ 1) ผู้ป่วยในกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง และ 2) ผู้ป่วยในอาเซียน นอกจากชาวกัมพูชาและเมียนมา ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีกำลังซื้อแล้ว ยังมีผู้ป่วยเวียดนามและอินโดนีเซียที่เป็นตลาดขนาดใหญ่ ส่วนผู้ป่วยจีนนั้น ยังขึ้นอยู่กับความเชื่อมั่นในการเดินทางและการฟื้นตัวของเศรษฐกิจในจีน (Kasikorn Research Center, 2023)

ด้วยปัจจัยเชิงโครงสร้างที่เปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การเพิ่มขึ้นของกลุ่มชนชั้นกลางที่สะท้อนอำนาจซื้อที่สูงขึ้น การขยายตัวของชุมชนเมือง อีกทั้งกระแสการดูแลสุขภาพที่กำลังอยู่ในความสนใจของคนทั่วโลก และแผนการของภาครัฐที่จะยกฐานะประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการแพทย์และสุขภาพ (Medical & Wellness Hub) ของโลก ภายใต้นโยบายประเทศไทย 4.0 ผู้ประกอบการธุรกิจการแพทย์จึงมีแนวโน้มเร่งขยายการลงทุนในรูปแบบต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งรวมถึงการเป็นพันธมิตรกับโรงพยาบาลอื่นทั้งในและต่างประเทศเพื่อให้ครอบคลุมกลุ่มลูกค้าที่มีศักยภาพในระดับต่าง ๆ และขยายไปสู่ธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ธุรกิจโรงพยาบาลมีห่วงโซ่อุปทานครบวงจร (The Securities and Exchange Commission, 2024)

ทฤษฎีโครงสร้างเงินทุน (Capital Structure)

Modigliani and Miller (1958) ได้ศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับโครงสร้างเงินทุน และได้ข้อสรุปว่า การจัดหาเงินทุนไม่มีผลต่อมูลค่ากิจการในตลาดที่สมบูรณ์ (Perfect Market) หมายถึง สองบริษัทที่โครงสร้างเงินทุนที่แตกต่างกัน โดยที่บริษัทแรก ไม่มีการก่อหนี้ใดๆ เลย (Unlevered) ขณะที่อีกบริษัททำการก่อหนี้ และมีข้อสมมติฐานว่าไม่มีภาษีและไม่มีต้นทุนการล้มละลาย จะทำให้บริษัทที่มีหนี้กับไม่มีหนี้มีมูลค่าเท่า ๆ กัน ซึ่งโดยทั่วไปการจัดหาเงินด้วยการออกหุ้นทุนจะมีต้นทุนเงินทุนที่สูงกว่าการก่อหนี้ (Brigham & Ehrhardt, 2008) เนื่องจากบริษัทที่มีหนี้ทำให้มีความเสี่ยงที่สูงกว่าบริษัทไม่มีหนี้ ย่อมส่งผลให้นักลงทุนต้องการผลตอบแทนสูงขึ้น ต่อมา Modigliani and Miller (1963) ได้ศึกษาเกี่ยวกับต้นทุนเงินทุนเพิ่มเติมและได้นำภาษีเงินได้นิติบุคคลมาพิจารณาทำให้พบว่าการก่อหนี้ นั้น กิจการสามารถนำดอกเบี้ยจ่ายมาหักเป็นค่าใช้จ่าย (Tax Shield from Debt) เพื่อประหยัดภาษีเงินได้ แต่หากไม่สามารถชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนดอาจส่งผลทำให้กิจการล้มละลายได้เรียกว่า ทฤษฎีแลกเปลี่ยน (Trade-off Theory) ต่อมาในปี 1984 ด้วยปัญหาความไม่เท่าเทียมกันของข้อมูล (Asymmetric Information) ที่เกิดจากผู้บริหารของบริษัทมีข้อมูลภายในบริษัทที่มากกว่านักลงทุน (Myers, 1984) จึงนำเสนอทฤษฎีการจัดหาเงินทุนตามลำดับขั้น (Pecking Order Theory) เพื่อหลีกเลี่ยงการส่งสัญญาณไปยังตลาด จึงเสนอให้บริษัทจัดหาเงินทุนจากแหล่งภายใน

ก่อน แล้วจึงตามด้วยแหล่งเงินทุนจากภายนอกที่ปลอดภัยมากที่สุด โดยเริ่มจากกำไรสะสม การก่อหนี้หรือออกหุ้นกู้ การออกขายหุ้นสามัญใหม่และการออกขายหุ้นบุริมสิทธิ ตามลำดับ หากบริษัทมีโครงสร้างเงินทุนที่เหมาะสม ต้นทุนเงินทุนของบริษัทก็จะต่ำ (Wonglacorn & Am-ugsorn, 2023)

อัตราส่วนทางการเงิน (Financial ratio)

อัตราส่วนทางการเงิน เป็นเครื่องมือหนึ่งที่ใช้วัดความสามารถในการดำเนินงาน และสถานะทางการเงินของกิจการ ช่วยในการวิเคราะห์ความเติบโตของกิจการ มีประโยชน์ สำหรับการพยากรณ์และช่วยให้ผู้บริหารสามารถตั้งเป้าหมายของกิจการอย่างสมเหตุสมผล Goel (2016) ได้จัดกลุ่มอัตราส่วนทางการเงินไว้ 5 กลุ่ม คือ (1) **อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratios)** ใช้วัดผลการดำเนินงานของกิจการว่า มีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มย่อย คือ กลุ่มอัตรากำไร (Margins) บ่งบอกถึงความสามารถของกิจการในการสร้างกำไรในแต่ละระดับชั้น เช่น อัตรากำไรขั้นต้น อัตรากำไรจากการดำเนินงาน อัตรากำไรสุทธิ และกลุ่มอัตราผลตอบแทน (Return) บ่งบอกถึงความสามารถของกิจการในการแปลงสินทรัพย์และเงินลงทุนให้ไปเป็นกำไร เช่น อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนจากส่วนของเจ้าของ (2) **อัตราส่วนประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ (Efficiency Ratios)** แสดงถึงความสามารถของกิจการในการใช้สินทรัพย์เพื่อให้เกิดรายได้ (3) **อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity Ratios)** แสดงถึงความสามารถของกิจการในการชำระหนี้สินระยะสั้น (4) **อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ (Solvency Ratios)** แสดงถึงความสามารถของกิจการในการชำระหนี้สินระยะยาวและดอกเบี้ยง่าย และวิเคราะห์โครงสร้างเงินทุนของกิจการ ว่า จัดหาทุนในการดำเนินงานได้อย่างไร และ (5) **อัตราส่วนมูลค่าตลาด (Market Ratios)** เป็นอัตราที่วัดระหว่างราคาหุ้นเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานของบริษัทที่เป็นกำไรสุทธิ ต่อหุ้น และมูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น

จากการทบทวนวรรณกรรมเพื่อคัดเลือกตัวชี้วัดทางการเงินที่สำคัญของธุรกิจ โรงพยาบาลในรัฐออนแทรีโอประเทศแคนาดา ระหว่างปี 2543 – 2548 ของ Pink, Daniel, Hall, and McKillop (2007) ได้กำหนดตัวชี้วัดทางการเงินเป็น 7 มุมมอง ดังต่อไปนี้ รายได้ (Revenue) ความสามารถในการทำกำไร (Profitability) ต้นทุน (Cost) โครงสร้างเงินทุน (Capital structure or Leverage) สภาพคล่อง (Liquidity) กิจกรรม (Activity) ซึ่งวัดจากความสามารถในการเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นรายได้ และ การใช้งาน (Utilization) (Cleverley & Cameron, 2003; Gapenski, 2007; McLean, 2003; Nowicki, 2004; Zelman, McCue, Milikan, & Glick, 2003) ต่อมา Oner, Zengul, Ozaydin, Pallotta,

and Maldonado (2016) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับผลการดำเนินงานทางการเงินของโรงพยาบาลในสหรัฐอเมริกา ระหว่างปี 2539 – 2559 ด้วยการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบก็ได้ใช้ตัวชี้วัดทางการเงิน 7 มุมมอง ของ Pink et al. (2007) วัดผลการดำเนินงานทางการเงินของโรงพยาบาล เช่นเดียวกับ Barnes, Ray, and Zengul (2018) ซึ่งตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพทางการเงินและคุณภาพในโรงพยาบาลของสหรัฐอเมริกา ด้วยการทบทวนวรรณกรรมตั้งแต่ปี 2540 – 2560 ก็ใช้ตัวชี้วัดทางการเงิน 7 มุมมองของ Pink et al. (2007) วัดประสิทธิภาพทางการเงิน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดอัตราส่วนทางการเงินที่สอดคล้องกับวิธีการศึกษาของ Pink et al. (2007) ได้แก่ โครงสร้างเงินทุน สภาพคล่อง และ ความสามารถในการเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นรายได้ (กิจกรรม) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการทำกำไร ดังนี้

1. อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น =
$$\frac{\text{รวมหนี้สิน}}{\text{รวมส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$
2. อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน =
$$\frac{\text{รวมสินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{รวมหนี้สินหมุนเวียน}}$$
3. อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร =
$$\frac{\text{รวมรายได้}}{\text{สินทรัพย์ถาวร (ถัวเฉลี่ย)}}$$

อย่างไรก็ตามในส่วนของอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวรนั้น ผู้วิจัยได้ใช้อัตราการหมุนเวียนของเครื่องมือแพทย์แทน เนื่องจากในสถานการณ์ภายหลังวิกฤติโควิด 19 นั้น การใช้เทคโนโลยีและอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ทันสมัยจะสร้างความสามารถในการทำกำไรของกิจการ และเพิ่มมูลค่าของกิจการอย่างมีนัยสำคัญ (Kohli, Devaraj, & Ow, 2012)

มุมมองความสามารถในการทำกำไร ตามแนวคิดของ Pink et al. (2007) นั้น Barnes et al. (2018) ได้ทบทวนวรรณกรรมแล้วพบว่างานวิจัยในอดีตส่วนใหญ่วัดจากอัตรากำไรจากการดำเนินงาน อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตรากระแสเงินสดจากการดำเนินงาน ผู้วิจัยจึงใช้อัตราส่วนทั้ง 3 ข้างต้นเป็นตัววัดความสามารถในการทำกำไร ดังแสดงตามสูตรด้านล่างนี้

$$1. \text{ อัตรากำไรก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้} = \frac{\text{กำไรก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้}}{\text{รวมรายได้}} \times 100$$

$$2. \text{ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์} = \frac{\text{กำไรก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้}}{\text{รวมสินทรัพย์ (ถัวเฉลี่ย)}} \times 100$$

$$3. \text{ อัตรากระแสเงินสดจากการดำเนินงาน} = \frac{\text{กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน}}{\text{รวมรายได้}} \times 100$$

สมมติฐานการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมาพบว่า มีนักวิจัยที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างเงินทุนของธุรกิจการแพทย์มีอิทธิพลต่อความสามารถในการทำกำไรไว้ดังนี้ การศึกษากลยุทธ์เพื่อยกระดับผลการดำเนินงานทางการเงินของโรงพยาบาลในประเทศไทยเกาหลีใต้ ระหว่างปี 2541-2544 ของ Choi and Lee (2008) พบว่าอัตราส่วนหนี้สินมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตรากำไรก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ Turner, Broom, Elliott, and Lee (2015) ซึ่งพบว่า โรงพยาบาลในสหรัฐอเมริกา ช่วงปี 2550-2555 จำนวน 3,255 โรงพยาบาล ที่มีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตรากำไรขั้นต้น และอัตรากำไรสุทธิของสินทรัพย์สูง จะมีอัตราหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นต่ำ อย่างไรก็ตาม Hanasa and Lubis (2024) กลับไม่พบว่า อัตราหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นส่งผลกระทบท่อผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ กลุ่มธุรกิจสุขภาพในกลุ่มอาเซียน 5 ประเทศ (อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ ไทย และสิงคโปร์) เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ Innocent, Ikechukwu, and Nnagbogu (2014) ที่ไม่พบผลกระทบของอัตราหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นที่มีต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจการแพทย์ในประเทศไนจีเรีย สำหรับงานวิจัยนี้ ได้ตั้งสมมติฐานว่า

H1: อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นส่งผลกระทบทาลบต่อความสามารถในการทำกำไรที่วัดด้วยอัตรากำไรก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้

H2: อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นส่งผลกระทบทางลบต่อความสามารถในการทำกำไรที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์

H3: อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นส่งผลกระทบทางลบต่อความสามารถในการทำกำไรที่วัดด้วยอัตรากระแสเงินสดจากการดำเนินงาน

การศึกษาในอดีตเกี่ยวกับสภาพคล่องของธุรกิจการแพทย์มีอิทธิพลต่อความสามารถในการทำกำไรมีดังนี้ Bem, Predkiewicz, Predkiewicz, and Ucieklak-Jez (2014) ได้ศึกษาปัจจัยที่กระทบต่อสภาพคล่องของโรงพยาบาลในประเทศโปแลนด์ ระหว่างปี 2552-2554 พบความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนและอัตรากำไรก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ Batrancea (2021) ศึกษาปัจจัยที่ขับเคลื่อนผลการดำเนินงานของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมสุขภาพในสหรัฐอเมริกา ระหว่างปี 2548 -2563 ซึ่งพบว่าอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ แต่มีความสัมพันธ์ในทางลบกับอัตรากำไรก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ ในขณะที่อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ แต่มีความสัมพันธ์ในทางลบกับอัตรากำไรก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ นอกจากนี้ผลการศึกษาของ Holmes, Kaufman, and Pink (2016) โดยการพยากรณ์ปัญหาทางการเงินและการปิดตัวลงของโรงพยาบาลในสหรัฐอเมริกา จำนวน 2,466 โรงพยาบาล ระหว่างปี 2543-2556 โดยกำหนดโรงพยาบาลที่ผลการดำเนินงานไม่ดีคือโรงพยาบาลที่มีอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานในทิศทางเดียวกันกับอัตรากระแสเงินสดจากการดำเนินงาน สำหรับงานวิจัยนี้ได้ตั้งสมมติฐานว่า

H4: อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนส่งผลกระทบทางบวกต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจการแพทย์ที่วัดด้วยอัตรากำไรก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้

H5: อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนส่งผลกระทบทางบวกต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจการแพทย์ที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์

H6: อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนส่งผลกระทบทางบวกต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจการแพทย์ที่วัดด้วยอัตรากระแสเงินสดจากการดำเนินงาน

การศึกษาในอดีตเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ของธุรกิจการแพทย์มีอิทธิพลต่อความสามารถในการทำกำไรมีดังนี้ Yudi, Sembel, and Malau (2023) ได้ศึกษาผลกระทบของโครงสร้างสินทรัพย์และโครงสร้างเงินทุนต่อผลการดำเนินงาน

บริษัทที่ให้บริการด้านการดูแลสุขภาพในตลาดหลักทรัพย์อินโดนีเซีย ตั้งแต่ปี 2560 ถึง 2564 พบว่าโครงสร้างสินทรัพย์ที่วัดด้วย อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน และอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวรมีผลกระทบทางบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงินที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ Bunbood and Phoka (2021) ศึกษาวัฏกรรมบริการที่มีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนในประเทศไทย พบว่าวัฏกรรมด้านเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ใช้ให้บริการ และเครื่องมือแพทย์ที่ทันสมัยที่ใช้ในการตรวจรักษามีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของธุรกิจ ในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Choi and Lee (2008) ที่พบว่า อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ของโรงพยาบาลในเกาหลีใต้มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ แต่เขาไม่พบว่าอัตราส่วนดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับอัตรากำไรก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ สำหรับงานวิจัยนี้ ได้ตั้งสมมติฐานว่า

H7: อัตราการหมุนเวียนของเครื่องมือแพทย์ส่งผลกระทบทางบวกต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจการแพทย์ที่วัดด้วยอัตรากำไรก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้

H8: อัตราการหมุนเวียนของเครื่องมือแพทย์ส่งผลกระทบทางบวกต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจการแพทย์ที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์

H9: อัตราการหมุนเวียนของเครื่องมือแพทย์ส่งผลกระทบทางบวกต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจการแพทย์ที่วัดด้วยอัตรากระแสเงินสดจากการดำเนินงาน

แนวความคิดเกี่ยวกับทุนมนุษย์ (Human Capital)

“ทุนมนุษย์” เป็นคำที่รู้จักอย่างกว้างขวางภายหลังการให้คำจำกัดความของ Becker (1962) ในปี 1962 ว่า “ทุนมนุษย์ คือ การรวบรวมทักษะการผลิต (productive skills) ที่รวมอยู่ในตัวบุคคลที่สามารถใช้เพื่อสร้างรายได้ในตลาดแรงงาน และเพิ่มทางเลือกในการบริโภคของครัวเรือน เป็นแนวคิดแบบไดนามิก เนื่องจากบุคคลสามารถเลือกลงทุนในทุนมนุษย์ของตนเองได้ และการตัดสินใจลงทุนนี้สามารถวิเคราะห์ได้โดยปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มักใช้กับการลงทุนทางการเงินโดยพิจารณาจากผลตอบแทนที่คาดการณ์ไว้ล่วงหน้า” (Weiss, 2015) ทรัพยากรมนุษย์ส่วนที่เป็น

คุณภาพ คือ ทักษะความรู้ความสามารถและปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อผลิตภาพของมนุษย์ ซึ่งสามารถเพิ่มขึ้นได้ด้วยการลงทุนในทุนมนุษย์ ดังนั้น เมื่อกิจการเพิ่มทักษะความสามารถต่างๆ ที่อยู่ในตัวพนักงาน ด้วยการส่งเสริมให้พนักงานได้ศึกษา ฝึกอบรม หรือ ฝึกประสบการณ์ให้พนักงาน จะช่วยเพิ่มผลิตภาพในการผลิตสินค้าและบริการ ทำให้พนักงานมีมูลค่าเพิ่มขึ้น ซึ่งการตัดสินใจว่ากิจการจะลงทุนในการเพิ่มมูลค่าของพนักงานในหน่วยงานจำนวนเท่าใด นั้นขึ้นอยู่กับผลตอบแทนสุทธิจากการลงทุน

ธุรกิจการแพทย์ เป็นอีกหนึ่งธุรกิจที่ต้องให้ความสำคัญกับการเพิ่มมูลค่าให้แก่พนักงานในหน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็นการจัดหาแพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญ ฝึกอบรมพยาบาลและเจ้าหน้าที่และพยายามรักษาพนักงานที่มีคุณภาพเหล่านี้ให้ทำงานอยู่กับโรงพยาบาล เพื่อให้เกิดทักษะความรู้ ความชำนาญเท่าทันกับวิทยาการที่ปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ของโรคภัย และสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ใช้บริการ โดยการลงทุนจำนวนมากเพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่หน่วยงานนี้ ต้องหาแนวทางในการวัดมูลค่าของพนักงานที่มีต่อหน่วยงาน ซึ่งตัวชี้วัดมูลค่าของพนักงานในหน่วยงานมีหลายตัวชี้วัด แต่ “ผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนด้านทรัพยากรบุคคล” (Human Capital Return on Investment: HCROI) เป็นตัวชี้วัดที่นำมาใช้ในการวัดมูลค่าของพนักงานในหน่วยงานมากที่สุด คำนวณจากรายได้ของหน่วยงานลบด้วยค่าใช้จ่ายของหน่วยงานที่ไม่รวมส่วนที่เป็นเงินเดือนและสวัสดิการพนักงานและหารด้วยค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินเดือนและสวัสดิการพนักงาน (Fitz-enz, 2010)

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจการแพทย์ในครั้งนี้ถือได้ว่าเรื่องของทุนมนุษย์จะเป็นปัจจัยหนึ่งในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้แก่ธุรกิจการแพทย์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Michael, Aakash, and Kevin (2019) ที่ศึกษาผลการดำเนินงานของโรงพยาบาลขนาดใหญ่ในสหรัฐอเมริกา พบว่า โรงพยาบาลขนาดใหญ่ที่นำโดยแพทย์ที่มีชื่อเสียงจะได้รับการจัดอันดับจาก USNWR ในระดับสูงและมีจำนวนเตียงที่ให้บริการจำนวนมาก ถ้าเทียบกับโรงพยาบาลที่ไม่ได้นำโดยแพทย์ที่มีชื่อเสียง เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ Piening and Baluch (2013) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของพนักงานต่อระบบทรัพยากรมนุษย์และประสิทธิภาพขององค์กรของพนักงานในโรงพยาบาลขนาดใหญ่ในอังกฤษระหว่างปี 2008-2009 จำนวน 705 โรงพยาบาล พบว่า ประสิทธิภาพของพนักงานในระบบ HR สัมพันธ์กับความพึงพอใจของลูกค้าที่เปลี่ยนแปลงไปโดยมีความพึงพอใจในงานเป็นตัวแปรขั้นกลาง สำหรับงานวิจัยนี้ ได้ตั้งสมมติฐานว่า

H10: มูลค่าของพนักงานในหน่วยงานส่งผลกระทบทางบวกต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจการแพทย์ที่วัดด้วยอัตรากำไรก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้

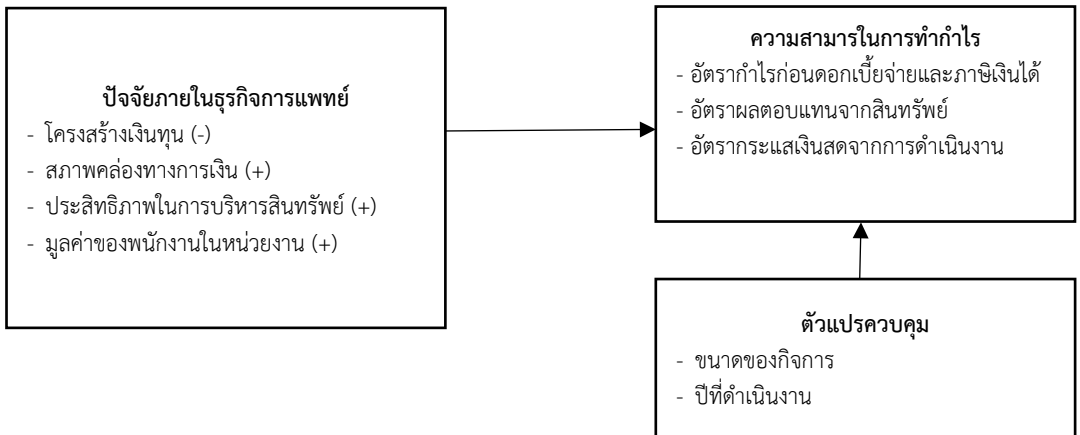
H11: มูลค่าของพนักงานในหน่วยงานส่งผลกระทบทางบวกต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจการแพทย์ที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์

H12: มูลค่าของพนักงานในหน่วยงานส่งผลกระทบทางบวกต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจการแพทย์ที่วัดด้วยอัตรากระแสเงินสดจากการดำเนินงาน

นอกจากนี้จากการทบทวนวรรณกรรมผู้วิจัยยังพบว่าขนาดของกิจการที่วัดด้วยสินทรัพย์รวมมีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจการแพทย์ (Cannon, Lamboy-Ruiz, & Watanabe, 2022; Houke, Ivory, & Amaria, 2010; Karim, Widyarti, & Santoso, 2023) และช่วงปีที่ศึกษาซึ่งเกิดสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกันส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรที่ต่างกัน (Bai, Yehia, Chen, & Anderson, 2020) โดยเฉพาะในปี 2563 รัฐบาลประกาศใช้มาตรการล็อกดาวน์ทางเศรษฐกิจเพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อ ไวรัสโควิด 19 ซึ่งส่งผลกระทบต่อรายได้ของธุรกิจการแพทย์เป็นอย่างมาก ผู้วิจัยจึงใช้ตัวแปรขนาดของกิจการที่วัดด้วยสินทรัพย์รวมและปีที่ศึกษาเป็นตัวแปรควบคุมสำหรับการศึกษาในครั้งนี้

กรอบแนวความคิดการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวความคิดการวิจัยตามแนวความคิดการวัดผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจโรงพยาบาล ของ Pink et al. (2007) ร่วมกับทฤษฎีโครงสร้างเงินทุนของ F. Modigliani and Miller (1963) และทฤษฎีทุนมนุษย์ ของ Becker (1962) เพื่อทดสอบอิทธิพลของโครงสร้างเงินทุน สภาพคล่องทางการเงิน ประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์และมูลค่าของพนักงานในหน่วยงานที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจการแพทย์ ตามรายละเอียดดังภาพที่ 1



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประจักษ์ (Empirical Research) ในรูปแบบเหตุผลเชิงนิรนัย (Deductive Reasoning) โดยเก็บข้อมูลอัตราส่วนทางการเงินและมูลค่าของพนักงานในหน่วยงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวดธุรกิจการแพทย์ มีรายละเอียด ดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวดธุรกิจการแพทย์ จำนวน 22 บริษัท โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานงบการเงินประจำปีในช่วงปี พ.ศ. 2563 ถึง ปี พ.ศ. 2565 จำนวน 3 ปี รวมจำนวน 66 รายปีบริษัท (Firm Years)

การวัดค่าตัวแปรและแบบจำลอง

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณเพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยกำหนดให้ปี 2563 เป็นปีฐานเนื่องจากผลการดำเนินงานของธุรกิจการแพทย์ได้รับผลกระทบจากการที่รัฐบาลประกาศใช้มาตรการล็อกดาวน์ทางเศรษฐกิจเพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ตามสมการที่ (1) (2) และ (3) ดังนี้

$$EBIT_{it} = b_0 + b_1DE_{it} + b_2CR_{it} + b_3ME_{it} + b_4HCROI_{it} + b_5SIZE_{it} + b_6Y2564_i + b_7Y2565_i \dots (1)$$

$$ROA_{it} = b_0 + b_1DE_{it} + b_2CR_{it} + b_3ME_{it} + b_4HCROI_{it} + b_5SIZE_{it} + b_6Y2564_i + b_7Y2565_i \dots (2)$$

$$CFM_{it} = b_0 + b_1DE_{it} + b_2CR_{it} + b_3ME_{it} + b_4HCROI_{it} + b_5SIZE_{it} + b_6Y2564_i + b_7Y2565_i \dots (3)$$

โดย

$EBIT_{it}$ = อัตรากำไรก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ (Earnings before Interest and Taxes) วัดจากกำไรก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้หารด้วยรวมรายได้ คูณด้วยหนึ่งร้อย

ROA_{it} = อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on Assets) วัดจาก กำไรก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ หารด้วยรวมสินทรัพย์ (ถัวเฉลี่ย) คูณด้วยหนึ่งร้อย

CFM_{it} = อัตรากระแสเงินสดจากการดำเนินงาน (Operating Cash Flow Margin) วัดจากกระแสเงินสดจากการดำเนินงานหารด้วยรวมรายได้คูณด้วยหนึ่งร้อย

DE_{it} = อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt/Equity Ratio) วัดจากรวมหนี้สินหารด้วยรวมส่วนของผู้ถือหุ้น

CR_{it} = อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (Current Ratio) วัดจาก รวมสินทรัพย์หมุนเวียนหารด้วยรวมหนี้สินหมุนเวียน

ME_{it} = อัตราการหมุนเวียนของเครื่องมือแพทย์ (Medical Equipment Turnover) วัดจากรวมรายได้หารด้วยเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ (ถัวเฉลี่ย)

$HCROI_{it}$ = ผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนด้านทรัพยากรบุคคล (Human Capital Return on Investment) วัดจากรายได้ลบค่าใช้จ่ายที่ไม่รวมค่าใช้จ่ายในส่วนที่เป็นเงินเดือนและสวัสดิการของพนักงานและหารด้วยค่าใช้จ่ายส่วนที่เป็นเงินเดือนและสวัสดิการของพนักงาน

$SIZE_{it}$ = ขนาดของบริษัท วัดจาก ลอการิทึมธรรมชาติ (Natural logarithm) ของรวมสินทรัพย์ของบริษัท

$Y2564_i$ = ตัวแปรควบคุมผลกระทบจากการเก็บข้อมูลแต่ละปี กำหนดเป็นตัวแปรหุ่น (Dummy Variables) โดยสมมติให้ $Y2564_i = 1$ ถ้าเป็นข้อมูลของปี 2564 และเป็น 0 ถ้าเป็นปีอื่น

$Y2565_i$ = ตัวแปรควบคุมผลกระทบจากการเก็บข้อมูลแต่ละปี กำหนดเป็นตัวแปรหุ่น (Dummy Variables) โดยสมมติให้ $Y2565_i = 1$ ถ้าเป็นข้อมูลของปี 2565 และเป็น 0 ถ้าเป็นปีอื่น

ผลการวิจัย

ข้อมูลพื้นฐานจากประชากร 22 บริษัท สำหรับเวลา 3 ปี จำนวน 66 รายปี บริษัท ของแต่ละตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาแสดงดังตารางที่ 1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรอิสระ ตัวแปรควบคุม และตัวแปรตาม

ตัวแปร	หน่วย	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	Coefficient of Variance (%)	Skewness	Kurtosis
DE	เท่า	0.121	0.754	0.334	0.160	47.90	0.755	0.170
CR	เท่า	0.255	5.114	1.871	1.339	71.57	0.789	-0.260
ME	เท่า	1.227	14.950	4.731	2.689	56.84	1.620	3.439
HCROI	เท่า	186,654	2,954,330	993,242	550,314	55.41	1.471	2.638
EBIT	%	-13.309	45.860	17.459	12.251	70.17	0.336	0.193
ROA	%	-2.400	63.250	14.174	13.843	97.66	1.642	2.595
CFM	%	1.265	71.543	23.632	12.248	51.83	1.295	3.036
SIZE	ล้านบาท	556	135,349	16,052	28,463	177.33	3.574	13.059
SIZE (Ln)	เท่า	20.14	25.63	22.560	1.390	6.16	0.189	-0.608

จากตารางที่ 1 ผู้วิจัยได้ตรวจสอบการแจกแจงแบบปกติของข้อมูลจากค่าความเบ้ (Skewness) ที่อยู่ในช่วง -2 ถึง +2 และความโด่ง (Kurtosis) ที่อยู่ในช่วง -7 ถึง +7 (Byrne, 2010; Hair, Blac, Babin, & Anderson, 2010) และได้ตรวจหาข้อมูลที่ผิดปกติ (Outliers) ด้วยวิธี Boxplot จึงตัดข้อมูลออกไปจำนวน 2 รายปีบริษัท คงเหลือประชากร จำนวน 64 รายปีบริษัท อย่างไรก็ตามตัวแปรขนาดของธุรกิจ (SIZE) ซึ่งเป็นตัวแปรควบคุม มีค่าความเบ้เท่ากับ 3.574 และค่าความโด่งเท่ากับ 13.059 ผู้วิจัยเลือกที่จะแปลงข้อมูล (Data Transformation) ด้วยวิธีการลอการิทึมฐานธรรมชาติ (Natural logarithm) แทนที่จะตัดข้อมูลเนื่องจากประชากรที่มีจำนวนจำกัด และตัวแปรดังกล่าวเป็นตัวแปรควบคุม ซึ่งภายหลัง take natural logarithm แล้วตัวแปรขนาดของธุรกิจ (SIZE (Ln)) มีค่า Skewness และ ค่า Kurtosis เท่ากับ 0.189 และ -0.608 ตามลำดับ

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยโครงสร้างเงินทุนของธุรกิจการแพทย์ (DE) เป็นหนี้สินต่ำอยู่ที่ 0.33 เท่าเมื่อเทียบกับส่วนของผู้ถือหุ้น สภาพคล่องทางการเงินที่พิจารณา

จากอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) อยู่ในเกณฑ์ที่ดีมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.87 เท่า ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนหนี้สินของเครื่องมือแพทย์ (ME) ค่อนข้างสูงอยู่ที่ 4.73 เท่า ค่าเฉลี่ยมูลค่าของพนักงานในองค์กร ซึ่งวัดด้วยผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนด้านทรัพยากรบุคคล (HCROI) ค่อนข้างสูงอยู่ที่ 993,242 บาท ค่าเฉลี่ยอัตรากำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ (EBIT) ไม่สูงมากนักอยู่ที่ร้อยละ 17.46 ค่าเฉลี่ยอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ค่อนข้างต่ำอยู่ที่ร้อยละ 14.17 ค่าเฉลี่ยอัตรากระแสเงินสดจากการดำเนินงาน (CFM) ค่อนข้างสูงอยู่ที่ร้อยละ 23.63 และขนาดของธุรกิจค่อนข้างใหญ่ โดยเฉลี่ยมีค่าสินทรัพย์รวมอยู่ที่ 16,052 ล้านบาท

จากการพิจารณาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของแต่ละตัวแปรสูงมาก เพื่อความสามารถในการเปรียบเทียบ ผู้วิจัยจึงหาค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรผัน (Coefficient of Variation: CV) โดยจากตารางที่ 1 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรผันของทุกตัวแปรมากกว่า 30 ($CV > 30$) แสดงว่าข้อมูลมีความแปรปรวนสูงเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ย (Alemu & Bawoke, 2020) ส่งผลกระทบให้ความแม่นยำ (precision) ในการประมาณค่าแบบช่วงลดลง และยากต่อการสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล (conclusive) ผู้วิจัยจึงใช้ค่าคะแนนมาตรฐาน (Standardized values) ของตัวแปรเหล่านั้นเป็นตัวแทนเพื่อการทดสอบสมมติฐานต่อไป ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 2 : แสดงข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรอิสระ ตัวแปรควบคุม และตัวแปรตาม ด้วยค่าคะแนนมาตรฐาน (Standardized values)

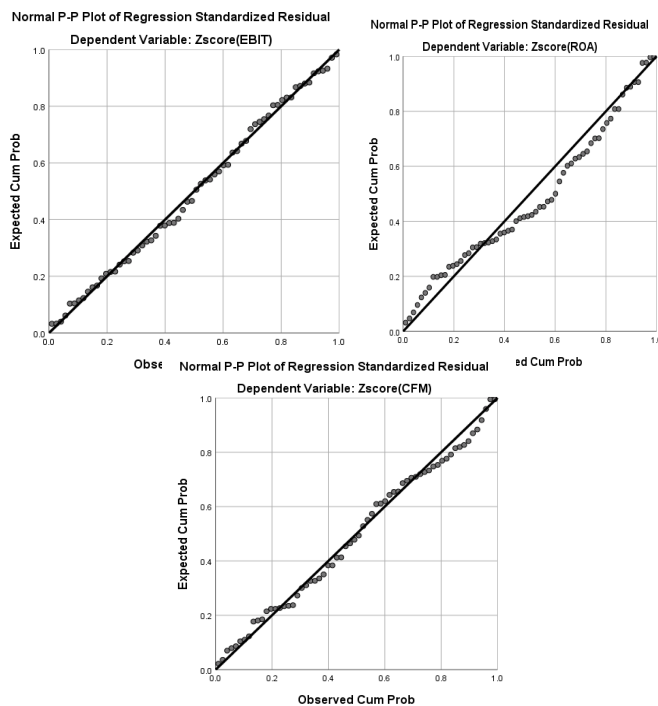
ตัวแปร	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	Skewness	Kurtosis
DE	-1.331	2.626	0.000	1.000	.755	.170
CR	-1.207	2.422	0.000	1.000	0.789	-0.260
ME	-1.303	3.800	0.000	1.000	1.620	3.439
HCROI	-1.466	3.563	0.000	1.000	1.471	2.638
EBIT	-2.511	2.318	0.000	1.000	0.336	0.193
ROA	-1.197	3.545	0.000	1.000	1.642	2.595
CFM	-1.826	3.911	0.000	1.000	1.295	3.036
SIZE (Ln)	20.14	25.63	22.560	1.390	0.189	-0.608

จากตารางที่ 2 ภายหลังจากทำข้อมูลทุกตัวแปร ยกเว้นตัวแปรขนาดของธุรกิจ เป็นคะแนนมาตรฐาน (Standardized values) พบว่า ค่าเฉลี่ยของทุกตัวแปรเท่ากับ 0 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1 โดยมีค่า Skewness และ Kurtosis ไม่เปลี่ยนแปลง ซึ่งจะสามารถใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณเพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

ผลการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นตรง

1. ค่าเฉลี่ยของค่าความคลาดเคลื่อนเป็นศูนย์ (Exogeneity of the independent variables) เงื่อนไขนี้เป็นจริงเสมอเมื่อใช้เทคนิคกำลังสองน้อยที่สุด (Greene, 2012)

2. ค่าความคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงแบบปกติ (Test of Normality) พิจารณาจาก Normal P-P Plot of Standardized Residual โดยค่าคลาดเคลื่อนอยู่รอบ ๆ เส้นทแยง ดังแสดงในรูปภาพที่ 2

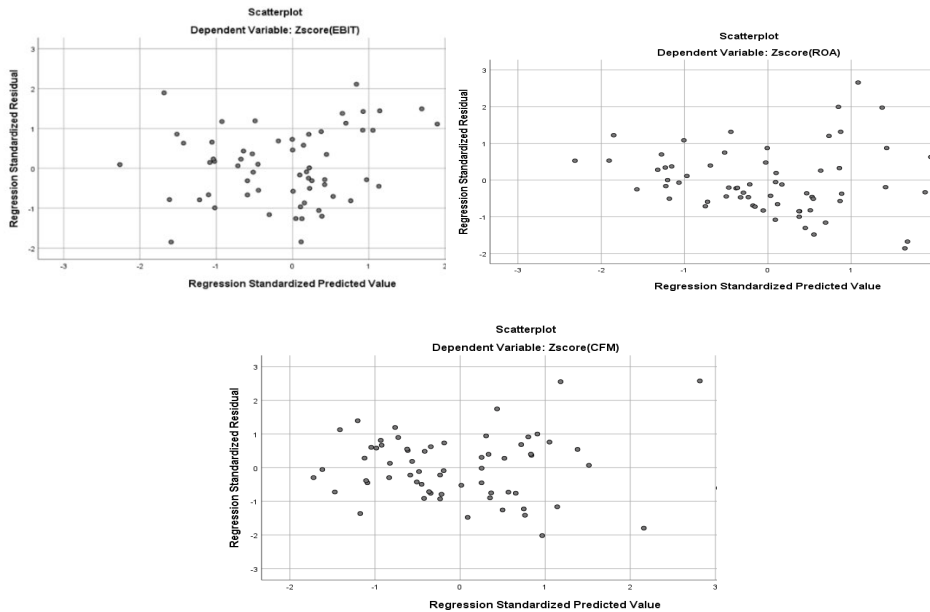


ภาพที่ 2 Normal P-P Plot of Standardized Residual ของตัวแปรตามทั้ง 3 ตัวแปร

(EBIT, ROA และ CFM)

3. ค่าความคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงเป็นอิสระกัน (Autocorrelation) จากการพิจารณาค่าสถิติ Durbin-Watson ในตารางที่ 5 พบว่ามีค่า 1.939, 2.351 และ 1.905 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในช่วง 1.5-2.5 แสดงว่าค่าความคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงเป็นอิสระกัน (Autocorrelation) (Coakes & Steed, 2003)

4. ค่าแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนเป็นค่าคงที่ (Homoscedasticity) จากการพิจารณาแผนภาพการกระจาย Scatter Plot พบว่าค่าความคลาดเคลื่อนส่วนใหญ่กระจายอยู่เหนือและใต้ระดับ 0 ในช่วงแคบ คือ ไม่เกิน ± 2 (Panda, Chen, Shaw, & Allore, 2013) แสดงว่าค่าแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการพยากรณ์นั้นเป็นค่าคงที่ ดังแสดงในรูปภาพที่ 3



ภาพที่ 3 การกระจาย Scatter Plot ของตัวแปรตามทั้ง 3 ตัวแปร (EBIT, ROA และ CFM)

5. ตัวแปรอิสระแต่ละตัวต้องไม่มีความสัมพันธ์กัน (Multicollinearity) โดยพิจารณาจากค่าสถิติ Tolerance และค่าสถิติ Variance Inflation Factor (VIF) ในตารางที่ 4 พบว่า ไม่มีตัวแปรอิสระตัวใดมีค่า Tolerance ใกล้ศูนย์ และค่า VIF มากกว่า 10 แสดงว่าไม่เกิดปัญหาตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กัน (Multicollinearity) (Bowerman & O'Connell, 2000)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสัมพันธ์กันเองของตัวแปรอิสระ (Multicollinearity) ด้วยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

Variable	DE	CR	ME	HCROI	EBIT	ROA	CFM	SIZE
DE	1							
CR	-.773**	1						
ME	.089	-.042	1					
HCROI	0.026	-.062	.125	1				
EBIT	-.242	.211	.193	.609**	1			
ROA	-.244	.246	.270*	.446**	.879**	1		
CFM	.057	-.113	-.040	.698**	.729**	.537**	1	
SIZE	.397**	-.388**	-.012	.265*	.037	-.131	.213	1

* คือ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ** คือ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตารางที่ 3 พบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันเอง อันจะก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity ได้ คือ ตัวแปรอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) และตัวแปรอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (DE) มีค่าความสัมพันธ์ -0.773 โดยความสัมพันธ์ดังกล่าวอยู่ในระดับสูง (Hinkle, William, & J., 1998) อย่างไรก็ตาม ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นตรงทั้ง 5 ข้อ เป็นไปตามเงื่อนไข ผู้วิจัยจึงยอมรับได้และได้ทดสอบสมมติฐานต่อไป

ผลการทดสอบอิทธิพลของโครงสร้างเงินทุน สภาพคล่องทางการเงิน ประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์และมูลค่าของพนักงานในองค์กร ของธุรกิจการแพทย์ ที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไร ตามสมมติฐานที่ 1 – สมมติฐานที่ 12 โดยการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจการแพทย์

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม									Collinearity	
	EBIT (Model 1)			ROA (Model 2)			CFM (Model 3)			Statistics	
	B	Std. Error	t-value	B	Std. Error	t-value	B	Std. Error	t-value	Tolerance	VIF
Constant	-0.382	1.783	-0.214	2.183	1.962	1.113	-1.294	1.613	-0.803		
DE	-0.216	0.154	-1.405	-0.129	0.169	-0.766	-0.335	0.139	-2.411**	0.377	2.653
CR	0.063	0.155	0.406	0.120	0.171	0.699	-0.346	0.141	-2.464**	0.368	2.714
ME	0.106	0.100	1.069	0.211	0.110	1.924*	-0.058	-0.639	0.263	0.898	1.114
HCROI	0.531	0.114	4.671***	0.431	0.125	3.447**	0.578	0.103	5.619***	0.689	1.452
SIZE (Ln)	0.006	0.078	0.075	-0.104	0.086	-1.212	0.042	0.071	0.600	0.756	1.323
Y2564	0.521	0.257	2.025*	0.471	0.283	1.663	0.691	0.233	2.971**	0.601	1.664
Y2565	0.240	0.278	0.863	0.035	0.306	0.114	0.340	0.251	1.354*	0.516	1.939
Durbin Watson = 1.939, Durbin Watson = 2.351, Durbin Watson = 1.905,											
F-value = 8.044***, F-value = 5.251***, F-value = 11.606***,											
Adjusted R ² = 0.439 Adjusted R ² = 0.321 Adjusted R ² = 0.541											

* คือ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ** คือ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 *** คือ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .00

จากตารางที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานตามสมการที่ 1 พบว่า ผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนด้านทรัพยากรบุคคล (HCROI) ส่งผลกระทบทางบวกต่ออัตรากำไรก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ (EBIT) จึงยอมรับสมมติฐานที่ 10 โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ และทำการวิเคราะห์กำลังการทดสอบ (Power of the test) ของ

สมการ ด้วยโปรแกรม G*power ได้ค่า Observed statistical power = 0.99998365 แสดงความแม่นยำในการพยากรณ์ของสมการต่อไปนี้ประมาณ 99%

$$Y_{EBIT} = -0.382 - 0.216DE + 0.063CR + 0.106ME + \mathbf{0.531HCROI} + 0.006SIZE + 0.521Y2564 + 0.240Y2565$$

ผลการทดสอบสมมติฐานตามสมการที่ 2 พบว่า อัตราการหมุนเวียนของเครื่องมือแพทย์ (ME) และผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนด้านทรัพยากรบุคคล (HCROI) ส่งผลกระทบทางบวกต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) จึงยอมรับสมมติฐานที่ 8 และ 11 โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ และทำการวิเคราะห์กำลังการทดสอบของสมการ ด้วยโปรแกรม G*power ได้ค่า Observed statistical power = 0.99752113 แสดงความแม่นยำในการพยากรณ์ของสมการต่อไปนี้ประมาณ 99%

$$Y_{ROA} = 2.183 - 0.129DE + 0.120CR + \mathbf{0.211ME} + \mathbf{0.431HCROI} - 0.104SIZE + 0.471Y2564 + 0.035Y2565$$

ผลการทดสอบสมมติฐานตามสมการที่ 3 พบว่า อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (DE) และ อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) ส่งผลกระทบทางลบ ในขณะที่ผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนด้านทรัพยากรบุคคล (HCROI) ส่งผลกระทบทางบวกต่ออัตรากระแสเงินสดจากการดำเนินงาน (CFM) จึงยอมรับสมมติฐานที่ 3, 6 และ 12 โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ และทำการวิเคราะห์กำลังการทดสอบ ของสมการ ด้วยโปรแกรม G*power ได้ค่า Observed statistical power = 0.99999999 แสดงความแม่นยำในการพยากรณ์ของสมการต่อไปนี้ประมาณ 99%

$$Y_{CFM} = -1.294 - \mathbf{0.335DE} - \mathbf{0.346CR} - 0.058ME + \mathbf{0.578HCROI} - 0.042SIZE + 0.691Y2564 + 0.340Y2565$$

สรุปผลและอภิปรายผล

สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจการแพทย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้แก่ ผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนด้านทรัพยากรบุคคล มีอิทธิพลทางบวกต่อความสามารถในการทำกำไรทั้ง 3 อัตรา ได้แก่ อัตรากำไรก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตรากระแสเงินสด

สดจากการดำเนินงาน ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับทฤษฎีทุนมนุษย์ (Human Capital Theory) เนื่องจากโรงพยาบาลที่มีแพทย์ที่มีความรู้ความสามารถจะสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ใช้บริการ และนำมาซึ่งความสามารถในการหารายได้ จนได้ผลตอบแทนสุทธิจากการลงทุนที่คุ้มค่าสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Piening and Baluch (2013) ที่พบว่า ประสิทธิภาพของพนักงานในโรงพยาบาลขนาดใหญ่ของอังกฤษสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ Michael et al. (2019) พบว่า โรงพยาบาลขนาดใหญ่ในสหรัฐอเมริกาที่ให้การรักษาโดยแพทย์ที่มีชื่อเสียงจะถูกจัดลำดับจาก USNWR ในลำดับสูง และมีจำนวนเตียงรับการรักษาจำนวนมาก เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ Gider and Demirtaş (2023) ที่พบว่า จำนวนของบุคลากรด้านสุขภาพ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ในธุรกิจโรงพยาบาลของประเทศตุรกี

อัตราการหมุนเวียนของเครื่องมือแพทย์ มีอิทธิพลทางบวกต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์อันเนื่องมาจากธุรกิจการแพทย์จำเป็นต้องใช้เครื่องมือ เทคโนโลยี แล็บที่ทันสมัยในการรักษาผู้ป่วยจึงสามารถดึงดูดผู้ใช้บริการจำนวนมากได้ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Bunbood and Phoka (2021) ศึกษาวัตรกรรมบริการที่มีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน ในประเทศไทย พบว่านวัตกรรมด้านเทคโนโลยีใหม่ในการให้บริการ มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของธุรกิจ ในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Choi and Lee (2008) ที่พบว่าอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ของโรงพยาบาลในเกาหลีใต้มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์

อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน มีอิทธิพลทางลบต่ออัตราระแสเงินสดจากการดำเนินงานซึ่งวิเคราะห์ได้ว่า ธุรกิจการแพทย์มีสินทรัพย์หมุนเวียนสูงกว่าหนี้สินหมุนเวียน (เฉลี่ย 1.87 เท่า) โดยสินทรัพย์หมุนเวียนส่วนใหญ่ ที่เป็นลูกหนี้ คือ ลูกค้ำที่ใช้สิทธิต่าง ๆ เช่น ประกันสังคม ประกันสุขภาพ และสินค้าคงเหลือ คือ ยาและเวชภัณฑ์ ซึ่งหากอัตราส่วนนี้สูงย่อมส่งผลให้ อัตราระแสเงินสดลดลงเนื่องจากธุรกิจการแพทย์ต้องจ่ายเพื่อซื้อยาและเวชภัณฑ์ แต่รายได้ส่วนใหญ่ของธุรกิจการแพทย์ยังไม่สามารถสร้างกระแสเงินสดได้ในทันที ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Stefvy and Djohan (2023) ศึกษาอัตราส่วนสภาพคล่องเพื่อวัดฐานะการเงินของบริษัทในประเทศอินโดนีเซียระหว่างปี 2553-2557 พบว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น แต่ในขณะที่อัตราระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (Operating Cash flow ratio) ลดลง

อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีอิทธิพลทางลบต่ออัตราระแสเงินสดจากการดำเนินงานซึ่งหมายถึงหากธุรกิจการแพทย์มีโครงสร้างเงินทุนแบบหนี้ที่เพิ่มขึ้น

กิจการอาจจำเป็นต้องใช้กระแสเงินสดจากการดำเนินงานไปเพื่อทำการชำระหนี้ จึงทำให้อัตรากระแสเงินสดของกิจการนั้นลดลงได้ สอดคล้องกับผลการศึกษาวิธีการสร้างมูลค่าผ่านการก่อหนี้ของกิจการด้านดูแลสุขภาพ (Healthcare) กรณีศึกษา Alliance Boots ของ Beroiz (2022) โดยกล่าวว่าโครงสร้างเงินทุนแบบหนี้ของกิจการด้านดูแลสุขภาพที่ลดลงจะส่งผลกระทบต่อกระแสเงินสดอิสระ (Free Cash Flow: FCF effect) ของกิจการที่ลดลงด้วย

ข้อจำกัดงานวิจัย

จำนวนประชากรที่ศึกษามีจำนวนจำกัด คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหมวดธุรกิจการแพทย์ จำนวน 22 บริษัท จาก 3 ปี จึงมีประชากรเพียง 66 รายปีบริษัท

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาในครั้งนี้ คือ ธุรกิจการแพทย์ต้องให้ความสำคัญเกี่ยวกับนโยบายการให้สินเชื่อสำหรับผู้รับบริการด้วยสิทธิประกันสังคม ประกันสุขภาพ และนโยบายการจัดหาเงินด้วยการก่อหนี้ ให้ความสำคัญกับค่านึงถึงกระแสเงินสดที่จะได้รับจากการให้บริการผ่านสิทธิดังกล่าวกับจำนวนเงินที่ต้องจ่ายชำระดอกเบี้ยและคืนเงินต้นจากการจัดหาเงินทุน ส่วนนโยบายลงทุนที่ธุรกิจการแพทย์ต้องให้ความสำคัญคือการลงทุนกับเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ทันสมัย จะทำให้อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์เพิ่มขึ้น และลงทุนในทรัพยากรบุคคลทั้งแพทย์ และพยาบาลจะช่วยให้เพิ่มความสามารถในการทำกำไรของกิจการในทุก ๆ มิติ สอดรับกับนโยบายประเทศไทย 4.0 ที่มุ่งส่งเสริมกิจกรรมที่อยู่ในระบบนิเวศธุรกิจบริการกลุ่มอุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจรและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่กำลังเติบโตและมีพัฒนาการอย่างมากในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการศึกษานี้ในอนาคต คือ ควรศึกษาความสามารถในการทำกำไรในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมเพื่อการเปรียบเทียบ หรืออาจวัดความสามารถใน

การทำกำไรในมุมมองของผู้ถือหุ้น และคำนึงถึงปัจจัยทางด้านอื่นๆ เช่น อัตราเงินเฟ้อ อัตราดอกเบี้ย เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- Alemu, M. M., & Bawoke, G. T. (2020). Analysis of spatial variability andtemporal trends of rainfall in Amhara region. **Journal of Water and Climate Change**, 11(4), 1505–1520.
<https://doi.org/10.2166/wcc.2019.084>
- Bai, G., Yehia, F., Chen, W., & Anderson, G. F. (2020). Varying Trends In The Financial Viability Of US Rural Hospitals, 2011–17. **Health Affairs**, 39(6), 942-948. <https://doi.org/10.1377/hlthaff.2019.01545>
- Barnes, M., Ray, N. O. M. N., & Zengul, F. D. (2018). Exploring the association between quality and financial performance in US hospitals: A systematic review. **J. Health Care Finance**, 44, 1-32.
<https://healthfinancejournal.com/index.php/johcf/article/view/144>
- Batrancea, L. (2021). The Influence of Liquidity and Solvency on Performance withinthe Healthcare Industry: Evidence fromPublicly Listed Companies. **Mathematics**, 9(2231), 1-15.
<https://doi.org/10.3390/math9182231>
- Becker, G. S. (1962). Investment in Human Capital: A Theoretical Analysis. **Journal of Political Economy**, 70(5), 9-49.
<http://www.jstor.org/stable/1829103>
- Bem, A., Predkiewicz, K., Predkiewicz, P., & Ucieklak-Jez, P. (2014). Determinants of Hospital's Financial Liquidity. **Procedia Economics and Finance**, 12, 27-36. [https://doi.org/10.1016/S2212-5671\(14\)00317-7](https://doi.org/10.1016/S2212-5671(14)00317-7)
- Beroiz, S. (2022). **How value is created through LBOs in healthcare buyouts**. [Master's Thesis, HEC Paris]. <https://bit.ly/4a1B8j4>
- Bowerman, B. L., & O'Connell, R. T. (2000). **Linear Statistical Models: An Applied Approach**. Boston: Duxbury Press.

- Brigham, E. F., & Ehrhardt, M. C. (2008). **Financial Management: Theory and Practice (Twelfth ed.)**. Mason, OH, South-Western: The Thomson Corporation.
- Bunbood, A., & Phoka, A. (2021). Service Innovations Affecting the Business Success of Private Hospital in Thailand. **Journal of Roi Et Rajabhat University**, 15(3), 173-185. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/reru/article/view/244668>
- Byrne, B. M. (2010). **Structural equation modeling with AMOS: Basic concepts, applications, and programming (2nd ed.)**. New York: Routledge.
- Cannon, J. N., Lamboy-Ruiz, M. A., & Watanabe, O. V. (2022). Ownership type and earnings management in U.S. hospitals. **Advances in Accounting**, 58. <https://doi.org/10.1016/j.adiac.2022.100612>
- Choi, M., & Lee, K.-H. (2008). A strategy for enhancing financial performance: a study of general acute care hospitals in South Korea. **The Health Care Manager**, 27(4), 288-297. <https://doi.org/10.1097/HCM.0b013e31818c806e>
- Cleverley, W. O., & Cameron, A. E. (2003). **Essentials of Health Care Finance (5th ed.)**. Sudbury, MA: Jones & Barlett.
- Coakes, S. J., & Steed, L. G. (2003). **SPSS analysis without anguish version 11 for Windows (1st ed.)**. Milton: John Wiley and Sons Australia Limited.
- Department of Health Service Support. (2023). **Information, knowledge, and research related to the medical industry in Thailand**. Nonthaburi: Academic Promotion and Government Standards Group, Division of Hospitals and Medical Practice. <https://bit.ly/3V7IFbI>
- Fitz-enz, J. (2010). **The ROI of Human Capital: Measuring the Economic Value of Employee Performance (2nd ed.)**. New York: AMACOM.
- Gapenski, L. C. (2007). **Understanding Healthcare Financial Management (Fifth Edition ed.)**. Chicago IL: AUPHA/Health Administration Press.

- Gider, Ö., & Demirtaş, M. (2023). Finanacial Performance Analysis of A Ministry of Health Hospital in The Aegean Region Before and After Affiliation. **Hacettepe Journal of Health Administration**, 26(3), 761-780. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2986253>
- Goel, S. (2016). **Financial ratios (First ed.)**. New York: Business Expert Press.
- Greene, W. H. (2012). **Econometric Analysis** (D. Battista Ed. Seventh ed.). New York: Pearson.
- Hair, J. F., Blac, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). **Multivariate Data Analysis A Global Perspective**. New Jersey: Peason Prentice Hall.
- Hanasa, N., & Lubis, A. W. (2024). Financial Flexibility and Health Sector Firm Performance in ASEAN-5 Countries: Moderate Role of Directors with MD Degree. **Advances in Economics, Business and Management Research, Proceedings of the 7th Global Conference on Business, Management, and Entrepreneurship(GCBME 2022)**, 112–125. https://doi.org/10.2991/978-94-6463-234-7_12
- Hinkle, D. E., William, W., & J., S. G. (1998). **Applied Statistics for the Behavior Sciences (Fourth ed.)**. New York: Houghton Mifflin.
- Holmes, G. M., Kaufman, B. G., & Pink, G. H. (2016). Predicting Financial Distress and Closure in Rural Hospitals. **The Journal of Rural Health**, 33(3), 239-249. <https://doi.org/10.1111/jrh.12187>
- Houke, C. T., Ivory, R. C., & Amaria, P. (2010). Assessing Hospital Profiability- Does Hospital Size Make A Difference? **American Journal of Business Research (AJBR)**, 3(2), 111-130. <https://bit.ly/4aoV4fx>
- Innocent, E. C., Ikechukwu, A. C., & Nnagbogu, E. K. (2014). The Effect of Financial Leverage on Financial Performance: Evidence of Quoted Pharmaceutical Companies in Nigeria. **IOSR Journal of Economics and Finance (IOSR-JEF)**, 5(3), 17-25. <https://doi.org/10.9790/5933-0531725>
- Karim, A., Widyarti, E. T., & Santoso, A. (2023). Effect of current ratio, total asset turnover, and size on profitability: Evidence from Indonesia

- manufacturing companies. **Diponegoro International Journal of Business**, 6(1), 57-63. <https://doi.org/10.14710/dijb.6.1.2023.57-63>
- Kasikorn Research Center. (2023). Income from foreign patients in 2024 grew at a slower pace, adjusting to the pre-Covid-19 level. **Current Issue**. <https://bit.ly/3v4d0NL>
- Kohli, R., Devaraj, S., & Ow, T. T. (2012). Does Information Technology Investment Influence a Firm's Market Value? A Case of Non-Publicly Traded Healthcare Firms. **MIS Quarterly**, 36(4), 1145-1163. <https://doi.org/10.2307/41703502>
- Lufungula, A. R., & Borromeo, R. A. (2019). The correlates of human capital and organizational performance: Empirical evidence from north-Kivu hospitals in DR Congo. **International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences**, 9(12), 180-197. <https://api.semanticscholar.org/CorpusID:210062968>
- McLean, R. (2003). **Financial Management in Health (Second Edition ed.)**. Clifton Park, NY: Thomas Delmar Learning.
- Michael, C. T., Aakash, K., & Kevin, J. B. (2019). Does physician leadership affect hospital quality, operational efficiency, and financial performance? **Health Care Management Review**, 44(3), 256-262. <https://doi.org/10.1097/HMR.000000000000173>
- Ministry of Public Health. (2023). **Picture of the future of the Thai public health system**. Bangkok: Rubpim Co., Ltd. <https://bit.ly/4a4pmV0>
- Modigliani, F., & Miller, M. H. (1963). Corporate Income Taxes and the Cost of Capital: A Correction. **The American Economic Review**, 53(3), 433-443. <https://www.jstor.org/stable/1809167>
- Modigliani, F. M., M. H. (1958). The Cost of Capital, Corporation Finance and The Theory of Investment. **The American Economic Review**, 48(3), 261-297. <https://www.jstor.org/stable/1809766>
- Myers, S. C. (1984). The capital structure puzzle. **Journal of Finance**, 39(3), 575-592. <https://doi.org/10.1111/j.1540-6261.1984.tb03646.x>

- Nowicki, M. (2004). **The Financial Management of Hospitals and Healthcare Organizations (Third Edition ed.)**. Chicago, IL: AUPHA/Health Administration Press.
- National Statistical Office. (2023). **Survey of hospitals and private nursing homes 2022**. Bangkok: Ngampim Ltd., Part. <https://bit.ly/3vf2fli>
- Oner, N., Zengul, F. D., Ozaydin, B., Pallotta, R. A., & Maldonado, R. W. (2016). Organizational and Environmental Factors Associated with Hospital Financial Performance: A Systematic Review. **Journal of Health Care Finance**, 43(2), 13-37. <https://www.healthfinancejournal.com/index.php/johcf/article/view/100>
- Panda, A., Chen, S., Shaw, A. C., & Allore, H. G. (2013). Statistical approaches for analyzing immunologic data of repeated observations: A practical guide. **Journal of Immunological Methods**, 398–399, 19–26. <https://doi.org/10.1016/j.jim.2013.09.004>
- Pestonji, C., & Donkwa, K. (2018). Profitability of Food and Beverage Sector in the Thailand Stock Exchange. **Journal of Accountancy and Management**, 10(2), 42-55. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/mbs/article/view/235654>
- Piening, E. P., & Baluch, A. M. (2013). The Relationship Between Employees' Perceptions of Human Resource Systems and Organizational Performance: Examining Mediating Mechanisms and Temporal Dynamics. **Journal of Applied Psychology**, 98(6), 926–947. <https://doi.org/10.1037/a0033925>
- Pink, G. H., Daniel, I., Hall, L. M., & McKillop, I. (2007). Selection of Key Financial Indicaators: A Literature, Panel and Survey Approach. **Longwoods Review**, 4(4), 87-98. <https://doi.org/10.12927/hcq.2007.18661>
- Public Broadcasting Service of Thailand. (2023, July 11). Listen to the voice of Thailand: The doctor's profession, the pain points of the Thai public health system. Retrieved March 10, 2024, from <https://thecitizen.plus/node/82186>

- Sofat, R., & Singh, S. (2017). Determinants of Capital Structure: An Empirical Study of Manufacturing Firms in India. **International Journal of Law and Management**, 59(6), 1029-1045. <https://doi.org/10.1108/IJLMA-05-2016-0051>
- Stefvy, & Djohan, D. (2023). The Analysis of Liquidity Ratio as Tool to Measure Financial Position in PT. Iplug Indonesia at Medan. **International Journal of Health, Economics, and Social Sciences**, 5(3), 322-327. <https://doi.org/10.56338/ijhess.v5i3.3934>
- The Securities and Exchange Commission. (2024). Part 2 Information about the trust Bang Pakok Hospital Group Leasehold Real Estate Investment Trust. **Equity Prospectus**. <https://market.sec.or.th/public/ipos/IPOSEO01.aspx?TransID=356798>
- Turner, J., Broom, K., Elliott, M., & Lee, J.-F. (2015). A Decomposition of Hospital Profitability: An Application of DuPont Analysis to the US Market. **Health Services Research and Managerial Epidemiology**, 2, 1-10. <https://doi.org/10.1177/2333392815590397>
- Weiss, Y. (2015). Gary Becker on Human Capital. **Journal of Demographic Economics**, 81(1), 27-31. <https://doi.org/10.1017/dem.2014.4>
- Wonglacorn, S., & Am-ugsorn, S. (2023). Impact of Corporate Governance and Financial Flexibility on Firm Value in the COVID-19 Crisis: A Case Study of Companies in the Stock Exchange of Thailand. **Journal of Federation of Accounting Professions**, 5(1)(13), 20-40. <https://so02.tcithaijo.org/index.php/JFAC/article/view/260422>
- Yudi, I. S., Sembel, H. M. R., & Malau, M. (2023). The Effects of The Assets and Capital Structures on Firm Value: The Mediating Role of Financial Performance, An Evidence in Healthcare Providers on Indonesia Stock Exchange (IDX) From 2017 to 2021. **South East Asia Journal of Contemporary Business, Economics and Law**, 29(1), 30-44. <http://repository.ipmi.ac.id/id/eprint/2170>

Zelman, W. N., McCue, M. U., Milikan, A. R., & Glick, N. D. (2003).

Financial Management of Health Care Organizations (Second Edition ed.). Malden, MA: Blackwell.

ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการประยุกต์ใช้การผลิตแบบลีนต่อ
ประสิทธิภาพการดำเนินงานในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนและ
อะไหล่ยานยนต์

A Causality Relationship of Lean Manufacturing
Application to Operational Efficiency of Automotive Part
Manufacturing Industry

พัฒนพงษ์ สุญานาง¹ ทิฆัมพร พันล็กเดช² วิรุฬห์รัตน์ ผลทวีโชติ³

Pattanapong Suyanang, Tikhamporn Punluekdej, and Virunrat Phontaveechot

Received: May 24, 2024. Revised: October 29, 2024 Accepted: October 30, 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาแบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการประยุกต์ใช้การผลิตแบบลีนต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ และ 2) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการประยุกต์ใช้การผลิตแบบลีนต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร ผู้จัดการ กลุ่มสถานประกอบการผู้ผลิตชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ จำนวน 400 ตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.859 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ผลวิจัยพบว่า 1) ผลตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพบว่า มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

¹สังกัดนักวิจัยอิสระ; Independent Researcher

²สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์; Graduate school, Southeast Asia University

³สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์; Graduate school, Southeast Asia University

($\chi^2 = 68.943$, $\chi^2/df = 1.209$, p-value = 0.534, GFI = 0.972, AGFI = 0.952, RMSEA = 0.022 และ CFI = 0.998) และ 2) ประสิทธิภาพการดำเนินงานในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ ได้รับอิทธิพลทางตรงจากปัจจัยการผลิตแบบลีน (LEAN manufacturing) รองลงมาคือ ปัจจัยเจตคติที่มีต่อระบบการผลิตแบบลีน (Attitude) และปัจจัยการบริหารคุณภาพ (TQM) โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.87, 0.84 และ 0.69 ตามลำดับ ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า การกำจัดความสูญเปล่าในการผลิต โดยการรักษาระดับสินค้าคงคลัง (Inventory) ให้มีปริมาณที่น้อย ใช้พนักงานน้อย ใช้พื้นที่ไม่มาก ลดจำนวนซัพพลายเออร์ และลดความผันแปรภายใน ล้วนเป็นการลดต้นทุนและเป็นการจัดการทรัพยากรให้เหมาะสม

คำสำคัญ: การผลิตแบบลีน การดำเนินงาน ประสิทธิภาพ

Abstract

This article aims 1) to develop a causal relationship between lean manufacturing applications and the operational efficiency of the automotive part manufacturing industry and 2) to analyze a causal relationship between lean manufacturing applications and the operational efficiency of the automotive part manufacturing industry. The data was collected by questionnaires, testing with 400 samplings of executives and managers of the automotive part manufacturing industry. The research sampling was accidental sampling. The reliability value was 0.859 for the questionnaires. The statistically analyzed data were percentage, mean, standard deviation, and the confirmation component analysis.

Results of the research showed that 1) the results of testing the structure equation model were congruent with the empirical data, which according to hypothesis ($\chi^2 = 68.943$, $\chi^2/df = 1.209$, p-value = 0.534, GFI = 0.972, AGFI = 0.952, RMSEA = 0.022 and CFI = 0.998) and 2) lean manufacturing factors directly influenced the operational efficiency of automotive part manufacturing industry, secondly was attitude factor and

total quality management (TQM) factors with the influence coefficients of 0.87, 0.84 and 0.69, respectively. The research results reflect that eliminating waste in production by maintaining inventory at low levels, having a few employees, and not having a large space, reducing the number of suppliers, and reducing internal variation, reduced costs and managed resources appropriately.

Keywords: Lean manufacturing, operational, efficiency

บทนำ

หลายทศวรรษที่ผ่านมาอุตสาหกรรมการผลิตและการบริการเน้นการใช้แรงงานคนเป็นหลัก โดยไม่มีแผนการเพิ่มผลผลิตแต่อย่างใด และคนทำงานก็ไม่มีความรู้ความสามารถที่เพียงพอต่องาน เพียงแต่เป็นการทำงานแบบตาม ๆ กันไป ไม่มีการฝึกทักษะ ไม่มีความถนัดหรือความสามารถเฉพาะทาง อีกทั้งราคาพลังงานมีความผันผวนและเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องจากกลไกตลาด และจากนโยบายของภาครัฐ ส่งผลให้ผลิตภาพตกต่ำหรือได้ปริมาณที่น้อยกว่าที่ควรจะเป็น รวมถึงการขาดแคลนแหล่งพลังงานทดแทนที่เหมาะสมส่งผลให้สถานประกอบการผลิตให้ความสนใจในการลดต้นทุนการผลิตเพื่อการแข่งขันกับผู้ประกอบการในธุรกิจประเภทเดียวกันทั้งในประเทศ (โกลบอล เพาเวอร์ ชินเนอรี่, 2564) นอกจากนี้ยังมีสาเหตุมาจากการขาดประสบการณ์ในการวางแผนการผลิต มีสัดส่วนของเสีย (Defect) เกิดขึ้นในกระบวนการผลิตเป็นอย่างมาก สายการผลิตเกิดความไม่สมดุลทำให้กำลังการผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการของลูกค้าใน ซึ่งเป็นสาเหตุให้ต้องสูญเสียส่วนแบ่งทางการตลาดให้กับผู้ประกอบการรายอื่นที่มีความพร้อมมากกว่า ต่อมาได้มีการนำเครื่องจักรและคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้แทนแรงงานคนโดยอาศัยหลักการทางคณิตศาสตร์สร้างแบบจำลองต่าง ๆ เพื่อสร้างโปรแกรมควบคุมการทำงานของเครื่องจักรและมีการคิดค้นวิธีการทำงาน (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, 2566)

อุตสาหกรรมการผลิตมีความสำคัญทางเศรษฐกิจที่สามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศไทยอย่างมาก ซึ่งปัจจุบันได้รับความสนใจในการตั้งฐานการผลิตจากบริษัทต่างชาติทั้งรายใหญ่และรายย่อยในประเทศไทยมากขึ้นทั้งอุตสาหกรรมการผลิตรถยนต์

อิเล็กทรอนิกส์ สิ่งทอ และอาหาร ทำให้ประเทศไทยมีโรงงานอุตสาหกรรมที่ขึ้นทะเบียนกับกรมโรงงานอุตสาหกรรมมากถึง 127,519 โรงงาน โดยเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้เครื่องจักรขนาดใหญ่มากกว่า 50 แรงม้าถึง 72,702 โรงงาน โดยส่วนมากจะดำเนินการในรูปแบบของนิคมอุตสาหกรรมซึ่งมีการกระจายตัวอยู่ทั่วประเทศ ซึ่งแต่ละนิคมอุตสาหกรรมจะมีเป้าหมายในการผลิตสินค้าแตกต่างกันไปขึ้นกับวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ และความพร้อมของนิคมนั้นๆ (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2567) การพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตจึงมีความสำคัญอย่างมากเพื่อให้เกิดการพัฒนาทั้งโครงสร้างอย่างยั่งยืน การลดและแก้ไขปัญหาของระบบการผลิตจึงเป็นส่วนสำคัญที่จะละเลยไม่ได้และจะต้องมีการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรอย่างต่อเนื่อง ทำให้ระบบการผลิตแบบลีน (LEAN) ได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางต่อการพัฒนาศักยภาพของระบบการปฏิบัติงานในภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมการผลิตโดยตรง โดยใช้หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการเพิ่มผลผลิต (Productivity) เข้ามาใช้อย่างต่อเนื่อง จนกลายเป็นแนวทางการทำงานที่แพร่หลายในกลุ่มอุตสาหกรรมต่าง ๆ (ชนาภา หันจางสิทธิ์, 2564)

เนื่องจากหลักการประยุกต์ใช้ระบบการผลิตแบบลีน (LEAN) จำเป็นต้องทำความเข้าใจกับบุคลากรและอาศัยความร่วมมือจากทุกหน่วยงานในองค์กร จึงมีองค์ประกอบต่างๆ หลายองค์ประกอบเข้ามาเกี่ยวข้อง ประกอบไปด้วย ลักษณะภาวะความเป็นผู้นำ ความมุ่งมั่นของฝ่ายบริหาร การให้ความรู้และฝึกอบรม การให้ความสำคัญกับสิ่งที่เชื่อมโยงกับการจัดการกระบวนการผลิต การเชื่อมโยงกับกลยุทธ์ทางธุรกิจ การให้ความสำคัญกับการสื่อสารภายในองค์กร รวมถึงความมุ่งมั่นของผู้บริหาร และการเชื่อมโยงระหว่างลิงก์กับการสร้างเจตคติต่อระบบลีนของพนักงาน การติดตามและทวนสอบผลการทำงาน และองค์ประกอบอื่นๆ เป็นต้น (Alkhoraif, Rashid, and McLaughlin, 2019) ในการนำมาใช้ยกระดับการพัฒนากลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตและบริการให้สูงขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม และมุ่งมั่นที่จะพัฒนาศักยภาพผลิตภัณธ์ของตนเองให้มีประสิทธิภาพทั้งในด้านคุณภาพของผลิตภัณธ์และกระบวนการผลิตที่มีการสั่งเพิ่มปริมาณการผลิตอย่างต่อเนื่อง (Aziz & Hafez, 2013)

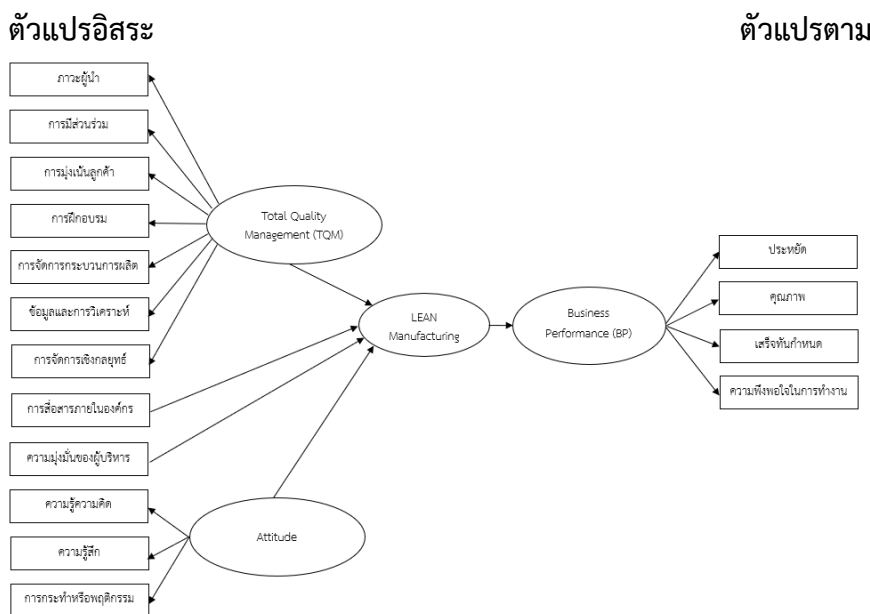
บทความวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการประยุกต์ใช้การผลิตแบบลีนต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วน

และอะไหล่ยานยนต์ ซึ่งผู้วิจัยคาดหวังว่าข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการเพิ่มศักยภาพการผลิต (Productivity) เพื่อเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาด และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ให้ทัดเทียมกับนานาประเทศได้และยังสามารถวัดความเจริญเติบโตทางธุรกิจและความก้าวหน้าของงานได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการประยุกต์ใช้การผลิตแบบลีนต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ในประเทศไทย

กรอบแนวคิดการวิจัย



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหาร ผู้จัดการ กลุ่มสถานประกอบการ ผู้ผลิตชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ในประเทศไทย จำนวน 1,261 แห่ง (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2567)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหาร ผู้จัดการ กลุ่มสถานประกอบการ ผู้ผลิตชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ในประเทศไทย จำนวน 400 ราย การศึกษาในครั้งนี้ใช้วิธีการกลุ่มตัวอย่างตามเงื่อนไขของการวิเคราะห์สมการโครงสร้างต้องมีขนาดของกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 200 ตัวอย่างขึ้นไปในกรณีที่โมเดลไม่มีความซับซ้อน (Hair et al., 2014) ที่ได้กล่าวว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมกับการใช้สถิติการวิเคราะห์พหุตัวแปร ควรมีจำนวนอย่างน้อย 5-10 เท่าของดัชนีชี้วัดและควรมีขนาดตัวอย่างอย่างน้อย 200 ตัวอย่าง หรือ 5 เท่าของข้อคำถาม (Kline, 2016) ในการวิจัยนี้มีตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 16 ตัวแปร 80 ข้อคำถาม (80 ข้อคำถาม $\times$ 5 เท่า) ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 400 คน ถือได้ว่าขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นไปตามเงื่อนไขในการวิเคราะห์ และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Accidental Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลคือแบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งได้ออกแบบขึ้นมาจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และสำรวจวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดโครงสร้างของตัวแปรที่ต้องการศึกษารวมทั้งสร้างข้อคำถามตามนิยามเชิงปฏิบัติการ

การสร้างแบบสอบถามโดยนำข้อคำถามที่ได้พัฒนาเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งนำฉบับร่างแบบสอบถามทำการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน และการทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยทดลอง (try out) กับตัวอย่างจำนวน 30 ตัวอย่าง ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.66-1.00 และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดทั้งฉบับเท่ากับ 0.859

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลภาคสนามจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหาร ผู้จัดการ กลุ่มสถานประกอบการผู้ผลิตชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ในประเทศไทย จนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 400 ตัวอย่าง และทำการคัดเลือกกรณีศึกษา และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inference statistics) เพื่อวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (First order confirmatory factor analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ62.7) มีอายุระหว่าง 35-40 ปี (ร้อยละ 24.6) มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 49.3) มีประสบการณ์ในการบริหาร 11-15 ปี(ร้อยละ 45.2) และมีสังกัดอยู่แผนกงานฝ่ายผลิต (ร้อยละ 67.25) สำหรับผลการวิเคราะห์สรุปผลได้ดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของตัวแปร

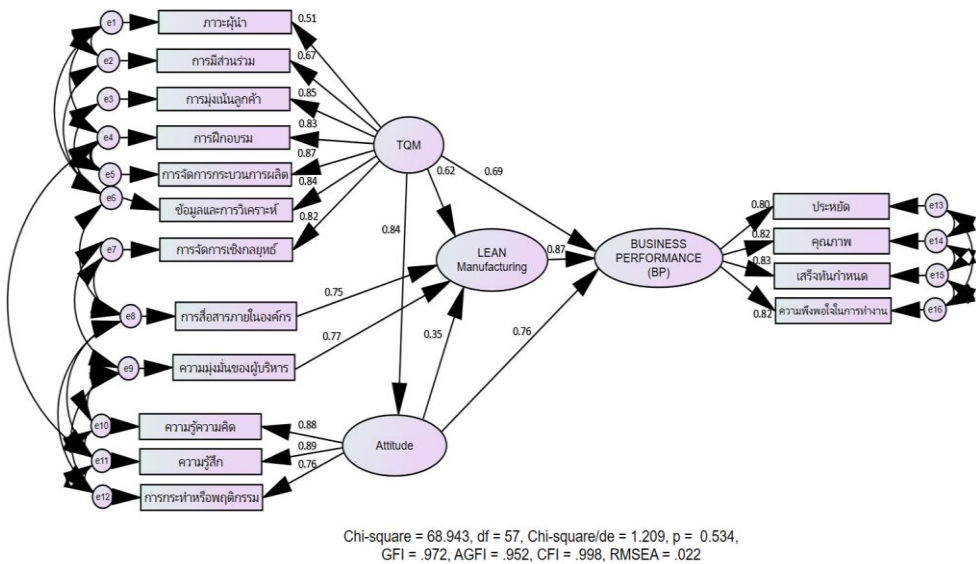
ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม

ตัวแปร	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความสำคัญ
ภาวะผู้นำ	3.352	0.826	ปานกลาง
การมีส่วนร่วม	3.381	0.721	ปานกลาง
การมุ่งเน้นลูกค้า	3.435	0.791	มาก
การฝึกอบรม	3.415	0.802	มาก
การจัดการกระบวนการผลิต	3.387	0.651	ปานกลาง
ข้อมูลและการวิเคราะห์	3.441	0.694	มาก
การจัดการเชิงกลยุทธ์	3.461	0.688	มาก
การบริหารคุณภาพ (TQM)	3.410	0.739	มาก

การสื่อสารภายในองค์กร	3.436	0.673	มาก
ความมุ่งมั่นของผู้บริหาร	3.457	0.748	มาก
ความรู้ความคิด	3.425	0.855	มาก
ความรู้สึก	3.487	0.862	มาก
การกระทำหรือพฤติกรรม	3.507	0.894	มาก
เจตคติที่มีต่อระบบการผลิตแบบลีน (Attitude)	3.473	0.870	มาก
การผลิตแบบลีน (Lean manufacturing)	3.475	0.662	มาก
ประหยัด	3.392	0.781	ปานกลาง
คุณภาพ	3.473	0.771	มาก
เสร็จทันกำหนด	3.415	0.741	มาก
ความพึงพอใจในการทำงาน	3.491	0.754	มาก
ประสิทธิภาพการดำเนินงาน (Business performance: BP)	3.443	0.762	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้บริหาร ผู้จัดการ กลุ่มสถานประกอบการผู้ผลิต ชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ มีระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานในอุตสาหกรรมผลิต ชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.443) โดยพบว่า ด้านความพึงพอใจในการทำงาน มีความสำคัญในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.491) รองลงมาคือ ด้านคุณภาพ มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.473) และน้อยที่สุดคือ ด้านประหยัด มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.392) ตามลำดับ และให้ความสำคัญต่อการผลิตแบบลีน (LEAN manufacturing) ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.475) ตามลำดับ และมีเจตคติต่อระบบการผลิตแบบลีน (Attitude) มีความสำคัญในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.473) ความมุ่งมั่นของผู้บริหาร มีความสำคัญในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.457) และการสื่อสารภายในองค์กร มีความสำคัญในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.436) และพบว่า การบริหารคุณภาพ (TQM) มีความสำคัญในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.410) โดยพบว่า ด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์ มีความสำคัญในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.461) รองลงมาคือ ด้านข้อมูลและการวิเคราะห์ มีความสำคัญในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.441) และน้อยที่สุดคือ ด้านภาวะผู้นำ มีความสำคัญในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.352) ตามลำดับ

1.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการประยุกต์ใช้การผลิตแบบลีนต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ พบว่า ค่าความน่าจะเป็นของไคสแควร์เท่ากับ 0.534 มากกว่า .05 แสดงว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าไคสแควร์สัมพันธ์ (χ^2 / df) เท่ากับ 1.209 มีค่าน้อยกว่า 2 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ 0.972 มีค่ามากกว่า 0.95 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของการประมาณค่าความคลาดเคลื่อน (RMSEA) เท่ากับ 0.022 มีค่าน้อยกว่า 0.05 จึงสรุปได้ว่าสถิติทั้ง 4 ค่าผ่านเกณฑ์การประเมิน ดังนั้น แบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการประยุกต์ใช้การผลิตแบบลีนต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ ภายหลังปรับปรุงแล้วมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงดังภาพที่ 2 ดังนี้



ภาพที่ 2 แสดงค่าสถิติจากโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (โมเดลที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์)

ตารางที่ 3 ค่าดัชนีทดสอบโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ดัชนีบ่งชี้ความเหมาะสมพอดี	ค่าดัชนี	เกณฑ์	ผลบ่งชี้
1. ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square: χ^2)	68.943	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	-
2. ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p)	0.534	p > 0.05	เหมาะสมดี

3. ค่าสถิติไค-สแควร์สัมพัทธ์	1.209	$\chi^2 / df < 2.00$	เหมาะสมดี
4. ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดี (GFI)	0.972	GFI > 0.95	เหมาะสมดี
5. ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีที่ปรับแก้ (AGFI)	0.952	AGFI > 0.95	เหมาะสมดี
6. ดัชนีรากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA)	0.022	RMSEA < 0.05	เหมาะสมดี
7. ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีเชิงเปรียบเทียบ (CFI)	0.998	CFI > 0.95	เหมาะสมดี

จากตารางที่ 3 แสดงว่า ตัวแบบจำลองปัจจัยเชิงสาเหตุที่ได้ผ่านเกณฑ์ ตัวแบบจำลองมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การพิจารณาทุกค่า

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการประยุกต์ใช้การผลิตแบบลีนต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์

ตัวแปรเหตุ	TQM			Attitude			LEAN manufacturing			การสื่อสารภายในองค์กร			ความมุ่งมั่นของผู้บริหาร			Business performance (BP)		
ตัวแปรผล	TE	IE	DE	TE	IE	DE	TE	IE	DE	TE	IE	DE	TE	IE	DE	TE	IE	DE
TQM	-	-	-	0.84	0.08	0.76	0.87	0.25	0.62	-	-	-	-	-	-	0.69	-	0.69
Attitude	-	-	-	-	-	-	0.87	0.82	0.35	-	-	-	-	-	-	0.84	-	0.84
LEAN manufacturing	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.87	-	0.87
การสื่อสารภายในองค์กร	-	-	-	-	-	-	0.87	0.12	0.75	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ความมุ่งมั่นของผู้บริหาร	-	-	-	-	-	-	0.87	0.10	0.77	-	-	-	-	-	-	-	-	-

DE = Direct Effect, IE = Indirect Effect, TE = Total Effect

จากตารางที่ 4 แสดงว่า เมื่อพิจารณาปัจจัยที่สามารถอธิบายประสิทธิภาพการดำเนินงานในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ โดยมีน้ำหนักของความสัมพันธ์เรียงตามลำดับจากมากไปน้อยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ การผลิตแบบลีน (LEAN manufacturing) ต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ (path coefficient = 0.87) รองลงมา คือ องค์ประกอบเจตคติที่มีต่อระบบการผลิตแบบลีน (Attitude) ต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ (path coefficient = 0.87) และองค์ประกอบการบริหารคุณภาพ (TQM) ต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ (path coefficient = 0.69)

ขณะที่องค์ประกอบเจตคติที่มีต่อระบบการผลิตแบบลีน (Attitude) ได้รับอิทธิพลทางตรงจากการบริหารคุณภาพ (TQM) โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.76 และได้ส่งอิทธิพลทางอ้อมไปยังประสิทธิภาพการดำเนินงาน (Business performance) ซึ่งมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.08 ในขณะเดียวกันองค์ประกอบการผลิตแบบลีน (LEAN manufacturing) ก็ได้รับอิทธิพลทางตรงจากการสื่อสารภายในองค์กร และความมุ่งมั่นของผู้บริหาร โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.75 และ 0.077 ตามลำดับ และส่งอิทธิพลทางอ้อมไปยังประสิทธิภาพการดำเนินงาน (Business performance) ซึ่งมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ เท่ากับ 0.12 และ 0.10 ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. ระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.443) เป็นเพราะว่า การใช้ทรัพยากรหรือปัจจัยในการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพนั้นเป็นความรับผิดชอบของผู้บริหาร โดยประสิทธิภาพการผลิตเป็นการวัดความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิต (outputs) และปัจจัยนำเข้า และปัจจัยการผลิตที่ใช้ผลิตสินค้าและบริการนั้น ๆ ประสิทธิภาพในการผลิตจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการผลิตภาคอุตสาหกรรม อันเนื่องจากสภาพแวดล้อมทางการตลาดที่มีการแข่งขันสูง และความต้องการของลูกค้ามีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ผลการศึกษาที่ได้มีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ฐาปณี เพ็งสุข (2565) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยการจัดการแบบลีนและสมรรถนะของผู้ประกอบการ SMEs ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพธุรกิจ ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ซึ่งพบว่าประสิทธิภาพธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ นริชพงศ์ สุขสมานวงศ์ (2565) ศึกษาเรื่อง องค์ประกอบของความสำ เร็จในการประยุกต์ใช้การผลิตแบบลีนต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานและความพึงพอใจในกรณีศึกษาอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ ที่พบว่ากลุ่มอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานจากการใช้การผลิตแบบลีน อยู่ในระดับมาก

2. การผลิตแบบลีน (LEAN manufacturing) มีความสำคัญในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.475) เป็นเพราะว่า ระบบการผลิตแบบลีนจะเน้นการลดกิจกรรมที่ไม่สร้างคุณค่าเพิ่มและทำให้ความสูญเปล่าที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิต ซึ่งจะทำให้เกิดต้นทุนที่สูงขึ้น ได้แก่ การเสียพื้นที่ในการจัดเก็บวัตถุดิบหรือสินค้าคงคลัง การสูญเสียดอกเบี้ย และมีความเสี่ยงต่อการเกิดความเสื่อมสภาพของสินค้าคงคลัง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือขององค์กร ผลการศึกษาที่ได้มีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นริชพงศ์ สุขสมานวงศ์ (2565) ศึกษาเรื่อง องค์ประกอบของความสำเร็จในการประยุกต์ใช้การผลิตแบบลีนต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานและความพึงพอใจ กรณีศึกษาอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ ที่พบว่า อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ให้ความสำคัญต่อการประยุกต์ใช้การผลิตแบบลีน ในระดับมาก และสอดคล้องกับ เพ็ญภา แจ่งอรุณ (2563) ศึกษาเรื่อง การใช้เทคนิคลีนในการปรับปรุงประสิทธิภาพทางการผลิต กรณีศึกษา: บริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์แห่งหนึ่งในจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งพบว่า บริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ให้ความสำคัญต่อการใช้เทคนิคลีนอยู่ในระดับมาก

3. เจตคติต่อระบบการผลิตแบบลีน (Attitude) มีความสำคัญในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.473) เป็นเพราะว่า ระบบการผลิตแบบลีน ให้ความสำคัญต่อการลดความสูญเสียในการทำงาน และไม่สร้างภาระงานให้กับผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งการใช้ระบบการผลิตช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและเป็นการทำงานในสิ่งที่ป็นเนื่องานจริง ๆ จึงไม่เสียเวลาไปกับความสูญเสีย ส่งผลให้พนักงานเต็มใจให้ความร่วมมือรวมใจในการนำระบบการผลิตแบบลีนมาใช้และทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน ผลการศึกษาที่ได้มีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สราวุธ แซ่ตั้ง (2560) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการอุตสาหกรรมฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ในประเทศไทย ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการอุตสาหกรรมฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ อยู่ในระดับมาก

4. ความมุ่งมั่นของผู้บริหาร มีความสำคัญในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.457) เป็นเพราะว่า การผลิตแบบลีน มุ่งเน้นที่การกำจัดของเสียและสร้างวัฒนธรรมของการปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่องและเป็นวิธีการผลิตที่มุ่งลดเวลาภายในระบบการผลิตเป็นหลัก ผู้บริหารจึงมีความมุ่งมั่นต่อการผลิตแบบลีนเป็นอย่างมาก รวมถึงการ

ปรับปรุงวิธีการทำงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการขยายศักยภาพการผลิตสินค้าและบริการของผู้ประกอบการให้มีต้นทุนการผลิตต่ำช่วยสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันในตลาดและช่วยให้ธุรกิจประหยัดเงิน ปรับปรุงคุณภาพ และเพิ่มความพึงพอใจของลูกค้า ผลการศึกษาที่ได้มีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นริชพงศ์ สุขสมานวงศ์ (2565) ศึกษาเรื่อง องค์ประกอบของความสำเร็จในการประยุกต์ใช้การผลิตแบบลีนต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานและความพึงพอใจ กรณีศึกษาอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ ที่พบว่า ผู้บริหารบริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ มีความมุ่งมั่นในการประยุกต์ใช้การผลิตแบบลีนในระดับมาก

5. การสื่อสารภายในองค์กร มีความสำคัญในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.436) เป็นเพราะว่า การสื่อสารให้พนักงานเกิดความรู้ความเข้าใจระบบการผลิตแบบลีนในทางเดียวกันจำเป็นต้องอาศัยการสื่อสารที่ชัดเจนมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและร่วมมือกันใช้ทรัพยากรการผลิตอย่างคุ้มค่ามากที่สุด ซึ่งจะช่วยให้พนักงานทำงานได้ราบรื่นขึ้น เพราะ Lean เอาสิ่งที่ไม่จำเป็นออก ลดขั้นตอนและการตรวจสอบบางอย่างทิ้งไปเพื่อให้ง่ายต่อการทำงาน ผลการศึกษาที่ได้มีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นริชพงศ์ สุขสมานวงศ์ (2565) ศึกษาเรื่อง องค์ประกอบของความสำเร็จในการประยุกต์ใช้การผลิตแบบลีนต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานและความพึงพอใจ กรณีศึกษาอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ ที่พบว่า ผู้บริหารบริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ให้ความสำคัญต่อการสื่อสาร (Information) ในระดับมาก

6. การบริหารคุณภาพ (TQM) มีความสำคัญในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.410) เป็นเพราะว่า หัวใจหลักของการลีนคือเรื่องการลดค่าใช้จ่าย ลดต้นทุน เพราะทุกธุรกิจต่างก็ต้องการให้สิ่งที่ลงทุนไปคุ้มค่าที่สุด ซึ่งหลักการบริหารคุณภาพ (TQM) สามารถสนับสนุนระบบการผลิตแบบลีน ที่สามารถช่วยลดความสูญเสียที่เกิดขึ้นจากการผลิตที่มากเกินไปเพื่อกำไรที่มากขึ้น โดยผลการศึกษาที่ได้มีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สราวุธ แซ่ตั้ง (2560) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการอุตสาหกรรมฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ในประเทศไทย พบว่า พนักงานของบริษัทผู้ผลิตอุตสาหกรรมฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ ให้ความสำคัญกับการบริหารคุณภาพ (TQM) ในระบบการผลิตแบบลีน อยู่ในระดับมาก

7. ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการประยุกต์ใช้การผลิตแบบลีนต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องค่า Chi-square = 68.943, Chi-square/df = 1.209, p-value = 0.534, GFI = 0.972, AGFI = 0.952, RMSEA = 0.022 และ CFI = 0.998 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด สรุปได้ว่า องค์ประกอบโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการประยุกต์ใช้การผลิตแบบลีนต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงให้เห็นว่า ประยุกต์ใช้การผลิตแบบลีน เป็นระบบที่เหมาะสมสำหรับการประกอบการโรงงาน ช่วยลดความสูญเสีย เปลี่ยนความสูญเสียให้มีเกิดคุณค่า นำมาซึ่งการบริหารจัดการที่ประสบความสำเร็จและเกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ ซึ่งผลการศึกษานี้สอดคล้องกับ นริชพงศ์ สุขสมานวงศ์ (2565) ศึกษาเรื่อง องค์ประกอบของความสำเร็จในการประยุกต์ใช้การผลิตแบบลีนต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานและความพึงพอใจ กรณีศึกษาอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ ที่พบว่า โมเดลสมการโครงสร้างมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี โดยองค์ประกอบของความสำเร็จในการประยุกต์ใช้การผลิตแบบลีนมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานในกลุ่มอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับ สราวุธ แซ่ตั้ง (2560) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการอุตสาหกรรมฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ในประเทศไทย พบว่า แบบจำลองโครงสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการอุตสาหกรรมฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ในประเทศไทย มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยปัจจัยการบริหารคุณภาพ (TQM) และปัจจัยการบำรุงรักษาวิผลที่ทุกคนมีส่วนร่วม ส่งอิทธิพลต่อระบบการผลิตแบบลีนและประสิทธิภาพการบริหารจัดการอุตสาหกรรมฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

8. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการประยุกต์ใช้การผลิตแบบลีนต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ พบว่า ปัจจัยการบริหารคุณภาพ ปัจจัยการสื่อสารภายในองค์กร ปัจจัยความมุ่งมั่นของผู้บริหาร และปัจจัยเจตคติต่อระบบการผลิตแบบลีน ส่งอิทธิพลทางตรงและทางอ้อม

ต่อการผลิตแบบลีนและประสิทธิภาพการดำเนินงานในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ อาจเป็นเพราะ ระบบการผลิตแบบลีน (LEAN manufacturing) ช่วยแก้ปัญหาความสูญเสียต่าง ๆ ให้ลดลง ช่วยลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลกำไรให้กับอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ให้มากยิ่งขึ้น นอกจากระบบลีนแล้วยังมีระบบการทำงานอื่น ๆ ได้แก่ การบริหารคุณภาพ (TQM) การสื่อสารภายในองค์กร ความมุ่งมั่นของผู้บริหาร การสร้างเจตคติที่มีต่อระบบการผลิตแบบลีน (Attitude) สามารถนำมาใช้ปฏิบัติร่วมกันเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการทำงานและช่วยลดต้นทุนในการผลิตให้ดียิ่งขึ้น ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับ สราวุธ แซ่ตั้ง (2560) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการอุตสาหกรรมฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ในประเทศไทย พบว่า การบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (TQM) และการบำรุงรักษาที่ทุกคนมีส่วนร่วม (TPM) มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการ (BP) และส่งอิทธิพลทางอ้อมผ่านระบบการผลิตแบบลีน (LEAN manufacturing) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับ นริชพงศ์ สุขสมานวงศ์ (2565) ศึกษาเรื่อง องค์ประกอบของความสำเร็จในการประยุกต์ใช้การผลิตแบบลีนต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานและความพึงพอใจ กรณีศึกษาอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ ที่พบว่า ปัจจัยด้านแรงจูงใจ (Motivation) มีผลโดยตรงต่อองค์ประกอบความสำเร็จต่อการนำระบบลีนมาใช้สูงสุด รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร (Participant) การฝึกอบรม (Training) และการสื่อสาร (Information) มีสัมประสิทธิ์เส้นทาง 0.949, 0.910, 0.848 และ 0.778 ตามลำดับ โดยองค์ประกอบความสำเร็จมีผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานและความพึงพอใจของลูกค้า (มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง 0.532 และ 0.332 ตามลำดับ) และประสิทธิภาพการดำเนินงานมีผลโดยตรงต่อความพึงพอใจของลูกค้า (มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง 0.532) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

องค์ความรู้ที่ได้รับ

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาพบได้ว่า การดำเนินธุรกิจในปัจจุบันต้องเผชิญกับความท้าทายต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในเรื่องความต้องการของลูกค้า วงจรชีวิตของสินค้าหรือบริการที่สั้นลง การแข่งขันที่รุนแรง

รวมทั้งผลกระทบจากปรับเปลี่ยนของต้นทุนการผลิต ส่งผลให้ผู้ประกอบการต้องปรับตัวเพื่อรองรับสถานการณ์ดังกล่าว การปรับปรุงกระบวนการผลิตด้วยการผลิตแบบลีน (LEAN manufacturing) สามารถในการรองรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งในเรื่องการพัฒนาคุณภาพของสินค้าให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า การบริหารจัดการต้นทุนที่เหมาะสม และการปรับปรุงกระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพ อีกทั้งระบบลีนยังสามารถนำมาประยุกต์ใช้งานร่วมกับระบบการบริหารงานอื่น ๆ เป็นอย่างดี เช่น การบริหารคุณภาพ (TQM) เป็นต้น ด้วยเหตุนี้การนำเอาแนวคิดของระบบการผลิตแบบลีน (LEAN manufacturing) มาใช้จึงช่วยให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ทางธุรกิจภายใต้สถานการณ์ดังกล่าวได้ ซึ่งช่วยให้อุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์สามารถระบุและกำจัดความสูญเปล่าต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยเชิงนโยบาย

1. ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ ควรมีการปรับปรุงโครงสร้างในการทำงาน โดยนำหลักการของ LEAN เพื่อลดขั้นตอนการทำงาน ลดความเสียหาย และลดการเคลื่อนย้าย เนื่องจากการวิเคราะห์การทำงานสามารถช่วยลดความสูญเปล่าในการกระบวนการผลิตทำให้การบริหารจัดการภายในองค์กรมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

2. ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญต่อแรงงานในกระบวนการผลิต เนื่องจากการให้คนงานมีการเคลื่อนไหวมาก ๆ อาจมาจากการวางวัตถุอยู่ห่างกัน ทำให้ต้องเดินไกล หรือเอื้อมหยิบของที่อยู่ไกล รวมถึงการก้มด้วยกของหนักบนพื้น ฯลฯ ส่งผลให้เกิดความเหนื่อยล้าและอาจบาดเจ็บต่อร่างกาย ทำให้ทำงานได้ล่าช้า จึงควรนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงาน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยเชิงปฏิบัติ

1. ควรปรับปรุงมาตรฐานการผลิตให้ดีขึ้น เพื่อลดปัญหาจากการผลิตของเสีย ทำให้สิ้นเปลืองการผลิต เพราะต้องผลิตใหม่หรือกำจัดทิ้งไปโดยเปล่าประโยชน์ ทั้งยังเกิดการซ้ำซ้อนในการทำงาน เกิดต้นทุนค่าเสียโอกาส

2. ควรพัฒนาวิธีการทำงานของพนักงานและออกแบบขั้นตอนการทำงานให้มีความเหมาะสม โดยเน้นขั้นตอนซึ่งเป็นประโยชน์ต่อวัตถุประสงค์ขององค์กรที่กำหนดไว้เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน ช่วยป้องกันการผลิตของเสีย และช่วยลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลกำไรให้กับผู้ประกอบการให้มากยิ่งขึ้น

3. ควรการจัดอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจในการทำงานตามแนวทางของระบบการผลิตแบบลีน (LEAN manufacturing) ให้กับพนักงานให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจในเชิงทฤษฎีควบคู่ไปกับการสร้างความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติของการนำระบบการผลิตแบบลีนมาใช้ในการปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

4. ควรให้ความสำคัญต่อการผลิตแบบทันเวลาพอดี เพื่อจะได้ผลิตสินค้าตามความต้องการจริงของลูกค้า ไม่จำเป็นต้องค้างสต็อกเอาไว้จำนวนมาก ซึ่งทำให้เพิ่มทั้งต้นทุนวัตถุดิบ พื้นที่จัดเก็บ แรงงาน และเวลาที่ต้องใช้ในการจัดการ ซึ่งช่วยให้องค์กรสามารถลดความสูญเสียเปล่าได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเชิงเปรียบเทียบกับภาคอุตสาหกรรมอื่น ๆ เพื่อจะได้ทราบถึงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการประยุกต์ใช้การผลิตแบบลีนต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานในอุตสาหกรรมอื่น ๆ เพื่อให้ทราบถึงแนวทางในการปฏิบัติงาน และทราบถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการอื่น ๆ ที่นำไปสู่การพัฒนา และเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ

เอกสารอ้างอิง

กรมโรงงานอุตสาหกรรม. (2567). สถิติโรงงานอุตสาหกรรม. สืบค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2567 จาก [https:// www.diw.go.th/webdiw/static-fac/](https://www.diw.go.th/webdiw/static-fac/)
 โกลบอล เพาเวอร์ ชินเนอรี่. (2564). ผลงานทันแดนท์. สืบค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2567 จาก [https:// www.gpscgroup.com/th/news/982/ผลงานทันแดนท์](https://www.gpscgroup.com/th/news/982/ผลงานทันแดนท์)

- ชนาภา หันจางสิทธิ์. (2564). **แนวคิดการเพิ่มผลผลิต (Productivity)**. กรุงเทพฯ: สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ.
- ฐานันท์ เพ็งสุข. (2565). ปัจจัยการจัดการแบบลีนและสมรรถนะของผู้ประกอบการ SMEs ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพธุรกิจในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. **วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี**, 4(4), 85-98.
- นริชพงศ์ สุขสมานวงศ์. (2565). **องค์ประกอบของความสำ เร็จในการประยุกต์ใช้การผลิตแบบลีนต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานและความพึงพอใจในกรณีศึกษาอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เพ็ญญา แจ้งอรุณ. (2563). **การใช้เทคนิคลีนในการปรับปรุงประสิทธิภาพทางการผลิตกรณีศึกษา: บริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์แห่งหนึ่งในจังหวัดสมุทรปราการ**. วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน คณะโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สรารัฐ แซ่ตั้ง. (2560). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการอุตสาหกรรมฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ในประเทศไทย**. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยสยาม.
- สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. (2566). **อก. ห่วงค่าไฟฟ้าทรงตัวสูง เน้นภาคอุตสาหกรรมใช้พลังงานทดแทนช่วยลดต้นทุนการผลิต**. สืบค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2567 จาก www.oie.go.th/assets/portals/1/fileups/29/files/Electric%20News.pdf
- Alkhoraif, A., Rashid, H., and McLaughlin, P. (2019). Lean implementation in small and medium enterprises: A literature review. **Operations Research Perspectives**, 6, 100089. <https://doi.org/10.1016/j.orp.2018.100089>
- Aziz, R. F., & Hafez, S. M. (2013). Applying lean thinking in construction and performance improvement. **Alexandria Engineering Journal**, 52(4): 679-695.

- Hair, J. F. (Jr.), Hult, G. T. M., Ringle, C. M., & Sarstedt, M. (2014). **A Primer on Partial Least Squares Structural Equation Modeling (PLS-SEM)**. California, CA: Sage Publications
- Kline. (2016). **Principle and Practice of Structural Equation Modeling**. New York: The Guilford Press.

ปัจจัยด้านคุณภาพการใช้งานที่มีผลต่อการยอมรับระบบการวางแผน
ทรัพยากรองค์กร บนระบบคลาวด์คอมพิวติง ของ บริษัท อินเทลลิเจนซ์
อินโนเวชั่น จำกัด

Usage Quality Factor that Affects the Acceptance of
Enterprise Resource Planning System on Cloud Computing of
Intelligence Innovation Company Limited

โชติกา แก้วพิศ¹ นุชรรัตน์ นุชประยูร^{2*}
Chotika Kaewpis¹, Nuchsharat Nuchprayoon^{2*}

Received: June 4, 2024. Revised: October 15, 2024, Accepted: October 29, 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยด้านคุณภาพการใช้งานระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวติง 2) ศึกษาการยอมรับระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวติง และ 3) ศึกษาปัจจัยด้านคุณภาพการใช้งานที่มีผลต่อการยอมรับระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวติง ของ บริษัท อินเทลลิเจนซ์ อินโนเวชั่น จำกัด กลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการใช้งานระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวติงของ บริษัท อินเทลลิเจนซ์ อินโนเวชั่น จำกัด จำนวน 152 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผ่านการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยคุณภาพการใช้งานระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวติง พบว่า ด้านความไว้วางใจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.6734) 2) ผลการศึกษาการยอมรับระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กร

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ, Email: Oil_asset@hotmail.com

² อาจารย์คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ, Email: nuchsharat.n@rmutsb.ac.th* (Corresponding Author)

ระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์ พบว่า ด้านทัศนคติต่อการใช้งาน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.5985) และ 3) ปัจจัยด้านคุณภาพการใช้งานที่มีผลต่อการยอมรับระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์ พบว่า ความไว้วางใจ การตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ การประกันคุณภาพและความปลอดภัย และการศึกษา มีผลต่อการยอมรับระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์ ของ บริษัท อินเทลลิเจนซ์ อินโนเวชัน จำกัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : คุณภาพการใช้งาน, การยอมรับ, ระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กร, ระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์

Abstract

The objectives of this research are to 1) study the quality factors of using enterprise resource planning systems on cloud computing, 2) study the acceptance of enterprise resource planning systems on cloud computing, and 3) Study the quality factors affecting the adoption of enterprise resource planning systems based on cloud computing of Intelligence Innovation Company Limited. The sample group is 152 employees who work related to the use of the cloud computing enterprise resource planning system of Intelligence Innovation Company Limited. The research instrument is a questionnaire that has been passed. Finding the Index of item objective congruence (IOC) from 3 experts. Statistics used include percentages, averages, standard deviations. and multiple regression analysis

The results of the research found that 1) Quality factors in the use of enterprise resource planning systems based on cloud computing were found to be trust. has the highest mean ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.6734), 2) The results of the study of acceptance of the cloud computing enterprise resource planning system found that the attitude towards use has the highest average ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.5985), and 3) Factors in quality of use that affect the acceptance of enterprise resource planning systems based on cloud computing were found to be trust, reliability, responsiveness, assurance and security, and education have an effect on the acceptance of the cloud computing enterprise resource planning system of

Intelligence Innovation Company Limited with statistical significance at the 0.05 level.

Keywords: Usage Quality, Acceptance, Enterprise Resource Planning System, Cloud Computing

บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีมีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว การดำเนินธุรกิจจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนการทำงานและกิจกรรมต่าง ๆ ให้ทันต่อยุค Digital Transformation ที่กระบวนการทำงานมีการนำเทคโนโลยีมาสร้างสิ่งใหม่ หรือเปลี่ยนแปลงสิ่งเก่าจากการดำเนินธุรกิจให้เหมาะสมกับธุรกิจในยุคดิจิทัลที่มีความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา องค์กรธุรกิจจึงต้องให้ความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม กระบวนการทำงาน อุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ต่าง ๆ ให้มีความทันสมัย เพื่อรองรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เข้ามามีบทบาทในการทำงานที่เปลี่ยนแปลงไป ครอบคลุมการทำงานทั้ง 3 มิติ คือ มิติทางกระบวนการธุรกิจขององค์กร มิติทางวัฒนธรรมองค์กร และมิติด้านประสบการณ์ของลูกค้า การทำงานในรูปแบบใหม่ที่มีการนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนช่วยในการทำงานให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว และสามารถทำงานได้ทุกที่ทุกเวลา ไม่จำกัดว่าต้องทำงานเฉพาะในองค์กรเท่านั้น การดำเนินธุรกิจในยุคโลกาภิวัตน์มีการแข่งขันที่สูงทำให้ต้องสร้างความแตกต่าง เพิ่มคุณค่า และลดต้นทุนการผลิต การนำเทคโนโลยีคลาวด์คอมพิวติง (Cloud Computing) มาใช้ช่วยให้การบริหารจัดการทรัพยากรภายในองค์กรได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในองค์กร คลาวด์คอมพิวติง (Cloud Computing) คือ บริการเช่าใช้ระบบคอมพิวเตอร์ และทรัพยากรแบบครบวงจร โดยสามารถเลือกเช่าฮาร์ดแวร์และ/หรือ ซอฟต์แวร์ ไม่ว่าจะเป็นระบบเครือข่าย (Server) การติดตั้งฐานข้อมูล (Database) การทดสอบระบบ (Testing) การประมวลผลที่รองรับได้หลากหลายระบบปฏิบัติการ (Platform) ตลอดจนจนถึงการจัดเก็บข้อมูลทั้งหมดของผู้ใช้บริการ (Storage) เทคโนโลยีคลาวด์คอมพิวติงจึงมีบทบาทสำคัญในการดำเนินธุรกิจในยุคที่เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการทำงานเกือบทุกขั้นตอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กร (Enterprise Resource Planning) หรือเรียกย่อ ๆ ว่า ERP คือ ระบบบริหารจัดการทรัพยากรในองค์กร เป็นระบบหนึ่งที่องค์กรธุรกิจนิยมนำมาใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานขององค์กร นอกจากนี้ องค์กรธุรกิจนิยมการนำระบบ ERP มาใช้บนเทคโนโลยีคลาวด์คอมพิวติงสร้าง

ประสิทธิภาพการทำงานของระบบ ERP ให้มากขึ้น เนื่องจาก การใช้งานระบบ ERP บนคลาวด์คอมพิวเตอร์ที่สามารถเชื่อมโยงฟังก์ชันงานต่าง ๆ ในองค์กรเข้าด้วยกัน มีการทำงานแบบ Real-Time ใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูลเดียวกัน และสามารถเข้าใช้งานระบบ ERP ได้ทุกที่ ทุกเวลาผ่านการเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต ช่วยให้องค์กรใช้ทรัพยากรได้มีประสิทธิภาพสูงสุด หลายองค์กรเห็นถึงความสำคัญของ ระบบ ERP ว่ามีบทบาทสำคัญ ในการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้ดีขึ้น ผ่านรูปแบบที่ครอบคลุมทั้งทางเทคโนโลยี กลยุทธ์ และข้อกำหนดทางการดำเนินงาน สนับสนุน อำนาจความสะดวก และติดตาม ดูแลทรัพยากรที่แตกต่างกันทั่วทั้งองค์กร สร้างโอกาสและเพิ่มศักยภาพทางการแข่งขัน เหตุผลสำคัญที่บริษัทต่าง ๆ หันมาให้ความสนใจกับระบบ ERP เนื่องจากต้องการรวม ข้อมูลที่มีอยู่เพียงชุดเดียว จึงง่ายต่อการกำหนดมาตรฐานในกระบวนการทำงานด้วย ระบบคอมพิวเตอร์ การบริหารจัดการข้อมูลทรัพยากรบุคคล โดยเฉพาะในบริษัทที่มี หน่วยธุรกิจหลายหน่วย ระบบ ERP ความสามารถเชื่อมโยงส่วนต่าง ๆ ในองค์กรให้ ทำงานร่วมกันได้อย่างเป็นระบบ ภายใต้ฐานข้อมูลเดียวกัน ลดการทำงานที่ซ้ำซ้อน งานที่ทำซ้ำ ๆ ให้สามารถทำได้แบบอัตโนมัติ ทำให้ผู้ใช้งานระบบและผู้บริหาร ตัดสินใจ ได้รวดเร็ว

บริษัท อินเทลลิเจนซ์ อินโนเวชัน จำกัด เป็นบริษัทขนาดกลางที่ก่อตั้งโดยกลุ่ม วิศวกรที่มีความเชี่ยวชาญด้านสื่อสารโทรคมนาคม และระบบรักษาความปลอดภัย มากกว่า 25 ปี เป็นบริษัทที่มีความเชี่ยวชาญในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มา ประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหา และตอบสนองความต้องการของลูกค้า มีนโยบายการ ดำเนินงานที่มุ่งเน้นคุณภาพ ประสิทธิภาพ และความรับผิดชอบต่อสังคม ทั้งยังมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะส่งมอบผลิตภัณฑ์และบริการที่ดีสำหรับลูกค้า และเติบโตอย่างยั่งยืน การ ดำเนินธุรกิจด้านเทคโนโลยีมีการแข่งขันสูง ส่งผลให้ทุกบริษัทต้องพยายามสร้างความ ได้เปรียบทางการแข่งขันจึงนำเอานวัตกรรมหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ เพื่อลดต้นทุน รวมถึงพัฒนาบริการรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อการเป็นผู้นำและก้าวไปสู่การเป็นที่ยอมรับของ ลูกค้า บริษัท อินเทลลิเจนซ์ อินโนเวชัน จำกัด จึงได้เริ่มนำระบบการวางแผนทรัพยากร องค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์ มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้กับองค์กรในหลาย ๆ ด้าน อาทิ ช่วยลดค่าใช้จ่าย ลดต้นทุนในการดำเนินธุรกิจ ทั้งในรูปแบบของเงิน เวลา และทรัพยากรที่ใช้ช่วยอำนวยความสะดวกและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของสภาพแวดล้อมให้การดำเนินธุรกิจให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว และยืดหยุ่นในการ ทำงาน การใช้งานระบบในปัจจุบันยังไม่ได้ได้รับความสนใจการใช้งานอย่างจริงจัง พนักงานบางคนยังไม่ได้สนใจใช้ระบบยังมีการป้อนเอกสารออกมาให้หัวหน้างานอนุมัติ บางครั้งมีอุปสรรคเกี่ยวกับอุปกรณ์คอมพิวเตอร์บางเครื่องไม่พร้อม การเข้าระบบได้ บ้างเข้าไม่ได้บ้าง รวมทั้งเรื่องของความปลอดภัยของข้อมูลที่เก็บรักษา ที่ผ่านมาบริษัท

เคยถูกบุกรุกจากบุคคลภายนอก และใช้เวลานานกว่าจะกู้คืนข้อมูลได้ เมื่อกู้คืนมาได้ ก็ได้อีกกลับมาบางส่วนไม่สามารถกู้คืนข้อมูลได้ครบทั้งหมด ทำให้ผู้บริหารเริ่มตระหนักถึงความจำเป็นของปลอดภัยของข้อมูล การสำรองข้อมูล จากปัญหาดังกล่าวผู้บริหารจึงได้นำการระบบบริหารทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์ที่นำมาใช้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยด้านคุณภาพการใช้งานที่มีผลต่อการยอมรับระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์ ของ บริษัท อินเทลลิเจนซ์ อินโนเวชัน จำกัด เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดนโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานและการดำเนินงาน

แนวคิดและทฤษฎีของการยอมรับเทคโนโลยี อธิบายไว้ว่า การที่บุคคลจะมีการยอมรับการใช้งานเทคโนโลยีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ได้แก่ การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน (Perceived Usefulness) ซึ่งเป็นระดับที่ผู้ใช้เชื่อว่าประโยชน์ของเทคโนโลยีจะสามารถช่วยเพิ่ม ประสิทธิภาพให้กับงานของตน การรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน (Perceived Ease of Use) เป็นระดับที่ผู้ใช้เชื่อว่าเทคโนโลยีที่นำมาใช้มีความง่ายในการใช้งาน สามารถใช้งานได้โดยไม่ต้องอาศัย ความพยายามมากนัก และทัศนคติที่มีต่อการใช้งาน (Attitude toward Using) เป็นความคิดเห็นของผู้ใช้งานที่มีต่อเทคโนโลยีนั้น ๆ ซึ่งเกิดจากการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานและความง่ายในการใช้งาน ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อพฤติกรรมของผู้ใช้ นอกจากปัจจัยดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีอีกหลายปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับเทคโนโลยี

จากที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะการศึกษาปัจจัยด้านคุณภาพการใช้งานที่มีผลต่อการยอมรับระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์ ของ บริษัท อินเทลลิเจนซ์ อินโนเวชัน จำกัด ซึ่งผลจากงานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์แก่บริษัท อินเทลลิเจนซ์ อินโนเวชัน จำกัด ที่จะสามารถนำข้อมูลพื้นฐานและบริบทที่เกี่ยวข้องไปใช้ประกอบการตัดสินใจกำหนดนโยบายขององค์กรในการนำระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์มาใช้นับสนับสนุนการทำงานของพนักงาน และเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจของ บริษัท อินเทลลิเจนซ์ อินโนเวชัน จำกัด ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านคุณภาพการใช้งานระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์ ของ บริษัท อินเทลลิเจนซ์ อินโนเวชัน จำกัด
2. เพื่อศึกษาการยอมรับระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์ ของ บริษัท อินเทลลิเจนซ์ อินโนเวชัน จำกัด

3. การศึกษาปัจจัยด้านคุณภาพการใช้งานที่มีผลต่อการยอมรับระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวติง ของ บริษัท อินเทลลิเจนซ์ อินโนเวชัน จำกัด

สมมติฐานการวิจัย

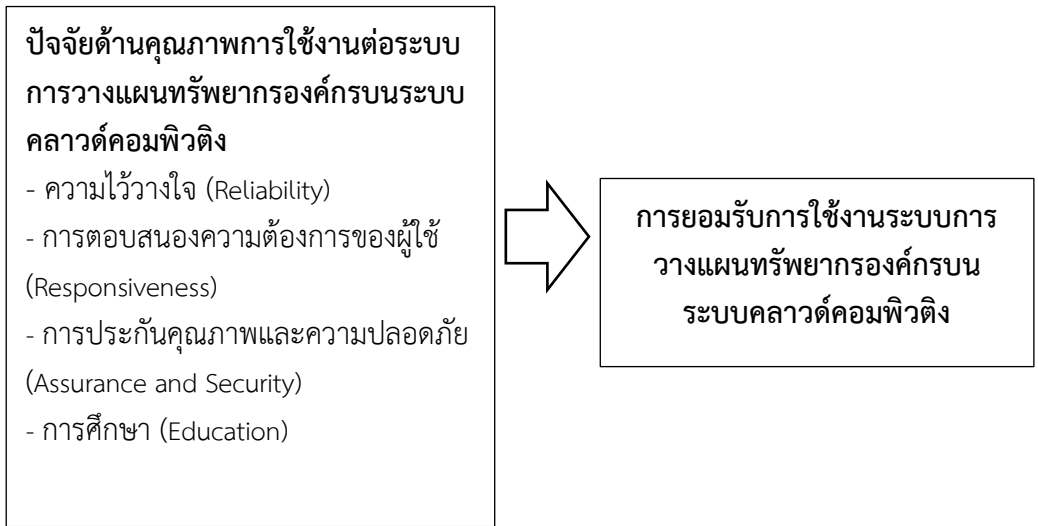
1. สมมติฐานที่ 1 ความไว้วางใจที่มีผลต่อการยอมรับการใช้งานระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวติง
2. สมมติฐานที่ 2 การตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ที่มีผลต่อการยอมรับการใช้งานระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวติง
3. สมมติฐานที่ 3 การประกันคุณภาพและความปลอดภัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้งานระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวติง
4. สมมติฐานที่ 4 การศึกษาที่มีผลต่อการยอมรับการใช้งานระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวติง

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านคุณภาพการใช้งานที่มีผลต่อการยอมรับระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวติง ของ บริษัท อินเทลลิเจนซ์ อินโนเวชัน จำกัด ประกอบด้วยตัวแปรดังนี้

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยด้านคุณภาพการใช้งานต่อระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวติง ของบริษัท อินเทลลิเจนซ์ อินโนเวชัน จำกัด ประกอบด้วย 1) ความไว้วางใจ (Reliability) 2) การตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ (Responsiveness) 3) การประกันคุณภาพและความปลอดภัย (Assurance and Security) และ 4) การศึกษา (Education)

ตัวแปรตาม ได้แก่ การยอมรับระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวติง เพื่อสนับสนุนการทำงานในองค์กรของ บริษัทอินเทลลิเจนซ์ อินโนเวชัน จำกัด



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ พนักงานของ บริษัท อินเทลลิเจนซ์ อินโนเวชัน จำกัด มีจำนวนทั้งสิ้น 187 คน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ฝ่ายการตลาด 51 คน เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร 63 คน เจ้าหน้าที่ฝ่ายช่างเทคนิค 68 คน และเจ้าหน้าที่ทำความสะอาด 5 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พนักงานที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการใช้งานระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์ ของบริษัท อินเทลลิเจนซ์ อินโนเวชัน จำกัด คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) กำหนดความคลาดเคลื่อนในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.05 จำนวน 152 คน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ฝ่ายการตลาด 41 คน เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร 53 คน และเจ้าหน้าที่ฝ่ายช่างเทคนิค 58 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านคุณภาพการใช้งานที่มีผลต่อการยอมรับระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์ ของ บริษัท อินเทลลิเจนซ์ อินโนเวชัน จำกัด แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์ทำงาน ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ส่วนที่ 2 ปัจจัยด้านคุณภาพการใช้งานระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวติง ประกอบด้วย ความไว้วางใจ (Reliability) การตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ (Responsiveness) การประกันคุณภาพและความปลอดภัย (Assurance and Security) และการศึกษา (Education) มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale)

ส่วนที่ 3 การยอมรับการใช้งานระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวติง ประกอบด้วย การรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน การรับรู้ถึงประโยชน์ในการใช้งาน และทัศนคติต่อการใช้งาน มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale)

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ ลักษณะเป็นแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ

การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือการวิจัย มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูล แนวคิดและทฤษฎีรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับการใช้งานระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวติง ของบริษัท อินเทลลิเจนซ์ อินโนเวชัน จำกัด เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. กำหนดรายละเอียดของข้อความคำถามในแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านคุณภาพการใช้งานที่มีผลต่อยอมรับการใช้งานระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวติงของ บริษัทอินเทลลิเจนซ์ อินโนเวชัน จำกัด

3. ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยอาศัยกรอบแนวความคิด เพื่อให้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และสามารถตอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ได้

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของข้อความคำถามกับเนื้อหา นำข้อเสนอแนะและคำแนะนำที่ได้มาปรับปรุงให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองใช้

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ซึ่งเป็นอาจารย์ที่มีประสบการณ์สอนในระดับบัณฑิตศึกษา มีคุณวุฒิปริญญาเอก สังกัดคณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ผู้วิจัยนำข้อคำถามทั้งหมดให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ได้ค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.754 มีการกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาข้อคำถาม ดังนี้

- ให้คะแนน +1 แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
- ให้คะแนน 0 ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
- ให้คะแนน -1 แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

จากนั้นนำมาทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) หาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยนำไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด แล้วนำมาทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (กัลยา วาณิชยปัญญา, 2550) และนำข้อบกพร่องมาทำการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้มีความสมบูรณ์มากขึ้นก่อนนำไปเก็บข้อมูลจริงจากกลุ่มตัวอย่าง ผลการทดสอบได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.827

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics)

สำหรับอธิบายลักษณะข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง มีรายละเอียดลักษณะทางด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ประสบการณ์ทำงาน โดยใช้ค่าสถิติในการวิเคราะห์ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยเกณฑ์การพิจารณาแปลความหมายตามแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2545) ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย	การแปลความหมาย
4.51 – 5.00	มากที่สุด
3.51 – 4.50	มาก
2.51 – 3.50	ปานกลาง
1.51 – 2.50	น้อย
1.00 – 1.50	น้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics)

สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) นำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างไปวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Testing) ที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Linear Regression) กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ทำหนังสือขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารของบริษัทในการเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัย
2. ผู้วิจัยจัดเตรียมแบบสอบถาม จำนวน 152 ชุด
3. ผู้วิจัยเข้าพบหัวหน้างานแต่ละฝ่าย เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ช่วยแจกแบบสอบถามให้กับพนักงานในสังกัด โดยก่อนมอบแบบสอบถามให้หัวหน้างาน ผู้วิจัยจะแจ้งวัตถุประสงค์อธิบายรายละเอียดในการตอบแบบสอบถามอย่างชัดเจน
4. ผู้วิจัยติดตามและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองจากหัวหน้างานแต่ละฝ่าย
5. เมื่อได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน แล้วจึงนำแบบสอบถามมาทำการลงรหัส เพื่อนำไปวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลทางสถิติต่อไป

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 152 คน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ประสบการณ์ทำงาน โดยใช้สถิติในการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	73	48.03
หญิง	79	51.97
อายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	15	9.87
26 - 30 ปี	37	24.34
31 - 35 ปี	36	23.68
36 - 40 ปี	34	22.37
41 - 45 ปี	15	9.87
46 - 50 ปี	7	4.61
51 - 55 ปี	5	3.29
56 ปีขึ้นไป	3	1.97
ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาปีที่ 6	29	19.08
อนุปริญญา	39	25.66
ปริญญาตรี	75	49.34
ปริญญาโท	6	3.95
ปริญญาเอก	3	1.97
ตำแหน่งงาน		
เจ้าหน้าที่ฝ่ายการตลาด	41	26.97
เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร	53	34.87
เจ้าหน้าที่ฝ่ายช่างเทคนิค	58	38.16
ประสบการณ์ทำงาน		
น้อยกว่า 1 ปี	6	3.95
1 - 3 ปี	47	30.92
4 - 6 ปี	58	38.16

7 -9 ปี	22	14.47
10 ปีขึ้นไป	19	12.50

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 51.97 มีอายุระหว่าง 26 – 30 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 24.34 ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 49.34 ทำงานตำแหน่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายช่างเทคนิค จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 38.16 และมีประสบการณ์ทำงาน 4 – 6 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 36.16

1. ศึกษาปัจจัยคุณภาพการใช้งานระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวติง

ผลการศึกษาปัจจัยคุณภาพการใช้งานระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวติง ของ บริษัท อินเทลลิเจนซ์ อินโนเวชัน จำกัด ประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 21 ข้อ จากปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับระบบวางแผนทรัพยากรองค์กร 4 ด้าน ดังนี้ 1) ความไว้วางใจ (Reliability) จำนวน 5 ข้อ 2) การตอบสนองความต้องการผู้ใช้ (Responsiveness) จำนวน 5 ข้อ 3) การประกันคุณภาพและความปลอดภัย (Assurance and Security) จำนวน 8 ข้อ และ 4) การศึกษา (Education) จำนวน 3 ข้อ แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยคุณภาพการใช้งานระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวติง

ปัจจัยคุณภาพการใช้งาน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
ความไว้วางใจ (Reliability)			
ระบบมีผู้ให้บริการระบบ ERP คอยดูแลและให้คำแนะนำเมื่อเกิดปัญหาการใช้งาน	4.51	0.52	มากที่สุด
บริษัทผู้ให้บริการระบบ ERP มีความน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับ	4.31	0.68	มาก
ระบบ ERP ทำงานได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพดี	4.45	0.72	มาก

ระบบ ERP ที่นำมาใช้มีหน่วยงานหรือบริษัทอื่น ใช้กันอย่างแพร่หลาย	4.22	0.81	มาก
ระบบช่วยให้การปฏิบัติงานในองค์กรให้มีมาตา ฐานทัดเทียม กับบริษัทอื่น	4.43	0.62	มาก
สรุปรวมด้านความไว้วางใจ	4.38	0.67	มาก
การตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ (Responsiveness)			
ระบบมีฟังก์ชันการทำงานที่ตรงกับความต้องการ ของหน่วยงาน	4.01	1.10	มาก
ระบบช่วยลดขั้นตอนการทำงานของพนักงานได้ อย่างดี	3.76	1.14	มาก
ระบบช่วยให้การบริหารจัดการข้อมูลเป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพ	4.36	0.67	มาก
ระบบช่วยให้การใช้ข้อมูลร่วมกันระหว่าง หน่วยงานง่าย สะดวกและรวดเร็วขึ้น	3.90	1.08	มาก
ระบบช่วยให้ภาระงานด้านเอกสารลดลง	3.68	1.47	มาก
สรุปรวมด้านการตอบสนองความต้องการของ ผู้ใช้	3.94	1.09	มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ปัจจัยคุณภาพการใช้งาน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
การประกันคุณภาพและความปลอดภัย (Assurance and Security)			
ระบบได้รับการติดตามดูแลความปลอดภัยจาก บริษัทผู้ให้บริการอย่างต่อเนื่อง	4.52	0.52	มากที่สุด
ระบบมีการกำหนดสิทธิการเข้าถึงฐานข้อมูลได้ อย่างเหมาะสม	3.80	1.11	มาก
ระบบมีการกำหนดรหัสผ่านของผู้ใช้แต่ละคน	4.26	0.75	มาก
ระบบมีการกู้คืนข้อมูลหากเกิดปัญหา	4.23	0.77	มาก
ระบบดำเนินการสำรองข้อมูลตามระยะเวลาที่ กำหนด	3.78	1.15	มาก

ระบบมีการดำเนินการปกป้องข้อมูลการใช้งานของผู้ใช้	3.57	1.34	มาก
ระบบเก็บรักษาข้อมูลที่เป็นความลับได้เป็นอย่างดี	4.10	0.80	มาก
ระบบมีการรับประกันการทำงานจากบริษัทผู้ให้บริการ	3.70	0.76	มาก
สรุปรวมด้านการประกันคุณภาพและความปลอดภัย	3.99	0.90	มาก
การศึกษา (Education)			
การฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้งานระบบที่ทำให้ผู้ใช้เข้าใจง่าย	4.55	0.58	มากที่สุด
จัดการทำเอกสารคู่มือการใช้งานที่เหมาะสมและเข้าใจง่าย	3.82	1.12	มาก
บริษัทผู้ให้บริการ ERP ให้ความรู้ผู้ใช้เกี่ยวกับการใช้งานระบบ	3.67	1.31	มาก
สรุปรวมด้านการศึกษา	4.01	1.00	มาก
สรุปรวมปัจจัยคุณภาพการใช้งาน	4.08	0.91	มาก

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษาปัจจัยคุณภาพการใช้งานระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวติง ของ บริษัท อินเทลลิเจนซ์ อินโนเวชัน จำกัด ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.08 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความไว้วางใจ ค่าเฉลี่ย 4.38 รองลงมา คือ การศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.01 การประกันคุณภาพและความปลอดภัย ค่าเฉลี่ย 3.99 และการตอบสนองความต้องการของผู้ใช้มีค่าเฉลี่ย 3.94 ตามลำดับ

2. ศึกษาการยอมรับระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวติง

ผลการศึกษาปัจจัยการยอมรับระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรระบบคลาวด์คอมพิวติง ของ บริษัท อินเทลลิเจนซ์ อินโนเวชัน จำกัด สามารถจำแนกปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับระบบวางแผนทรัพยากรองค์กรได้ 3 ด้าน ดังนี้ 1) รับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน จำนวน 3 ข้อ 2) รับรู้ถึงประโยชน์ในการใช้งาน จำนวน 4 ข้อ และ 3) ทศนคติต่อการใช้งาน จำนวน 3 ข้อ รวมข้อคำถามทั้งหมด 10 ข้อ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการยอมรับระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์

การยอมรับระบบการวางแผนทรัพยากร			
องค์กร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์			
รับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน			
ระบบ ERP ที่นำมาใช้ง่ายต่อการเรียนรู้และเข้าใจ	4.45	0.69	มาก
ระบบ ERP ที่นำมาใช้ไม่ต้องใช้ความพยายามมากง่ายต่อการเข้าถึง	4.46	0.71	มาก
ระบบ ERP ที่นำมาใช้สามารถทำตามขั้นตอนในคู่มือการใช้งานได้ง่าย	4.24	0.93	มาก
สรุปรวมด้านรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน	4.38	0.77	มาก
รับรู้ถึงประโยชน์ในการใช้งาน			
การนำระบบ ERP มาใช้ช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพ รวดเร็วขึ้น	4.59	0.56	มากที่สุด
การนำระบบ ERP มาใช้ช่วยลดภาระและความยุ่งยากในการทำงาน	4.34	0.93	มาก
การนำระบบ ERP มาใช้ช่วยให้ใช้งานข้อมูลร่วมกันมีประสิทธิภาพ	4.81	0.57	มากที่สุด
การนำระบบ ERP มาใช้ช่วยลดปัญหาเกี่ยวกับเอกสารสูญหาย	4.51	0.53	มากที่สุด
สรุปรวมด้านรับรู้ถึงประโยชน์ในการใช้งาน	4.24	0.93	มาก
ทัศนคติต่อการใช้งาน			
ระบบ ERP ที่นำมาใช้มีความทันสมัยน่าสนใจ			
ทำให้อยากเรียนรู้	4.53	0.61	มากที่สุด
ระบบ ERP ช่วยให้การดำเนินงานประจำวันมีความสะดวกสบายขึ้น	4.70	0.65	มากที่สุด
ระบบ ERP ช่วยเพิ่มภาพลักษณ์ที่ดีในการทำงานของตัวเอง	4.63	0.54	มากที่สุด
สรุปรวมด้านทัศนคติต่อการใช้งาน	4.62	0.59	มากที่สุด

สรุปรวมการยอมรับระบบการวางแผน

ทรัพยากรองค์กร	4.41	0.76	มาก
----------------	------	------	-----

จากตารางที่ 3 แสดงผลการศึกษการยอมรับระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรระบบคลาวด์ คอมพิวติง สรุปในภาพรวมทุกด้าน มีค่าเฉลี่ย 4.41 สำหรับปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ทักษะคิดต่อการใช้งาน ค่าเฉลี่ย 4.62 รองลงมา คือ รับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน ค่าเฉลี่ย 4.38 และรับรู้ถึงประโยชน์ในการใช้งาน ค่าเฉลี่ย 4.24 ตามลำดับ

3. การศึกษาปัจจัยด้านคุณภาพการใช้งานที่มีผลต่อการยอมรับระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวติง ของ บริษัท อินเทลลิเจนซ์ อินโนเวชัน จำกัด

ตารางที่ 4 สรุปผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวติง

ตัวแปรอิสระ	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients Beta	t	Sig.
	B	Std. Error			
ค่าคงที่ (Constant)	-0.709	0.676		-1.049	0.296
ปัจจัยความไว้วางใจ	0.995	0.139	0.471	7.134	0.000
ปัจจัยการตอบสนองความต้องการของผู้ใช้	0.393	0.066	0.384	5.938	0.000
ปัจจัยการประกันคุณภาพและความปลอดภัย	-0.335	0.132	-0.216	-2.536	0.012
ปัจจัยการศึกษา	0.162	0.086	0.162	1.872	0.063

Dependent Variable: การยอมรับการวางแผนระบบคอมพิวติง (Y)

$R = 0.700^a$, $R^2 = 0.489$, $R^2_{adj.} = 0.475$, Std. Error of the Estimate = 0.38185

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวติง พบว่า ปัจจัยด้าน

คุณภาพการใช้งานทั้ง 4 ปัจจัยร่วมกันส่งผลต่อตัวแปรตาม สำหรับปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุด คือ ปัจจัยความไว้วางใจ รองลงมา ปัจจัยการตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ ปัจจัยการศึกษา และปัจจัยการประกันคุณภาพและความปลอดภัย ตามลำดับ โดยมีผลต่อการยอมรับระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวติงของบริษัท อินเทลลิเจนซ์ อินโนเวชัน จำกัด ได้ร้อยละ 48.90 ($R^2 = 0.489$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

ผลการศึกษาปัจจัยคุณภาพการใช้งานระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวติง ของ บริษัท อินเทลลิเจนซ์ อินโนเวชัน จำกัด ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.08 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความไว้วางใจ ค่าเฉลี่ย 4.38 รองลงมา คือ การศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.01 การประกันคุณภาพและความปลอดภัย ค่าเฉลี่ย 3.99 และการตอบสนองความต้องการของผู้ใช้มีค่าเฉลี่ย 3.94 ตามลำดับ เหตุผลที่ปัจจัยด้านความไว้วางใจที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันเนื่องมาจากพนักงานในบริษัทส่วนใหญ่มั่นใจในคุณภาพของระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรระบบคลาวด์คอมพิวติงที่องค์กรนำมาใช้ เนื่องจากเป็นระบบที่มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับและมีบริษัทจำนวนมากที่นำระบบนี้มาใช้งานในองค์กร และการตอบสนองความต้องการผู้ใช้มีลำดับน้อยที่สุด อาจเนื่องจากองค์กรเพิ่งเริ่มนำระบบมาใช้พนักงานอาจยังไม่มีโอกาสใช้งานระบบครบทุกฟังก์ชัน และยังขาดความชำนาญในการใช้งานระบบทำให้รู้สึกได้ว่าระบบยังไม่ตอบสนองความต้องการอย่างเพียงพอ

ผลการศึกษายอมรับระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรระบบคลาวด์คอมพิวติง สรุปในภาพรวมทุกด้าน มีค่าเฉลี่ย 4.41 สำหรับปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ทศนคติต่อการใช้งาน ค่าเฉลี่ย 4.62 รองลงมา คือ รับรู้ถึงง่ายในการใช้งาน ค่าเฉลี่ย 4.38 และรับรู้ถึงประโยชน์ในการใช้งาน ค่าเฉลี่ย 4.24 ตามลำดับ เนื่องจากพนักงานมีทัศนคติที่ดีต่อระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรระบบคลาวด์คอมพิวติงที่นำมาใช้ เพราะความคิดหรือทัศนคติของผู้ใช้งานถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการทำงาน หากพนักงานยอมรับใจที่จะทดลองใช้งานระบบก็จะส่งผลต่อการยอมรับการใช้งานระบบในลำดับต่อไป

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านคุณภาพการใช้งานที่มีผลต่อการยอมรับระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวติง ของ บริษัท อินเทลลิเจนซ์ อินโนเวชัน จำกัด ยอมรับสมมติฐานทุกข้อ ด้านความไว้วางใจผู้ใช้งานระบบ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการยอมรับกับด้านการประกันคุณภาพ ด้านความปลอดภัย และด้านการศึกษา สอดคล้องกับ ชิดา เณรยอด (2561), ฐิตินิ จิรรัตนมงคล (2561) ได้

กล่าวว่า ความไว้วางและความปลอดภัยเป็นความคาดหวังของผู้ใช้โปรแกรมควรรศึกษาและพัฒนาอย่างมีระบบ โดย Chang and Lui (2008) ยืนยันว่า ความไว้วางใจ (Reliability) มีความสำคัญมากที่สุดในกลุ่มของการจัดจ้างภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับผลการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวัดคุณภาพการให้บริการของบริษัทที่ปรึกษาด้านเทคโนโลยีของ Yoon and Hyunsuk (2004) ที่กล่าวว่า ความไว้วางใจ (Reliability) มีอิทธิพลมากที่สุดที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการใช้ บริการจากภายนอก เมื่อผู้ใช้บริการมีความรู้สึกไว้วางใจในการให้บริการของผู้ให้บริการจึงทำให้เกิดการยอมรับในการใช้บริการโดยผู้รับบริการมีการยอมรับในแง่ของการรับรู้ความง่ายของกาใช้งาน ซึ่งเป็นการยอมรับที่ผู้ใช้บริการจากบริษัทภายนอกด้านพัฒนาระบบงานคาดหวังต่อการ ใช้บริการที่ต้องมีความง่ายและไม่ต้องใช้ความพยายามฝึกฝนหรือใช้บริการบ่อย ๆ

การตอบสนองความต้องการของผู้ใช้เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการยอมรับและการใช้งานระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กร (ERP) บนระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์ การศึกษาหนึ่งได้ชี้ให้เห็นว่าผู้ใช้ระดับบุคคลในประเทศไทยมีความต้องการที่จะใช้บริการโครงสร้างพื้นฐานคลาวด์ที่สามารถตอบสนองความต้องการของพวกเขาได้อย่างครบถ้วน ซึ่งรวมถึงการมีมาตรฐานของสัญญาและเงื่อนไขที่ชัดเจนเกี่ยวกับความเป็นเจ้าของข้อมูล, การเก็บรักษาข้อมูล และการเปิดเผยข้อมูล ปัญหาที่พบบ่อยคือราคาค่าใช้บริการที่สูงและความยากลำบากในการย้ายระบบงานเดิมขึ้นคลาวด์ ดังนั้น การพัฒนา ERP บนคลาวด์ที่มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับแต่งได้ตามความต้องการของผู้ใช้จึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้สามารถรองรับการทำงานที่หลากหลายและเพิ่มความพึงพอใจในการใช้งานระบบ นอกจากนี้ ความปลอดภัยของข้อมูลบนคลาวด์ยังเป็นอีกหนึ่งประเด็นที่ผู้ใช้ให้ความสำคัญ Parasuraman, A., Zeithaml, V.A & Berry, L.L (1990) ซึ่งรวมถึงการมีมาตรการควบคุมการเข้าถึงข้อมูล, การจัดการรหัสผ่าน และการใช้เทคโนโลยีเพื่อป้องกันข้อมูลจากการถูกเข้าถึงโดยไม่ได้รับอนุญาต การมีระบบ ERP บนคลาวด์ที่ตอบสนองความต้องการเหล่านี้จะช่วยให้ผู้ใช้สามารถใช้งานระบบได้อย่างมั่นใจและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การประกันคุณภาพการให้บริการของผู้ใช้โปรแกรมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการศึกษาแสดงถึงความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์และแนะนำการศึกษาที่มีการพัฒนาตลอดการใช้งานโปรแกรม Chakrabarty, Whitten and Green (2008) ได้กล่าวว่าการพัฒนาทางด้านความรู้และการจัดอบรมโปรแกรมต่างๆ ของพนักงานบริษัท ผู้ให้บริการจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นในการใช้งานโปรแกรมได้ดียิ่งขึ้น

ตามทฤษฎีพฤติกรรมทำตามแผน (Theory of planned behavior: TPB) พฤติกรรมการเรียนรู้ เรื่องต่าง ๆ ในการดำเนินการจะส่งผลให้เกิดการศึกษามีอิทธิพลต่อการยอมรับการใช้โปรแกรมเพื่อพัฒนาระบบงาน โดยการศึกษาที่มีความสัมพันธ์เชิง

บวกกับการพัฒนาโปรแกรมและตำแหน่งงาน จัดฝึกอบรมการใช้งานระบบให้กับพนักงานผู้ใช้งานเป็นสิ่งจำเป็นควรปฏิบัติ ทั้งนี้ในการให้ความรู้ คือ ทักษะทางด้านการสื่อสาร สว่างนภา ต่วนภูษา (2556) ทำให้การปฏิบัติงานและการสื่อสารที่ดีและมีประสิทธิภาพระหว่าง การดำเนินงานระหว่างกันเป็นไปได้ด้วยดี โอซิล เหมขุนทด (2562) สำหรับมิติการ ประกันคุณภาพและมิติการศึกษาที่ได้กล่าวมานั้นมีการยอมรับในแง่ของการรับรู้ว่ามีประโยชน์ ซึ่งเป็นการยอมรับที่ผู้ใช้บริการเชื่อว่าการใช้บริการจากภายนอกเพื่อพัฒนาระบบงาน จะเป็น การเพิ่มสมรรถภาพและประสิทธิภาพในการทำงานขององค์กรของผู้ใช้บริการให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย

1. งานวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาถึงมุมมองการยอมรับของผู้ใช้บริการที่ทำงานในบริษัท อินเทลลิเจนซ์ อินโนเวชัน จำกัด เท่านั้น ดังนั้นควรเพิ่มมุมมองอื่นมาวิเคราะห์เพิ่ม เพื่อให้ตอบสนองความต้องการใช้งานของผู้ใช้มากขึ้น
2. ผู้สนใจสามารถนำทฤษฎีการยอมรับอื่นมาใช้ในกำหนดตัวแปรอิสระให้สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทขององค์กรที่แตกต่างกัน จะทำให้ผลการวิจัยที่ได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
3. จากข้อจำกัดด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ หากผู้ที่สนใจงานวิจัยครั้งนี้ไปพัฒนาต่อยอดควรเพิ่มจำนวนประชากรและเพิ่มปัจจัยด้านคุณภาพที่มีผลต่อยอมรับระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กรบนระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์ให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ควรจัดให้มีการขอรับรองมาตรฐานและการตรวจประเมินคุณภาพตามระบบมาตรฐานสากล ISO/IEC 20000 เพื่อประกันคุณภาพทางเทคโนโลยีสารสนเทศ และ ISO 21378:2019 เพื่อประกันคุณภาพทางระบบ ERP

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2550). สถิติสำหรับงานวิจัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ฐิตินิ จิรรัตนมงคล. (2561). อิทธิพลของความคาดหวังต่อคุณภาพการให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์คุณประโยชน์ และความง่ายในการใช้งาน ที่ส่งผลต่อการ

**ยอมรับการใช้เทคโนโลยีในการชำระเงินผ่าน QR Code ของผู้บริโภคใน
จังหวัดกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหาร
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.**

ธิดา เณรยอด. (2561). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกใช้โปรแกรมบัญชีออนไลน์บน
ระบบคลาวด์คอมพิวเตอร์กับสำนักงานบัญชีคุณภาพ. การค้นคว้าอิสระ
บัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.**

สว่างนภา ต่วนภูษา. (2556). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับเทคโนโลยีคลาวด์
คอมพิวเตอร์ในสถาบันอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.**

โอชิล เหมขุนทด. (2562). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้งานระบบบัญชีออนไลน์ผ่าน
เทคโนโลยีคลาวด์คอมพิวเตอร์ของสำนักงานบัญชี. ปริญญาบัญชี
มหาบัณฑิต. วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี. มหาวิทยาลัย
ธุรกิจบัณฑิต.**

Chang, M. K. and Lui, L. 2008. **System Development Service Quality: A
Comparison of The In-House Development and the
Application Outsourcing Environment.** Retrieved October 15,
2011 from <http://aisel.aisnet.org/icis2008/36>

Chakrabarty, S., Whitten, D., & Green, K. W. (2008). **Understanding service
quality and relationship quality in IS outsourcing: Client
orientation & promotion, project management effectiveness,
and the task-technology-structure fit.** Journal of Computer
Information System, 48(2), 1-15.

Parasuraman, A., Zeithaml, V. A., & Berry, L. L. (1990). **Delivering
quality service: Balancing Customer Perceptions and
Expectations.** The Free Press, New York.

Yoon, S. and Hyunsuk, S. 2004. **Ensuring IT Consulting SERVQUAL and
User Satisfaction: A Modified Measurement Tool.** Information
Systems Frontiers. 6, 4 (December): 341-351.

มูลค่าเพิ่มสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ
กรณีศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
Value Added for the English Major Student, a case study of
the Faculty
of Humanities and Social Sciences, Suan Dusit University.

ธีรเดช ชื่นประภาณุสรณ์¹ องค์กร สงวนญาติ² ประกฤติ พูลพัฒน์³

สุทธาสินี เกสรประทุม⁴ วราธร อภิรัตน์⁵

Teeradet Chuenpraphanusorn¹ Ongorn Snguayat² Prakrit Bhulapatna³

Suttasinee Kespratoom⁴ Varatorn Apirat⁵

Received: May 26, 2024. Revised: June 24, 2024, Accepted: October 29,
2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการสร้างมูลค่าเพิ่ม 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการสร้างมูลค่าเพิ่ม และ 3) พัฒนาและประเมินแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่าง 300 คน สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการสนทนากลุ่มเพื่อพัฒนาและประเมินแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มจากผู้ให้ข้อมูล 9 ท่านและผู้เชี่ยวชาญ 9 ท่าน ด้วยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง ผลการวิจัยพบว่า 1. มูลค่าเพิ่มสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$ S.D. 0.44) โดยทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยีตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็น พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ อายุ

¹ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต; Suan Dusit University, E-mail: teera_det@hotmail.co.th

² มหาวิทยาลัยสวนดุสิต; Suan Dusit University, E-mail: ongornss@gmail.com

³ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต; Suan Dusit University, E-mail: prakrit.pew@gmail.com

⁴ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต; Suan Dusit University, E-mail: suttasineekes@gmail.com

⁵ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต; Suan Dusit University, E-mail: varatorn_api@dusit.ac.th

ระดับการศึกษาและหน่วยงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อมูลค่าเพิ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05. โดยทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ และทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยีมีความสำคัญต่อการสร้างมูลค่าเพิ่ม 3) ผลการพัฒนาแนวทางทั้ง 4 คือ ก) การยกระดับคุณภาพและความสามารถในการเรียนรู้และนวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ข) การส่งเสริมทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ค) การพัฒนาทักษะด้านชีวิตและอาชีพเพื่อการก้าวสู่สังคมแห่งการทำงานสมัยใหม่และ ง) การพัฒนาเครือข่ายและการสร้างความร่วมมือทางวิชาการเพื่อส่งเสริมศักยภาพและความสามารถทักษะต่างๆที่จำเป็นสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษทั้งในและต่างประเทศ และ 5) ผลการวิพากษ์แนวทาง พบว่าแนวทางทั้ง 4 มีความสอดคล้องกับพลวัตทางการเปลี่ยนแปลงของสังคมแห่งการทำงานในโลกปัจจุบันและอนาคต เช่น การพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองต่อความต้องการของสังคม

คำสำคัญ: มูลค่าเพิ่ม สาขาวิชาภาษาอังกฤษ แนวทาง

Abstract

The objective of the research was 1) to study the basic information about the value added, 2) to compare the opinion of the value added and 3) to develop and evaluate the guideline of the value added of the English major student. The Mixed Research Method between quantitative research method from 300 sample groups. The statistics used in term of percentage, mean, standard deviation, t-test and One- way ANOVA. The focus group used for the qualitative research method to develop and evaluate the value-added guideline by 9 informants and 9 experts with the purposive sampling method.

The results of the research were as follow: 1) The overall of the value added of the English major student was in the high rank of need ($\bar{X} = 3.72$, S.D. 0.44). **First**; learning and innovation skill, second; life and career skill and the third; media information and technology. 2) The comparison of the opinion has shown that the different gender, age, level of education and place of work had a different opinion of the valued

added with a statistical significance level of .05, which learning skill and innovation, life and career skill and media information and technology were also important for the value-added development. 3) The result of 4 guidelines can be seen as, a) the quality's improvement and learning ability and innovation for value added, b) the median information and technology's promoting to create the innovation with the needs of society, c) the life and career skill development for the modern working society and d) the network and academic cooperation to promote the potential and the ability of the English major students both inside and outside the country and 5) The result of guideline evaluation; the 4 guidelines are relevant to the society of change for working in the present and future, such as the curriculum development to respond the social needs.

Key words: value added; English major; guideline

บทนำ

ภาษาอังกฤษในประเทศไทยนั้นอยู่ในสถานะภาษาต่างประเทศที่มีการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษามายาวนาน ซึ่งแตกต่างจากบางประเทศที่อยู่ในเขตภูมิภาคอาเซียนที่ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและกำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองหรือภาษาราชการ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการสร้างสังคมแห่งการสื่อสารภาษาอังกฤษให้กว้างขวางทั้งในประเทศต้นและสามารถขยายฐานไปสู่การสื่อสารในระดับสากลได้

แต่ทั้งนี้การขยายฐานการสื่อสารภาษาอังกฤษของคนไทยไปสู่ระดับสากลได้นั้น หน่วยงานภาครัฐและประชาชนต้องเล็งเห็นถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษเป็นลำดับแรก ดังคำกล่าวของ Rose (2020) และ Crystal (2003) ที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของภาษาอังกฤษในโลกปัจจุบันไว้อย่างน่าสนใจ ความว่าภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือสื่อสารสังคมที่สำคัญยิ่งต่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ประสบการณ์การเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ เพื่อก้าวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ตลอดจนความรู้ที่ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ ซึ่งเห็นได้ว่าภาษาอังกฤษนั้นเป็นภาษาสากลที่มีประชากรมากกว่า 80 % ใช้เป็นภาษาเพื่อการสื่อสารที่เข้าไปเกี่ยวพันกับความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและ

นวัตกรรมต่างๆอีกมากมาย จนมีคำกล่าวเปรียบเปรยว่าถ้าผู้ใดไม่รู้ภาษาอังกฤษถือว่าครึ่งหนึ่งของชีวิตได้สูญหายไปกับกาลเวลายุคใหม่

ดังนั้นวิธีการที่จะทำให้คนไทยไม่สูญหายไปกับกาลเวลายุคใหม่ จึงต้องหิบบกประเด็นการสร้างความรู้ สามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษขึ้นมาพิจารณาอย่างเร่งด่วน ดังประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา พุทธศักราช 2559 เรื่องนโยบายการยกระดับมาตรฐานภาษาอังกฤษในสถาบันอุดมศึกษา ความว่าด้วยรัฐบาลมี นโยบายยกระดับมาตรฐานภาษาอังกฤษในสถาบันอุดมศึกษาทุกหลักสูตรและทุกระดับการศึกษาเพื่อให้บัณฑิตมีความพร้อมทั้งวิชาการ วิชาชีพและทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในระดับที่ใช้งานได้

ในขณะเดียวกันกระทรวงศึกษาธิการได้ออกประกาศเรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษ 2560 ความว่าภาษาอังกฤษเป็นศาสตร์ที่มีความหลากหลายและมีความสำคัญมากในโลกปัจจุบันที่มีการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการติดต่อสื่อสารได้แก่ ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน จากขั้นพื้นฐานไปสู่ระดับที่ซับซ้อนโดยใช้ความรู้ความสามารถจากการเรียนภาษาและโครงสร้างทางภาษา

แต่ทั้งนี้การสื่อสารภาษาอังกฤษในโลกแห่งความเป็นจริง มิได้มุ่งเน้นเพียงเพื่อการเรียนตามกรอบทิศทางที่ทางภาครัฐได้กำหนดไว้เท่านั้น หากแต่ภาษาอังกฤษที่ใช้ในปัจจุบันกลับมีความซับซ้อนและเกี่ยวพันกับวิชาชีพต่างๆอีกมากมาย ดังนั้นกระบวนการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผู้เรียนเพื่อการประกอบอาชีพต่างๆจึงน่าจะถูกหิบบกขึ้นมาพิจารณา ดังแนวทางการส่งเสริมคุณภาพบัณฑิตตามแนวคิดทักษะแห่งอนาคตใหม่ศตวรรษที่ 21 ได้เน้นที่องค์ความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญและสมรรถนะที่เกิดกับตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ อันประกอบไปด้วยหลักการเรียนรู้แบบ 3R x 8C ซึ่ง 3R หมายถึงทักษะความรู้ (Hard Skills) หรือ สมรรถนะทักษะ ประกอบไปด้วย อ่านออก เขียนได้ และคิดเลขเป็น ในขณะที่ 8C หมายถึงทักษะทางอารมณ์ (Soft Skills) หรือ จรรยาบรรณ ประกอบไปด้วยการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา การสร้างสรรค์และนวัตกรรม ความเข้าใจความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนการทัศน์ ความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ การสื่อสารสารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อาชีพและทักษะการเรียนรู้ มีความเมตตา กรุณา มีคุณธรรมและมีระเบียบวินัย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554)

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐและได้จัดการเรียนการสอนในหลากหลายสาขาวิชา ทั้งวิชาชีพและวิชาการควบคู่กันไป ในขณะเดียวกันหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เป็นอีกหนึ่งสาขาวิชาที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนมาอย่างยาวนาน

กว่า 60 ปี ในแต่ละปีจะมีนักศึกษาออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามหน่วยงานต่างๆ ซึ่งผลสะท้อนกลับมานั้น คือตลาดแรงงานต้องการบุคลากรที่มีความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษวิชาชีพที่ควบคู่ไปกับทักษะอื่นๆ ที่สำคัญและจำเป็นต่อการปฏิบัติงานในสถานประกอบการมากกว่าการเรียนเชิงวิชาการเพียงอย่างเดียว

ดังนั้นงานวิจัยชิ้นนี้จึงมุ่งเน้นที่จะศึกษาและเก็บรวบรวมรายละเอียดจากสถานประกอบการหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้บัณฑิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อเป็นการต่อยอดและขยายฐานการพัฒนาแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับนักศึกษาที่นอกเหนือไปจากทิศทางที่ภาครัฐได้กำหนดไว้ ด้วยการพยายามค้นหาสิ่งที่เป็น “มูลค่าเพิ่ม” ที่สำคัญและจำเป็นให้กับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ระดับปริญญาตรี (ศศ.บ.) ของมหาวิทยาลัย ให้มีความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษวิชาชีพและทักษะอื่นๆตามแนวคิดของการพัฒนาคนในศตวรรษที่ 21 เพื่อการเพิ่มโอกาสและอำนาจต่อรองในการเข้าถึงตลาดแรงงานคุณภาพหลังจากสำเร็จการศึกษาไปแล้ว

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ
3. เพื่อพัฒนาและประเมินแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ

สมมติฐานในการวิจัย

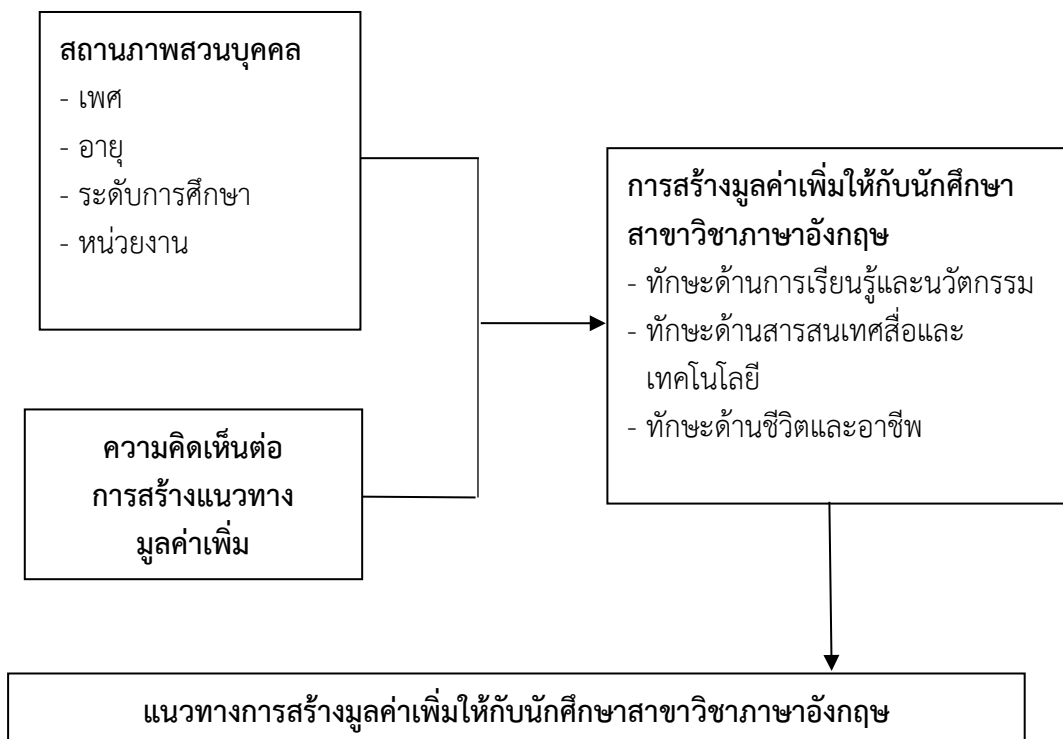
ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปร

ตาม



ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยชิ้นนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งมีวิธีดำเนินงาน ดังนี้

1.วิธีดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1) กลุ่มบุคลากรในหน่วยงานที่นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิตออกฝึกงานภายใน 4 ปี ที่ผ่านมา (ปีพ.ศ. 2563-2566) จำนวน 401 คน 2) กลุ่มศิษย์ปัจจุบัน สาขาวิชาภาษาอังกฤษ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต (นักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 รหัส 63-66) จำนวน 410 คน และ 3) กลุ่มศิษย์เก่าสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ภายใน 4 ปี ที่ผ่านมา (นักศึกษา รหัส 59-62 ที่จบไปแล้ว) จำนวน 319 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 1130 คน (สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน, 2566)

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1) กลุ่มบุคลากรในหน่วยงานที่นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ออกฝึกงานภายใน 4 ปี ที่ผ่านมา 2) กลุ่มศิษย์ปัจจุบัน สาขาวิชาภาษาอังกฤษ และ 3) กลุ่มศิษย์เก่า สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ภายใน 4 ปี ที่ผ่านมา โดยกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้จากการคำนวณขนาดตัวอย่างโดยวิธีของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ด้วยความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง 5% ที่ระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 95 % และสัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากรเท่ากับ 0.5 เป็นจำนวนทั้งสิ้น 287 คน และเพื่อป้องกันความผิดพลาดหรือป้องกันข้อมูลที่อาจเกิดการสูญหายในระหว่างกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล จึงทำการเก็บตัวอย่างเป็นจำนวนทั้งสิ้น 300 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) เลือกสุ่มตัวอย่างจากแต่ละกลุ่มตามสัดส่วนประชากร (Proportional stratified random sampling) โดยบุคลากรในหน่วยงานที่นักศึกษาออกฝึกงาน จำนวน 106 คน ศิษย์ปัจจุบัน จำนวน 109 คน ศิษย์เก่า จำนวน 85 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 300 คน

1.2 เครื่องมือในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม โดยขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม มีดังนี้

1. ศึกษา รวบรวม ค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับทักษะเพิ่มเติมที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ และพัฒนาข้อคำถามจากเอกสาร หนังสือตำราต่างๆ เพื่อนำมาเป็นกรอบในการสร้างข้อคำถาม

2. วิเคราะห์แยกแยะประเด็นคำถามที่เกี่ยวข้อง และจัดทำข้อคำถามในประเด็นหลักและประเด็นรองที่ตอบโจทก์เกี่ยวกับทักษะเพิ่มเติมที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้

3. นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถด้านการจัดการศึกษา จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความชัดเจนของข้อคำถามแต่ละข้อ ตลอดจนความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ (Wording) โดยใช้เทคนิค IOC (Index of item-objective Congruence) จากสูตร $IOC = \sum R/N$ โดยค่า IOC ที่ได้จากการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจาก

ผู้เชี่ยวชาญได้ค่าเกิน 0.5 ขึ้นไป ซึ่งถือว่าข้อคำถามนั้นมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้เหมาะสม

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความถูกต้องแล้ว ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ แล้วทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาและนับจำนวนแบบสอบถามให้ครบตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้ หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้ทั้งหมดมาบันทึกและนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปต่อไป

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานเพื่อหาข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้เพื่อทดสอบสมมติฐาน การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มได้แก่ การวิเคราะห์ค่าที (Independent-Samples t-test) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป

2. วิธีดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อพัฒนาแนวทางสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษและใช้การวิพากษ์เพื่อสรุปแนวทางสร้างมูลค่าเพิ่มโดยมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัย ดังนี้

2.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มบุคลากรในหน่วยงานที่นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษออกฝึกงาน จำนวน 3 คน 2) กลุ่มศิษย์ปัจจุบัน จำนวน 3 คน และ 3) กลุ่มศิษย์เก่า จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2.2. เครื่องมือในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ คือแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structural Interview Form) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนการสร้างคือ การศึกษาข้อมูลเชิงปฐมภูมิ (Primary Source) และจัดเตรียมแนวคำถามเชิงลึก และนำประเด็นการสัมภาษณ์ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิดเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ความชัดเจนและความครอบคลุมในข้อคำถาม ตลอดจนความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ (Wording) แล้วจึงนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้ดำเนินการต่อไป

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ดำเนินการจัดระเบียบข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเชิงลึก (Data Organizing) โดยการถอดเทปเป็นตัวหนังสือ เลือกประเด็นสัมภาษณ์ที่สำคัญ จัดข้อมูลเป็นระเบียบ ทั้งกายภาพ และเนื้อหาพร้อมที่จะนำไปใช้ต่อไป (ชาย โพธิสิตา, 2549) โดยจัดการแยกย่อยข้อมูลให้ละเอียด แล้วนำมาจัดเป็นหมวดหมู่ของข้อมูลเบื้องต้น (สุภางค์ จันทวานิช, 2549)

2. วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการแสดงข้อมูล (Data Display) ซึ่งเป็นกระบวนการนำเสนอข้อมูลให้อยู่ในรูปของการพรรณนาโดยการพยายามกระทำข้อมูลนั้นให้เป็นจำนวนที่นับได้ (ชาย โพธิสิตา, 2549 และ สุภางค์ จันทวานิช, 2549)

3. หาข้อสรุปและการตีความข้อความสำคัญจากการสนทนาเชิงลึก โดยนำกลุ่มข้อมูลเบื้องต้น มาจัดเรียง หรือจัดลำดับของปรากฏการณ์ หรือมุมมองต่าง ๆ (สุภางค์ จันทวานิช, 2549) และนำข้อสันนิษฐาน (Assumptions) สร้างเป็นข้อสรุปชั่วคราว (Memo) แล้วพัฒนาไปสู่ข้อสรุปย่อย และบทสรุปย่อย

3. การพัฒนาแนวทางสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ

1. ดำเนินการนำผลของข้อมูลจากการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมาเรียบเรียง จัดหมวดหมู่ เพื่อเตรียมหาแนวทางสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษต่อไป

2. ดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และหลอมรวมข้อมูล จากผลการวิเคราะห์แนวคิด หลักการ และนโยบาย เพื่อสร้างแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ

3. ทำการวิพากษ์แนวทางสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ ด้านต่างๆคือ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิองค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาอังกฤษ 3 ท่าน 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ 3 ท่าน และ 3) ผู้เชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมทักษะวิชาชีพ 3 ท่าน

ผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 59.00 อายุ 18- 25 ปี จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 39.00 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 57.66 สถานภาพเป็นศิษย์ปัจจุบัน จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 36.28

2. มูลค่าเพิ่มสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษในภาพรวมอยู่ในระดับมูลค่าเพิ่มมาก ค่าเฉลี่ย 3.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.44 เมื่อพิจารณามูลค่าเพิ่มทั้ง 3 ด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน โดยทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือทักษะด้านชีวิตและอาชีพและทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยีตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านได้แก่ ก) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม พบว่าทักษะการร่วมมือมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือทักษะความคิดสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะการสื่อสาร ตามลำดับ ข) ทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี พบว่าการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือการใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างสรรค์ผลงาน และ ค) ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ พบว่าภาษาอังกฤษเพื่อการประกอบอาชีพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านอาชีพ

3. ผลการเปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ตามทดสอบสมมติฐาน พบว่า ก) จำแนกตามเพศ โดยการทดสอบ t-test พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อมูลค่าเพิ่มในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=2.389$, $p=.018$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมในภาพรวม ($t=4.181$, $p=.000$) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ($t=3.039$, $p=.003$) ทักษะการสื่อสาร ($t=3.954$, $p=.000$) ทักษะการร่วมมือ ($t=4.207$, $p=.000$) และทักษะความคิดสร้างสรรค์ ($t=2.514$, $p=.016$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05. ข) จำแนกตามอายุ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกันมีมูลค่าเพิ่มสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F=29.697$, $p=.000$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มูลค่าเพิ่มสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05. ค) จำแนกตามระดับการศึกษา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อมูลค่าเพิ่มในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F=24.020$, $p=.000$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มูลค่าเพิ่มสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05. ง) จำแนกตามสถานภาพปัจจุบัน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพปัจจุบันต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อมูลค่าเพิ่มสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F=56.747$, $p=.000$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

มูลค่าเพิ่มสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษทุกด้านนั้นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า

2.1) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ประกอบไปด้วย ก) การคิดอย่างมีวิจารณญาณมีความสำคัญต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษให้มีความโดดเด่นและแตกต่างไปจากสถาบันการศึกษาอื่นๆ ข) ทักษะการสื่อสาร มีความสำคัญและจำเป็นต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มโดยแยกออกเป็น 2 ลักษณะคือ 1) ทักษะหลักคือ ทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียน และ 2) ทักษะเสริมคือ ความสามารถในการถ่ายทอดองค์ความรู้หรือสร้างสรรค์สัมพันธภาพอันดี การฟังข้อมูลต่างๆอย่างเข้าใจ และมีวิจารณญาณ การสรุปวิเคราะห์ประเด็นสำคัญได้และสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ค) ทักษะการร่วมมือ ถือว่าเป็นทักษะที่มีความสำคัญและสมควรเป็นมูลค่าเพิ่มที่ทางมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องนำไปใช้พัฒนานักศึกษาได้แก่ การสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ ความสามารถจัดสรรหน้าที่และความรับผิดชอบในการทำงาน ความสามารถยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง ความสามารถแสดงบทบาทได้ทั้งผู้นำและผู้ตาม และ ง) ทักษะความคิดสร้างสรรค์นั้นควรมีการพัฒนาแบบสอดแทรกทั้งในและนอกชั้นเรียน 2.2) ทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี ได้แก่ โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการทำงานและการออกแบบ มีความสำคัญและจำเป็นอย่างมากต่อการทำงานในปัจจุบันและอนาคต และ 3.3) ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ควรมีการจัดกิจกรรมฝึกประสบการณ์วิชาชีพจากสถานประกอบการจริง

3. ผลการพัฒนาแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่ม ประกอบไปด้วย 4 แนวทาง

1) การยกระดับคุณภาพและความสามารถในการเรียนรู้และนวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ 2) การส่งเสริมทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี เพื่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม 3) การพัฒนาทักษะด้านชีวิตและอาชีพเพื่อการก้าวสู่สังคมแห่งการทำงานสมัยใหม่ และ 4) การพัฒนาเครือข่ายและการสร้างความร่วมมือทางวิชาการเพื่อส่งเสริมศักยภาพและความสามารถทักษะต่างๆที่จำเป็นสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษทั้งในและต่างประเทศ

4. ผลการวิพากษ์แนวทาง พอสรุปได้ว่า

1) แนวทางทั้ง 4 มีความสอดคล้องกับพลวัตทางการเปลี่ยนแปลงของสังคมแห่งการทำงานในโลกปัจจุบันและอนาคต 2) การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษที่สามารถทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคตคือการเพิ่มเติมจรรยาวัตร (Soft Skills) ให้นักศึกษาเมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้วสามารถอยู่ภายใต้สังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลได้อย่างราบรื่นและสามารถสร้างสรรค์สังคมแห่ง

ความสุขได้ และ 3) มูลค่าเพิ่มที่ดีต้องอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริงทางสถานะสังคม
ปัจจุบันและมาจากความปรารถนาหรือความคาดหวังของสถานประกอบการนั้นต่างๆว่า
ต้องการบัณฑิตอย่างไรที่สามารถตอบสนองต่อการทำงานได้

การอภิปรายผลการวิจัย

1. การอภิปรายผลจากผลการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 300 คน เกี่ยวกับมูลค่าเพิ่มสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ พบว่า มูลค่าเพิ่มในภาพรวมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 3.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.44 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน โดยทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมาคือทักษะด้านชีวิตและอาชีพและทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี ตามลำดับ เหตุผลที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากตลาดแรงงานทั้งในและต่างประเทศต่างมีความต้องการผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาภาษาอังกฤษที่มีความหลากหลายทางความสามารถมากกว่าความสามารถทางทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพียงอย่างเดียว ดังนั้นการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่กำลังดำเนินการอยู่จึงเป็นวิธีการสร้างฐานการเรียนรู้จากสิ่งต่างๆรอบตัวเพื่อการเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนในการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อการดำรงชีวิตและการทำงานตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ผู้เรียนจึงต้องมีทักษะที่สำคัญและจำเป็นต่อการประกอบอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิจารย์ พานิช (2555) ว่าการศึกษาในศตวรรษที่ 21 นั้นมีหลักการที่สำคัญประการหนึ่งคือ การเตรียมคนให้พร้อมเพื่อไปเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว รุนแรง พลิกผันและคาดไม่ถึง ดังนั้นคนยุคใหม่จึงต้องมีทักษะและความสามารถที่สูงกว่าเดิมโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการเรียนรู้และการปรับตัวให้เข้ากับบริบททางสังคม

ในขณะเดียวกันเมื่อพิจารณาแยกย่อยพบว่า ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมที่ประกอบไปด้วย 4C คือ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการร่วมมือ ทักษะความคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับหนึ่ง ค่าเฉลี่ย 3.79 ซึ่งสัมพันธ์กับข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ซึ่งสรุปความได้ว่า ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ยังคงเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญและจำเป็นต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับนักศึกษาให้มีคุณภาพตามความต้องการของตลาดแรงงานอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ (2556) ว่า การศึกษาร่วมสมัยในศตวรรษที่ 21 มีความแตกต่างไปจากศตวรรษที่ 20 ซึ่งบางทักษะคือ 4C ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การสื่อสารและการทำงานเป็นทีม จำเป็นต้องมีอย่างยั่งยืนตามบริบทของศตวรรษใหม่ เช่น ทักษะด้านการรู้เท่าทันสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อรูปแบบความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ความเป็นอยู่อย่างรอบด้านที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วจนเกือบจะก้าวตามไม่ทัน จึงทำให้ภูมิทัศน์แห่งการเรียนรู้ต้องปรับเปลี่ยนและเปลี่ยนแปลงตามไปด้วยอย่างปราศจากข้อโต้แย้ง

จากผลการวิจัยครั้งนี้ อาจกล่าวได้ว่าการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับนักศึกษา สาขาวิชาภาษาอังกฤษนั้นมิได้จำกัดอยู่เพียงการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ เท่านั้น หากแต่ยังคงต้องมีการพัฒนาเพิ่มเติมหรือเสริมทักษะด้านอื่นๆ เช่น จรณทักษะ หรือ Soft Skills ให้กับนักศึกษาให้มีความแข็งแกร่งมากขึ้นกว่าเดิม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเบญจวรรณ ถนอมชยธวัช และคณะ (2559) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 : ความท้าทายในการพัฒนานักศึกษา พบว่า การพัฒนานักศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นอกเหนือจากการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระวิชาแกนที่จะทำให้เกิดทักษะพื้นฐานแล้วยังคงมีความจำเป็นต้องพัฒนาทักษะด้านความรู้เกี่ยวกับโลกเพื่อการดำรงอยู่ในอนาคต ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะชีวิตและการทำงาน จิตหาลักษณะสำหรับอนาคตที่สำคัญ จิตเชี่ยวชาญ จิตรู้สังเคราะห์ จิตสร้างสรรค์ จิตเคารพและจิตรู้จริยธรรม เพื่อความสำเร็จทั้งการทำงานและการดำรงชีวิต และจรรโลงให้สังคมในอนาคตน่าอยู่มากขึ้น ดังข้อสรุปของ Gardner (2006) นักวิชาการด้านจิตวิทยาชื่อดังแห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ได้กล่าวสรุปไว้ว่า “คนทุกคนจะสามารถเอาตัวรอดและประสบผลสำเร็จทั้งในด้านการงานและการดำรงชีวิตในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 ได้นั้นจะต้องมีจิตทั้ง 5 ประการ หลอมรวมอยู่ในตัวของคนคนนั้นเพื่อการจรรโลงให้สังคมโลกในอนาคตเป็นสังคมที่น่าอยู่มากยิ่งขึ้น”

นอกจากนี้แล้วการศึกษาถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคลากรในอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยวของจรรยา ตันติวรชัย และอนุชิต จันทโรทัย (2560) ยังคงยืนยันถึงความต้องการจรรยาทักษะ หรือ Soft Skills สำหรับบัณฑิตใหม่ โดยพบว่าผู้ประกอบการมีความต้องการบุคลากรที่มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรม จริยธรรม มีบุคลิกภาพดี มีทักษะปัญญา ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยนี้

ในขณะเดียวกันทักษะด้านชีวิตและอาชีพสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลยังบ่งชี้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามยังคงให้ความสำคัญอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 3.70 รองลงมาจากทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ผลของการศึกษาครั้งนี้ยืนยันและแสดงให้เห็นว่าการพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษเพื่อการประกอบอาชีพยังมีความสำคัญและจำเป็นอย่างมากต่อโลกแห่งการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Mackay and Mountford (1978) ความว่า ภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะเป็นการสอนภาษาที่ตอบสนองต่อความต้องการด้านอาชีพต่างๆที่หลากหลายที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ทุกขณะ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำภาษาไปใช้

ในการสร้างความเชี่ยวชาญทางอาชีพต่างๆที่ตนเองต้องการนำไปใช้ในโลกลงการทำงาน ในขณะที่ Robinson (1991) ได้กล่าวเพิ่มเติมไว้อย่างละเอียดชัดเจนและน่าสนใจ ในความว่าภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะมุ่งเน้นที่เป้าหมายในการเรียนของผู้เรียนที่จะนำไปทำงานมากกว่าความสนใจในด้านภาษาและวัฒนธรรม

นอกจากนี้เห็นได้ว่ามูลค่าเพิ่มสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษในด้านอาชีพเพื่อการทำงานในโลกอนาคตในภาพรวมอยู่ในระดับมูลค่าเพิ่มมาก ค่าเฉลี่ย 3.66 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.63 เมื่อพิจารณาเป็นรายอาชีพ พบว่า อยู่ในระดับมากคือ START UP ธุรกิจคาเฟ่ ร้านอาหาร ขายของออนไลน์ และ Youtuber หรือ Vlogger ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เรื่อง อนาคตของการทำงาน หรือ Future of Work (2565) พบว่า บัณฑิตจบใหม่ส่วนใหญ่ มุ่งเน้นการทำงานที่ออกแบบเองได้และสามารถใช้ชีวิตในรูปแบบที่ตนเองต้องการได้ ทั้งด้านระยะเวลา สถานที่ จำนวน และรูปแบบการทำงาน

ในขณะเดียวกันมูลค่าเพิ่มสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมูลค่าเพิ่มมาก ค่าเฉลี่ย 3.71 คือ Microsoft Team, Microsoft Word และ Zoom Meeting ส่วนด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยีเพื่อสร้างสรรค์ผลงานในภาพรวมอยู่ในระดับมูลค่าเพิ่มมากค่าเฉลี่ย 3.82 คือ Canvas, Discord และ Adobe ซึ่งสอดคล้องกับบทความที่ชื่อว่า 9 ทักษะไอทีพื้นฐานที่เด็กมหาวิทยาลัยควรรู้จักและใช้เป็นของ Admission Premium (2022) ได้แก่ 1. Microsoft Word 2. Microsoft Excel 3. Microsoft Power point 4. Adobe Photoshop และ Adobe Illustrator 5. E-mail 6. Google Drive / Cloud 7. Google Docs 8. Google Search และ 9. Google Translate

2.การอภิปรายผลจากแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่ม

จากแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษทั้ง 4 แนวทางนั้นเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน ดังคำกล่าวของ Chernatory and Harris (1998) และ Naumann (1995) ว่ามูลค่าเพิ่มเป็นการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันกับคู่แข่ง ที่จะส่งผลให้เกิดความสำเร็จกับองค์กรหรือผลิตภัณฑ์ในระยะยาว ในขณะที่เดียวกันแนวทางนี้ยังสอดคล้องและตรงกับความต้องการในการพัฒนาคุณภาพของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษแห่งโลกอนาคตที่เน้นการเพิ่มเติมจรรยาวัช (Soft Skills) ควบคู่ไปกับองค์ความรู้และทักษะอื่นๆที่จำเป็นต่อการทำงาน ดังคำกล่าวของนันทวัน จันทรกลิ่น (2557) ความว่าทักษะในศตวรรษที่ 21 นั้น นอกเหนือจากองค์ความรู้แล้วนั้น การบูรณาการยังคงมีความสำคัญและจำเป็นต่อการกำหนดความสำคัญและแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปตามความ

เจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดังนั้นการจัดการศึกษาทุกระดับจึงต้องเน้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงในรูปแบบบูรณาการในศาสตร์หรือองค์ความรู้ต่างๆ ทั้งจากชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน

ในขณะเดียวกันกล่าวได้ว่างานวิจัยชิ้นนี้มีความสอดคล้องกับกรอบการเรียนรู้ทักษะจำเป็นเพื่อศตวรรษที่ 21 (Framework for 21st Century Learning) ของนักวิชาการในองค์กรต่างๆ ในสหรัฐอเมริกาที่มารวมตัวกันสร้างกรอบแนวคิดนี้ขึ้นมาเพื่อนำเสนอให้กับสถาบันการศึกษาต่างๆ ได้ดำเนินการโดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการปฏิบัติการที่ถูกต้องแม่นยำภายใต้ทักษะกระบวนการคิดและตัดสินใจ ซึ่งสามารถแยกออกเป็นหมวดหมู่ใหญ่ๆ ของทักษะต่างๆ ได้ 3 กลุ่มทักษะ คือ ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยีและทักษะชีวิตและงานอาชีพ ตามที่กล่าวอ้างมาข้างต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย เพื่อการประยุกต์ใช้

1. งานวิจัยนี้พัฒนาขึ้นมาจากบริบทของสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ที่เกิดจากมุมมองของผู้ให้ข้อมูลที่นำเสนอแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษที่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของสังคมและสถานประกอบการ ดังนั้นทางหลักสูตรภาษาอังกฤษ จึงสามารถนำผลงานวิจัยชิ้นนี้ไปใช้เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะตามที่สังคมต้องการได้ตามรูปแบบหรือวิธีการที่ทางหลักสูตรภาษาอังกฤษพิจารณาแล้วว่าสมควรใช้แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

2. เป็นแนวทางการส่งเสริมมูลค่าเพิ่มทั้ง 4 แนวทางไปขยายฐานเป็นแผนกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษาทั้ง 4 ชั้นปี โดยอาจทำการกำหนดค่าเป้าหมายในการพัฒนาในรูปแบบขั้นบันได

3. สามารถขยายฐานการพัฒนานักศึกษาในสาขาวิชาอื่นๆ ได้อย่างลงตัวและเหมาะสมกับศาสตร์สาขาต่างๆ ที่ทำการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันนี้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการทำวิจัยต่อยอดหรือนำแนวทางการวิจัยชิ้นนี้ไปใช้กับการพัฒนาแนวทางการสร้างเสริมสมรรถนะนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มเติมในประเด็นอื่นๆ เช่นด้านบุคลิกภาพ อาชีพเฉพาะ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- จริยา ตันติวรราชย์ และอนุชิต จันทโรทัย. (2560). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคลากรในอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว. *วารสารสารสนเทศ*, 16(1) : 27-36.
- ชาย โพธิ์สิตา. (2554). *ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- นันทวัน จันทร์กลั่น. (2557). การศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการคุณภาพในการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนบ้านเนินมะปราง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- เบญจวรรณ ถนอมชยธวัช และคณะ. (2559). ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 : ความท้าทายในการพัฒนานักศึกษา. *วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้*, 3(2) : 34.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรมศัพท์ศึกษาร่วมสมัย*. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์*. กรุงเทพฯ : ตลาดนัดคนรักการอ่าน.
- สถาบันการมองอนาคตนวัตกรรม. (2565). *Future of Work อนาคตของการทำงาน*. กรุงเทพฯ : สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน).
- สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์. (2556). *การจัดทำยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดความรับผิดชอบ*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน. (2566). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2549). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Chematory, L. & Harris, F. (1998). Added Value: Its Nature, Role, and Sustainability. *European Journal of Marketing*, 34(1): 39-56.
- Crystal, D. (2003). *English as a Global Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.

- Mackay, R. and Mountford, A. (1978). **English for Specific Purpose**. London: Longman Group Ltd.
- Naumann, E. (1995). **Creating Customer Value: The Part to Sustainable Competitive Advantage**. Ohio: Hampson Executive Press.
- Robinson, P.C. (1991). **ESP Today: A Practitioner's Guide**. Phoenix: Hemel Hempstead.
- Rose, H. (2020). **Global TESOL for the 21st Century: Teaching English in a Changing World**. Queensland, Aus: Bond University.

การมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของภาคประชาชนชุมชน
วิมานสุข เขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร
Participation in drug prevention of the public sector in
the WimansukcommunityKhan Na Yao District, Bangkok

อำพร วุฒิกิจ¹ และภูกิจ ยลชญาวงศ์²
Amporn Wootikit¹ and Phukit Yonchayawong²

Received: June 11, 2024. Revised: August 6, 2024, Accepted: October 29, 2024

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของภาคประชาชนชุมชนวิมานสุข เขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของภาคประชาชนชุมชนวิมานสุข เขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและ 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของภาคประชาชนชุมชนวิมานสุข เขตคันนายาว กรุงเทพมหานครโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในชุมชนวิมานสุข เขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร จำนวน 328 คน ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ไปทำการประเมินผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของภาคประชาชนชุมชนวิมานสุข เขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.16$, S.D. = 0.501) 2) ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ และระดับการศึกษา ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของภาคประชาชนชุมชนวิมานสุข เขต

¹นักศึกษา หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

Master of Public Administration Program Southeast Asia University. Email: ampo.rn@hotmail.com

²อาจารย์ประจำ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

Master of Public Administration Program Southeast Asia University.

Email: phukit1106@gmail.com

คัณนายาว กรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ปัจจัยด้านเพศ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของภาคประชาชนชุมชนวิมานสุข

คำสำคัญ :การมีส่วนร่วม, การป้องกันยาเสพติด, ประชาชน

Abstract

This study aims to 1) study the participation in drug prevention of the public sector in the Wimansuk community, Khan Na Yao District, Bangkok. 2) Comparative study of the participation in drug prevention of the public sector in the Wimansuk community, Khan Na Yao District, Bangkok. Classified according to personal factors, and 3) to suggest guidelines for creating participation in drug prevention among the public sector in the Wimansuk community, Khan Na Yao District, Bangkok. Classified according to personal factors. The sample group to answer the questionnaire included 328 people living in the Wimansuk community, Khan Na Yao District, Bangkok. The researcher used the information obtained from answering the questionnaire. Evaluate with a statistical package. The statistics used in data analysis are Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation, and One-Way ANOVA.

The research results found that 1) factors of participation in drug prevention in the public sector in the Wimansuk community, Khan Na Yao District, Bangkok at a high level. Which an average of 3.16 and a standard deviations of 0.501 2) Personal factors such as gender, occupation, and average monthly income and It does not affect the factors of participation in Preventing drugs in the public sector, Wimansuk community, Khan Na Yao District, Bangkok and personal factors of age and education level Affecting factors of participation in drug prevention of the public sector in the Wimansuk community, Khan Na Yao District, Bangkok Statistically significant at the .05 level.

Keywords: Participation, Drug prevention, People

บทนำ

ด้วยสถานการณ์ปัจจุบัน มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดจำนวนมากในทุกพื้นที่ของประเทศไทย และชุมชนเป็นภัยร้ายแรงในสังคมไทยมายาวนาน โดยมีรูปแบบการแพร่กระจายที่หลากหลายมากขึ้น เนื่องจากความอยากรู้อยากลองรวมทั้งประชาชนทั่วไปในกลุ่มผู้ที่ว่างงาน อีกทั้งมีปัจจัยจากสภาพแวดล้อม สังคม หรือค่านิยมต่าง ๆ ที่เป็นแรงผลักดัน ประกอบกับสถานการณ์มูลค่ายาเสพติดที่ลดลง ส่งผลให้หาซื้อยาเสพติดประเภทต่าง ๆ ได้ง่าย และก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม ปัญหาสุขภาพจิตของผู้เสพ รวมถึงผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจ และการพัฒนาประเทศโดยรวม ซึ่งจากแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2565 พบว่า ในปีที่ผ่านมา มีการจับกุมคดียาเสพติดทั้งหมด 337,186 คดี แบ่งเป็นของกลางยาบ้าจำนวน 555.7 ล้านเม็ด ยาไอซ์ 26,662 กิโลกรัม เฮโรอีน 4,520 กิโลกรัม เคตามีน 1,350 กิโลกรัม โคเคน 45 กิโลกรัม เอ็กซ์ตาซี 447,213 เม็ด และกัญชา 41,573 กิโลกรัม โดยยาเสพติดที่แพร่หลายมากที่สุดยังคงเป็นยาบ้า ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 79.2 ตามมาด้วยยาไอซ์ ร้อยละ 8.3 (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2565) ทั้งนี้ส่วนหนึ่งมีสาเหตุจากการที่ราคาของยาเสพติดชนิดดังกล่าวลดลงอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ผู้เสพเข้าถึงการซื้อได้ง่ายมากขึ้น เมื่อนับรวมจำนวนยาบ้าและยาไอซ์ที่ถูกจับกุมในปีที่ผ่านมา นับว่ามีปริมาณมากที่สุดในบรรดาประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งถือเป็นสถิติที่น่ากลัวและเป็นความท้าทายอย่างยิ่งต่อหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในการร่วมมือกันปราบปรามปัญหายาเสพติด ปัจจุบันผู้คนสามารถเข้าถึงยาเสพติดได้ง่ายขึ้นผ่านโลกออนไลน์ สามารถทำการติดต่อซื้อขายกันได้โดยตรง รวมไปถึงเทรนด์ของตลาดยาเสพติดที่เริ่มซื้อขายกันด้วยสกุลเงินดิจิทัลหรือคริปโตเคอร์เรนซี ยิ่งทำให้การจับกุมยาเสพติดมีความท้าทายมากขึ้น อีกทั้งยังก่อให้เกิดความเสี่ยงในการใช้ยาเสพติดในช่วงวัยเด็กและเยาวชนที่มากขึ้นอีกด้วย เพราะฉะนั้นแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะสนับสนุนความช่วยเหลือจากครอบครัว สังคมและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการร่วมมือของคนในชุมชน (กนิษฐา ไทยกล้า, 2566) การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนก็เช่นเดียวกัน จะต้องสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมให้กับผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดนอกจากนั้นจะต้องทำความเข้าใจสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในเขตรับผิดชอบของตนเองและยังจะต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้นำในชุมชนเพื่อให้ร่วมเป็นเครือข่ายในการปฏิบัติงาน เพื่อหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตพื้นที่รับผิดชอบ (ศรีนาดา เชียงแสน, 2564)

สำนักงานเขตคันทนายาว โดยฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม เล็งเห็นปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และต้องอาศัยการมี

ส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดในลักษณะของการบูรณาการเพื่อให้เกิดความยั่งยืนของการแก้ไขปัญหา โดยเฉพาะในชุมชน จัดเป็นพื้นที่สำคัญในการเฝ้าระวังดูแล สนับสนุน เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพของชุมชนให้เข้มแข็ง เกิดเป็นเครือข่ายชุมชนป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดในพื้นที่ของตนเองได้อย่างเหมาะสมและอย่างยั่งยืน ร่วมหาหรือหาแนวทางป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดในพื้นที่ มีการประชาสัมพันธ์ บรรยายให้ความรู้พิษภัยหรือโทษของยาเสพติด ทั้งนี้เพื่อร่วมเป็นส่วนหนึ่งให้กรุงเทพมหานครเป็นเมืองปลอดภัยร้ายาเสพติดอย่างยั่งยืนต่อไป (สำนักงานเขตคันนายาว, 2564)

การมีส่วนร่วมนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารจัดการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานของภาครัฐ เพราะการมีส่วนร่วม เป็นการกระจายอำนาจให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ เช่น การจัดสรรทรัพยากรของชุมชนและของชาติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน โดยการให้ข้อมูล การแสดงความคิดเห็น การให้คำปรึกษา ร่วมกันวางแผน ร่วมกันปฏิบัติ ตลอดจนการควบคุมโดยตรงจากประชาชน (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และ ถิรลวดี บุรีกุล, 2558) โดยการที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือการบริหารจัดการขององค์การใดก็ตาม ประชาชนต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทัศนคติที่ดี และความเชื่อมั่นต่อสิ่งนั้นๆ จึงจะทำให้การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ไว้

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของชุมชน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของภาคประชาชนชุมชนวิมานสุข เขตคันนายาว กรุงเทพมหานครซึ่งเป็นชุมชนแออัดในเขตคันนายาว เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนากระบวนการการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหายาเสพติดในเขตพื้นที่เป้าหมาย เพื่อให้มีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหายาเสพติด ซึ่งจะทำให้ชุมชนมีความมั่นคงอย่างยั่งยืนตลอดไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

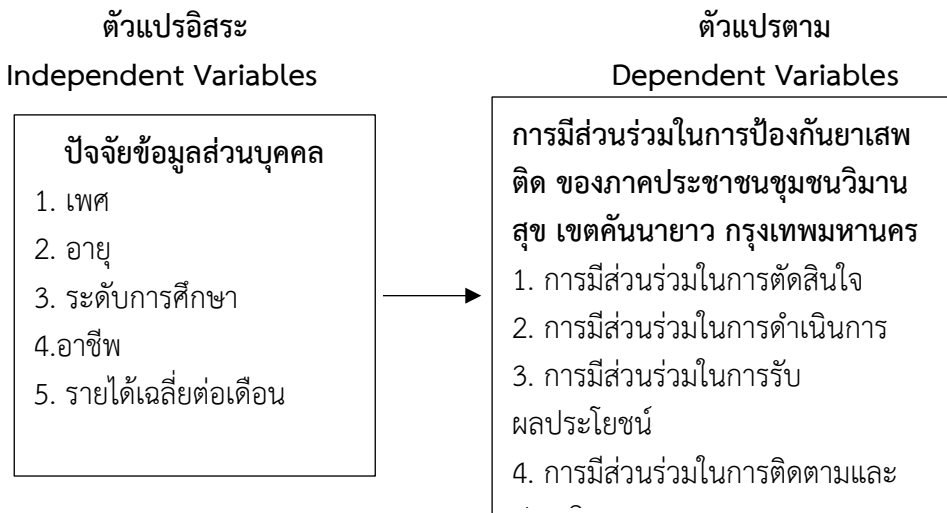
1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของภาคประชาชนชุมชนวิมานสุข เขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของภาคประชาชนชุมชนวิมานสุข เขตคันนายาว กรุงเทพมหานครจำแนกตามปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล

3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของภาคประชาชนชุมชนวิมานสุข เขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานของการวิจัยคือ ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกันมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของภาคประชาชนชุมชนวิมานสุข เขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในชุมชนวิมานสุข เขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร จำนวน 1,817 คน (กองยุทธศาสตร์บริหารจัดการ, 2564)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในชุมชนวิมานสุข เขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร จำนวน 328 คน โดยใช้สูตรของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบ แบบสอบถามเป็นชนิดแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชนวิมานสุข ประกอบด้วยด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลเป็นคำถามแบบปลายปิด (Close Ended Question) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิด (Open Ended) เพื่อให้ประชาชนชุมชนวิมานสุขให้ข้อเสนอแนะ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามชุดนี้ผ่านการทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือโดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ โดยการใช้การวัดดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (IOC) โดยเกณฑ์ที่ยอมรับได้ของค่าดัชนีความสอดคล้องควรเท่ากับหรือมากกว่า 0.67 ซึ่งได้ค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 หลังจากนั้นมาทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient; α) โดยผลการทดสอบได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 แสดงว่า แบบสอบถามฉบับนี้มีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยลงพื้นที่ด้วยตนเองเพื่อแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 328 ฉบับ
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามพบว่าแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาสมบูรณ์ครบถ้วนทั้ง 328 ฉบับ จากนั้นผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามทั้งหมดมาทำการลงรหัสแบบสอบถามในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยและนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามไปวิเคราะห์ทางสถิติ ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของภาคประชาชน ชุมชนวิมานสุข เขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร ตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยใช้สถิติทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และหากพบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 จะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least significant difference test)

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 58.20 มีอายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.30 มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 56.40 มีอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 46.30 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 43.80

2. การมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของภาคประชาชนชุมชนวิมานสุข เขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของภาคประชาชนชุมชนวิมานสุข เขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม

การมีส่วนร่วมของประชาชน	n = 328		ระดับ ความคิดเห็น
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.55	.455	มาก
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	3.56	.609	มาก
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	3.77	.522	มาก
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและ ประเมินผล	3.64	.606	มาก
รวม	3.63	.501	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของภาคประชาชน ชุมชนวิมานสุข เขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.63$, S.D.= .501) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนชุมชนวิมานสุข เขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์($\bar{X}=3.77$, S.D.=.522) รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ($\bar{X}=3.64$, S.D.=.606)ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($\bar{X}=3.56$, S.D.=.609) และน้อยที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X}=3.55$, S.D.=.455) ตามลำดับ

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัยที่ว่า ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของภาคประชาชนชุมชนวิมานสุข เขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของภาคประชาชนชุมชนวิมานสุข เขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล	Sig
เพศ	.502
อายุ	.000*
ระดับการศึกษา	.000*
อาชีพ	.119
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	.306

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าประชาชนชุมชนวิมานสุข เขตคันนายาว กรุงเทพมหานครที่มีอายุ และระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ในขณะที่ปัจจัยเพศ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

4. แนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของภาคประชาชนชุมชนวิมานสุข เขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร

ภาคประชาชนชุมชนวิมานสุข เขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร มีความตระหนักดีว่าปัญหาเสพติดเป็นปัญหาที่มีความสลับซับซ้อนและสร้างความเดือดร้อนต่อการดำรงชีวิต เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาสังคม และปัญหาเศรษฐกิจ ซึ่งมีความเกี่ยวโยงกันเป็นพลวัต ภาคประชาชนชุมชนวิมานสุขจึงเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติด ซึ่งมีแนวทางดังนี้

4.1 ประชาชนชุมชนวิมานสุข มีการกระจายข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดผ่านหอกระจายข่าวให้ประชาชนในชุมชนได้รับรู้รับทราบถึงข้อตกลงในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นและเป็นการจูงใจให้ประชาชนชุมชนวิมานสุขสนใจและเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดมากขึ้น และเกิดความรักและหวงแหนชุมชน อยากเห็นชุมชนของตนเองดีขึ้นและไม่อยากให้ใครมาทำร้ายชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่

4.2 ผู้นำชุมชนการพูดคุยกับประชาชนทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อสร้างความเข้าใจในการมีส่วนร่วมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และเพิ่มช่องทางให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นในการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดผ่านช่องทางออนไลน์

4.3 ผู้นำชุมชนวิมานสุขให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมที่ทำให้ประชาชนแต่ละกลุ่มเป้าหมาย และแต่ละช่วงวัยได้มีส่วนร่วมมากขึ้นและเป็นการเพิ่มความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่วนรวมของชุมชนมากขึ้นด้วย อีกทั้งยังทำให้ประชาชนรู้สึกว่าได้ประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน

4.4 ภาคประชาชนชุมชนวิมานสุขมีการมอบหน้าที่ความรับผิดชอบหรือตำแหน่งกรรมการชุมชน โดยให้ประชาชนในชุมชนได้รับผิดชอบอย่างทั่วถึง เช่น ให้คณะกรรมการหมู่บ้านในแต่ละคุ้มหรือโซน สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนตามห้วงเวลาและตามความสะดวกของประชาชนในชุมชนอย่างต่อเนื่องในการป้องกันและ

แก้ปัญหายาเสพติด ซึ่งส่งผลให้การดำเนินการใดๆ ในชุมชนหรือการขอความร่วมมือจากประชาชนทำได้ง่ายขึ้น

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของภาคประชาชนชุมชนวิมานสุข เขตคันนายาว กรุงเทพมหานครพบว่า ประชาชนชุมชนวิมานสุข เขตคันนายาว กรุงเทพมหานครมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 4 ด้านพบว่า ประชาชนชุมชนวิมานสุข มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยพบว่า ด้านที่ประชาชนชุมชนวิมานสุขมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดมากที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และด้านที่ประชาชนชุมชนวิมานสุขมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดน้อยที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามลำดับ เป็นเพราะว่า ประชาชนชุมชนวิมานสุขเห็นว่าการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดมีความสำคัญต่อชุมชนวิมานสุขอย่างมาก โดยประชาชนในชุมชนวิมานสุขมีการสอดส่องและเฝ้าระวังยาเสพติดในชุมชน รวมถึงให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่รัฐในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด แต่ก็ขึ้นอยู่กับโอกาสและเวลาของประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติด เนื่องจากต่างก็ต้องมีภาระหน้าที่การงานและดูแลครอบครัว จึงส่งต่อการมีส่วนร่วมเข้าไปมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของประชาชนแตกต่างกัน โดยผลการวิจัยที่ได้มีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของกัมพล เพ็ชรล้อมทอง และธนัสถา โรจนตระกูล (2565) ที่ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด : กรณีศึกษาตำบลลำประดา อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตรผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กรณีศึกษาตำบลลำประดา อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ธนกฤต โพธิ์เงิน (2562) ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานีพบว่า ในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอมือง ปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ปัจจัยด้านการจัดกิจกรรม ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติด และด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของภาคประชาชนชุมชนวิมานสุข เขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล

จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของภาคประชาชนชุมชนวิมานสุข ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนที่มีความแตกต่างด้านเพศ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่างก็มีความห่วงใยลูกหลานมิให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับปัญหาเสพติด และจะคอยดูแลสมาชิกในครอบครัวให้ห่างไกลจากยาเสพติด โดยผลการวิจัยที่ได้มีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กัมพล เพ็ชรล้อมทอง และธนัสสา โรจนตระกูล (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด : กรณีศึกษาตำบลลำประดา อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร ผลการเปรียบเทียบ พบว่า เครือข่ายภาคประชาชนที่มีเพศ อาชีพ และรายได้ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ขณะเดียวกันพบว่า ปัจจัยเพศ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง อาจเป็นเพราะว่า ภาคประชาชนชุมชนวิมานสุข ร่วมกันสอดส่องดูแลพฤติกรรมของคนในครอบครัวและในชุมชนเพื่อมิให้ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด และเฝ้าระวังคนแปลกหน้าและคนในชุมชนที่มีพฤติกรรมน่าสงสัย โดยผลการวิจัยที่ได้มีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กิตติคุณ เชื้อแถว (2563) ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติด กรณีศึกษาอำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษพบว่า ผู้นำชุมชนที่มีเพศ ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดใน ด้านการดำเนินการ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนปัจจัยที่พบความแตกต่าง ได้แก่ ปัจจัยอายุ แตกต่างกัน ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของประชาชนชุมชนวิมานสุข แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะ ประชาชนชุมชนวิมานสุขส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงาน ทำให้มีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติด หรือเข้าร่วมกิจกรรมโครงการต่างๆ ที่ทางหน่วยงานจัดขึ้นน้อยกว่า เพราะจะต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ต้องรับผิดชอบในครอบครัวและการงาน โดยผลการวิจัยที่ได้มีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เกศินี วีรศิลป์ (2566) ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ ที่พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีอายุ ต่างกัน มีส่วนร่วมของการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่

ตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ สราวุธ นาแถม (2566) ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตตำบลหม่ม อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พบว่า ปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 20-59 ปี มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในขณะที่ปัจจัยระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของประชาชนชุมชนวิมานสุข แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลการวิจัยที่ได้มีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กิตติคุณ เชื้อแถม (2563) ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติด กรณีศึกษา อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เกศินี วีรศิลป์ (2566) ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ ที่พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาแนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของภาคประชาชนชุมชนวิมานสุข เขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร

พบว่า ภาคประชาชนชุมชนวิมานสุข เขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดและมีมาตรการต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ผู้เสพยาเสพติด และสร้างสภาพแวดล้อมให้น่าอยู่ โดยกำหนดให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนทั้งในเรื่องการเฝ้าระวัง การป้องกัน มีการสร้างการรับรู้และความเข้าใจในการมีส่วนร่วมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เกิดความรักและห่วงใยชุมชนของตนเอง และมีการเพิ่มช่องทางการสื่อสารออนไลน์ให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นและสื่อสารกับผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งเป็นแนวทางที่ทำให้เกิดความร่วมมือและเป็นพลังในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องในทำนองเดียวกันกับผลการศึกษาของ อธิรัตน์ เหล่าคมพุดผาจารย์ (2565) ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็ก และเยาวชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชัยภูมิ ที่พบว่า แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเด็กและเยาวชน จะต้องสร้างความเชื่อมั่นในความสามารถตนเอง ไม่ไปทดลองใช้ยาเสพติด มีทักษะในการปฏิเสธเพื่อนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด สร้างความ

เข้าใจให้แก่สมาชิกในครอบครัวและชุมชนถึงวิธีการปฏิบัติหากพบว่าเด็กและเยาวชนติดยาเสพติด รวมถึงการจัดตั้งศูนย์บำบัดยาเสพติดในชุมชน

องค์ความรู้ที่ได้รับ

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ซึ่งได้ทราบถึงปัจจัยส่วนบุคคลคือ อายุ และระดับการศึกษา ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของภาคประชาชน ชุมชนวิมานสุข เขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของภาคประชาชนชุมชนวิมานสุขได้อย่างยั่งยืน อันจะนำไปสู่การควบคุมหรือส่งเสริมปัจจัยที่ค้นพบให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีความเข้มแข็งปลอดจากยาเสพติด และเตรียมการเฝ้าระวังปัญหาในทุกๆ ด้าน สร้างภูมิคุ้มกันในหมู่บ้าน และสถานศึกษา มีการประสานงานกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง สอดส่องสิ่งผิดกฎหมายที่จะเกิดขึ้นในชุมชน เช่น ยา เสพติด การทะเลาะวิวาท เป็นต้น สร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติด เพื่อให้ประชาชนชุมชนวิมานสุขทุกคนมีชีวิตที่ดีขึ้น มีภูมิคุ้มกันภัยจากยาเสพติด และสามารถนำไปปรับใช้ในพื้นที่แต่ละชุมชนอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป อันจะนำพาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการช่วยให้ได้ข้อมูลปัญหาเสพติดของชุมชนอย่างแท้จริง
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม/โครงการป้องกันยาเสพติด
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์โดยการจัดตัวแทนของประชาชนที่มีความรู้ ความสามารถระดับชุมชนเข้ามาเป็นตัวแทนของประชาชนมีการบริหารงานที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลควรให้ประชาชนหรือตัวแทนประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามแผนแก้ไขป้องกันยาเสพติด และการเผยแพร่ข้อมูลและมีการจัดทำแบบประเมินผลการจัดทำแผนทุกครั้ง เพื่อให้ประชาชนได้ทราบถึงความสำเร็จและการติดตามประเมินผลความก้าวหน้าของการจัดทำแผนอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดมีความอ่อนไหวและเสี่ยงที่จะเกิดความไม่มั่นคงในชีวิตและทรัพย์สินทั้งส่วนบุคคลและส่วนรวม ภาคประชาชนชุมชนวิมานสุขจำเป็นต้องมีการวางแผนคุ้มครองและป้องกันผู้ปฏิบัติงานและคณะทำงานไว้ล่วงหน้าร่วมกันกับเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีความพร้อมและความมั่นใจในการปฏิบัติงานของประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและยาเสพติด

2. ควรส่งเสริมและพัฒนาให้ประชาชนชุมชนวิมานสุขมีส่วนร่วม ส่งเสริมรักษาวินัยธรรมและประเพณีที่ดีงามเพื่อสร้างการมีภูมิคุ้มกันให้เป็นเกราะคุ้มภัยจากยาเสพติด

3. ควรส่งเสริมการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันภายในชุมชนวิมานสุขในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในครอบครัว โรงเรียน และสถานประกอบการ

4. ควรส่งเสริมให้ประชาชนชุมชนวิมานสุขมีการเลี้ยงชีพชอบด้วยการประกอบอาชีพที่สุจริตไม่เบียดเบียนกัน และพูดจากับผู้อื่นด้วยคำพูดที่เป็นจริงเพื่อสร้างเกราะป้องกันภัยจากยาเสพติด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาในเชิงผสมผสานระหว่างเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล และในเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์หรือการสนทนากลุ่ม เพื่อให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติด และนำไปเป็นแนวทางกำหนดกิจกรรมหรือโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน เพื่อทราบกระบวนการของการแก้ไขในภาพรวม

เอกสารอ้างอิง

กนิษฐา ไทยกกล้า. (2566). การตลาดและการขายยาเสพติดบนโลกอินเทอร์เน็ตปี พ.ศ. 2566. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.

กองยุทธศาสตร์บริหารจัดการ.(2564). ข้อมูลสถิติข้อมูลชุมชนในเขตกรุงเทพมหานคร ประจำปี 2564. สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผลศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร.

กิตติคุณ เชื้อแถว. (2563). การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติด กรณีศึกษาอำเภอพานทองจังหวัดชลบุรี. การค้นคว้าอิสระปริญญารัฐศาสตร

- มหาบัณฑิต (กลุ่มวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น). คณะรัฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เกศินี วีรศิลป์. (2566). การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ตำบลป่าไผ่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่. **วารสารรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย**, 3(1), 16-31.
- กัมพล เพ็ชรล้อมทอง และธนาธิง โรจนตระกูล. (2565). การมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด : กรณีศึกษาตำบลลำประดา อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร. **วารสารสถาบันพัฒนาการเรียนรู้ศาสตร์สมัยใหม่**, 7(5) ประจำเดือนมิถุนายน 2565, 92-104.
- ธนกฤต โพธิ์เงิน. (2562). แนวทางการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี. **บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์**. 7(2)
- ธิตีรัตน์ เหล่าคมพุดผาจารย์. (2565). แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็ก และเยาวชนแห่งหนึ่งในจังหวัดชัยภูมิ. **วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์**, 7(1), 785-800.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และ ถิลาวัตี บุรีกุล. (2558). การเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมของเขตสวนหลวง. สืบค้นเมื่อ 6 สิงหาคม 2567 จาก <https://webportal.bangkok.go.th/upload/user/00000070/co.pdf>
- ศรีณาดา เชียงแสน. (2564). ตลาดยาเสพติดออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2567 จาก <https://thaipublica.org/2021/11/online-drug-market-is-booming/>
- สรารัฐ นาแฉล้ม. (2566). แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตตำบลหม่ม อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. สืบค้นเมื่อ 6 สิงหาคม 2567 จาก <https://backoffice.udpho.org/openaccess/>
- สำนักงานเขตคันนายาว. (2564). **แผนปฏิบัติการราชการประจำปี พ.ศ. 2567. กรุงเทพฯ: ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม. สำนักงานเขตคันนายาว.**
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2565). **แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2565. กรุงเทพฯ: กระทรวงยุติธรรม.**

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกตั้งในตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

Factors Affecting Elections in Bang Len Subdistrict, Bang Yai District, Nonthaburi Province

ชนาคร สงคราม¹ และภูกิจ ยลชญาวงศ์²

Thanakorn Songkram¹ and Phukit Yonchayawong²

Received: June 11, 2024. Revised: August 6, 2024, Accepted: October 29, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) กระบวนการมีส่วนร่วม และพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกตั้ง 2) เปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกตั้งของประชาชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกตั้ง ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุมากกว่า 18 ปีขึ้นไปที่อาศัยอยู่ในตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี จำนวน 384 คน คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามแนวคิดของ Cochran et al., (1976) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น และใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, F-test และการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเอ็นเทอร์

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับปัจจัยกระบวนการมีส่วนร่วม และพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกตั้ง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 532) , ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 582) 2) ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และอาชีพ ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกตั้งของประชาชนในตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ

¹ นักศึกษา หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

Master of Public Administration Program Southeast Asia University. Email: t.songkram2345@gmail.com

² อาจารย์ประจำ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

Master of Public Administration Program Southeast Asia University.

Email: PhukitY@ratchasimasteel.co.th

3) ปัจจัยกระบวนการมีส่วนร่วม ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจ การพัฒนา การตรวจสอบ และการตัดสินใจ ส่งผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกตั้งในตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ .495 หรือคิดเป็น 49.50 เปอร์เซ็นต์

คำสำคัญ: กระบวนการมีส่วนร่วม พฤติกรรมการตัดสินใจเลือกตั้ง การเลือกตั้ง

Abstract

This research aimed to study 1) the Participation process and Election decision-making behavior; 2) the comparison of people's election decision-making behavior classified by personal factors; and 3) Factors affecting election decision-making behavior. The research is quantitative, and the instrument is a questionnaire. Data were collected from 384 people aged 18 years living in Bang Len Subdistrict, Bang Yai District, Nonthaburi Province. Sample Size was calculated according to Cochran et al. (1976) using the probability sampling method and simple random sampling. Statistics used in the research include frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and multiple regression analysis by the Enter method.

The research found that: 1) the overall level of participatory factors and electoral decision-making behavior was high ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = .532) ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = .582) 2) personal factors by sex, age, status, education, monthly income, occupation do not affect the voting behavior of people in Bang Len Subdistrict, Bang Yai District, Nonthaburi Province, with statistical significance at the level of .05; and 3) Participatory process factors include cognition, development, auditing, and decision-making. It affects the behavior of election decisions in Bang Len Subdistrict, Bang Yai District, Nonthaburi Province. Statistically significant at .05 with an influence value of .495 or 49.50 percent.

Keywords: Participatory process, Election Decision Behavior, Election

บทนำ

การเลือกตั้งที่ดีควรเกิดจากการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนทุก ๆ คน ซึ่งหากขาดจากการมีส่วนร่วมของประชาชน จะไม่นับว่าเป็นการเลือกตั้งที่สมบูรณ์ และการเลือกตั้งไม่ใช่เป็นเพียงสัญลักษณ์ทางการเมืองเพื่อสร้างความชอบธรรมของกลุ่มพรรคการเมืองบางกลุ่มโดยไม่ได้โยงยึดกับประชาชน การที่ประชาชนมีความตระหนักและมีความต้องการใช้สิทธิตามบทบาทหน้าที่ในการเลือกตั้ง ย่อมเป็นแรงกระตุ้นอันเป็นจุดเริ่มต้นจากประชาชนที่แท้จริงของการจัดตั้งพรรคการเมือง อันเป็นจุดเริ่มต้นที่มีพลังของมวลชนสนับสนุน เพราะสถาบันทางการเมืองถือเป็นสถาบันของประชาชนเฉกเช่นเดียวกัน (จิรัชยา เคล้าดี คณะ, 2564)

แต่ในความเป็นจริงตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา พรรคการเมืองไม่ได้พัฒนาหรือต่อยอดนโยบายการทำงานที่จะสามารถออกผลให้เห็นเป็นประจักษ์ หรือมีผลงานที่พอจะทำให้ประชาชนได้รับรู้มากเพียงพอ บางครั้งผลงานในการทำงานของพรรคการเมืองจะปรากฏผลออกมาเมื่อพ้นสมัยการทำงานไปแล้ว จึงทำให้ประชาชนไม่สามารถทราบได้ว่าผลงานของแต่ละพรรคที่ช่วยให้คุณภาพดีขึ้นนั้นมีอะไรบ้าง ทั้งนี้เพราะระบบพรรคการเมืองไทยไม่เกิดขึ้นจากการการรวมตัวต่อสู้เรียกร้องเพื่อแก้ปัญหาเพื่อปากท้องในลักษณะร่วมทุกข์ร่วมสุขของมวลชนอย่างจริงจัง ประชาชนมีความทุกข์ยากแต่ขาดการรวมตัวเป็นกระบวนการทางสังคมในนามพรรค จึงทำให้ขาดพลังในการต่อสู้ ด้วยความสามารถนี้จึงทำให้ในท้ายที่สุดประชาชนอาจไม่สามารถตระหนักถึงความจริงใจและรับรู้ได้ถึงผลงานของพรรคการเมืองอย่างแท้จริง จึงนำมาสู่ความคิดที่ว่า ปัจจุบันพรรคการเมืองของไทยเกิดจากการรวมตัวของนักการเมืองเพื่อสนับสนุนผู้นำทางการเมืองของตนเองเพียงอย่างเดียว (Kotiram, 2018)

ปัจจุบันการเลือกตั้งถือเป็นสิ่งสำคัญที่ประชาชนทุก ๆ คนต้องให้ความตระหนักและใส่ใจเป็นอย่างมาก แต่บางครั้งในการเลือกตั้งประชาชนหลาย ๆ คน ขาดการมีส่วนร่วมในการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงจากการที่ตนเองไม่รู้จะเลือกพรรคการเมืองไหนมาลงเป็นตัวแทนในการปฏิบัติงานและพัฒนาพื้นที่ที่ตนเองได้อยู่อาศัย เพราะมีพรรคการเมืองเยอะเกินไป หรือนโยบายของพรรคการเมืองแต่ละพรรคมีความคล้ายกันจนไม่สามารถรับรู้ได้ว่าพรรคไหนจะสามารถกระทำและเห็นผลได้ชัดเจนที่สุด นโยบายของพรรคจากการหาเสียงไม่ตอบโจทย์ได้อย่างเพียงพอ หรือการออกนโยบายไว้และไม่สามารถปฏิบัติให้เกิดขึ้นจริงได้จากการปฏิบัติไว้เมื่อสมัยที่ผ่านมา ล้วนเป็นสาเหตุหลักต่อการตัดสินใจออกไปใช้สิทธิใช้เสียงในการเลือกตั้ง รวมไปถึงเรื่องของการ

เดินทางของบุคคลที่ออกมาทำงานต่างพื้นที่และต้องกลับไปยังภูมิลำเนาเพื่อใช้สิทธิก็เป็นหนึ่งปัจจัยที่สำคัญต่อการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนต่อการตัดสินใจออกมาเลือกตั้งทั้งสิ้น ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่ภาครัฐควรต้องสร้างความตระหนักให้ประชาชนรับรู้ถึงสิทธิและเสียงของตนเองว่าหนึ่งเสียงจะสามารถเปลี่ยนแปลงความเป็นอยู่ของตนเองได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม (ทรงพล โชติกเวชกุล และคณะ, 2564)

ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ถือเป็นหนึ่งในตำบลที่มีจำนวนประชากรอาศัยอยู่ถึงจำนวน 15,317 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2566) มีความเจริญก้าวหน้าและการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง จากการที่อยู่ใกล้กับกรุงเทพมหานคร และอยู่ในอำเภอบางใหญ่ ซึ่งมีถนนกาญจนาภิเษก และทางหลวงพิเศษหมายเลข 9 ที่อยู่ข้างเคียงและสามารถออกมุงหน้าขึ้นภาคเหนือ หรือลงใต้ได้อย่างสะดวก มีคมนาคมที่ดี และมีห้างสรรพสินค้าตั้งอยู่ไม่ไกล รวมถึงการมีรถไฟฟ้าสายสีม่วงอยู่ใกล้ ๆ จึงทำให้ราคาที่ดินที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ตำบลบางเลนในอำเภอบางใหญ่ ถือเป็นทะเลที่น่าจับตามองของกลุ่มธุรกิจและผู้ที่ต้องการพัฒนาที่ดิน ซึ่งภายใต้การบริหารงานของภาครัฐและประชาชนภายในพื้นที่นั้น เพียงลำพังตำบลบางเลนจะไม่สามารถเจริญเติบโตและเป็นพื้นที่เศรษฐกิจที่ดีได้โดยอาศัยเพียงกลุ่มบุคคลเพียงแค่งกลุ่มเดียว ประชาชนทั้งตำบลต้องร่วมด้วยช่วยกัน ดังนั้นการเลือกตั้งเพื่อค้นหาและเลือกตัวแทนเข้ามาพัฒนาภายในตำบลบางเลนจึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างมาก เพราะการที่ได้ผู้นำและพรรคการเมืองที่ดี มีความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรภายในพื้นที่ที่อยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด จะนำพามาซึ่งความเจริญรุ่งเรืองของพื้นที่และคนภายในท้องถิ่น โดยการเลือกตั้งนั้นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนทุก ๆ คนภายในตำบลบางเลนในการตัดสินใจเลือกคนที่ดีและความสามารถ มาร่วมงานและพัฒนาสิ่งแวดล้อมโดยรอบกับประชากรในการพัฒนาตำบลบางเลนให้เจริญรุ่งเรืองและเป็นพื้นที่ที่น่าอยู่ต่อไป (ศูนย์ประสานงานภาคีการพัฒนาจังหวัดนนทบุรี, 2560)

จากข้อความข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความใจที่จะศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งของประชาชนภายในตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี จึงได้จัดทำงานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกตั้งในตำบลบางเลนอำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี” ขึ้น เพื่อนำเอาผลการวิจัยครั้งนี้ไปพัฒนา ปรับปรุงจิตใจประชาชนภายในพื้นที่ตำบลบางเลนให้เกิดการตระหนักและรับรู้การใช้สิทธิของตนเอง และเพื่อสื่อสารประชาสัมพันธ์กับประชาชนภายในตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ในการสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องทัศนคติต่อการเลือกตั้ง ซึ่งจะ

ทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นและได้รับความร่วมมือ ความศรัทธาต่อการออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งในครั้งต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับของกระบวนการมีส่วนร่วม และระดับพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกตั้งของประชาชนในตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

1.2.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกตั้งของประชาชนในตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

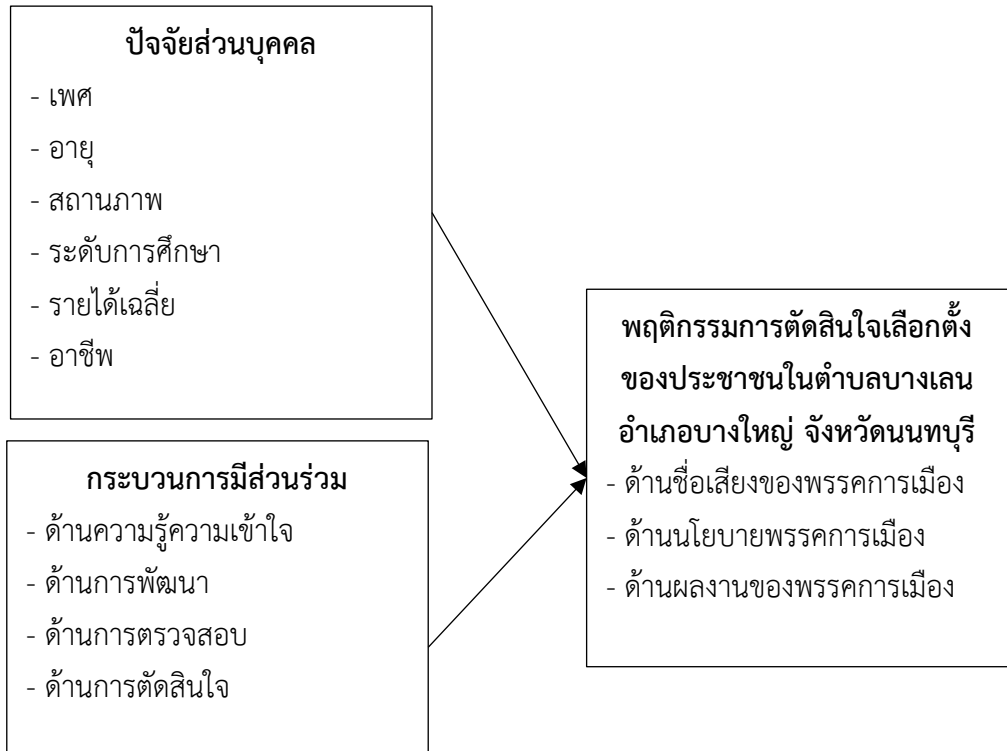
1.2.3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกตั้งของประชาชนในตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

สมมติฐานของการวิจัย

1.3.1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกัน ส่งผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกตั้งของประชาชนในตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน

1.3.2 ปัจจัยกระบวนการมีส่วนร่วมส่งผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกตั้งของประชาชนในตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

กรอบแนวคิดการวิจัย



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนราษฎร จำนวน 15,317 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2566)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี จำนวน 384 คน โดยใช้สูตรกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Cochran et al., (1953)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ซึ่งเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเพื่อวัดปัจจัยกระบวนการการมีส่วนร่วม แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านความรู้ความเข้าใจ (2) ด้านการพัฒนา (3) ด้านการตรวจสอบ และ (4) ด้านการตัดสินใจ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเพื่อวัดปัจจัยพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกตั้ง แบ่งออกเป็น 3 ด้านประกอบด้วย (1) ด้านชื่อเสียงของพรรคการเมือง (2) ด้านนโยบายพรรคการเมือง และ (3) ด้านผลงานของพรรคการเมือง มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามชุดนี้ผ่านการทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือโดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ โดยการใช้การวัดดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (IOC) โดยเกณฑ์ที่ยอมรับได้ของค่าดัชนีความสอดคล้องควรเท่ากับหรือมากกว่า 0.67 ซึ่งได้ค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 หลังจากนั้นมาทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient; α) โดยผลการทดสอบได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.870 แสดงว่า แบบสอบถามฉบับนี้มีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยแจกแบบสอบถามพร้อมทั้งอธิบายรายละเอียดให้แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี จำนวน 384 ชุด

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามพบว่าแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมามีความสมบูรณ์ครบถ้วนทั้ง 384 ชุด จากนั้นผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามทั้งหมดมากำกับการลงรหัสแบบสอบถามในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยและนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามไปวิเคราะห์ทางสถิติ ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ ร้อยละ (percentage) ความถี่ (frequency) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

(arithmetic mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และใช้สถิติเชิงอนุมาน (inference statistics) เพื่อการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ในการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) และกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย

1 จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิเคราะห์พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 53.9 อายุอยู่ในช่วง 26-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.1 สถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 47.4 มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 75.3 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 51.6 และประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 35.7

2. การวิเคราะห์ระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกตั้งในตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลของกระบวนการมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการเลือกตั้งในตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวม

กระบวนการมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น		แปลความ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D		
1. ด้านความรู้ความเข้าใจ	4.12	.527	มาก	1
2. ด้านการพัฒนา	4.12	.602	มาก	2
3. ด้านการตรวจสอบ	4.11	.606	มาก	3
4. ด้านการตัดสินใจ	4.08	.612	มาก	4
รวม	4.11	.532	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่ากระบวนการมีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.11, S.D.= .532) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านความรู้ความเข้าใจ ($\bar{X}$ =4.12, S.D.=.527) ด้านการพัฒนา ($\bar{X}$ =4.12, S.D.=.602) ด้านการตรวจสอบ ($\bar{X}$ =4.11, S.D.=.606) และด้านการตัดสินใจ ($\bar{X}$ =4.08, S.D.=.612)

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลของระดับพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกตั้ง ที่ส่งต่อการเลือกตั้งในตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวม

พฤติกรรม การตัดสินใจเลือกตั้ง	ระดับความ		แปล	อันดับ
	คิดเห็น		ความ	
	$\bar{x}$	S.D		
1. ด้านชื่อเสียงของพรรคการเมือง	4.13	.595	มาก	3
2. ด้านนโยบายพรรคการเมือง	4.15	.630	มาก	1
3. ด้านผลงานของพรรคการเมือง	4.14	.632	มาก	2
รวม	4.14	.585	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า พฤติกรรมการตัดสินใจเลือกตั้ง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.14$, S.D.= .585) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านนโยบายพรรคการเมือง ($\bar{X}=4.15$, S.D.=.630) ด้านผลงานของพรรคการเมือง ($\bar{X}=4.14$, S.D.=.632) และด้านชื่อเสียงของพรรคการเมือง ($\bar{X}=4.13$, S.D.=.592)

4. ผลการพิสูจน์สมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อเครื่องหยอดข้าวโพดของเกษตรกรในอำเภอนองม่วง จังหวัดลพบุรีแตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1

ปัจจัยส่วนบุคคล	Sig
เพศ	.671
อายุ	.822
สถานภาพ	.129
วุฒิการศึกษา	.400
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	.184
อาชีพ	.972

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี มีปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ อายุ สถานภาพ

วุฒิการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และอาชีพ แตกต่างกัน มีระดับการตัดสินใจเลือกตั้งไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยกระบวนการมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการเลือกตั้งในตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2

ตัวแปร	Unstandardized Coefficient B	Std. Error	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	.861	.168		5.135	.000*
ด้านความรู้ความเข้าใจ (X1)	.195	.065	.218	3.000	.003*
ด้านการพัฒนา (X2)	.132	.080	.133	1.659	.098
ด้านการตรวจสอบ (X3)	.012	.088	.013	.136	.892
ด้านการตัดสินใจ (X4)	.528	.198	.603	2.666	.008*
R=.704	R ² =.495	F=92.967			
SE _{est} =.295	R ² _{adj} =.490	a=.861			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า ตัวแปรปัจจัยกระบวนการมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการเลือกตั้งในตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจ (t=3.000, Sig.=.003) และด้านการตัดสินใจ (t=2.666, Sig.=.008)

จากผลการวิเคราะห์ข้างต้น สามารถสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = a + b(X_1) + b(X_4)$$

แทนค่าได้ดังนี้

$$Y = .861 + .195(X_1) + .528(X_4)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = .218(X_1) + .603(X_4)$$

สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกตั้งในตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ การพัฒนา การตรวจสอบ การตัดสินใจ มีค่า Beta ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง ซึ่งจากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย จากการปรับแก้ของ R Square² (R^2) โดยมีค่าเท่ากับ .495 หรือคิดเป็น 49.50 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลในด้านเพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และอาชีพ ไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งในตำบลบางเลน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัย เนื่องจากประชาชนที่ตัดสินใจใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นผลมาจากความคาดหวังในความต้องการพัฒนาท้องถิ่นที่ตนเองอยู่ รวมไปถึงการเข้าไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามหน้าที่ของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้ประชาชนที่เข้ามาใช้สิทธิในการเลือกตั้งไม่ว่าจะเป็นเพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และอาชีพที่แตกต่างกัน มีความตั้งใจในการเข้ามาเลือกตั้งเหมือน ๆ กันจึงทำให้ผลการวิจัยออกมาพบว่าไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนะ ภิญโญ (2565) ซึ่งศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการลงคะแนนเสียงเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี (กรณีศึกษาเขตการเลือกตั้งอำเภอเมืองชลบุรี เขต 2 จังหวัดชลบุรี) กล่าวว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 หรืออาจกล่าวอีกอย่างหนึ่งได้ว่าการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนมีความแตกต่างเมื่อมีรายได้ต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนวัฒน์ รัศมี และวิไลลักษณ์ เรืองสม (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ในอำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง กล่าวว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในอำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์ พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพและรายได้ แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในอำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง โดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรัชยา เคล้าดี และคณะ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผล

ต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา กล่าวว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ที่แตกต่างกัน ไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจของประชาชนทุกวิถีทางในการลงคะแนนเสียงเลือกสภาผู้แทนราษฎร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยความพึงพอใจมีผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องหยอดข้าวโพดของเกษตรกร ในอำเภอหนองม่วง จังหวัดลพบุรี ได้แก่ ด้านคุณภาพการบริการ ด้านราคา ด้านสถานการณ์แวดล้อม และด้านคุณภาพสินค้า มีค่า Beta ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้เครื่องหยอดข้าวโพด ซึ่งจากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย จากการปรับแก้ของ R Square² (R^2) โดยมีค่าเท่ากับ .764 หรือคิดเป็น 76.40 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้โดยมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ .05 เป็นผลมาจากเกษตรกรทุก ๆ คนต้องการคุณภาพของผลิตภัณฑ์ในการใช้งานที่ยาวนาน เครื่องหยอดต้องเป็นเครื่องที่ทนทาน มีราคาที่จับต้องได้ ไม่แพงจนเกินไป และการบริการหลังการขายเมื่อเครื่องมีปัญหาจะต้องได้รับการเอาใจใส่อย่างดี เพราะเครื่องหยอดข้าวโพดที่นำมาใช้งานเพื่อประกอบอาชีพของตนเอง จึงกล่าวได้ว่าเกษตรกรทุก ๆ รายมีความต้องการในสินค้าผ่านคุณภาพโดยไม่ได้ใส่ใจเรื่องของปัจจัยส่วนบุคคลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อริญชัย ณะระนอง (2566) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจและพฤติกรรมผู้บริโภคในฐานะตัวแปรต้นกลางที่เชื่อมโยงระหว่างส่วนประสมทางการตลาดและการรับรู้ตราสินค้าสู่การตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์แปรรูปขนมปังชีสเชคไส้สับปะรด สินค้า OTOP ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการศึกษาพบว่า ส่วนประสมทางการตลาด การรับรู้ตราสินค้า ความพึงพอใจ พฤติกรรมผู้บริโภค และการตัดสินใจซื้อ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยสำหรับความพึงพอใจ และการตัดสินใจซื้อ ในค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 3.51 และ 3.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 1.049 และ 0.987 ตามลำดับ โดยเมื่อทดสอบสมมติฐานพบว่า ความพึงพอใจส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อ โดยมีค่าอิทธิพลรวมอยู่ที่ 0.128 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตน์มณี นิลล่อ และคณะ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การตลาดเชิงเนื้อหาที่หยาดคาย โดยอาศัยความพึงพอใจส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค บนสื่อสังคมออนไลน์ในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า การตลาดเชิงเนื้อหาที่หยาดคายโดยอาศัยความพึงพอใจของกลุ่มผู้บริโภค ได้แก่ ด้านรูปแบบสร้างแรงบันดาลใจ ด้านรูปแบบการโน้มน้าวใจ ด้านรูปแบบสนุกสนาน ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อมากที่สุด สามารถกล่าวได้ว่า การตลาดเชิง

เนื้อหาที่หายากอาจจะส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อต้องอาศัยปัจจัยความพึงพอใจเข้ามาเป็นปัจจัยสื่อกลางในการส่งผ่านเพื่อทำให้กลุ่มผู้บริโภคตัดสินใจซื้อในที่สุด

จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกตั้งในตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ การพัฒนา การตรวจสอบ และการตัดสินใจ มีค่า Beta ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งในตำบลบางเลน ซึ่งจากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย จากการปรับแก้ของ R Square² (R²) โดยมีค่าเท่ากับ .495 หรือคิดเป็น 49.50 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ .05 พบว่า องค์ประกอบในความรู้ความเข้าใจ และการตัดสินใจส่งผลอย่างมากต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง เป็นผลมาจากบุคคลภายในท้องถิ่นต้องการผู้แทนที่สามารถลงพื้นที่ทำงานได้อย่างจริงจัง สม่ำเสมอ ต้องการให้พรรคการเมืองที่เลือกต่อสู้ในแนวทางประชาธิปไตย และต้องการเลือกพรรคการเมืองผู้แทนเข้ามาพัฒนาภายในพื้นที่ที่ตนเองอาศัยอยู่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนะ ภิญญ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการลงคะแนนเสียงเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี (กรณีศึกษาเขตการเลือกตั้งอำเภอเมืองชลบุรี เขต 2 จังหวัดชลบุรี) กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งที่นอกเหนือจากปัจจัยส่วนบุคคล คือ กระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนภายในพื้นที่อำเภอเมืองชลบุรี เขต 2 จังหวัดชลบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนวัฒน์ รัศมี และวิไลลักษณ์ เรืองสม (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ในอำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง กล่าวว่า การตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในอำเภอวิเศษชัยชาญจังหวัดอ่างทอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดย (1) ด้านคุณลักษณะผู้นำ พบว่า เป็นที่เคารพศรัทธาของประชาชนช่วยเหลือและมีบทบาททางสังคม มีความริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งผู้นำส่วนท้องถิ่นคือรากฐานการปกครองประชาธิปไตย (2) ด้านวิสัยทัศน์ พบว่า ผู้นำจะมีนโยบายการพัฒนาหมู่บ้านที่ดีและเป็นผู้ที่มองการณ์ไกลในการส่งเสริมท้องถิ่นเกิดความก้าวหน้า (3) ด้านการบริหารจัดการ พบว่า กระบวนการในการนำทรัพยากรในการบริหารทั้งทางวัตถุและคนดำเนิน กระบวนการนำเอาการตัดสินใจและนโยบายมาปฏิบัติเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (4) ด้านคุณธรรมจริยธรรม พบว่า ผู้นำมีความซื่อสัตย์ สุจริตต่อประชาชนในท้องถิ่น ทำงานด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ในทุกการทำงานทั้งด้านนโยบาย ด้านงบประมาณต่าง ๆ และผู้นำมีความรับผิดชอบต่อการทำงาน โดยการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในอำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง จำแนกตาม

ลักษณะประชากรศาสตร์ พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพและรายได้ แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในอำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรัชยา เคล้าดี และคณะ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง คือ กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และกระบวนการมีส่วนร่วมส่งผลต่อการตัดสินใจของประชาชนทุกวิถีทางในการลงคะแนนเสียงเลือกสภาผู้แทนราษฎร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. จากการศึกษากระบวนการมีส่วนร่วม พรรคการเมืองควรมีการสร้างชื่อเสียงด้วยการลงพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนมากขึ้นกว่าเดิม และหาวิธีในการสร้างชื่อเสียงให้พรรคการเมืองมีประวัติที่ดี เพราะประชาชนทุกคนทำการตัดสินใจเลือกตั้งจากพรรคการเมืองในชื่อเสียง ประวัติที่ดี และบุคคลภายในพรรคการเมืองที่ไม่มีประวัติเสื่อมเสีย
2. จากการศึกษาการตัดสินใจเลือกตั้ง พรรคการเมืองควรมีการปรับการใช้สื่อโซเชียล สื่อสิ่งพิมพ์ให้มากขึ้น เพราะปัจจุบันบุคคลมีการใช้สื่อออนไลน์เพิ่มมากขึ้น ดังนั้นการใช้สื่อออนไลน์ในการประชาสัมพันธ์ และประกาศนโยบายของพรรคผ่านการหาเสียงด้วยช่องทางออนไลน์จะช่วยส่งผลให้ประชาชนรับทราบและเข้าถึงนโยบายและข้อความประกาศของพรรคการเมืองในจุดยืนต่าง ๆ ได้เพิ่มมากขึ้น
3. จากการศึกษาปัจจัยกระบวนการมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง พรรคการเมืองควรมีการใส่ใจในเรื่องของการพัฒนาระบบโครงสร้างของสังคมการเมือง และเศรษฐกิจ เพื่อให้ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนเพิ่มขึ้น และทำให้สามารถตรวจสอบได้โปร่งใส จะทำให้ประชาชนตัดสินใจเลือกพรรคการเมืองมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับอำเภอหรือจังหวัดอื่น ๆ เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ในการประกอบการตัดสินใจไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง การมีส่วนร่วมทางการเมืองและนโยบายของพรรคการเมืองเพื่อให้ประชาชนได้ประโยชน์มากที่สุด
2. เนื่องจากในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษากำหนดกรอบแนวคิดโดยใช้องค์ประกอบเพียง 4 ตัวแปร ควรมีการวิเคราะห์เรื่องอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น นโยบายของพรรคการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ฯลฯ เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาการหาเสียงของพรรคการเมืองต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรธวัช ปทุมยา. (2565). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี. การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จิรัชยา เคล้าดี, เชิงรัฐภัทร์ เดชคุรุทานนท์, อธิรุฒิ ยุติธรรม, อนันต์ มะมิง และมุฮัมมัดอัยมัน หะยีมะมิง. (2564) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. วารสารรัชต์ภาคย์. 15(41), 262-263.
- ชนะ ภิญโญ. (2565). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี (กรณีศึกษาเขตการเลือกตั้งอำเภอเมืองชลบุรี เขต 2 จังหวัดชลบุรี). งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทรงพล โชติกเวชกุล, สุรพล พรหมกุล และสมควร นามสีฐาน. (2564). พฤติกรรมของประชาชนในการตัดสินใจใช้สิทธิ์เลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในจังหวัดขอนแก่น เขตเลือกตั้งที่ 2. Journal of Modern Learning Development, 6(6), 254-265.
- ธนาภา จันทวารา, ประสิทธิ์ กุลบุญญา และไพศาล พากเพียร. (2565). บทบาทพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน

- ราษฎรของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ. *Journal of MCU Ubin Review*, 7(2), 317-334.
- ธนวัฒน์ รัศมี และวิไลลักษณ์ เรืองสม. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ในอำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง. ในการประชุมมหาดไทยวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 13 (น. 971-972). มหาวิทยาลัยมหาดไทย.
- นงคราญ ดันเคน. (2558). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการลงคะแนนเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคำเตย อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- นภาพร หมื่นจง. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดระยอง: ศึกษาในห้วงเวลาปี พ.ศ. 2559. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการสื่อสารการเมือง), มหาวิทยาลัยเกริก.
- ปิยะรัตน์ สนแจ้ง. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: ศึกษากรณีประชาชนกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2562. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกริก.
- ภาณุวัฒน์ มัธยมนนท์. (2561). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายกรณีศึกษานักเรียนโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย. การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมชาย ชูเมือง. (2565). รูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมที่ส่งเสริมความเข้มแข็งตามระบบประชาธิปไตยในจังหวัดราชบุรี. *วารสารสิทธิปริทรรศน์*, 23(2), 41-53.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2566). ข้อมูลประชากรศาสตร์ของผู้อาศัยอยู่ในจังหวัดนนทบุรี. สืบค้นเมื่อ 13 มีนาคม 2566, จาก <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/districtList/S010107/th/4.htm>.
- องค์ความรู้การเลือกตั้ง. (2565). การมีส่วนร่วม. ค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2566, จาก https://www.ect.go.th/ect_th/ewt_news.php?nid=767
- Best, J. W. (1977). *Research in Education* (3rd ed). New Jersey: Prentice-Hall Inc.

Cochran, W. G., Mosteller, F., & Tukey, J. W. (1953). **Statistical problems of the Kinsey report.** Journal of the American Statistical Association, 48(264), 673–716.

ปัจจัยการบริหารจัดการหน่วยเลือกตั้งที่ 6 ตำบลบางเลน
อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี
Management Factors: Polling Unit 6, Bang Len Sub-
district
Bang Yai District, Nonthaburi

พศิน เพชรจิรานอน¹ และภูกิจ ยลชญาวงศ์²
Pasin Petjiranon¹ and Phukit Yonchayawong²

Received: June 11, 2024. Revised: October 29, 2024, Accepted: October 30, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับปัจจัยการบริหารจัดการในหน่วยเลือกตั้งที่ 6 ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี 2) เปรียบเทียบปัจจัยการบริหารจัดการในหน่วยเลือกตั้งที่ 6 ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนที่มีชื่อตามทะเบียนบ้านภายในหน่วยเลือกตั้งที่ 6 อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ภายในตำบลบางเลน หมู่ 11 ที่มีอยู่ตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 330 คน ตามแนวคิดของ Krejcie and Morgan (1970) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น และใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับปัจจัยการบริหารจัดการในหน่วยเลือกตั้งที่ 6 ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี พบว่า อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.52 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.571 และปัจจัยส่วนบุคคลในด้านเพศ อายุ

¹ นักศึกษา หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
Master of Public Administration Program Southeast Asia University. Email:
pasin.p1976@gmail.com

² อาจารย์ประจำ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
Master of Public Administration Program Southeast Asia University.
Email: phukit1106@gmail.com

สถานภาพ วุฒิการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่งผลต่อการบริหารจัดการในหน่วยเลือกตั้งที่ 6 ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ ไม่ส่งผลต่อการบริหารจัดการในหน่วยเลือกตั้งที่ 6 ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

คำสำคัญ: การบริหารจัดการหน่วยเลือกตั้ง การเลือกตั้ง ประชาชนในตำบลบางเลน

Abstract

The objective of this research was to study 1) the level of management factors in Polling Unit 6, Bang Len Subdistrict, Bang Yai District, Nonthaburi Province, and 2) the comparison of management factors in Polling Unit 6, Bang Len Subdistrict, Bang Yai District, Nonthaburi Province. Classified by personal factors. The research is quantitative, and the instrument is a questionnaire that collects data from a sample of people whose names are listed in the house registration within Polling Unit 6, Bang Yai District, Nonthaburi Province, within Bang Len Subdistrict. 330 people aged 18 and older, under the concept of Krejcie and Morgan (1970), using probability sampling and simple random sampling. Statistics used in the research include frequency, percentage, average, standard deviation, t-test, and F-test by ANOVA with statistical packages.

The research results showed that 1) the level of management services in Polling Unit 6, Bang Len Subdistrict, Bang Yai District, Nonthaburi Province, was high, with an average of 3.52 and a standard deviation of 0.571. Personal factors in gender, age, status, educational, and monthly income affected the management services in Polling Unit 6, Bang Len Subdistrict, Bang Yai District, Nonthaburi Province statistically significant at the level of .05. In contrast, personal factors by occupation do not affect the management services in Polling Unit 6, Bang Len Subdistrict, Bang Yai District, Nonthaburi Province.

Keywords: Polling Station Management, election, People in Bang Len

บทนำ

การเลือกตั้ง หรือภาษาอังกฤษใช้คำว่า Election เป็นกิจกรรมที่ประชาชนทุกคนที่มีอายุมากกว่า 18 ปีขึ้นไป สามารถใช้สิทธิของตนเองในการเลือกกลุ่มปัจเจกบุคคล หรือพรรคการเมืองที่ตนเองเห็นว่ามีคุณสมบัติเพียงพอมาพัฒนา ปรับปรุงบ้านเมืองเพื่อให้คุณภาพชีวิตของประชาชนภายในพื้นที่ที่มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยการเลือกตั้งอาจเพื่อเลือกผู้ดำรงตำแหน่งในสภานิติบัญญัติ หรือฝ่ายบริหารและตุลาการ และสำหรับรัฐบาลภูมิภาคและท้องถิ่น กระบวนการนี้ยังใช้ในองค์การเอกชนและธุรกิจ ตลอดจนสโมสรจนถึงสมาคมและบริษัทได้ด้วย ซึ่งวัตถุประสงค์ของการเลือกตั้ง คือ เพื่อให้เกิดการหล่อหลอมเจตจำนงและความตระหนักในการใช้สิทธิของตนเอง รวมถึงการทำให้เกิดความชอบธรรมแก่ผู้ที่ลงสมัครรับเลือกตั้งให้สามารถเข้ามาปฏิบัติงานตามที่ตนเองได้ปฏิญาณไว้ อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการควบคุมอำนาจในการทำงานของภาครัฐ ซึ่งการเลือกตั้งระดับรัฐมีองค์ประกอบ 5 ประการ คือ หลักการเลือกตั้งโดยทั่วไป โดยเสมอภาค โดยตรง โดยลับ และโดยเสรี (Banhae, 2562)

การเลือกตั้งที่ดีควรเกิดจากการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนทุก ๆ คน การที่ประชาชนมีความตระหนักและมีความต้องการใช้สิทธิตามบทบาทหน้าที่ในการเลือกตั้งเป็นจุดเริ่มต้นจากประชาชนที่แท้จริงของการจัดตั้งพรรคการเมือง เพราะสถาบันทางการเมืองถือเป็นสถาบันของประชาชนเฉกเช่นเดียวกัน (จิรัชยา เคล้าดี คณะ, 2564) แต่ในความเป็นจริงตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา พรรคการเมืองไม่ได้พัฒนาหรือต่อยอดนโยบายการทำงานที่จะสามารถออกผลให้เห็นเป็นประจักษ์ หรือมีผลงานที่พอจะทำให้ประชาชนได้รับรู้มากเพียงพอ บางครั้งผลงานในการทำงานของพรรคการเมืองจะปรากฏผลออกมาเมื่อพ้นสมัยการทำงานไปแล้ว จึงทำให้ประชาชนไม่สามารถทราบได้ว่าผลงานของแต่ละพรรคที่ช่วยให้คุณภาพดีขึ้นนั้นมีอะไรบ้าง ทั้งนี้เพราะระบบพรรคการเมืองไทยไม่เกิดขึ้นจากการการรวมตัวต่อสู้เรียกร้องเพื่อแก้ปัญหาเพื่อปากท้องในลักษณะร่วมทุกข์ร่วมสุขของมวลชนอย่างจริงจัง ประชาชนมีความทุกข์ยากแต่ขาดการรวมตัวเป็นกระบวนกรทางสังคมในนามพรรค จึงทำให้ขาดพลังในการต่อสู้ ด้วยสามารถนี้จึงทำให้ในท้ายที่สุดประชาชนอาจไม่สามารถตระหนักถึงความจริงใจและรับรู้ได้ถึงผลงานของพรรคการเมืองอย่างแท้จริง จึงนำมาสู่ความคิดที่ว่า ปัจจุบันพรรคการเมืองของไทยเกิดจากการรวมตัวของนักการเมืองเพื่อสนับสนุนผู้นำทางการเมืองของตนเองเพียงอย่างเดียว (Kotiram, 2018)

ปัจจุบันการเลือกตั้งถือเป็นสิ่งสำคัญที่ประชาชนทุก ๆ คนต้องให้ความสนใจและใส่ใจเป็นอย่างมาก แต่บางครั้งในการเลือกตั้งประชาชนหลาย ๆ คนขาดการมีส่วนร่วมในการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงจากการที่ตนเองไม่รู้จะเลือกพรรคการเมืองไหนมาลงเป็นตัวแทนในการปฏิบัติงานและพัฒนาพื้นที่ที่ตนเองได้อยู่อาศัย เพราะมีพรรคการเมืองเยอะเกินไป หรือนโยบายของพรรคการเมืองแต่ละพรรคมีความคล้ายกันจนไม่สามารถรับรู้ได้ว่าพรรคไหนจะสามารถกระทำและเห็นผลได้ชัดเจนที่สุด นโยบายของพรรคจากการหาเสียงไม่ตอบโจทย์ได้อย่างเพียงพอ หรือการออกนโยบายไว้แต่ไม่สามารถปฏิบัติให้เกิดขึ้นจริงได้จากการปฏิบัติไว้เมื่อสมัยที่ผ่านมา สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสาเหตุหลักต่อการตัดสินใจออกไปใช้สิทธิใช้เสียงในการเลือกตั้ง รวมไปถึงเรื่องของการเดินทางของบุคคลที่ออกมาทำงานต่างพื้นที่และต้องกลับไปยังภูมิลำเนาเพื่อใช้สิทธิก็เป็นหนึ่งปัจจัยที่สำคัญต่อการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนต่อการตัดสินใจออกมาเลือกตั้งทั้งสิ้น ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่ภาครัฐควรต้องสร้างความตระหนักให้ประชาชนรับรู้ถึงสิทธิและเสียงของตนเองว่าหนึ่งเสียงจะสามารถเปลี่ยนแปลงความเป็นอยู่ของตนเองได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม (ทรงพล โชติกเวสกุล และคณะ, 2564)

นอกจากการส่งเสริมเพื่อให้ประชาชนมาใช้สิทธิในการลงคะแนนเลือกตั้งแล้ว ในการบริหารจัดการภายในหน่วยเลือกตั้งยังถือว่ามีความสำคัญอย่างมากต่อการลงคะแนนเสียงของประชาชน ซึ่งจากการสำรวจการลงทะเบียนเพื่อเลือกตั้งล่วงหน้าตั้งแต่วันที่ 8 เมษายน พ.ศ. 2566 ที่ผ่านมา พบว่า การทะเบียนเลือกตั้งล่วงหน้าบนเว็บไซต์และพิมพ์เอกสารมีข้อขัดข้องและมีความบกพร่องกับขึ้นมากมาย ตัวอย่างเช่น เมื่อลงทะเบียนเลือกตั้งล่วงหน้าและได้รับคิวอาร์โค้ดเรียบร้อยแล้ว และนำมาแสดงภายในวันเลือกตั้งล่วงหน้าในวันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2566 ข้อมูลผ่านระบบไม่ขึ้นให้เลือกตั้งล่วงหน้า (ILaw, 2023) หรือเป็นข้อมูลที่ขอยกเลิกการใช้สิทธิเลือกตั้งล่วงหน้า รวมไปถึงปัญหภายในหน่วยเลือกตั้งและการประชาสัมพันธ์การใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่าในการเลือกตั้งล่วงหน้าที่เกิดขึ้น กปน.เขียนเขต/รหัสหน้าของบัตรเลือกตั้งผิด โดยบางหน่วยเพิ่งรู้ว่าผิดตอนบ่ายสาม (BBCNews, 2023) และในวันเลือกตั้งจริง 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2566 ที่ผ่านมา การประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ในการบอกคุหาเลือกตั้งและหน่วยเลือกตั้งยังมีความคลาดเคลื่อน เช่น ประชาชนบางคนได้รับจดหมายว่าชื่อตามทะเบียนบ้านของตนเองอยู่เขตที่ 2 แต่เมื่อถึงเวลาใช้สิทธิ กลับไปอยู่ในเขต 3 ส่งผลให้ประชาชนไม่ได้รับความสะดวกในการเข้ามาลงคะแนนสิทธิของตนเองเท่าที่ควร นอกจากนี้การทำป้ายวิธีการลงคะแนนเสียงและป้ายผู้สมัครแบบแบ่งเขตกับ

แบบบัญชีรายชื่อยังมีความไม่ชัดเจน วิธีการใช้บัตรลงคะแนนเสียงแบบ 2 ใบ ที่ประชาชนบางคนยังสับสน (PPTV, 2023) สิ่งเหล่านี้ยิ่งทำให้การลงคะแนนของประชาชนมีความผิดพลาดมากยิ่งขึ้นจากความรู้ความเข้าใจที่ไม่ชัดเจน อันส่งผลต่อความไว้วางใจในการมาใช้สิทธิเลือกตั้ง (ไทยรัฐ, 2566) จึงสามารถกล่าวได้ว่า นอกจากอิทธิพลของพรรคการเมืองแล้ว เรื่องของการทำงานของเจ้าหน้าที่ภาครัฐตามหน่วยเลือกตั้งยังถือเป็นอีกปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการลงคะแนนเสียงของภาคประชาชนมีความคลาดเคลื่อนได้ ดังนั้นหากทางภาครัฐมีการจัดการที่ดี รวมไปถึงมีทำป้ายประชาสัมพันธ์ที่ชัดเจน การส่งวิธีการลงคะแนนเสียงไปพร้อมกับใบผู้มีสิทธิตามทะเบียนบ้านเพื่อไปใช้สิทธิเลือกตั้งจะย่อมส่งผลที่ดีในการใช้สิทธิของประชาชนได้มากยิ่งขึ้น

ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ถือเป็นหนึ่งในตำบลที่มีจำนวนประชากรอาศัยอยู่ถึงจำนวน 15,317 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2566) มีความเจริญก้าวหน้าและการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง จากการที่อยู่ใกล้กับกรุงเทพมหานคร และอยู่ในอำเภอบางใหญ่ ซึ่งมีถนนกาญจนาภิเษก และทางหลวงพิเศษหมายเลข 9 ที่อยู่ข้างเคียงและสามารถออกมุ่งหน้าขึ้นภาคเหนือ หรือลงใต้ได้อย่างสะดวก มีคมนาคมที่ดี และมีห้างสรรพสินค้าตั้งอยู่ไม่ไกล รวมถึงการมีรถไฟฟ้าสายสีม่วงอยู่ใกล้ ๆ จึงทำให้ราคาที่ดินที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ตำบลบางเลนในอำเภอบางใหญ่ ถือเป็นทำเลที่น่าจับตามองของกลุ่มธุรกิจและผู้ที่ต้องการพัฒนาที่ดิน ซึ่งภายใต้การบริหารงานของภาครัฐและประชาชนภายในพื้นที่นั้น เพียงลำพังตำบลบางเลนจะไม่สามารถเจริญเติบโตและเป็นพื้นที่เศรษฐกิจที่ดีได้โดยอาศัยเพียงกลุ่มบุคคลเพียงแค่มุขเดียว ประชาชนทั้งตำบลต้องร่วมด้วยช่วยกัน ดังนั้นการเลือกตั้งเพื่อค้นหาและเลือกตัวแทนเข้ามาพัฒนาภายในตำบลบางเลนจึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างมาก เพราะการที่ได้ผู้นำและพรรคการเมืองที่ดี มีความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรภายในพื้นที่ที่อยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด จะนำพามาซึ่งความเจริญรุ่งเรืองของพื้นที่และคนภายในท้องถิ่น โดยการเลือกตั้งนั้นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนทุก ๆ คนภายในตำบลบางเลนในการตัดสินใจเลือกคนที่ดีและความสามารถ มาร่วมงานและพัฒนาสิ่งแวดล้อมโดยรอบกับประชากรในการพัฒนาตำบลบางเลนให้เจริญรุ่งเรืองและเป็นพื้นที่ที่น่าอยู่ต่อไป (ศูนย์ประสานงานภาคีการพัฒนาจังหวัดนนทบุรี, 2560)

จากข้อความข้างต้น ผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญของการบริหารจัดการการเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนเกิดความสะดวกในการออกมาใช้สิทธิ รวมไปถึงการเรียกความไว้วางใจในการออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งกลับคืนมา จึงได้จัดทำงานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยการบริหารจัดการ หน่วยเลือกตั้งที่ 6 ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี” ขึ้น โดยในการวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาภายในหน่วยเลือกตั้งที่ 6 หน่วยเดียว เพราะมีจำนวนประชากรที่เข้ามาใช้สิทธิเลือกตั้งเยอะที่สุด อันจะส่งผลต่อความความน่าเชื่อถือในการทำวิจัย และนำมาเป็นตัวอย่างในการพัฒนาการบริหารจัดการในการเลือกตั้งครั้งต่อไป พร้อมทั้งนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนา ปรับปรุง รวมไปถึงวิธีการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับภาคประชาชนภายในพื้นที่อำเภอบางใหญ่ให้เกิดการตระหนักและรับรู้วิธีการเลือกตั้ง รวมไปถึงการใช้สิทธิของตนเอง และเพื่อสื่อสารประชาสัมพันธ์กับประชาชนในการสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องทัศนคติต่อการเลือกตั้ง ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นและได้รับความร่วมมือ ความศรัทธาต่อการออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งในครั้งต่อไป

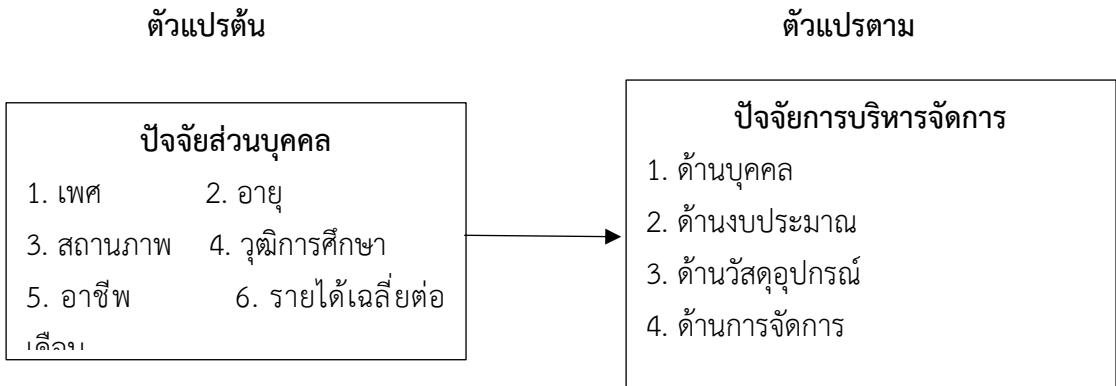
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการบริหารจัดการในหน่วยเลือกตั้งที่ 6 ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยการบริหารจัดการในหน่วยเลือกตั้งที่ 6 ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานของการวิจัย

ประชาชนที่มี เพศ อายุ สถานภาพวุฒิการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่ต่างกัน มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการในหน่วยเลือกตั้งที่ 6 ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ที่แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีชื่อตามทะเบียนบ้านภายในหน่วยเลือกตั้งที่ 6 อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ภายในตำบลบางเลน หมู่ 11 ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 2,317 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2566)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีชื่อตามทะเบียนบ้านภายในหน่วยเลือกตั้งที่ 6 อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ภายในตำบลบางเลน หมู่ 11 ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 330 คน ตามแนวคิดของ Krejcie and Morgan (1970)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนที่มีชื่อตามทะเบียนบ้านภายในหน่วยเลือกตั้งที่ 6 อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ภายในตำบลบางเลน หมู่ 11 ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเพื่อวัดปัจจัยการบริหารจัดการ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านบุคคล 2) ด้านงบประมาณ 3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ และ 4) ด้านการบริหารจัดการ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามชุดนี้ผ่านการทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือโดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้การวัดดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (IOC) โดยเกณฑ์ที่ยอมรับได้ของค่าดัชนีความสอดคล้องควรเท่ากับหรือมากกว่า 0.67 ซึ่งได้ค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 หลังจากนั้นมาทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient; α) โดยผลการทดสอบได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.890 แสดงว่า แบบสอบถามฉบับนี้มีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยแจกแบบสอบถามพร้อมทั้งอธิบายรายละเอียดให้แก่ ประชาชนที่มีชื่อตามทะเบียนบ้านในหน่วยเลือกตั้งที่ 6 อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ภายในตำบลบางเลน หมู่ 11

1. เก็บรวบรวมข้อมูล กระทำในระหว่าง เดือนตุลาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2566 กับประชาชนที่มีชื่อตามทะเบียนบ้านในหน่วยเลือกตั้งที่ 6 อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ภายในตำบลบางเลน หมู่ 11 ด้วยการแจกผ่านช่องทางออนไลน์กับผู้ที่อยู่ในท้องที่ โดยการขอความอนุเคราะห์ก่อนการส่ง QR Code ให้สแกนเพื่อทำแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบ สอบถามพบว่าแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมามีความสมบูรณ์ครบถ้วนทั้ง 330 ชุด จากนั้นผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามทั้งหมดมากำกับการลงรหัสแบบสอบถามในโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยและนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามไปวิเคราะห์ทางสถิติ ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ ร้อยละ (percentage) ความถี่ (frequency) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (arithmetic mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และใช้สถิติเชิงอนุมาน (inference statistics) เพื่อการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ในการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) และกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย

1 จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิเคราะห์พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 57.9 อายุอยู่ในช่วง 56 - 65 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.4 สถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 57.6 มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 75.2 มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 66.7 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 25,001-35,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 36.4

2. จากการวิเคราะห์การบริหารการจัดการหน่วยเลือกตั้งที่ 6 ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารจัดการหน่วยเลือกตั้งที่ 6 ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรีโดยภาพรวม

ปัจจัยการบริหารจัดการ	ระดับความคิดเห็น		แปลความ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D		
1. ด้านบุคคล	3.46	0.428	มาก	2
2. ด้านงบประมาณ	3.45	0.529	มาก	3
3. ด้านวัสดุอุปกรณ์	3.74	0.574	มาก	1
4. ด้านการบริหารจัดการ	3.43	0.561	มาก	4
รวม	3.52	0.571	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่าความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.52, S.D.= .571) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X}$ =3.74, S.D.=.574) รองลงมา ด้านบุคคล ($\bar{X}$ =3.46, S.D.=.428) ด้านงบประมาณ ($\bar{X}$ =3.45, S.D.=.529) และด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X}$ =3.43, S.D.=.561)

ผลการพิสูจน์สมมติฐาน

ประชาชนที่มี เพศ อายุ สถานภาพวุฒิการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่ต่างกัน มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการในหน่วยเลือกตั้งที่ 6 ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ปัจจัยส่วนบุคคล	Sig
เพศ	.000*
อายุ	.000*

สถานภาพ	.000*
วุฒิการศึกษา	.000*
อาชีพ	0.080
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	.015*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนที่มี อาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการในหน่วยเลือกตั้งที่ 6 ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่างกัน มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการในหน่วยเลือกตั้งที่ 6 ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยการบริหารจัดการหน่วยเลือกตั้งที่ 6 ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี โดยจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยและตีความข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ดังนี้

1. จากผลการศึกษาปัจจัยการบริหารจัดการหน่วยเลือกตั้งที่ 6 พบว่า องค์ประกอบของการบริหารจัดการหน่วยเลือกตั้งที่ 6 ด้านบุคคล ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก เป็นผลมาจากภาครัฐให้ความสำคัญในการจัดตั้งหน่วยเลือกตั้งด้วยการเลือกสถานที่ที่ใช้เป็นหน่วยเลือกตั้งให้กับประชาชนเข้ามาใช้สิทธิได้อย่างสะดวกสบาย มีความเหมาะสม ไม่ท่างไกลเกินไป คูหาที่ใช้เป็นหน่วยเลือกตั้งมีความคงทน แข็งแรง ในกรณีที่ตั้งหน่วยเลือกตั้งแบบกางเต็นท์ หรือ แสตโนโลน การทำป้ายผู้สมัครรับเลือกตั้งมีความชัดเจน เข้าใจได้ง่าย รวมไปถึงเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานภายในหน่วยเลือกตั้งมีการแต่งกายที่สุภาพ เรียบร้อย ไม่ใส่เสื้อที่มีเบอร์หรือเป็นการชี้แนะที่อาจส่งผลต่อคะแนนการเลือกตั้งของพรรคการเมือง และเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยเลือกตั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการในการใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งได้อย่างดี เข้าใจง่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระไบฎีกาณิน สุวณโณ และคณะ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่นในอำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี กล่าวว่า ประชาชนมีระดับพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกตั้งท้องถิ่นจากการบริหารจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และพฤติกรรมทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนวัฒน์ รัชมี และวิไลลักษณ์ เรืองสม (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือก

ผู้สมัครรับเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ในอำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง กล่าวว่า การตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในอำเภอวิเศษชัยชาญจังหวัดอ่างทอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดย ด้านการบริหารจัดการ พบว่า กระบวนการในการนำทรัพยากรในการบริหารทั้งทางวัตถุและคนดำเนิน กระบวนการนำเอาการตัดสินใจและนโยบายมาปฏิบัติเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทำงานด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ในทุกการทำงานทั้งด้านนโยบายด้านงบประมาณต่าง ๆ และผู้นำมาความรับผิดชอบต่อการทำงาน

สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุรีพร รักสบาย และนุชนรธา รัตนศิริระประภา (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการสถานศึกษาในเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก กล่าวว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาในเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ (1) การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ (2) พัฒนาบุคคลด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (3) ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมการเรียนการสอน (4) การบริหารจัดการศึกษาแบบภาคีเครือข่าย (5) ส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานเชิงบวก (6) จัดทำหลักสูตรเชื่อมโยงการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการ และ (7) จัดระบบการบริหารจัดการงานบุคคล ซึ่งทุก ๆ องค์ประกอบอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชยา เกล้าดี และคณะ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่กล่าวว่า ค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง คือ การบริหารจัดการของพรรคการเมือง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. จากผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกตั้งของประชาชนในหน่วยเลือกตั้งที่ 6 ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี การบริหารจัดการหน่วยเลือกตั้งที่ 6 ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษาพบว่า เพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่งผลต่อการบริหารจัดการหน่วยเลือกตั้งที่ 6 ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า ประชาชนให้ความสำคัญในการมาใช้สิทธิจากการมีหน่วยเลือกตั้งมีการให้ความปลอดภัยและความโปร่งใสในการตั้งหีบเก็บบัตรเลือกตั้ง รวมไปถึงการตั้งป้ายเบอร์ผู้สมัครหาเสียงภายในหน่วยเลือกตั้งมีความชัดเจน ไม่สับสน เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับขั้นตอนในการลงคะแนนได้เข้าใจง่าย และมีเจ้าหน้าที่ที่เพียงพอต่อการรองรับผู้เข้ามาใช้สิทธิเลือกตั้ง อีกทั้งงบประมาณที่นำมาใช้ในการเลือกตั้งมีความเหมาะสม ตัวคูหาเลือกตั้งมีความแข็งแรง คงทนในกรณีเกิดฝนตกหนัก สามารถบังแดดได้ดี การมีมาตรฐานการรักษาความปลอดภัย และการที่เจ้าหน้าที่แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้กรณีเกิดความวุ่นวายขึ้นภายในคูหาเลือกตั้ง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระใบฎีกาณิน สุวณโณ และคณะ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของประชาชน ในการเลือกตั้งท้องถิ่นในอำเภอสาบัก จังหวัดอุทัยธานี กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่าง พฤติกรรมทางการเมืองผู้นำท้องถิ่นกับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้ง ท้องถิ่นโดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 และแนวทางการประยุกต์หลักสังคหวัตถุ 4 สามารถกระทำได้นี้ ประชาชนควรพิจารณาตัดสินใจเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่นจากคุณลักษณะของการเป็นผู้ เสียสละ เป็นผู้ที่พูดจริงทำจริง ตรงไปตรงมา สามารถอธิบายเรื่องต่าง ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจ ได้อย่างชัดเจน ถูกต้อง เป็นผู้ให้ความสงเคราะห์ช่วยเหลือประชาชน และชุมชน ปฏิบัติ ตนสม่ำเสมอทั้งงานในหน้าที่ คุณธรรม การช่วยเหลือชุมชน และการพัฒนาตนเอง และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนวัฒน์ รัศมี และวิไลลักษณ์ เรืองสม (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ในอำเภอวิเศษชัย ชชาญ จังหวัดอ่างทอง กล่าวว่า การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือก ผู้สมัครรับเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในอำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง จำแนกตาม ลักษณะประชากรศาสตร์ พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพและ รายได้ แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งระดับ ท้องถิ่นในอำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรัชยา เคล้าดี และคณะ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ได้กล่าวว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ที่แตกต่าง กัน ส่งผลต่อการตัดสินใจของประชาชนทุกวิถีทางในการลงคะแนนเสียงเลือกสภา ผู้แทนราษฎร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการบริหารจัดการของพรรค การเมืองส่งผลต่อการตัดสินใจของประชาชนทุกวิถีทางในการลงคะแนนเสียงเลือกสภา ผู้แทนราษฎร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจรรย์จิรา ยมลพัทธ์ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง นายกเทศมนตรี ศึกษากรณีเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ได้กล่าวว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ มี ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกตั้งจากการบริหารจัดการหน่วยเลือกตั้ง นายกเทศมนตรีเทศบาลเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยแยกเป็นรายด้านดังนี้ เพศ และการศึกษามีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการ ตัดสินใจเลือกตั้งจากการบริหารจัดการหน่วยเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเทศบาลเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ส่วนอายุ อาชีพ รายได้ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการตัดสินใจ

เลือกตั้งจากการบริหารจัดการหน่วยเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเทศบาลเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ส่วนปัจจัยการบริหารจัดการของเจ้าหน้าที่เลือกตั้ง ส่งผลต่อทัศนใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเทศบาลเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ดังนั้นภาครัฐควรมีการปรับหน่วยเลือกตั้งให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น มีการใช้ระบบการรับสมัครเลือกตั้งและการลงคะแนนเสียงด้วยระบบดิจิทัล เพื่อความแม่นยำในการลงคะแนนที่ดียิ่งขึ้น
2. ผู้ปฏิบัติงานภายในหน่วยเลือกตั้งควรมีการปรับรูปแบบในวิธีการทำงานภายในหน่วยเลือกตั้งเพื่อให้เกิดความราบรื่น และความคล่องตัวมากยิ่งขึ้นผ่านการแนะนำและบอกวิธีการลงคะแนนเสียงตั้งแต่ผู้มาสิทธิตรวจสอบเลขที่บ้าน เพื่อให้การลงคะแนนเสียงภายในหน่วยเลือกตั้งเป็นไปอย่างราบรื่น และคล่องตัวมากที่สุด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาหลักกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็กภายในหน่วยเลือกตั้งที่ 6 ตำบลบางเลน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรีเท่านั้น จึงทำให้การศึกษาไม่ครอบคลุม ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างจากหน่วยเลือกตั้งทั้งจังหวัด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น
2. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ โดยคำถามอาจไม่เจาะจงปัญหาได้ทั้งหมด ดังนั้นการศึกษาในครั้งต่อไปจึงควรทำการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้คำตอบและรายละเอียดที่ตรงประเด็นมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จิรัชยา เคล้าดี, เชิงรัฐภัทร์ เดชคุรุทานนท์, อีรวุฒิ ยุติธรรม, อนันต์ มะมิง และมุฮัมมัดอัยมัน หะยีมะมิง. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. วารสารรัชต์ภาคย์. 15(41), 262-263.
- จूरีพร รักสบาย และนุชนรา รัตนศิริระประภา. (2565). การบริหารจัดการสถานศึกษาในเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก. วารสารนวัตกรรมและการจัดการ, 7(1), 110-122.
- ชนะ ภิญญ. (2565). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี (กรณีศึกษาเขตการเลือกตั้งอำเภอเมืองชลบุรี เขต 2 จังหวัดชลบุรี). งานนิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชนิษฐ์ภัค กัลป์ยาพิชญ์ และวิไลลักษณ์ รักบำรุง. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับต้นแบบนวัตกรรมการบริหารจัดการงานขายคอนกรีตบริษัท สหนครปฐมคอนกรีต จำกัด. วารสารนวัตกรรมและการจัดการ, 5(เพิ่มเติม), 43-56.
- ชมพูนุท สวนกระต่าย. (2557). การบริหารจัดการนวัตกรรม. ROMPHRUEK JOURNAL, 32(1), 129-138.
- ณัฐวัชร จันทโรธรงค์. (2562). ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการองค์การสมัยใหม่. วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 7(2), 60-70.
- ทรงพล โชติกเวชกุล, สุรพล พรหมกุล และสมควร นามสีฐาน. (2564). พฤติกรรมของประชาชนในการตัดสินใจใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในจังหวัดขอนแก่น เขตเลือกตั้งที่ 2. Journal of Modern Learning Development, 6(6), 254-265.
- ไทยรัฐ. (2566). เลือกตั้ง 2566 : ปิดหีบเลือกตั้งล่วงหน้าแล้ว กกต.จ่อ สรุปปัญหา และอุปสรรค. สืบค้นเมื่อ 7 กรกฎาคม 2566, จาก <https://www.thairath.co.th/news/politic/2691951>.
- ธนวัฒน์ รัศมี และวิไลลักษณ์ เรืองสม. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ในอำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง.

- ในการประชุมหาทใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 13 (น. 971-972). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ธนวัฒน์ ศรีศิริวัฒน์, บัณฑิต ผังนิรันดร์ และณัฐพงษ์ เตชะรัตนเสฏฐ์. (2566). รูปแบบการบริการจัดการโรงเรียนสาธิตที่สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์สู่ความเป็นเลิศ. วารสารนวัตกรรมและการจัดการ, 8(1), 35-48.
- นงคริ์รักษ์ ต้นเคน. (2558). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการลงคะแนนเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคำเตย อำเภอเมืองจังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ปิยะรัตน์ สนแจ้ง. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: ศึกษากรณีประชาชนกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2562. วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกริก.
- พระใบฎีกาณิณ สุวณโณ, วชิรินทร์ ชาญศิลป์ และอนุภูมิ โขวเกษม. (2566). พฤติกรรมทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งท้องถิ่นในอำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี. วารสารนวัตกรรมและการจัดการ, 6(3), 13-26.
- พิกุลทิพย์ ยุระพันธ์. (2561). การรับรู้ของผู้อ่านและการจัดการองค์รหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นภาคใต้โพกัสในยุคดิจิทัล. สืบค้นเมื่อ 7 กรกฎาคม 2566, จาก https://repository.nida.ac.th/items/acfd_3f6a-e621-4195-9745-485520269d60.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลอัคระดำ อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด. รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สายเวช โมฬี. (2566). ประสิทธิผลการบริหารจัดการด้านการประชาสัมพันธ์องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี. วารสารสหวิทยาการและนวัตกรรมการจัดการ, 1(1), 32-44.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2566). ข้อมูลประชากรศาสตร์ของผู้อาศัยอยู่ในจังหวัดนนทบุรี. สืบค้นเมื่อ 13 มีนาคม 2566, จาก

http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/districtList/S0_1_0_1_0_7/th/4.htm.

BBCNews. (2023). **สรุปปัญหาเลือกตั้งล่วงหน้า กับคำถามบัตรเลือกตั้ง 300,000 ของ "อ่านไม่ออก"**. สืบค้นเมื่อ 7 กรกฎาคม 2566, จาก https://www.bbc.com/thai/articles/cv24qn_9n32no.

Banhae. (2562). **การเลือกตั้ง**. สืบค้นเมื่อ 7 มิถุนายน 2566, จาก http://banhae.go.th/public/texteditor_upload/backend/texteditor_544/files_default_2824_1.pdf

Kotiram C. (2018). **How can Elections and Political Parties of the People for the People come True?**. Retrieved 7 July 2023, from <http://dspace.spu.ac.th/bitstream/123456789/896/1/>.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). **Determining sample size for research activities**. *Educational and psychological measurement*, 30(3), 607-610.

Likert, R. (1932). **A technique for the measurement of attitudes**. *Archives of psychology*. 22(140), 1-55.

การนำนโยบายส่งเสริมการซื้อขายสินค้าออนไลน์ ผ่านระบบพาณิชย์
อิเล็กทรอนิกส์ (E- Commerce) ไปปฏิบัติ
Policy Implementation to Promote Online Purchase
Through E-Commerce System

ศันสนะ สุริยะโยธิน¹ กมลพร กัลยาณมิตร² สติติย์ นิยมญาติ³ ทศนีย์ ลักษณะวิชช

4

Sansana Suriyayotin, Kamolporn Kalyanamitra, Satit Niyomyaht
Tassanee Kakkhanapichonchat,

Received: May 13, 2022. Revised: September 11, 2023, Accepted: October 30, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยเรื่อง การนำนโยบายส่งเสริมการซื้อขายสินค้าออนไลน์ ผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ไปปฏิบัติ มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการนำนโยบายส่งเสริมการซื้อขายสินค้าออนไลน์ผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ไปปฏิบัติ (2) เพื่อศึกษาความสำเร็จในการนำนโยบายส่งเสริมการซื้อขายสินค้าออนไลน์ผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ไปปฏิบัติ และ (3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการนำนโยบายส่งเสริมการซื้อขายสินค้าออนไลน์ผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ไปปฏิบัติรูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง จากบุคลากรภาครัฐที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบาย ผู้ประกอบการ และผู้ใช้บริการระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 20 คน เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การสรุปพรรณนาความผลการศึกษาพบว่า 1) ปัญหาและอุปสรรคของการนำนโยบายส่งเสริมการซื้อขายสินค้าออนไลน์ผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ไปปฏิบัติ พบว่า (1) การขาดแคลนบุคลากร (2) ผู้ประกอบการบางส่วนยังไม่เห็นถึงความสำคัญ (3) โครงสร้างพื้นฐานที่จะนำมาใช้

¹ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี Doctor of Public Administration Program, Faculty of Political Science, Bangkok Thonburi University.

² คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี Faculty of Political Science, Bangkok Thonburi University

³ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี Faculty of Political Science, Bangkok Thonburi University

⁴ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี Faculty of Political Science, Bangkok Thonburi University

(4) องค์กรที่นำนโยบายไปปฏิบัติ มีภารกิจและอำนาจหน้าที่ซ้ำซ้อนกัน (5) การขาดความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ประชาชน (6) การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 (7) วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ ไม่เพียงพอ และ (8) ประชาชน ขาดความเชื่อมั่นมั่นใจ ในระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ 2) ความสำเร็จในการนำนโยบายส่งเสริมการซื้อสินค้าออนไลน์ผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ไปปฏิบัติ ประกอบด้วย (1) ด้านนโยบาย (2) ด้านทรัพยากร (3) ด้านความร่วมมือผู้ปฏิบัติงาน (4) ด้านการสื่อสารและกิจกรรมส่งเสริม (5) ด้านองค์กรและคุณลักษณะขององค์กร (6) ด้านผู้กำหนดนโยบาย/ผู้บริหาร และ (7) ด้านสภาพแวดล้อมของนโยบาย และ 3) ข้อเสนอแนะการนำนโยบายส่งเสริมการซื้อสินค้าออนไลน์ผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ไปปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่า (1) ต้องมีทรัพยากรที่เพียงพอ (2) ควรมีการพัฒนาความรู้และทักษะในด้านวิชาการ และด้านกฎหมายให้กับผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ (3) ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญและสนับสนุนในการนำนโยบายไปปฏิบัติ (4) ปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในด้านต่าง ๆ (5) ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม (6) เตรียมความพร้อมของกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย และข้อตกลงต่าง ๆ และ (7) ควรมีการประเมินผลการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ (Keywords): การนำนโยบายไปปฏิบัติ; การส่งเสริม; การซื้อสินค้าออนไลน์; ระบบ พาณิश्यอิเล็กทรอนิกส์

Abstract

The research objectives were: (1) to study the success in implementing the policy to promote online purchases through E-commerce system; (2) to study the problems and obstacles of Implementing the policy to promote online purchases through E-commerce and (3) to study recommendations for improving the implementation of the policy to promote online purchases through E-commerce systems. The research was qualitative. This study from key informants by purposive selection from the government personnel who play an important role in driving policy, entrepreneurs and users of electronic commerce systems, totaling 20 people by in-depth interview. Data collection tools included the structured interview forms. The data analysis was performed using descriptive summaries. The results found that 1) problems and obstacles in implementing policies to promote

online purchases through E-commerce systems to implement. The results of the research showed that (1) the shortage of personnel (2) some entrepreneurs still do not see the importance (3) the infrastructure to be used (4) the organization that implemented the policy (5) lack of cooperation between agencies and people, (6) the spread of COVID-19, (7) insufficient materials, equipment and tools, and (8) people's lack of confidence and confidence in the commercial system. 2) the success in implementing the policy to promote online shopping via E-commerce consisted of (1) the policy aspect (2) the resource aspect (3) the worker cooperation aspect (4) communication and promotional activities (5) organization and organizational characteristics (6) policy makers/executives and (7) policy environment; and 3) suggestions for improving the implementation of the policy to promote online purchases through E-commerce systems. The results of the research found that (1) there must be sufficient resources; knowledge and skills in academics and legal aspects for policy leaders to implement (3) executives must focus on and support the implementation of the policy (4) improve and develop the country's infrastructure in various fields (5) prioritize participation. (6) prepare for the preparation of rules, regulations, regulations, laws and agreements; and (7) there should be an ongoing evaluation of the implementation of the policy.

Keywords: Policy Implementation; Online Shopping Promotion; E-Commerce System

บทนำ (Introduction)

สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโรคโควิด-19 หรือโคโรนาไวรัสช่วงปลาย พ.ศ. 2562 ถึงปัจจุบัน (ปี 2564) ซึ่งเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรงจนแพร่กระจายไปในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ผู้คนเจ็บป่วยและล้มตายจำนวนมาก จนกลายเป็นความสูญเสียอย่างใหญ่หลวงอีกครั้งหนึ่งของมนุษยชาติ มนุษย์จำเป็นต้องป้องกันตนเองเพื่อให้มีชีวิตรอดด้วยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดำรงชีวิตที่ผิดไปจากวิถีเดิม ๆ โดยสร้างเสริมปรับหาวิถีการดำรงชีวิตแบบใหม่เพื่อให้ปลอดภัยจากการติดเชื้อควบคู่ไปกับความพยายามรักษาและฟื้นฟูศักยภาพทางเศรษฐกิจและ

ธุรกิจ นำไปสู่การสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ เทคโนโลยีใหม่ ๆ มีการปรับแนวคิดวิธีทัศน์ วิธีการจัดการ ตลอดจนพฤติกรรมที่เคยทำมาเป็นกิจวัตร เกิดการบ้ายเบนออกจากความคุ้นเคยอันเป็นปกติมาแต่เดิมในหลายมิติ ทั้งในด้านอาหาร การแต่งกาย การรักษาสุขอนามัย การศึกษาเล่าเรียน การสื่อสาร การทำธุรกิจ ฯลฯ ซึ่งสิ่งใหม่เหล่านี้ได้กลายเป็นความปกติใหม่ ๆ จนในที่สุด เมื่อเวลาผ่านไปจนทำให้เกิดความคุ้นชินก็จะกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตปกติของผู้คนในสังคม (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2563)

ในยุค New Normal จากการเผชิญวิกฤต Covid-19 มาตรการล็อกดาวน์รักษาระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) เป็นปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้ผู้คนทั่วโลกต้องพึ่งพาการซื้อขายออนไลน์มากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ บทบาทของแพลตฟอร์ม E-commerce จึงมีอิทธิพลมากขึ้นในช่วง Covid-19 จากข้อมูลของ Statista บอกว่า ปี 2563 ผู้คนมากกว่า 2,000 ล้านคนทั่วโลก ใช้ช่องทางซื้อสินค้าออนไลน์ หรือ ‘อีคอมเมิร์ซ’ เมื่อเทียบกับยอดขายปลีกจากช่องทางอื่นๆ ยอดขายสินค้าออนไลน์ทั่วโลกปีที่ผ่านมา มีสัดส่วน 18% ของอุตสาหกรรมค้าปลีก คาดว่าสัดส่วนจะเพิ่มขึ้นเป็น 21.8% ในปี 2567 (สำนักข่าวอีไฟแนนซ์ไทย, 2021) และจากรายงานของ eMarketer ระบุว่า ยอดค้าปลีกผ่านทาง E-commerce ในฝั่งเอเชียฯ ในปี 2020 มีสัดส่วนถึงร้อยละ 42.3 ของยอดขายปลีกทั่วโลก หรือราว 2,448.33 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เทียบกับฝั่งสหรัฐฯ ที่มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 22.9 หรือราว 749 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ณัฐกฤติ เหล่าทวีทรัพย์, 2563)

ในส่วนของประเทศไทย จากรายงานของศูนย์วิเคราะห์เศรษฐกิจ ธนาคารทหารไทย ระบุว่า มูลค่าที่แท้จริงของการใช้จ่ายในหมวดค้าส่งค้าปลีกผ่านช่องทาง e-commerce ในปี 2563 จะเติบโตที่ร้อยละ 19 คิดเป็นมูลค่าใช้จ่ายต่อเดือนที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อนโดยเฉลี่ยเดือนละ 14,900 ล้านบาท เมื่อเทียบกับกรณีเหตุการณ์ปกติที่ไม่มีโรคระบาดซึ่งคาดว่าจะขยายตัวที่ร้อยละ 9 หรือใช้จ่ายเพิ่มขึ้นจากปีก่อนเดือนละประมาณ 7,600 ล้านบาท ซึ่งประเมินเป็นมูลค่าใช้จ่ายรวมบนระบบออนไลน์ที่เพิ่มขึ้นทั้งปี 87,700 ล้านบาทจากช่วงเวลาปกติ คิดเป็นร้อยละ 1.5 ของการบริโภคภาคเอกชน หรือร้อยละ 0.8 ของ GDP ทั้งปี (ศูนย์วิเคราะห์เศรษฐกิจ ธนาคารทหารไทย, 2563) โดยผลสำรวจ EDTA ในเดือนมีนาคม 2563 พบว่า ประมาณเกือบ 35% ของผู้บริโภคชาวไทยที่ถูกสำรวจหันมาสั่งซื้ออาหารและเครื่องดื่มทางระบบออนไลน์กันมากขึ้น เนื่องจากความกังวลต่อ การแพร่ระบาดของโควิด-19 โดยเฉพาะกลุ่ม Gen Y (อายุ 19-38 ปี) และ Gen Z (อายุต่ำกว่า 19 ปี) นอกเหนือจากการสั่งอาหารผ่านทางออนไลน์แล้ว ข้อมูลจำนวนการสั่งซื้อสินออนไลน์ในเดือนมีนาคม 2563 ก็ขยายตัวเพิ่ม

มากถึง 80% โดยส่วนใหญ่เป็นสินค้าอุปโภคบริโภคในครัวเรือนที่อัตราการสั่งซื้อเพิ่มขึ้นมากในเดือนมีนาคมเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ย 4 เดือนในช่วงก่อนเกิดการแพร่ระบาดของโควิด (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, 2563) เมื่อเปรียบเทียบและคาดการณ์ระหว่างช่วง Covid-19 และ หลัง Covid-19 จะพบว่า ในภาพรวมแล้วจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะกิจกรรมการซื้อขายสินค้า ซึ่งถือว่าเป็นทิศทางที่สอดคล้องกับเทรนด์การใช้ชีวิตยุคใหม่ในช่วงเหตุการณ์การระบาดของเชื้อ COVID-19

ปัจจุบันรัฐบาลในหลายประเทศทั่วโลก อาทิ ประเทศสิงคโปร์ จีน อินโดนีเซีย แคนาดา และกลุ่มประเทศ OECD ล้วนมีมาตรการส่งเสริม e-Commerce ที่ครอบคลุมด้านต่าง ๆ อาทิ การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน การปรับปรุงมาตรการทางภาษี การลดต้นทุนค่าใช้จ่ายหรือให้การสนับสนุนทางการเงิน การเสริมสร้างทักษะและความรู้ ปรับปรุงนโยบายการค้า การรวบรวมข้อมูลทางการตลาด การปกป้องและคุ้มครองด้านทรัพย์สินทางปัญญา กฎหมายและนโยบายทางการค้า โลจิสติกส์ การสร้างความไว้วางใจ การคุ้มครองผู้บริโภค การคุ้มครองข้อมูล การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และการบูรณาการทำงานระหว่างหน่วยงาน ฯลฯ (สำนักการค้าบริการและการลงทุน, 2563) เมื่อหันกลับมามองประเทศไทย ประเทศไทยได้มีแนวทาง มาตรการที่ช่วยส่งเสริมการทำ e-Commerce และการทำธุรกรรมออนไลน์ เช่น การออกเครื่องหมายรับรองผู้ขายออนไลน์ การคุ้มครองผู้บริโภคทางออนไลน์ การออกแนวทางการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ และการบังคับใช้ พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 รวมถึงมีหน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบด้านการพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์โดยตรง ได้แก่ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.) (Electronic Transactions Development Agency หรือ ETDA) ซึ่งได้ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2554 และมีขอบเขตการดำเนินงานอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) และพระราชบัญญัติสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2562 (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, 2564)

ปัจจุบัน ETDA ได้ดำเนินงานตามแผนขับเคลื่อนการพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (พ.ศ. 2561-2565) ฉบับทบทวน ครั้งที่ 1 ซึ่งมีวิสัยทัศน์ว่า “เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจอนาคต ด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์” และมีพันธกิจของแผนคือ “ช่วยให้คนไทยทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (โกออนไลน์) เพื่อโอกาสและชีวิตที่ดีกว่า” โดยแผนขับเคลื่อนการพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว ประกอบด้วย เป้าประสงค์และกลยุทธ์ 5 ด้าน คือ (1) e-Commerce และ e-Transactions ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตคนไทย และขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากอย่างยั่งยืน (2) ดูแลบริการ สร้างความไว้วางใจ (Trust) ลดความเสี่ยง และช่วยให้อุ่นใจใน

การทำธุรกรรมออนไลน์ (3) เร่งผลักดัน e-Licensing (Speed Up e-Licensing) เพื่อยกระดับดัชนีความง่ายในการประกอบธุรกิจ (Ease of Doing Business) ของประเทศไทย (4) มีกลไกคุ้มครองผู้บริโภคออนไลน์ที่ร่วมกันทำงานสร้างความเชื่อมั่นในการทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ และ (5) เปลี่ยนผ่านบริการรัฐเป็นดิจิทัล สร้างความน่าเชื่อถือ และลดความเสี่ยงที่เป็นไปตามกฎหมายธุรกรรม (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, 2564)

อย่างไรก็ตาม จากรายงานของ ศูนย์ช่วยเหลือและจัดการปัญหาออนไลน์ 1212 OCC ได้สรุปสถิติรูปแบบการฉ้อโกงสำหรับปัญหาการซื้อขายทางออนไลน์ในรอบปี 2564 พบว่าแบ่งประเภทได้ 15 เรื่อง โดยช่องทางการซื้อขายที่ถูกร้องเรียนมากที่สุด คือ เฟซบุ๊ก มีสัดส่วนถึง 82.1% ตามมาด้วย เว็บไซต์ อินสตาแกรม แพลตฟอร์มอี-มาร์เก็ตเพลส ออนไลน์ ทวิตเตอร์ และยูทูบ ตามลำดับ ซึ่งความเสียหายที่พบบ่อยคือสินค้าไม่ตรงปก ไม่ได้รับสินค้า สินค้าชำรุด เป็นต้น สำหรับรูปแบบการฉ้อโกงในการซื้อขายสินค้าทางออนไลน์ ประกอบด้วย (1) การซื้อสินค้าแบบผ่อนชำระ มักเกิดเหตุกับสินคาราคาสูง เช่น ทองคำ โทรศัพท์มือถือ (2) การกดดันให้โอนเงิน มีฉ้อโกงแฝงตัวขายสินค้าบนแพลตฟอร์มอี-มาร์เก็ตเพลสซึ่งเป็นที่นิยม และกดดันให้ลูกค้าโอนเงินทันที โดยอ้างว่าสินค้าน้อยและมีลูกค้ารายอื่นกำลังสนใจ (3) ใช้สถานการณ์ Hot issue เป็นช่องการฉ้อโกง โดยเฉพาะการแพร่ระบาดของโควิด มีการหลอกขายแอลกอฮอล์ หน้ากากอนามัย เครื่องวัดค่าออกซิเจน ชุดตรวจ ATK เป็นต้น และล่าสุดขยายมาถึงสินค้ายอดนิยมยุค New normal ได้แก่ ต้นไม้ต่าง (4) การฉ้อโกงผ่าน Social Media สินค้าที่พบปัญหานี้ส่วนใหญ่เป็นสินค้าแบรนด์เนม และมีมูลค่าความเสียหายสูง (5) การแลกเปลี่ยนสิ่งของผ่าน App แลกเปลี่ยนสิ่งของ ส่วนใหญ่ไม่ได้รับตามที่ตกลงกันไว้ และถูกบล็อกช่องทางการติดต่อหลังจบการแลกเปลี่ยน (6) การซื้อสินค้าจากแพลตฟอร์มต่างประเทศ โดยสั่งซื้อสินค้านำเข้าผ่านแพลตฟอร์มด้านนี้โดยตรง แต่ได้รับสินค้าชำรุด (7) การซื้อสินค้าแบบ Pre-order โอนเงินแล้วไม่ได้รับสินค้า (8) การถูกฉ้อโกงจากวิธีเก็บเงินปลายทาง ได้รับสินค้าปลอม (9) การแอบอ้างเป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้า พบบ่อยคือสินค้าในกลุ่มเครื่องใช้ไฟฟ้า และโทรศัพท์มือถือ แต่เมื่อโอนเงินแล้วไม่ได้รับสินค้า (10) การใช้บัญชีที่สวมรอย หลอกหลวงให้โอนเงิน (11) พนักงานขนส่งสินค้า ติดต่อให้ชำระเงินค่าสินค้า อ้างว่ามีสินค้าที่ถูกจัดส่งมาจากต่างประเทศ ต้องชำระค่าธรรมเนียมก่อนรับสินค้า (12) การประมูลสินค้าผ่านเว็บไซต์เงื่อนไขคือผู้ประมูลจะต้องเติมเงินก่อนการประมูล แต่หลังจากเติมเงิน ทางแอดมินเพจ อ้างว่าไม่สามารถประมูลได้โดยอ้างเหตุผลต่างๆ และผู้เสียหายไม่ได้รับเงินที่โอนเติมเงินคืน (13) การแจกสินค้าฟรี แต่เรียกเก็บเงินค่าจัดส่ง โอนเงินแล้วไม่ได้รับสินค้า (14) การซื้อสินค้าประเภทผลไม้ตามฤดูกาล และไม่ได้รับสินค้าตามที่ตกลงกันไว้ และ

(15) การหลอกลวงจากการซื้อสินค้าประเภทเครื่องชุดเหรียญดิจิทัล ได้รับของไม่ตรงกับที่ตกลงกันได้ (เนวินธุ์ ช่อชัยทิพฐ์, 2565)

ดังนั้น การศึกษาเรื่อง การนำนโยบายส่งเสริมการซื้อสินค้าออนไลน์ผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ไปปฏิบัติ จึงเป็นแนวทางสำคัญที่จะช่วยให้รัฐบาล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถควบคุม ดูแล และกำหนดทิศทางแผนขับเคลื่อนการพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทยให้เหมาะสม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมต่อไป นอกจากนี้ยังเป็นสิ่งจำเป็นต่อผู้ประกอบการในการวางแผนการดำเนินงาน และดำเนินธุรกิจให้มีความเจริญเติบโต และและได้เปรียบทางการแข่งขัน ตลอดจนเป็นแนวทางให้กับบุคคลทั่วไปที่สนใจจะทำธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ได้ใช้เป็นข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจและวางแผนทางธุรกิจได้อย่างเหมาะสมในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการนำนโยบายส่งเสริมการซื้อสินค้าออนไลน์ผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ไปปฏิบัติ
2. เพื่อศึกษาความสำเร็จในการนำนโยบายส่งเสริมการซื้อสินค้าออนไลน์ผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ไปปฏิบัติ
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการนำนโยบายส่งเสริมการซื้อสินค้าออนไลน์ผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ไปปฏิบัติ

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการศึกษาจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรภาครัฐทุกระดับที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบาย ผู้ประกอบการ ตัวแทนผู้ทรงคุณวุฒิในหลากหลายอาชีพของสังคม และผู้ใช้บริการระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 20 คน ด้วยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selected) เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความน่าเชื่อถือสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ลำดับ ที่	รายละเอียด	จำนวน/คน
--------------	------------	----------

1	ผู้บริหารภาครัฐระดับสูง	3
2	ผู้บริหารระดับกลาง	3
3	ผู้บริหารระดับล่าง	3
4	ข้าราชการ	4
5	ผู้ประกอบการภาคเอกชน	4
6	ผู้ใช้บริการระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์	3
รวม		20

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง (Structured Interview) ที่ผู้ศึกษาวิจัยสร้างขึ้นโดยการวิเคราะห์รายละเอียดจากแนวคิด ทฤษฎี ข้อมูลเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาประยุกต์ใช้สำหรับการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ด้วยตนเองโดยการติดต่อนัดหมายขอสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ได้ทำการคัดเลือกแบบเจาะจงไว้แล้ว

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ด้วยการตรวจสอบข้อมูล (Tiraganan, 2014) ดังต่อไปนี้

1.การลดทอนข้อมูล (Data Reduction) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการถอดเทป และการจดบันทึก มาทำการสังเคราะห์และแยกประเภทข้อมูล (Typological Analysis) โดยการตั้งข้อความหรือประโยคที่สำคัญออกมาตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

2. การแสดงข้อมูล (Data Display) หลังจากลดทอนข้อมูลตามประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยได้แสดงข้อมูลโดยการพรรณนา โดยเรียงตามประเด็นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อง่ายต่อการนำข้อมูลมาสรุปในขั้นตอนต่อไป

3. การสร้างข้อสรุป (Conclusion) ผู้วิจัยดำเนินการสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความเชื่อมโยง ความแตกต่าง และความสอดคล้อง เพื่อให้ได้ประเด็นของการศึกษา

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการศึกษา เรื่อง การนำนโยบายส่งเสริมการซื้อขายสินค้าออนไลน์ผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ไปปฏิบัติ ผู้วิจัยสรุปผลการศึกษา ดังนี้

วัตถุประสงค์ 1 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการนำนโยบายส่งเสริมการซื้อขายสินค้าออนไลน์ผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ไปปฏิบัติ

ปัญหาและอุปสรรคของการนำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่า (1) การขาดแคลนบุคลากร โดยเฉพาะบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (2) ผู้ประกอบการบางส่วนยังไม่เห็นถึงความสำคัญของการนำระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการประกอบธุรกิจ และบางส่วนก็ยังขาดความรู้ เงินทุน และความพร้อมของบุคลากร (3) โครงสร้างพื้นฐานที่จะนำมาใช้เพื่อการพัฒนา ระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น ระบบเครือข่าย การรักษาความปลอดภัย ระบบการชำระเงิน และระบบขนส่ง เป็นต้น ยังไม่พร้อม ครบคลุม เพียงพอ และต่อเนื่อง (4) องค์กรที่นำนโยบายไปปฏิบัติ มีการกิจและอำนาจหน้าที่ซ้ำซ้อนกัน ทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างหน่วยงาน รวมถึงการเกิดการต่อต้านของบุคลากรในหน่วยงาน (5) การขาดความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน เนื่องจากปัญหาความขัดแย้ง ความแตกต่างของรูปแบบการบริหาร และความร่วมมือของของภาคเอกชนและภาคประชาชน (6) การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้การติดต่อประสานงานเป็นไปด้วยความล่าช้าและยากลำบาก เพราะต้องเว้นระยะห่างทางสังคมมากขึ้น (7) วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ ไม่เพียงพอ และเหมาะสมในการปฏิบัติ และ (8) ประชาชนขาดความเชื่อมั่น ความมั่นใจในการซื้อขายสินค้าออนไลน์ผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และมีพฤติกรรมที่เคยชินกับการซื้อสินค้าในร้าน ห้างสรรพสินค้า และศูนย์การค้า

วัตถุประสงค์ 2 เพื่อศึกษาความสำเร็จในการนำนโยบายส่งเสริมการซื้อขายสินค้าออนไลน์ผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ไปปฏิบัติ

1. ด้านนโยบาย ผลการวิจัยพบว่า นโยบายต้องมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบายที่ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีการประกาศเป็นลายลักษณ์อักษรให้ทราบอย่างทั่วถึง โดยการกำหนดนโยบายควรเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นต่อนโยบายนั้นเพื่อให้ได้มาซึ่งนโยบายที่ตอบสนองหรือส่งผลประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ประชาชน และประเทศชาติอย่างแท้จริง

2. ด้านทรัพยากร ผลการวิจัยพบว่า ด้านกำลังคนต้องมีความรู้ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน และมีจำนวนที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ด้านการเงิน ต้องมีการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมให้งานนั้น ๆ ด้านวัสดุ อุปกรณ์

เครื่องมือ หรือเทคโนโลยีต่าง ๆ ต้องมีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ และด้านการบริหารจัดการต้องมีการวางแผน การควบคุม และการติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน

3. ด้านความร่วมมือของผู้ปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า หน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องบูรณาการความร่วมมือกันเพื่อผลักดันนโยบายให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม เช่น การจัดการประชุมเพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ นำเสนอความคืบหน้าของการดำเนินนโยบายอย่างสม่ำเสมอ การนำทรัพยากรมาใช้ในการปฏิบัติงาน เป็นต้น ในขณะที่ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติก็ต้องให้ความร่วมมือในการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง ศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายที่นำมาปฏิบัติ มุ่งมั่นตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ ยึดถือหลักจริยธรรมและผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักในการทำงาน

4. ด้านการสื่อสารและกิจกรรมส่งเสริม ผลการวิจัยพบว่า ต้องมีการสื่อสารให้หน่วยงานและผู้นำนโยบายไปปฏิบัติรับรู้ถึงวัตถุประสงค์และแนวทางปฏิบัติตามนโยบายเพื่อให้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ในขณะเดียวกันก็ต้องให้ความรู้และสร้างความเข้าใจกับผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนทั่วไปเพื่อให้เกิดความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน เช่น การสื่อสารผ่านช่องทางออนไลน์ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นต้น ส่วนกิจกรรมการส่งเสริมนั้นต้องมีการกำหนดกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อปฏิบัติ และกฎหมายต่าง ๆ ที่เหมาะสม เพื่อใช้สนับสนุนและผลักดันการดำเนินนโยบาย อีกทั้งการจัดทำโครงการและกิจกรรมเพื่อสนองนโยบาย ตลอดจนการบูรณาการความร่วมมือกันกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

5. ด้านองค์กรและคุณลักษณะขององค์กร ผลการวิจัยพบว่า องค์กรที่นำนโยบายไปปฏิบัติต้องเป็นองค์กรที่มีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ มีความเชี่ยวชาญในเรื่องระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ มีงบประมาณที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน มีวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อให้งานดำเนินไปอย่างราบรื่น มีการกำหนดงานชัดเจน แบ่งงานกันทำตามความรู้ ความสามารถและความถนัดของแต่ละบุคคล มีการสื่อสารและการประสานงานอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

6. ด้านผู้กำหนดนโยบาย/ผู้บริหาร ผลการวิจัยพบว่า ต้องคอยทำหน้าที่กำกับดูแล ติดตาม และอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติตามนโยบาย ใช้ความสามารถในการกระตุ้นและจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาและตัดสินใจได้อย่างรวดเร็ว ใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสมในการบริหารจัดการ มีทัศนคติที่ดี มีความรับผิดชอบ มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ และที่สำคัญต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายเป็นอย่างดี

7. ด้านสภาพแวดล้อมของนโยบาย ผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม นวัตกรรม เทคโนโลยี และการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เป็นปัจจัยที่ช่วยกระตุ้นและเร่งให้เกิดการกำหนดเป็นนโยบายการส่งเสริมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของไทยให้ครอบคลุมทุกมิติอย่างเร่งด่วน ทั้งการพัฒนาเทคโนโลยี การกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ และระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

วัตถุประสงค์ 3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการนำนโยบายส่งเสริมการซื้อขายสินค้าออนไลน์ผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ไปปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะการนำนโยบายไปปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่า (1) การนำนโยบายไปปฏิบัติต้องกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบต้องมีทรัพยากรที่เพียงพอสำหรับดำเนินการตามนโยบาย (2) ควรมีการพัฒนาความรู้ และทักษะในด้านวิชาการ และด้านกฎหมายให้กับผู้นำนโยบายไปปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งการจ่ายค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับภาระงานที่ได้รับมอบหมาย (3) ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญและสนับสนุนในการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยอำนวยความสะดวก กำกับ และติดตามการนำนโยบายไปปฏิบัติ (4) ปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดการข้อมูล การสนับสนุนด้านวิจัยและพัฒนาด้านนวัตกรรมใหม่ การพัฒนาระบบการชำระเงินภายในประเทศ และการพัฒนาระบบการขนส่ง เป็นต้น (5) ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม ทั้งการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบาย การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และการมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงาน (6) เตรียมความพร้อมของกฎระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย และข้อตกลงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์อย่างจริงจัง และ (7) ควรมีการประเมินผลการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรค และป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการวิจัยเรื่อง การนำนโยบายส่งเสริมการซื้อขายสินค้าออนไลน์ผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ไปปฏิบัติ ผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ 1 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการนำนโยบายส่งเสริมการซื้อขายสินค้าออนไลน์ผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ไปปฏิบัติ

ปัญหาและอุปสรรคของการนำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่า (1) การขาดแคลนบุคลากร โดยเฉพาะบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (2)

ผู้ประกอบการบางส่วนยังไม่เห็นถึงความสำคัญของการนำระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการประกอบธุรกิจ และบางส่วนก็ยังขาดความรู้ เงินทุน และความพร้อมของบุคลากร (3) โครงสร้างพื้นฐานที่จะนำมาใช้เพื่อการพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น ระบบเครือข่าย การรักษาความปลอดภัย ระบบการชำระเงิน และระบบขนส่ง ยังไม่มีความพร้อม ครบคลุม เพียงพอ และต่อเนื่อง (4) องค์กรที่นำนโยบายไปปฏิบัติ มีการกิจและอำนาจหน้าที่ซ้ำซ้อนกัน ทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างหน่วยงาน รวมถึงการเกิดการต่อต้านของบุคลากรในหน่วยงาน (5) การขาดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเนื่องจากปัญหาความขัดแย้ง ความแตกต่างของรูปแบบการบริหาร และความร่วมมือของภาคเอกชนและภาคประชาชน (6) การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้การติดต่อประสานงานเป็นไปด้วยความล่าช้าและยากลำบาก เพราะต้องเว้นระยะห่างทางสังคมมากขึ้น (7) วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ ไม่เพียงพอ และเหมาะสมในการปฏิบัติ และ (8) ประชาชนขาดความเชื่อมั่น ขาดความมั่นใจในการซื้อสินค้าออนไลน์ผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และมีพฤติกรรมที่เคยชินกับการซื้อสินค้าในร้าน ห้างสรรพสินค้า และศูนย์การค้า สอดคล้องกับแนวคิดของ Pressman and Wildalsky (1973) ได้กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง ระดับการเกิดขึ้นของผลนโยบายที่คาดคะเนไว้ และการนำนโยบายไปปฏิบัติอาจได้รับการมองว่าเป็นกระบวนการของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมายที่กำหนดไว้กับการปฏิบัติทั้งหลายที่มุ่งไปสู่การกระทำให้บรรลุผล

วัตถุประสงค์ 2 เพื่อศึกษาความสำเร็จในการนำนโยบายส่งเสริมการซื้อสินค้าออนไลน์ผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ไปปฏิบัติ

1. ด้านนโยบาย ผลการวิจัยพบว่า นโยบายต้องมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบายที่ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีการประกาศเป็นลายลักษณ์อักษรให้ทราบอย่างทั่วถึง โดยการกำหนดนโยบาย ควรเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นต่อนโยบายนั้นเพื่อให้ได้มาซึ่งนโยบายที่ตอบสนองหรือส่งผลประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ประชาชน และประเทศชาติอย่างแท้จริง สอดคล้องกับแนวคิดของ Edwards III, George C. (1980) ได้กล่าวว่า การตัดสินใจนโยบายและคำสั่งในการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ถ่ายทอดไปสู่บุคลากรผู้ปฏิบัติยังมีความชัดเจน (Clarity) เทียบตรง (Accuracy) และมีความคงเส้นคงวา (Consistency) เพียงใด จะยิ่งทำให้โอกาสของการนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จสูง

2. ด้านทรัพยากร ผลการวิจัยพบว่า ด้านกำลังคนต้องมีความรู้ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน และมีจำนวนที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ด้านการเงิน ต้องมีการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมให้งานนั้น ๆ ด้านวัสดุ อุปกรณ์

เครื่องมือ หรือเทคโนโลยีต่าง ๆ ต้องมีความทันสมัย และมีประสิทธิภาพ และด้านการบริหารจัดการต้องมีการวางแผน การควบคุม และการติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ Van Meter, Donald S. and Van Horn, Carl E. (1975) ได้กล่าวว่า ทรัพยากรนโยบาย (Policy Resources) คือ สิ่งอำนวยความสะดวกต่อการบริหารนโยบาย ทรัพยากรนโยบายอาจรวมถึงเงินและสิ่งเสริมทั้งปวงที่กำหนดไว้ในแผนงาน ทรัพยากรเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมหรือช่วยให้ความสะดวกต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

3. ด้านความร่วมมือผู้ปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า หน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องบูรณาการความร่วมมือกัน เพื่อผลักดันนโยบายให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม เช่น การจัดการประชุมเพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ นำเสนอความคืบหน้าของการดำเนินนโยบายอย่างสม่ำเสมอ การนำทรัพยากรมาใช้ในการปฏิบัติงาน เป็นต้น ในขณะที่ ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติก็ต้องให้ความร่วมมือในการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง ศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายที่นำมาปฏิบัติ มุ่งมั่นตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ ยึดถือหลักจริยธรรมและผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักในการทำงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ Cheema, Shabbir G. and Ronlinelli, Dennis A. (1983) ได้กล่าวว่า การนำนโยบายและแผนงานไปปฏิบัติเกี่ยวข้องกับปฏิสัมพันธ์และการประสานงานระหว่างองค์การโดยตรง ดังนั้น การนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จจึงขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สมบูรณ์ของกิจกรรมของหน่วยงานระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาคจนถึงระดับชาติ และขึ้นอยู่กับบทบาทขององค์กรเอกชน และกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ด้วย

4. ด้านการสื่อสารและกิจกรรมส่งเสริม ผลการวิจัยพบว่า ต้องมีการสื่อสารให้หน่วยงานและผู้นำนโยบายไปปฏิบัติรับรู้ถึงวัตถุประสงค์และแนวทางปฏิบัติตามนโยบายเพื่อให้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ในขณะเดียวกันก็ต้องให้ความรู้และสร้างความเข้าใจกับผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนทั่วไปเพื่อให้เกิดความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน เช่น การสื่อสารผ่านช่องทางออนไลน์ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นต้น ส่วนกิจกรรมการส่งเสริมนั้นต้องมีการกำหนดกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อปฏิบัติ และกฎหมายต่าง ๆ ที่เหมาะสม เพื่อใช้สนับสนุนและผลักดันการดำเนินนโยบาย อีกทั้งการจัดทำโครงการและกิจกรรมเพื่อสนองนโยบาย ตลอดจนการบูรณาการความร่วมมือกันกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สอดคล้องกับแนวคิดของ Pressman and Wildavsky (1973) ได้กล่าวว่า การวัดความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ นั้น พิจารณาองค์ประกอบ 4 ประการ (1) การได้รับประโยชน์ของกลุ่มเป้าหมายเมื่อเทียบกับที่กำหนดไว้ (2) ระยะเวลาที่ใช้ดำเนินการ เป็นไปตามที่กำหนดไว้หรือไม่ (3) เงินหรือทรัพยากรที่ใช้เมื่อเทียบกับระยะเวลาที่กำหนดไว้ และ (4) จำนวนกิจกรรมที่ดำเนินการเมื่อเทียบกับเป้าหมาย

นโยบาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โอภาส มีไชว (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพ การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ เพื่อการชำระหนี้เงินกู้ยืมของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อ การศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ เพื่อการ ชำระหนี้เงินกู้ยืมของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้รับอิทธิพลรวมเชิงบวกจาก ทศนคติที่มีต่อนโยบายในการชำระหนี้เงินกู้ยืม ระบบการสื่อสารที่มีคุณภาพ ความ ไว้วางใจในการชำระหนี้เงินกู้ยืม ความพึงพอใจต่อนโยบายการชำระหนี้ การสร้าง ภาพลักษณ์ที่ดีสำหรับกองทุนกู้ยืม และการพัฒนาบุคลากรในการปฏิบัติงาน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ มีค่าอำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 70

5. ด้านองค์กรและคุณลักษณะขององค์กร ผลการวิจัยพบว่า องค์กรที่นำ นโยบายไปปฏิบัติต้องเป็นองค์กรที่มีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ มีความ เชี่ยวชาญในเรื่องระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ มีงบประมาณที่เพียงพอต่อการ ปฏิบัติงาน มีวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อให้งานดำเนินไปอย่างราบรื่น มี การกำหนดงานชัดเจน แบ่งงานกันทำตามความรู้ ความสามารถและความถนัดของแต่ละ บุคคล มีการสื่อสารและการประสานงานอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถประสาน ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับแนวคิดของ Glynn III (1977) ได้กล่าวว่า การวัดความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ การวัดระดับ ความสามารถของผู้ปฏิบัติ (Level of Performance) หรือการวัดประสิทธิผลและขาด ประสิทธิภาพ (Effective-ineffective) ของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

6. ด้านผู้กำหนดนโยบาย/ผู้บริหาร ผลการวิจัยพบว่า ต้องคอยทำหน้าที่กำกับ ดูแล ติดตาม และอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติตามนโยบาย ใช้ความสามารถใน การกระตุ้นและจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ มี ความสามารถในการแก้ไขปัญหาและตัดสินใจได้อย่างรวดเร็ว ใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสม ในการบริหารจัดการ มีทัศนคติที่ดี มีความรับผิดชอบ มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถสื่อสาร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และที่สำคัญต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายเป็น อย่างดี สอดคล้องกับแนวคิดของ Edwards III, George C. (1980) ได้กล่าวว่า จุดยืน หรือทัศนคติของผู้ปฏิบัติในหลายกรณีจึงเป็นอุปสรรคต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ และ ส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ความสำเร็จในการ นำนโยบายไปปฏิบัติ

7. ด้านสภาพแวดล้อมของนโยบาย ผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมด้าน เศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี และการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เป็นปัจจัยที่ช่วยกระตุ้นและเร่งให้เกิดการกำหนดเป็นนโยบายการส่งเสริมพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์ของไทยให้ครอบคลุมทุกมิติอย่างเร่งด่วน ทั้งการพัฒนาเทคโนโลยี การ กำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาระบบโลจิสติกส์

และระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Cheema, Shabbir G. and Ronlinelli, Dennis A. (1983) ได้กล่าวว่า ปัจจัยทางสภาพแวดล้อมและโครงสร้างทางสังคมมีอิทธิพลต่อปัจจัยความสัมพันธ์ระหว่างองค์กร ทรัพยากรองค์การสำหรับการนำแผนงานไปปฏิบัติ คุณลักษณะและสมรรถนะของหน่วยปฏิบัติ และผลกระทบของแผนงาน

วัตถุประสงค์ 3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการนำนโยบายส่งเสริมการซื้อขายสินค้าออนไลน์ผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ไปปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะการนำนโยบายไปปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่า (1) การนำนโยบายไปปฏิบัติต้องกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบต้องมีทรัพยากรที่เพียงพอสำหรับดำเนินการตามนโยบาย (2) ควรมีการพัฒนาความรู้และทักษะในด้านวิชาการ และด้านกฎหมายให้กับผู้นำนโยบายไปปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งการจ่ายค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับภาระงานที่ได้รับมอบหมาย (3) ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญและสนับสนุนในการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยอำนวยความสะดวก กำกับ และติดตามการนำนโยบายไปปฏิบัติ (4) ปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดการข้อมูล การสนับสนุนด้านวิจัยและพัฒนาด้านนวัตกรรมใหม่ การพัฒนาพัฒนาระบบการชำระเงินภายในประเทศ และการพัฒนาระบบการขนส่ง เป็นต้น (5) ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม ทั้งการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบาย การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และการมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงาน (6) เตรียมความพร้อมของกฎระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย และข้อตกลงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์อย่างจริงจัง และ (7) ควรมีการประเมินผลการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคและป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที สอดคล้องกับโครงการ National e-Payment ซึ่งเป็นระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่รัฐบาลกำลังพยายามผลักดัน เพื่อให้มีระบบรองรับการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้มาตรฐาน สอดคล้องกับการใช้งานเทคโนโลยีโดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์มือถือที่ขยายวงกว้างขึ้น และมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจโดยรวม รัฐบาลโดยกระทรวงการคลังจึงได้ริเริ่มผลักดันแนวคิด National e-Payment ขึ้นตั้งแต่ในช่วงปี 2558 ที่ผ่านมา (กรมสรรพากร, 2559) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิทวัส เอื้อสังคมเศรษฐ์ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง อุปสรรคต่อการนำพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า กิจกรรมที่ไม่ใช้อีคอมเมิร์ซ มีค่าเฉลี่ยอุปสรรค ด้านองค์การ กฎหมายและข้อบังคับสูงกว่ากิจกรรมที่ใช้อีคอมเมิร์ซอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ขณะที่กิจกรรมที่ทำธุรกิจส่งออกกับไม่ได้ทำธุรกิจส่งออกมีค่าเฉลี่ยอุปสรรคด้านองค์การ

ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ กิจกรรมที่อยู่ต่างจังหวัดมีค่าเฉลี่ยอุปสรรคที่แตกต่างกับกิจกรรมที่อยู่กรุงเทพและปริมณฑลในด้านเทคนิคองค์กร และกฎหมายและข้อบังคับ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 สำหรับแนวทางในการลดอุปสรรคต่อการใช้อีคอมเมิร์ซในกิจการของไทย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดหาคู่มือความรู้และความสามารถในการส่งเสริมให้ความรู้พื้นฐานด้านอีคอมเมิร์ซ ให้คำปรึกษาด้านความปลอดภัยในการใช้อินเทอร์เน็ตและการชำระเงินของอีคอมเมิร์ซ รวมถึงจัดทำมาตรฐานและส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและข้อบังคับทางธุรกิจอีคอมเมิร์ซสำหรับวิสาหกิจขนาดกลาง

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

จากการวิจัยเรื่อง การนำนโยบายส่งเสริมการซื้อขายสินค้าออนไลน์ผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ไปปฏิบัติ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ภาครัฐควรมีมาตรการเสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการทั้งรายเก่าและรายใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ซึ่งมีความเปราะบางสูง ให้ใช้ ระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) เป็นเครื่องมือเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขันทั้งในและต่างประเทศ

1.2 ภาครัฐควรออกกฎระเบียบหรือกฎหมายบังคับเกี่ยวกับการโฆษณา
เ ก ิ น จ ริ ง
การหลอกลวงสินค้า การไม่ได้รับสินค้า การได้รับสินค้าไม่ตรงกับที่สั่งซื้อ สินค้าไม่มีคุณภาพ และข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม และบังคับใช้อย่างจริงจัง

1.3 ภาครัฐควรมีมาตรการเยียวยาความเสียหายผู้บริโภคในกรณีที่ถูกผู้ประกอบการนำข้อมูลการสนทนามาเปิดเผยในลักษณะการโพสต์ในเชิงประจานในพื้นที่ซื้อขายสินค้าออนไลน์ และมีบทลงโทษสำหรับผู้ประกอบการ และควรกำหนดโทษไว้สำหรับลงโทษผู้กระทำความผิดประเภทนี้

1.4 ภาครัฐควรจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือและจัดการปัญหาการซื้อขายสินค้าออนไลน์ผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) เพื่อทำหน้าที่เฉพาะในการรับร้องเรียนปัญหา ปรามปรามมิฉ้อฉลทางออนไลน์ และช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหาย

1.5 ภาครัฐควรเร่งสื่อสารประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ให้แก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนสามารถซื้อขายสินค้าออนไลน์ผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างปลอดภัยและเป็นธรรม

1.6 ภาครัฐต้องพยายามอุดช่องว่างของกฎหมายที่มีอยู่ เพื่อให้การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถสร้างความเชื่อมั่นและยอมรับให้แก่ประชาชนหรือผู้บริโภคในการซื้อสินค้าและบริการผ่านช่องทางออนไลน์

2. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

2.1 ควรจัดสรรทรัพยากรให้เพียงพอ ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านการเงิน ด้านวัสดุ และอุปกรณ์ต่างๆ ที่มีอยู่ให้มีความเพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรมตามนโยบายเพื่อเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานให้สำเร็จ

2.2 ควรจัดการฝึกอบรม สร้างความรู้และความเข้าใจ และเพื่อพัฒนาเพิ่มพูนทักษะเกี่ยวกับนโยบายที่จะปฏิบัติแก่ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อให้มีความเข้าใจในนโยบายอย่างชัดเจน

2.3 ควรกำหนดกฎหมายขึ้นมารองรับการนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อให้การนำไปปฏิบัติได้ดีขึ้น

2.4 ควรสร้างความเชื่อมั่น และสร้างความมั่นใจให้แก่ภาคธุรกิจ และประชาชน ต่อการทำธุรกรรมผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ โดยการประชาสัมพันธ์จัดการอบรมให้ความรู้

2.5 ควรบูรณาการการทำงานร่วมกันของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนให้ทำงานประสานความร่วมมือกันอย่างบูรณาการ

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายส่งเสริมการซื้อสินค้าออนไลน์ผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ไปปฏิบัติ

3.2 ศึกษาการนำนโยบายส่งเสริมการซื้อสินค้าออนไลน์ผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ไปปฏิบัติของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเป็นการเฉพาะ เช่น กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เป็นต้น เพื่อประเมินศักยภาพในการทำงานของหน่วยงานนั้น ๆ

3.3 ควรศึกษาในเชิงปริมาณร่วมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาที่กว้างขึ้นเพื่อนำผลมาเปรียบเทียบความสัมพันธ์และความแตกต่างของการศึกษาทั้ง 2 วิธีนี้

เอกสารอ้างอิง (References)

กรมสรรพากรกรมสรรพากร. (2559). National e-Payment ระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์. กรุงเทพฯ: กรมสรรพากร.

- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2563). **ชีวิตวิถีใหม่ (New Normal)**. สืบค้นเมื่อ 16 ส.ค. 64, จาก <https://www.tosh.or.th/covid-19/index.php/new-normal>.
- ณัฐกฤติ เหล่าพิฑิตย์. (2563). “อี-คอมเมิร์ซ” ดาวเด่น โตแรง สวนภาวะเศรษฐกิจขาลง. สืบค้น เมื่อ 16 ส.ค. 64, จาก <https://forbesthailand.com/commentaries/insights/อี-คอมเมิร์ซ-ดาวเด่น-โ.html>.
- เนวินธุ์ ช่อชัยพิพัทธ์. (2565). **15 ปัญหาอดีต ชื้อของออนไลน์ เจอผ่านช่องทางเฟซบุ๊กมากกว่า 80%**. สืบค้นเมื่อ 24 มกราคม 2563, จาก <https://www.pptvhd36.com/news/%E0%B9%84%E0%B8%AD%E0%B8%97%E0%B8%B5/164969>
- สำนักงานการค้าบริการและการลงทุน. (2563). **พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์(E-commerce)**. นนทบุรี: กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ.
- สำนักข่าวอีไฟแนนซ์ไทย. (2564). **เมื่อ E-commerce เติบโตใหญ่ โอกาสลงทุนอยู่ไหนบ้าง?**. สืบค้น เมื่อ 2 มิถุนายน. 64, จาก https://www.efinancethai.com/Advertorial/AdvertorialMain.aspx?release=y&name=ad_202105191759.
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. (2559). **ประเภทของอีคอมเมิร์ซ**. สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2563, จาก www.nso.go.th.
- Edwards, G. C. (1980). **Implementing Public Policy**. Washington, D.C.: Congressional Quarterly Press.
- Pressman, J. L., & Wildavsky, A. (1973). **Implementation**. Berkeley: University of California Press.
- Van Meter, D. S. & Van Horn, C. E. (1975). **The Policy Implementation Process: a Conceptual Framework**. Administration and Society. 6 (5): 445 - 486.

ปัจจัยอัตราส่วนทางการเงินที่ส่งผลต่อราคาหลักทรัพย์ของบริษัท ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET 100

Financial ratio factors that affect the stock price of
companies listed on the Stock Exchange of Thailand SET 100

พิธาน แสนภักดี¹, จุรีพร สุขสมกิจ², สุกัญญา วงษ์ลคร³, จินตนา โสมโสดา⁴,
สุภานันต์ จันทรตรี⁵, นฤพล อ่อนวิมล⁶, และสุมาลี นามโชติ⁷

Pitan Sanpakdee¹, Jureeporn Suksomkij², Sukanya Wonglacorn³, Jintana
Somsoda⁴, Suphanan Jantree⁵, Naruphon Onwimon⁶ and Sumalee
Namchot^{7*}

Received: September 7, 2024. Revised: October 27, 2024, Accepted: October 30,
2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยอัตราส่วนทางการเงินที่ส่งผลต่อราคาหลักทรัพย์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET 100 ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ โดยศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ จำนวน 89 บริษัท รวมทั้งสิ้น 445 ข้อมูล จากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 ระหว่างปี 2562 - 2566 รวม 5 ปี จากรายงานประจำปี งบการเงินแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และ SETSMART สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 2) สถิติเชิงอนุมาน ประกอบด้วย การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยอัตราส่วนทางการเงินด้านอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และด้านอัตราส่วนกำไรต่อหุ้น ส่งผลต่อราคาหลักทรัพย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิและด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นไม่ส่งผลต่อราคาหลักทรัพย์

^{1,2,3,4,5,6,7} สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

สุวรรณภูมิ, Accounting Department, Faculty of Business Administration and Information

Technology, Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi, *Corresponding Author Email:

Sumalee.N@rmutsb.ac.th

คำสำคัญ: อัตราส่วนทางการเงิน, ราคาหลักทรัพย์, ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Abstract

This research aims to study the factors in financial ratios affecting the stock prices of companies listed on the Stock Exchange of Thailand's SET 100. The quantitative research method was used to study secondary data from 89 companies, totaling 445 data from companies listed on the Stock Exchange of Thailand, SET100 group, between 2019 and 2023, a total of 5 years, from annual reports, financial statements, annual information forms (Form 56-1), and SETSMART. The statistics used in the research were 1) descriptive statistics, including minimum, maximum, mean, and standard deviation, and 2) inferential statistics, including Pearson's correlation coefficient analysis and multiple regression analysis. The research results found that the financial ratios of total debt to equity ratio, return on total assets ratio, and earnings per share ratio statistically significantly affected the stock prices at the 0.05 level. In contrast, the net profit and return on equity ratios did not affect the stock prices.

Keywords: Financial ratios, stock prices, Stock Exchange of Thailand

บทนำ

ปัจจุบันตลาดทุนหรือตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยเป็นอย่างมาก ไม่ใช่เป็นเพียงแหล่งระดมทุนให้แก่ภาครัฐและภาคเอกชน แต่ยังช่วยเสริมสร้างความสมดุลให้แก่ระบบเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ และยังเป็นกลไกในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดการจ้างงาน และการกระจายรายได้ (ประเสริฐ พิมศิริ และคณะ, 2562) ในปัจจุบันข้อมูลจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักลงทุน ที่จะต้องทำการวิเคราะห์เศรษฐกิจให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และพิจารณาควบคู่กับความสามารถในการดำเนินงานของกิจการที่เลือกลงทุนเพื่อใช้ประโยชน์ประกอบการตัดสินใจ ทำให้เกิดความเชื่อมั่นและหลีกเลี่ยงปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นจากการลงทุนที่ผิดพลาด และเพื่อให้ได้รับส่วนต่างของราคาหลักทรัพย์ตามที่คาดหวังไว้ (เบญจพร โมกษะเวส และมนัส หัสกุล, 2565)

การเลือกลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นทางเลือกหนึ่งที่จะทำให้ให้นักลงทุนสามารถได้รับผลตอบแทนในระดับที่สูงซึ่งจะต้องมีการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลทางการเงินของบริษัท โดยข้อมูลงบการเงินเป็นข้อมูลที่ต้องเปิดเผยต่อสาธารณะและสามารถเข้าถึงได้ง่าย สามารถนำไปวิเคราะห์และติดตามก่อนทำการตัดสินใจลงทุนเพื่อให้การลงทุนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด (อศวิณี เทพสวัสดิ์, 2562) นักลงทุนสามารถเลือกลงทุนใน SET 100 นั่นคือการนำหุ้น 100 อันดับแรกตามเงื่อนไขที่กำหนดโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหรือตลาดหุ้นไทย เพื่อนำมาคำนวณ เป็นดัชนีหุ้น SET 100 Index เป็นดัชนีราคาหุ้นที่ใช้แสดงระดับและความเคลื่อนไหวของราคาหุ้นสามัญ 100 ตัวที่มีมูลค่าตามราคาตลาดสูง มีการซื้อขาย และมีสัดส่วนผู้ถือหุ้นรายย่อยผ่านเกณฑ์ที่กำหนด เสมือนการกรองหุ้นพื้นฐานดี 100 หุ้นให้กับนักลงทุน โดยหุ้นกลุ่มนี้จะอยู่ในบริษัทขนาดใหญ่และขนาดกลางที่เติบโต (อศวเทพ อากาศวิภาต, 2566)

อัตราส่วนทางการเงิน เป็นเครื่องมือสำคัญในการวิเคราะห์งบการเงินเป็นตัวชี้วัดการเปลี่ยนแปลงในระดับราคาหลักทรัพย์ เนื่องจากสามารถสะท้อนสภาพคล่องในการดำเนินงานของกิจการ โครงสร้างทางการเงิน ความสามารถในการทำกำไร ความสามารถในการจ่ายคืนทุนของกิจการ และประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกิจการ เพื่อนำมาประมาณการกำไรต่อหุ้นและราคาหุ้นในอนาคต นอกจากนี้อัตราส่วนทางการเงินยังสามารถอธิบายถึงฐานะความมั่นคงทางการเงิน ผลการดำเนินงานของกิจการ โดยการนำตัวเลขจากงบการเงินที่เกี่ยวข้องกันมาหาอัตราส่วนต่าง ๆ เพื่อง่ายต่อการวิเคราะห์และสามารถเลือกใช้อัตราส่วนได้ตามวัตถุประสงค์และการใช้ประโยชน์ของผู้วิเคราะห์เพื่อช่วยให้เข้าใจผลการดำเนินงานของกิจการได้ดียิ่งขึ้น (เบญจพร โมกษะเวส และมนัส หัสกุล, 2565)

ดังนั้น การลงทุนในหลักทรัพย์ผู้ลงทุนจึงจำเป็นที่จะต้องรู้หลักเกณฑ์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ที่สามารถส่งผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET 100 ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยอัตราส่วนทางการเงินที่ส่งผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET 100 ผู้วิจัยคาดว่าผลการวิจัยที่ได้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักลงทุนที่จะสามารถตัดสินใจเลือกลงทุนซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักลงทุนได้รับผลตอบแทนที่ดีที่สุด ทั้งนี้ยังช่วยพยากรณ์ทิศทางของราคาตลาดสำหรับนักลงทุนในการเปลี่ยนแปลงราคาหลักทรัพย์ของแต่ละบริษัทที่อยู่ใน SET 100

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยอัตราส่วนทางการเงินที่ส่งผลต่อราคาหลักทรัพย์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET 100

การทบทวนวรรณกรรม กรอบแนวคิด ทฤษฎี และสมมติฐานการวิจัย

ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) คือ ความสัมพันธ์ที่เกิดจากบุคคลสองฝ่าย โดยที่บุคคล ฝ่ายหนึ่งคือ ตัวการ (Principal) ซึ่งเป็นผู้ยินยอมมอบทรัพยากรและสิทธิในการจัดการทรัพยากรที่ตนมีอยู่ให้กับบุคคลอีกฝ่ายหนึ่งที่เรียกว่า ตัวแทน (Agency) ซึ่งจะทำให้การบริหารจัดการเพื่อให้ตัวการได้รับผลตอบแทนที่สูงที่สุด และตัวแทนจะให้ความสำคัญกับผลตอบแทนจากการทำงำนนั้น (Jensen & Meckling, 1976) มีการอธิบายความสัมพันธ์ในลักษณะของตัวการ (Principal) กับตัวแทน (Agency) ไว้ว่าหากทั้งสองทำงานไม่สอดคล้องกันจะทำให้เกิดปัญหาตัวแทน (Agency Problem)

อัตราส่วนทางการเงิน คือ การนำตัวเลขที่อยู่ในงบการเงิน มาหาอัตราส่วนเพื่อใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกิจการอื่นหรือเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานในอดีต ช่วยให้ผู้ใช้วิเคราะห์ประเมินผลการดำเนินงาน แนวโน้ม และความเสี่ยงของกิจการได้ดียิ่งขึ้น โดยอัตราส่วนทางการเงินที่นิยมนำมาใช้ในการศึกษาหาผลกระทบที่ส่งผลต่อราคาหลักทรัพย์ 2 ด้านประกอบด้วย (ขวัญนภา เกลิกศิริ และคณะ, 2561)

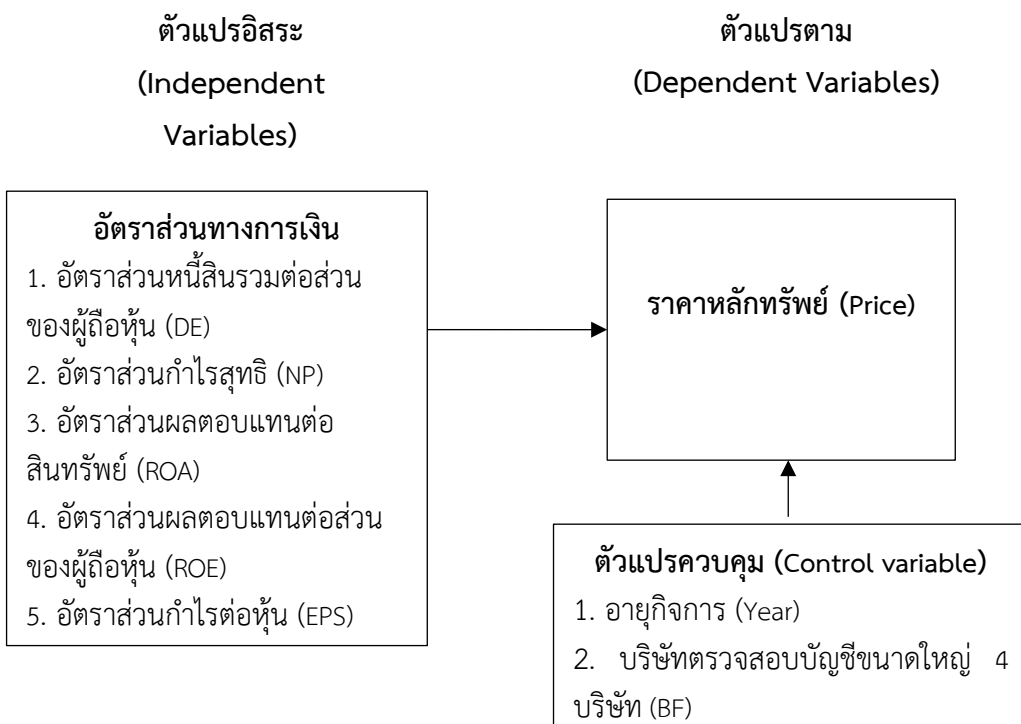
1. อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ (Leverage Ratios) ได้แก่ อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนนี้แสดงถึงการวิเคราะห์โครงสร้างเงินทุนของบริษัทว่าใช้เงินทุนภายนอกในสัดส่วนเท่าใดเมื่อเทียบกับเงินทุนภายในของบริษัท

2. อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratios) ได้แก่ 1) อัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราส่วนนี้แสดงถึงความสามารถในการทำกำไรของสินทรัพย์ทั้งหมดที่กิจการนั้นใช้ไปในการดำเนินงาน ยิ่งมีค่ามาก แสดงว่าบริษัทมีความสามารถในการกำไรมาก 2) อัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนนี้แสดงความสามารถในการทำกำไรจากส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นการวัดผลตอบแทนต่อส่วนทุนของบริษัท ยิ่งมีค่ามากแสดงว่าผู้ถือหุ้นมีโอกาสได้รับผลตอบแทนสูง 3) อัตราส่วนกำไรสุทธิ อัตราส่วนนี้เป็นการวัดอัตราส่วนเปรียบเทียบผลกำไรสุทธิกับยอดขาย ทำให้ทราบถึงความสามารถในการทำกำไรสุทธิของกิจการภายหลังจากการหักค่าใช้จ่ายทุกรายการแล้ว โดยอัตราส่วนนี้ยิ่งสูงยิ่งดี เพราะแสดงถึงความสามารถในการทำกำไร และควบคุมค่าใช้จ่ายต่างๆ ในธุรกิจได้ดี 4) อัตราส่วนกำไรต่อหุ้น อัตราส่วนนี้จะคำนวณจำนวนรายได้สุทธิที่เกิดขึ้นต่อหุ้นของหุ้นสามัญที่คง

ค้างอยู่ โดยพื้นฐานแล้ว ข้อมูลอัตราส่วนกำไรต่อหุ้นนี้จะบอกว่าบริษัทมีรายได้เท่าใดต่อหุ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยได้ ดังนี้



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยอัตราส่วนทางการเงินด้านอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นส่งผลต่อราคาหลักทรัพย์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET 100

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยอัตราส่วนทางการเงินด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิส่งผลต่อราคาหลักทรัพย์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET 100

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยอัตราส่วนทางการเงินด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ส่งผลต่อราคาหลักทรัพย์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET 100

สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยอัตราส่วนทางการเงินด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นส่งผลต่อราคาหลักทรัพย์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET 100

สมมติฐานที่ 5 ปัจจัยอัตราส่วนทางการเงินด้านอัตราส่วนกำไรต่อหุ้นส่งผลต่อราคาหลักทรัพย์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET 100

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ มีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET 100 รวมทั้งสิ้น 100 บริษัท จาก 8 กลุ่มอุตสาหกรรม คือ 1) กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร 2) กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค 3) กลุ่มธุรกิจการเงิน 4) กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม 5) กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง 6) กลุ่มทรัพยากร 7) กลุ่มบริการ และ 8) กลุ่มเทคโนโลยี ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีเจาะจงเฉพาะโดยมีเงื่อนไข คือ เป็นบริษัทที่มีข้อมูลงบการเงินรวมทั้งหมายเหตุประกอบงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชี 2562 – 2566 ไม่เป็นบริษัทในกลุ่มธุรกิจการเงิน และบริษัทที่เข้าข่ายอาจถูกเพิกถอนออกจากตลาดหลักทรัพย์ในช่วงปีที่ศึกษาเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 89 บริษัท จำนวน 445 ข้อมูล (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2567)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ประกอบด้วยรายงานประจำปี งบการเงิน แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ตั้งแต่ปี 2562 – 2566 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และฐานข้อมูล SETSMART

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บข้อมูล แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1) เก็บข้อมูลที่เป็นตัวเลขทางการเงินจากรายงานทางการเงินของแต่ละบริษัท 2) เก็บข้อมูลจากแบบแสดงข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปีของแต่ละบริษัท

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังต่อไปนี้ 1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ค่าต่ำสุด (Minimum), ค่าสูงสุด (Maximum), ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการอธิบายตัวแปร 2) สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ประกอบด้วย การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation) และ การวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อการทดสอบสมมติฐาน

ตัวแบบที่ใช้ในการศึกษา

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณเพื่อทดสอบสมมติฐาน ตามสมการแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาดังนี้

$$PRICE_{it} = \beta_0 + \beta_1 DE_{it} + \beta_2 NP_{it} + \beta_3 ROA_{it} + \beta_4 ROE_{it} + \beta_5 EPS_{it} + \beta_6 Year_{it} + \beta_7 BF_{it} + \epsilon$$

โดยที่

DE	= อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
NP	= อัตราส่วนกำไรสุทธิ
ROA	= อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์
ROE	= อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
EPS	= อัตราส่วนกำไรต่อหุ้น
Year	= อายุของกิจการ
BF	= บริษัทตรวจสอบบัญชีขนาดใหญ่ 4 บริษัท
ϵ	= ค่าความคลาดเคลื่อน

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเชิงพรรณนา ของตัวแปรอิสระ ตัวแปรควบคุม และตัวแปรตาม

	หน่วย	ค่าต่ำสุด (Min)	ค่าสูงสุด (Max)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Std. Deviation)
DE	เท่า	0.00	8.54	1.80	1.80
NP	เท่า	-373.03	44,694.97	151.02	2,269.82
ROA	เท่า	-29.46	64.17	8.11	9.09
ROE	เท่า	-57.04	102.78	12.39	15.12
EPS	เท่า	-15.93	39.31	2.70	5.03
YEAR	ปี	5.00	145.00	36.04	23.38
BF	Dummy	0.00	1.00	0.75	0.42
Price	บาท	0.33	392.00	43.64	56.86

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเชิงพรรณนา พบว่า อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (DE) มีค่าเฉลี่ยจำนวน 1.80 เท่า อัตราส่วนกำไรสุทธิ (NP) มีค่าเฉลี่ย 151.02 เท่า อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) มีค่าเฉลี่ย 8.11 เท่า อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีค่าเฉลี่ย 12.39 เท่า อัตราส่วนกำไรต่อหุ้น (EPS) มีค่าเฉลี่ย 2.70 เท่า อายุกิจการ (Year) มีค่าเฉลี่ย 36.04 ปี บริษัทตรวจสอบบัญชีขนาดใหญ่ 4 บริษัท (BF) มีค่าเฉลี่ย 0.75 และ ราคาหลักทรัพย์ (Price) มีค่าเฉลี่ย 43.64 บาท

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

	DE	NP	ROA	ROE	EPS	YEAR	BF	PRICE
DE	1							
NP	-.060	1						
ROA	-.288**	.162**	1					
ROE	-.099*	.090	.876**	1				
EPS	.202**	.017	.236**	.294**	1			
YEAR	.036	.010	-.018	-.051	.244**	1		
BF	-.453**	.034	.132**	.023	-.194**	.125**	1	
Price	.111*	.034	.091	.145**	.773**	.251**	-.073	1

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

ผลการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปรอิสระที่พิจารณาจากค่าสถิติ Pearson Correlation ตามตารางที่ 2 พบว่าตัวแปรอิสระทุกตัวมีค่าน้อยกว่า 0.65 (Burn & Grove, 2009) และจากการตรวจสอบควบคู่กับค่าสถิติ Tolerance และค่า VIF ในตารางที่ 3 พบว่าตัวแปรอิสระทุกตัวมีค่า Tolerance ไม่เข้าใกล้ศูนย์กล่าวคือมีค่ามากกว่า 0.10 และค่า VIF ของตัวแปรอิสระทุกตัวต่ำกว่า 10 ทำให้ไม่มีปัญหา Multi-collinearity จึงสามารถใช้ตัวแปรอิสระทุกตัวที่เก็บข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ตารางที่ 3 ปัจจัยอัตราส่วนทางการเงินที่ส่งผลต่อราคาหลักทรัพย์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET 100

ตัวแปร	Unstandardized		Standar	t-Test	P-Value (Sig.)	Collinearity	
	Coefficients		Coefficie nts			Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
ค่าคงที่	18.338	5.569		3.293	.001		
DE	-2.230	1.143	-.071	-1.950	.050*	.657	1.522
NP	.001	.001	.038	1.275	.203	.961	1.040
ROA	-1.213	.429	-.194	-2.831	.005**	.184	5.427
ROE	.247	.248	.066	.997	.319	.200	5.012
EPS	9.202	.378	.815	24.342	.000**	.772	1.295
YEAR	.111	.076	.046	1.454	.147	.885	1.130
BF	9.298	4.514	.070	2.060	.040**	.751	1.332
R =0.788, R square = 0.622, Std. Error = 35.26							

**ระดับนัยสำคัญ 0.01 * ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ โดยวิธีการคัดเลือกเข้า (Enter) พบว่า มีตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อราคาหลักทรัพย์ โดยสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของราคาหลักทรัพย์ ได้ร้อยละ 62.20 (R square = 0.622) หากพิจารณาปัจจัยอัตราส่วนทางการเงินที่ส่งผลต่อราคาหลักทรัพย์ สามารถอธิบายได้ดังนี้

1) อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (DE) ส่งผลทางลบต่อราคาหลักทรัพย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (B) พบว่า อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (DE) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย เท่ากับ -2.230 แสดงให้เห็นว่า อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (DE) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้ราคาหลักทรัพย์ลดลง 2.230 หน่วย โดยมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้าม

2) อัตรากำไรสุทธิ (NP) ไม่ส่งผลต่อผลราคาหลักทรัพย์

3) อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) ส่งผลทางลบต่อราคาหลักทรัพย์ เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (B) อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเท่ากับ -1.213 แสดงให้เห็นว่า อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้ราคาหลักทรัพย์ลดลง 1.213 หน่วย โดยมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้าม

4) อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ไม่ส่งผลต่อผลราคาหลักทรัพย์

5) อัตรากำไรต่อหุ้น (EPS) ส่งผลทางบวกต่อราคาหลักทรัพย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (B) พบว่า อัตรากำไรต่อหุ้น (EPS) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเท่ากับ 9.202 แสดงให้เห็นว่า อัตรากำไรต่อหุ้น (EPS) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้ราคาหลักทรัพย์เพิ่มขึ้น 9.202 หน่วย โดยมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน

6) อายุของกิจการ (YEAR) ไม่ส่งผลต่อผลราคาหลักทรัพย์

7) บริษัทตรวจสอบบัญชีขนาดใหญ่ 4 บริษัท (BF) ส่งผลทางบวกต่อราคาหลักทรัพย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (B) พบว่า บริษัทตรวจสอบบัญชีขนาดใหญ่ 4 บริษัท (BF) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเท่ากับ 9.298 แสดงให้เห็นว่า บริษัทตรวจสอบบัญชีขนาดใหญ่ 4 บริษัท (BF) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้ราคาหลักทรัพย์เพิ่มขึ้น 9.298 หน่วย โดยมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องปัจจัยอัตราส่วนทางการเงินที่ส่งผลต่อราคาหลักทรัพย์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET 100 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1) ปัจจัยอัตราส่วนทางการเงินด้านอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ส่งผลต่อราคาหลักทรัพย์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET 100 แสดงให้เห็นว่าอัตราส่วนนี้พิจารณาจากการลงทุนภายในจากส่วนของผู้ถือหุ้นมีมากเพียงพอที่จะชำระหนี้ที่กู้ยืมมาจากแหล่งภายนอก จึงทำให้ผู้ลงทุนส่วนใหญ่มีความสนใจและให้ความสำคัญต่ออัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ประภาวรินทร์ เทพแก้ว (2563) ที่ได้ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของอัตราส่วนทางการเงินต่อราคาตลาดหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกรณีศึกษากลุ่มอุตสาหกรรมบริโภค พบว่า อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นส่งผลต่อราคาหลักทรัพย์ของ

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรณีศึกษากลุ่มอุตสาหกรรมบริโภค

2) ปัจจัยอัตราส่วนทางการเงินด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิไม่ส่งผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET 100 แสดงให้เห็นว่าอัตราส่วนกำไรสุทธิไม่ได้เป็นปัจจัยที่จะทำให้ราคาหลักทรัพย์เปลี่ยนแปลงไป สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุพรรณิกา สันป่าแก้ว และนันทน์ ทอนศรีชัยเลิศ (2566) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อมูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น หมวดธุรกิจเกษตร ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า อัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงานไม่ส่งผลกระทบต่อมูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น หมวดธุรกิจเกษตร ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

3) ปัจจัยอัตราส่วนทางการเงินด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ส่งผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET 100 แสดงให้เห็นว่าบริษัทสามารถนำสินทรัพย์ไปใช้ให้เกิดผลประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้ถือหุ้นสามารถที่จะได้รับผลตอบแทนได้มากเพียงพอต่อความต้องการ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชูดาพร สอนภักดี และทาริกา แยมะมัง (2564) ที่ได้ศึกษาเรื่อง อัตราส่วนทางการเงินที่มีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ส่งผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

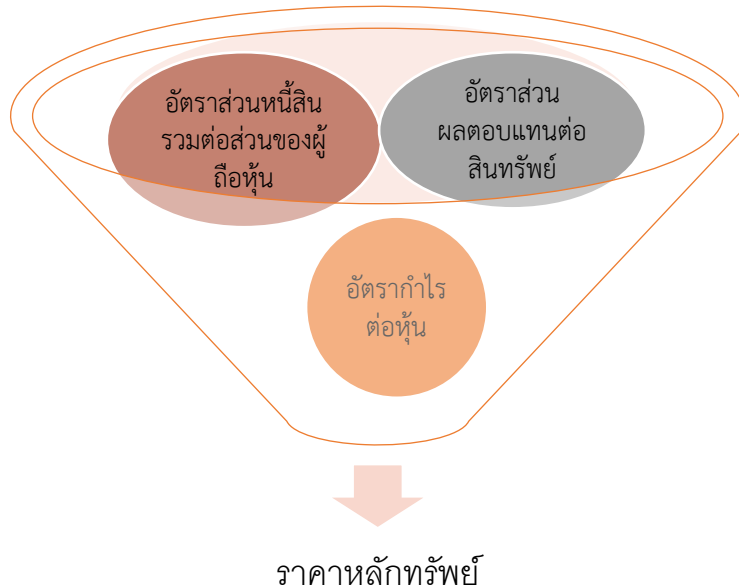
4) ปัจจัยอัตราส่วนทางการเงินด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นไม่ส่งผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET 100 แสดงให้เห็นว่า ผลตอบแทนที่เกิดจากการลงทุนจากผลตอบแทนในส่วนของผู้ถือหุ้นที่ได้รับไม่มีผลต่อราคาของหลักทรัพย์ ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ขวัญณา เดิกศิริ และคณะ (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของอัตราส่วนทางการเงินต่อราคาตลาดหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรณีศึกษากลุ่มอุตสาหกรรมบริการ พบว่า อัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นที่มีอิทธิพลต่อราคาหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกรณีศึกษากลุ่มอุตสาหกรรมบริการ เนื่องจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET 100 เป็นบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับ 100 ที่ดีที่สุด ดังนั้นจึงมีความน่าเชื่อถือ และผลตอบแทนในส่วนของผู้ถือหุ้นที่ได้รับไม่ว่ามากหรือน้อยจึงไม่มีผลต่อราคาหลักทรัพย์

5) ปัจจัยอัตราส่วนทางการเงินด้านอัตราส่วนกำไรต่อหุ้นส่งผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET 100

แสดงให้เห็นว่าเมื่อบริษัทมีกำไรสุทธิในรอบระยะบัญชีนั้น ๆ ในจำนวนที่สูง จะส่งผลให้บริษัทมีกำไรต่อหุ้นสูงตามไปด้วย สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เจนจิรา จันทร์ทอง และพรรณทิพย์ อย่างกลั่น (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงิน นโยบายการจ่ายเงินปันผลกับราคาหลักทรัพย์ของบริษัทกลุ่มอุตสาหกรรมบริการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า อัตราส่วนกำไรต่อหุ้นมีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์ของบริษัทกลุ่มอุตสาหกรรมบริการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

องค์ความรู้ใหม่

ราคาหลักทรัพย์จะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้นักลงทุนเลือกลงทุนในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET 100 โดยองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา พบว่า อัตราส่วนทางการเงิน ด้านอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมและอัตรากำไรต่อหุ้นส่งผลต่อราคาหลักทรัพย์



ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงปัจจัยอัตราส่วนทางการเงินด้านที่ส่งผลต่อราคาหลักทรัพย์ ประกอบด้วย 1) อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นควรใช้กลไกเครดิตเทอมการค้า ในการบริหารระยะเวลาชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ พิจารณาเครื่องมือทาง

การเงินรูปแบบใหม่ซึ่งลดภาระทางการเงินแก่บริษัทได้ เช่น การออกหุ้นกู้ (perpetual bond) เป็นต้น 2) อัตราส่วนผลตอบแทน ต่อสินทรัพย์รวม ควรพิจารณาการลดต้นทุนโดยการค้นหาแหล่งวัตถุดิบที่มีต้นทุนต่ำ แต่ยังคงคุณภาพ รวมทั้งควรลดสินค้าคงคลังที่ไม่จำเป็นและเพิ่มอัตรากาไรสุทธิของสินค้าคงคลัง เป็นต้น 3) อัตราส่วนกำไรต่อหุ้น ควรเพิ่มประสิทธิภาพการทำการกำไรให้สูงขึ้นโดยการเพิ่มยอดขายเฉลี่ยต่อปิล (average per ticket) การเพิ่มกำไรต่อหน่วย (average revenue per user: ARPU) การปรับปรุงการบริหารงาน-การดำเนินงานด้านต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อเพิ่มคุณภาพของอัตราส่วนให้ดีขึ้น ซึ่งบริษัทควรให้ความสำคัญ เพื่อดึงดูดความสนใจของนักลงทุน

2. นักลงทุนสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์เพื่อประกอบการตัดสินใจลงทุนในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET 100

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET 100 ซึ่งเป็นแหล่งระดมทุนของธุรกิจที่มีศักยภาพขนาดใหญ่ และมีแนวโน้มของมูลค่าหลักทรัพย์ที่สูง ครั้งต่อไปผู้สนใจอาจศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แยกเป็นรายอุตสาหกรรม เนื่องจากแต่ละอุตสาหกรรมมีลักษณะที่แตกต่างกัน จึงทำให้เกิดประโยชน์และข้อสังเกตใหม่ที่น่าสนใจมากยิ่งขึ้น รวมถึงศึกษาในกลุ่มอุตสาหกรรมการเงินที่งานวิจัยฉบับนี้ไม่ได้นำมาศึกษาและวิเคราะห์

2. การศึกษาครั้งต่อไปอาจจะขยายช่วงเวลาในการศึกษาให้มากขึ้น เช่น จาก 5 ปี เป็น 10 ปี เพื่อให้เห็นแนวโน้มของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ซึ่งจะทำให้ผลการศึกษาก่อเกิดความชัดเจนน่าเชื่อถือโดยจะสามารถเปรียบเทียบผลที่ได้มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ขวัญณา เสิกศิริ, สมใจ บุญหมื่นไวย และ ธนภณ วิมูลอาจ (2561). อิทธิพลของอัตราส่วนทางการเงินต่อราคาตลาดหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกรณีศึกษากลุ่มอุตสาหกรรมบริการ. **วารสารชุมชนวิจัย**. 12(2), 71-84.

เจนจิรา จันทรทอง และพรรณทิพย์ อย่างกลั่น (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงิน นโยบายการจ่ายเงินปันผลกับราคาหลักทรัพย์ของบริษัทกลุ่มอุตสาหกรรมบริการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.

วารสารรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. 5(3), 371-383.

ชูดาวพร สอนภักดี และทาริกา แย้มชะมัง (2564). อัตราส่วนทางการเงินที่มีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. **วารสารการจัดการและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี**. 8(1), 151-164.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2567). **บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์**. สืบค้นเมื่อ 12 พฤษภาคม 2567, จากเว็บไซต์: <https://www.set.or.th>.

เบญจพร โมกชะเวส และมนัส หัสกุล (2565). อัตราส่วนทางการเงินที่ส่งผลต่ออัตราเงินปันผลตอบแทนและอัตราการจ่ายเงินปันผลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100. **วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม**. 6(4), 85-94.

ประภาวรินทร์ เทพแก้ว (2563). **อิทธิพลของอัตราส่วนทางการเงินต่อราคาตลาดหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค**. (การค้นคว้าอิสระระดับบัณฑิต). กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

ประเสริฐ พิมศิริ, จิตติกาญจน์ ตีลกุล, นภารัตน์ ฬาลม, ภาณุมาส ปิยทัศน์กุล, ญาณิ เนียมธรรม, อัจฉรา ฤทธิพูล, วรรัตน์ พรหมสาขา ณ สกลนคร, กฤตพงศ์ วัชรานุกุล , พิชานันท์ ภาโสกะและกฤษฎีศติศ ธรเสนา (2562). ปัจจัยของการกำกับดูแลกิจการที่มีอิทธิพลต่อมูลค่ากิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET100). **วารสารศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ**. 6(2), 27-40.

สุพรรณิกา สันป่าแก้ว และนัฐนันท์ ทอนศรีชัยเลิศ (2566). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อมูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น หมวดธุรกิจเกษตร ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. **วารสารนวัตกรรมการจัดการศึกษาและการวิจัย**. 5(3), 584-594.

อัสวเทพ อากาศวิภาต (2566). อิทธิพลของอัตราส่วนทางการเงินที่ส่งผลต่ออัตราการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100. **วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์**. 17(2), 258-268.

อัครวิณี เทพสวัสดิ์. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเงินทุนหมุนเวียนกับผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กลุ่ม SET100. (การค้นคว้าอิสระปัญหามหาบัณฑิต). กรุงเทพมหานคร
มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

Burn, N., & Grove, S. K. (2009). **The practice of nursing research: Appraisal, synthesis, and generation of evidence.** 6, St.Louis, MO: Sauders Elsevier.

Jensen & Meckling. (1976). Theory of the Firm: Managerial Behavior, Agency Costs and Ownership Structure. **Journal of Financial Economics**, 3, 305-360.

ผลกระทบจากนโยบายการเมืองในมาตรการจำกัดการใช้สารเคมี
ในการกำจัดวัชพืชและศัตรูพืช ระหว่างปี พ.ศ. 2562-2564
The Impact of Politics Policy in Herbicides and Pesticides
Regulatory Management between 2019 to 2021

ธนัท การพานิช¹
Tanat Kanpanich

Received: March 24, 2024. Revised: July 22, 2024, Accepted: October 30, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานโยบายของรัฐและกรอบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการจำกัดการใช้สารเคมีในการกำจัดวัชพืชและศัตรูพืช ระหว่างปี พ.ศ. 2562-2564 การใช้อำนาจของรัฐและคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องในการต่อสู้ของฝ่ายสนับสนุนและฝ่ายคัดค้าน และผลกระทบการบังคับใช้มาตรการจำกัดการใช้สารเคมีในการกำจัดวัชพืชและศัตรูพืช โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ จากการวิจัยเชิงเอกสารและการสัมภาษณ์เจาะลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยนำเอาแนวคิดกลุ่มผลประโยชน์ แนวคิดการเลือกอย่างเป็นเหตุเป็นผล ทฤษฎีทางเลือกสาธารณะ และทฤษฎีชนชั้นนำ เป็นกรอบในการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า รัฐบาลได้มีนโยบายยกเลิกการใช้สารเคมีเกษตรอันตรายร้ายแรง 2 ชนิด ได้แก่ พาราควอต และคลอร์ไพริฟอส และจำกัดการใช้สารเคมีไกลโฟเซต ผ่านการเสนอความเห็นจากคณะกรรมการวัตถุอันตราย ซึ่งปัจจุบันสารเคมีกำจัดศัตรูพืชหรือวัตถุอันตรายทางการเกษตรถูกควบคุมโดยกฎหมายวัตถุอันตราย และมีการปรับปรุงกฎหมายและประกาศเพิ่มเติมเกี่ยวกับการควบคุมการใช้สารเคมีเกษตร โดยมาตรการจำกัดการใช้สารเคมีมีทั้งกลุ่มที่สนับสนุนและกลุ่มที่คัดค้าน ซึ่งทั้งสองกลุ่มได้นำข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพทั้งในประเทศและต่างประเทศมาสนับสนุนเหตุผลอย่างเข้มข้น เพื่อที่จะผลักดันผลลัพธ์ตามที่กลุ่มต้องการให้เกิดผลสำเร็จ รวมทั้งประโยชน์สูงสุดในความปลอดภัยของเกษตรกรผู้ใช้และผู้บริโภค ทั้งนี้ ผลกระทบจากการยกเลิกสารเคมีตามมติคณะกรรมการวัตถุอันตรายมิได้เป็นเพียงประเด็นสุขภาพและสิ่งแวดล้อมเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของบรรษัทข้ามชาติที่มีอิทธิพล

¹ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การเมือง) คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง Email: 6119860026@rumail.ru.ac.th

ต่อรัฐบาลของหลายประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐบาลสหรัฐอเมริกา จนเป็นเหตุผลสำคัญที่ไม่สามารถปฏิเสธได้ว่า เหตุใดคณะกรรมการวัตถุอันตรายจึงยกเลิกมติการแบนสารเคมีไกลโฟเซต แต่กลับมติเปลี่ยนเป็นการจำกัดการใช้สารเคมีไกลโฟเซตแทนนั่นเอง

คำสำคัญ : นโยบายการเมือง, มาตรการจำกัดสารเคมีเกษตร, การต่อสู้ของกลุ่มผลประโยชน์

Abstract

In this research article, the researcher has objectives to study the Government policy and legal framework related to Herbicides and Pesticides Regulatory Management between 2019 and 2021, Using the state power and the committees involved in the struggle of supporters and opponents and the enforcement impact of Herbicides and Pesticides Regulatory Management. This article has used the qualitative research process by collecting data from documented research and in-depth interviews from a key performance by adopting the concept of an interest group, the concept of rational choice, the theorizing of public choice, and the theorizing of elitism as a framework for this research.

The findings revealed that the purpose of establishing the government policy is to cancel the use of two highly dangerous agricultural chemicals, paraquat, and chlorpyrifos, and limit the use of glyphosate through the submission of opinions from the Hazardous Substance Committee. At present, pesticides or hazardous agricultural substances are controlled by the Hazardous Substances Act, and there have been improvements to laws and additional announcements regarding the control of agricultural chemical use. The measures to limit the use of chemicals have groups that support them and those that oppose them. Both groups brought environmental and health information domestically and abroad to support their reasons strongly. To drive the results that the group wants to achieve. Including maximizing the safety of farmers, users, and consumers. The impact of banning chemicals, according to the resolution of the Hazardous Substance Committee, is not

only a health and environmental issue. However, it also involves the interests of multinational corporations that influence the governments of many countries. Especially the United States government. It is an important reason that cannot be denied. Why did the Hazardous Substance Committee rescind its decision to ban the chemical glyphosate? However, the resolution changed to limiting the use of glyphosate instead.

Keywords: Political Policy, Herbicides and Pesticides Regulatory Management, Struggle of Interest Groups

บทนำ (Introduction)

ภาคการเกษตรของไทยเป็นตัวขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่สำคัญของประเทศมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นรากฐานของการสร้างความมั่นคงทางอาหารของประเทศและของโลก โดยประชากรส่วนใหญ่ของประเทศไทยอยู่ในภาคการผลิตทางการเกษตร โดยอัตราการเติบโตของภาคเกษตรที่ผ่านมามีภาวะชะลอตัวลงเรื่อย ๆ จากความเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ แต่ภาคเกษตรยังคงมีบทบาทสำคัญกับการพัฒนาประเทศในหลายมิติ เนื่องจากการส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์สามารถสร้างรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศเป็นมูลค่าสูงในแต่ละปี และเมื่อพิจารณาสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (ณ ราคาประจำปี) พบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 มีสัดส่วนเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 11.05 เพิ่มขึ้นจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 ซึ่งมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 8.98 (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2559) การพัฒนาภาคเกษตรในอนาคตต้องเผชิญกับบริบทการเปลี่ยนแปลงจากความเปราะบางหรือความผันผวนของเศรษฐกิจโลกที่จะส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตรของประเทศ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงกฎกติกาการค้าของโลก การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก อาทิ การใช้มาตรการทางด้านสุขอนามัยและสิ่งแวดล้อมที่เข้มงวดเกินความจำเป็น โดยสหภาพยุโรปเน้นเรื่องระเบียบว่าด้วยความปลอดภัยของอาหาร (Food Safety) ซึ่งแต่ละประเทศจะมีโปรแกรมตรวจติดตามสินค้าที่นำเข้าและมีปัญหาระดับประเทศ โดยการส่งออกสินค้าผักและผลไม้สดของไทยไปยังสหภาพยุโรปจะเกี่ยวข้องกับกฎระเบียบหลัก 3 ฉบับ (The National Archives, UK Government, 2021) ประกอบด้วย

(1) Regulation 178/2002 กำหนดเรื่องความปลอดภัยอาหารทั่วไป การแจ้งเตือนตาม ระบบเตือนภัยเร่งด่วนในอาหารและอาหารสัตว์ Rapid Alert System for

Food and Feed (RASFF) การตามสอบสินค้าเกษตรและอาหาร (The National Archives, UK Government, 2002)

(2) Regulation 852/2004 กำหนดเรื่องระเบียบสุขอนามัยอาหารและอาหารสัตว์ โดยกำหนดให้มีการจดทะเบียนผู้ประกอบการกิจการอาหาร การดำเนินการหลักปฏิบัติที่ดีสำหรับการผลิต เช่น ขั้นตอนในฟาร์ม การได้รับรอง GMP โดยต้องประยุกต์ใช้หลักการ HACCP (The National Archives, UK Government, 2004)

(3) Regulation 882/2004 กำหนดเรื่องการควบคุมรับรองสินค้าอาหาร ซึ่งมีข้อกำหนดที่สำคัญเกี่ยวกับบทบาทและภารกิจของ FVO ในการควบคุมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารของประเทศนำเข้าประเทศที่สาม (The National Archives, UK Government, 2004)

รวมทั้งข้อกำหนดเรื่องชนิดสารเคมีเกษตรที่อนุญาตให้ใช้ ปริมาณสารเคมีเกษตรตกค้างในสินค้าอาหาร รวมทั้งปัญหาภายในประเทศบางประการที่เป็นข้อจำกัดสำคัญต่อการพัฒนาการเกษตรของประเทศ แนวโน้มการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน รวมถึงการเปลี่ยนแปลงภายในประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม การเมือง และการพัฒนาในระดับภูมิภาคต่าง ๆ จำเป็นต้องมีการเตรียมการเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2559) ดังนั้น การพัฒนาการเกษตรจึงเป็นการพัฒนาที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะจะส่งผลให้ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศมีรายได้สูงขึ้นและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

ทั้งนี้ การใช้สารเคมีเกษตรในประเทศไทยมีลักษณะผันผวน โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2560 มีการใช้สารเคมีมากที่สุดในรอบ 10 ปี แสดงให้เห็นว่า สารเคมีกำจัดวัชพืช และศัตรูพืชนั้นเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิตทางการเกษตร เนื่องจากช่วยลดความเสี่ยงของความเสียหายจากศัตรูพืช ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะคุณภาพและความสวยงามของสินค้าเกษตร ซึ่งผู้บริโภคส่วนใหญ่ให้ความสำคัญอย่างยิ่ง และยังช่วยเพิ่มความปลอดภัยให้แก่อาหารที่ผู้บริโภครับประทานเข้าไปด้วย เพราะผลผลิตทางการเกษตรส่วนใหญ่ล้วนปราศจากเชื้อโรคและแมลง ซึ่งสารเคมีที่เกษตรกรนิยมนำมาใช้ในการฆ่าหญ้าจะเป็นกลุ่มสารเคมีพาราควอตและไกลโฟเซต สำหรับนำมาใช้กำจัดศัตรูพืชก็จะเป็นสารเคมีคลอร์ไพริฟอส โดยซื้อทางการค้าที่คุ้นหูกันในวงการเกษตร อาทิ กรัสม็อกโซน ลอร์สแบน ราวด์อัฟ เป็นต้น แต่การใช้สารเคมีทางการเกษตรก็มีโทษเช่นเดียวกัน โดยการใช้สารเคมีทางการเกษตรแต่ละครั้ง หากใช้ไม่ถูกวิธีหรือป้องกันไม่เพียงพอก็จะทำให้สารพิษเข้าสู่ร่างกายและเกิดการสะสมในระยะยาว จนเมื่อมีปริมาณมากพอก็จะแสดงอาการออกมา อีกทั้งยังทำให้เกิดสารพิษตกค้างในผลผลิตทางการเกษตร ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้บริโภคในวงกว้าง (Damalas,

C. A., & Eleftherohorinos, I. G., 2011) นอกจากนี้ เวลาฝนตกสารเคมีพวกนี้จะไหลไปตามดินสู่ลำน้ำลำธาร ไม่เพียงเท่านั้นยังมีในส่วนของรากพืชที่ต้องดูดซับน้ำ ถ้าหากแหล่งน้ำบริเวณนั้นมีสารเคมีปนเปื้อนนั่นหมายความว่ามีความจะมีสารพิษเข้าไปสะสมอยู่ที่พืชต่าง ๆ ยิ่งกระทบไปถึงสัตว์น้ำที่หากินตามหน้าดินอย่างกุ้งและปลาตัวเล็กจะได้รับสารพิษ และปลาใหญ่ชนิดอื่นกินปลาเล็กเป็นวงจรไปเรื่อย ๆ หากเรานำสัตว์เหล่านี้ไปทำอาหารที่ปกติจุดเดือดอยู่ที่ประมาณ 100 องศา แต่สารเคมีพาราควอตจุดเดือดอยู่ที่ 300 องศา ฉะนั้นจะต้ม ผัด แกง อย่างไร พาราควอตก็ยังตกค้างอยู่เช่นเดิมก่อนเข้าสู่ร่างกายของผู้บริโภค (เอกชัย จันทอง, 2561) สุดท้ายสารเคมีดังกล่าวยังไปตกค้างในดิน น้ำ พืช และร่างกายมนุษย์

หัวข้อการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชอันตรายร้ายแรงอย่างพาราควอตถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นประเด็นหาเสียงของหลายพรรคการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งพรรคภูมิใจไทยในการเลือกตั้งครั้งเมื่อ ปี 2562 ที่ผ่านมา ซึ่งนายอนุทิน ชาญวีรกูล หัวหน้าพรรคภูมิใจไทย ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และนางสาวมนัญญา ไทยเศรษฐ์ ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำกับกรมวิชาการเกษตร โดยพรรคภูมิใจไทยนั้นมีจุดยืนไม่เอาสารพิษทางการเกษตร เพราะไม่เป็นประโยชน์กับประชาชน ทั้งเรื่องสุขภาพและการดำรงชีวิต (ไทยโพสต์, 2563) โดยมาตรการจำกัดการใช้สารเคมีในการกำจัดวัชพืชและศัตรูพืชของภาครัฐเป็นนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่เน้นเรื่องความปลอดภัยของเกษตรกรและการอุปโภคบริโภคสินค้าทางการเกษตรทุกชนิด แต่มาตรการแบนสารเคมีเกษตรอันตรายดังกล่าวเป็นประเด็นที่ถกเถียงยืดเยื้อกันมายาวนานระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งที่เป็นฝ่ายสนับสนุนการแบน เช่น ผู้บริโภค คณะกรรมการวัตถุอันตราย มูลนิธิชีววิถี (BIOTHAI) เครือข่ายเตือนภัยสารเคมีกำจัดศัตรูพืช (Thai-PAN) และฝ่ายคัดค้านการแบน เช่น เกษตรกรที่ใช้สารเคมี ผู้ผลิตและนำเข้าสารเคมี กลุ่มธุรกิจการเกษตร เป็นต้น

ดังนั้น ภาครัฐต้องให้ความสนใจและมีความชัดเจนในมาตรการจำกัดการใช้สารเคมีในการกำจัดวัชพืชและศัตรูพืช เพราะปัญหาของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชนั้นไม่ใช่ปัญหาที่เกิดกับเกษตรกรเท่านั้น แต่เป็นปัญหาของผู้บริโภค ปัญหาภาระของระบบบริการสุขภาพ และปัญหาของสิ่งแวดล้อมด้วย รวมทั้งกรณีที่สหรัฐอเมริกาจะบังคับให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร (GSP) สินค้าไทย โดยต้องขังน้ำหนักระหว่างปัญหาผลกระทบต่อสุขภาพที่จะเกิดกับเกษตรกรเอง ผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อมกับผลประโยชน์และความเสียหายทางเศรษฐกิจทั้งระยะสั้นและระยะยาวประกอบกันในการดำเนินมาตรการจำกัดการใช้สารเคมีในการกำจัดวัชพืชและศัตรูพืช ทั้งในด้านความคุ้มค่าต่อเศรษฐกิจและสุขภาพ โดยที่เกษตรกรไม่ต้องแบกรับต้นทุนที่สูงขึ้นใน

ภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวเช่นนี้ โดยมีเพียงบริษัทข้ามชาติและบริษัทค้าสารพิษเท่านั้นที่เป็นผู้กอบโกยผลกำไร ภาครัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรมีสุขภาพที่แข็งแรง ประชาชนได้บริโภคอาหารที่ดีต่อสุขภาพ สิ่งแวดล้อมดี เกิดสมดุลต่อความหลากหลายทางชีวภาพ มีธรรมชาติที่เกื้อกูลกับทุกชีวิต และให้เกิดความยั่งยืนตลอดไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

- (1) เพื่อศึกษานโยบายของรัฐและกรอบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการจำกัดการใช้สารเคมีในการกำจัดวัชพืชและศัตรูพืช ระหว่างปี พ.ศ. 2562-2564 ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- (2) เพื่อศึกษามาตรการบังคับใช้การจำกัดการใช้สารเคมีในการกำจัดวัชพืชและศัตรูพืช ระหว่างปี พ.ศ. 2562-2564
- (3) เพื่อศึกษาการใช้อำนาจของรัฐและคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องในการต่อสู้ของฝ่ายสนับสนุนและฝ่ายคัดค้าน และผลการบังคับใช้มาตรการจำกัดการใช้สารเคมีในการกำจัดวัชพืชและศัตรูพืช

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้เน้นศึกษาผลกระทบจากนโยบายการเมืองในมาตรการจำกัดการใช้สารเคมีในการกำจัดวัชพืชและศัตรูพืชในการศึกษา และเพื่อให้การวิจัยนี้บรรลุวัตถุประสงค์ จึงได้กำหนดขอบเขตในการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้จึงเป็นการศึกษาถึงนโยบายของรัฐเกี่ยวกับมาตรการจำกัดการใช้สารเคมีในการกำจัดวัชพืชและศัตรูพืช รวมถึงรูปแบบทางการเมืองในการต่อสู้และขอบเขตการใช้อำนาจทางการเมืองเกี่ยวกับมาตรการจำกัดการใช้สารเคมีในการกำจัดวัชพืชและศัตรูพืช ผ่านแนวคิดและทฤษฎีกลุ่มผลประโยชน์ แนวคิดและทฤษฎีการเลือกอย่างเป็นเหตุเป็นผล แนวคิดและทฤษฎีทางเลือกสาธารณะ แนวคิดและทฤษฎีชนชั้นนำ จากเอกสารทางวิชาการและเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ รวมทั้งข้อมูลจากการค้นคว้าทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อนำมาใช้ในการกระบวนการสร้างพื้นฐานขององค์ความรู้อย่างบูรณาการในทางวิชาการ
2. ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย (1) ภาครัฐ ได้แก่ คณะกรรมาธิการการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร 2 คน และผู้บริหารระดับสูงของกรมวิชาการเกษตร 1 คน (2) นักการเมือง ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และรัฐมนตรีช่วยว่าการเกษตรและสหกรณ์ 2 คน (3) ภาคเอกชน ได้แก่

ผู้บริหารระดับสูงบริษัท เจียไต่ จำกัด 2 คน และ (4) เกษตรกรจังหวัดกาญจนบุรี ทำนาในพื้นที่ 50 ไร่ และใช้สารเคมีมากกว่า 20 ปี 2 คน รวมทั้งคำสัมภาษณ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่เป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับมาตรการจำกัดการใช้สารเคมีในการกำจัดวัชพืชและศัตรูพืช ได้แก่ คณะกรรมการวัตถุอันตราย 5 คน นักวิชาการมหาวิทยาลัยนเรศวร 1 คน ศูนย์ปฏิบัติการโรคทางสมอง โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ 1 คน ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจเพื่อการปฏิรูป สถาบันเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต 1 คน มูลนิธิชีววิถี (BioThai) 1 คน เครือข่ายเตือนภัยสารเคมีกำจัดศัตรูพืช (Thai-PAN) 1 คน เครือข่ายอาสาสมัครแม่กลอง 1 คน ซึ่งสามารถให้คำตอบที่ครอบคลุมทั้งหมดอย่างครบถ้วน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ คำถามการวิจัย และกรอบแนวคิดในการวิจัย

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาดำเนินการศึกษาดังแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2562 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2566

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (1) การวิจัยเชิงเอกสาร ผ่านการทบทวนแนวความคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และ (2) การสัมภาษณ์เจาะลึก ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างหรือเป็นการสัมภาษณ์แบบปลายเปิด มีการนำคำสำคัญ (Keywords) มาใช้ประกอบในการขึ้นาคำให้สัมภาษณ์ มีการร่างข้อคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ที่มีลักษณะปลายเปิดพร้อมกับลักษณะของข้อคำถามที่มีความยืดหยุ่น

เก็บรวบรวมข้อมูล โดยศึกษาจากเอกสารและการสัมภาษณ์เจาะลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 7 กลุ่ม ได้แก่ ภาครัฐ นักการเมือง ภาคเอกชน เกษตรกร คณะกรรมการวัตถุอันตราย นักวิชาการ และองค์กรหรือเครือข่ายที่สนับสนุนและคัดค้าน รวมทั้งสิ้น 19 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสรุปประเด็นสำคัญตามที่กำหนดในการวิจัย แล้วนำมาเปรียบเทียบกับแนวความคิดที่ได้ศึกษาจากข้อมูลทฤษฎีที่รวบรวมจากเอกสาร และนำทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการวิเคราะห์หาข้อสนับสนุนเพื่อยืนยันข้อสรุป โดยนำเสนอในลักษณะของการพรรณนาข้อมูลตามที่ได้กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของการศึกษา

ผลการวิจัย (Research Results)

นโยบายของรัฐและกรอบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการจำกัดการใช้สารเคมีในการกำจัดวัชพืชและศัตรูพืชทั้งในประเทศและต่างประเทศ

เครือข่ายต่าง ๆ รวมทั้งนักวิชาการ ได้นำเสนอข้อมูลผลกระทบที่มีอันตรายของสารเคมีเกษตรทั้ง 3 ชนิด ได้แก่ พาราควอต คลอร์ไพริฟอส และไกลโฟเซต เพื่อ

ร่วมกันขับเคลื่อนการยกเลิกใช้สารเคมีทางการเกษตรที่มีอันตรายร้ายแรง ซึ่งเป็นสารเคมีความเสี่ยงสูงเป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งเกษตรกรและผู้บริโภค รัฐบาลจึงได้มีนโยบายยกเลิกการใช้สารเคมีเกษตรอันตรายร้ายแรง จากการเสนอความเห็นผ่านข้อมูลงานวิชาการ งานวิจัย และสถิติอันตรายจากสารเคมีทั้ง 3 ชนิด จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะข้อมูลจากคณะกรรมการวัตถุอันตรายที่มีอำนาจหน้าที่เสนอแนะนโยบายและแผนการบริหารจัดการวัตถุอันตรายเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว จึงมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ ปัจจุบันได้มีการปรับปรุงกฎหมายและประกาศใช้เพิ่มเติม อาทิ พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง บัญชีรายชื่อวัตถุอันตราย (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2563 และคำสั่งกรมวิชาการเกษตร ที่ 750/2563 เรื่อง การดำเนินการเกี่ยวกับวัตถุอันตรายชนิดที่ 4 ที่กรมวิชาการเกษตรเป็นผู้รับผิดชอบ และการนำเข้าวัตถุดิบจากพืชหรืออาหารจากต่างประเทศ จะต้องไม่ตรวจพบวัตถุอันตรายทางการเกษตร ชนิดที่ 4 ตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 ประกอบกับประกาศกระทรวงสาธารณสุข เลขที่ 387 พ.ศ. 2560 เรื่อง อาหารที่มีสารพิษตกค้าง ซึ่งกำหนดให้อาหารที่มีสารพิษตกค้าง เป็นอาหารที่กำหนดมาตรฐาน โดยห้ามมิให้มีการผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือการมีไว้ครอบครอง เพื่อเป็นมาตรการหรือกลไกที่มีประสิทธิภาพในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภคในด้านการรู้ข้อมูลที่เป็นจริงเกี่ยวกับการใช้และพิษของสารเคมีหรือด้านอื่นใดอันเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค ซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้

การศึกษามาตรการบังคับใช้การจำกัดการใช้สารเคมีในการกำจัดวัชพืชและศัตรูพืช ระหว่างปี พ.ศ. 2562-2564

หลายประเทศทั่วโลกได้ให้ความสำคัญกับกระบวนการผลิตอาหารจากวัตถุดิบที่มีคุณภาพ อันจะนำไปสู่ความปลอดภัยทางด้านอาหาร ประเทศไทยในฐานะประเทศผู้ผลิตและส่งออกผลผลิตทางการเกษตร จึงต้องมีระบบการบริหารจัดการด้านสารพิษตกค้างและรับรองด้านสารพิษตกค้างในผลิตผลการเกษตร เพื่อสร้างความเชื่อมั่นของสินค้าเกษตรไทยในตลาดโลก ตลอดจนผู้บริโภคภายในประเทศสามารถเลือกซื้อสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพและปลอดภัยจากการตกค้างของสารเคมี ซึ่งเป็นสิทธิที่ประชาชนจะได้รับความปลอดภัยจากผลิตผลทางการเกษตร ข้อมูลการตกค้างของสารพิษที่เป็นสารเคมีกำจัดวัชพืชและศัตรูพืชในผักและผลไม้หลายชนิดจากเครือข่ายเตือนภัยสารเคมีกำจัดศัตรูพืช หรือไทยแพน (Thai-PAN) ทำให้ประชาชนเกิดความตื่นตัวจากอันตรายของสารเคมีดังกล่าว อันนำไปสู่การรวมตัวของกลุ่มต่าง ๆ ในประเด็นอันตรายจากสารเคมีกำจัดวัชพืชและศัตรูพืช ซึ่งมีทั้งกลุ่มที่มีความเห็นที่ตรงกันและกลุ่มที่มี

ความเห็นต่าง ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญในประเด็นการยกเลิกจำหน่ายสารเคมีเกษตรอันตรายของบริษัท “...สังคมให้ความสำคัญกับการไม่ใช้สารเคมีมากขึ้น ซึ่งทางบริษัทเองคำนึงถึงด้านความรู้สึกของประชาชน จนเรารู้สึกว่า จะต้องเป็นผู้นำในการยกเลิกการขาย แม้ว่าการเลิกขายนั้นจะมีผลกระทบต่อธุรกิจถึง 65% ของการค้า...” (มนัส เจียรนวนนท์, สัมภาษณ์, 3 ตุลาคม 2566)

การต่อสู้เพื่อยกเลิกสารเคมีเกษตรทั้ง 3 ชนิด ได้แก่ พาราควอต คลอร์ไพริฟอส และไกลโฟเซต เริ่มก่อตัวขึ้นชัดเจนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 หลังเครือข่ายองค์กรผู้บริโภคยื่นหนังสือถึงกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อให้มีคำสั่งให้กรมวิชาการเกษตรยกเลิกและจำกัดการใช้สารพิษที่มีความเสี่ยงสูง พร้อมทั้งนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับอันตรายของสารเคมีเกษตรทั้ง 3 ชนิด ที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ ตกค้างในพืชผักและผลไม้ต่าง ๆ ปนเปื้อนในดิน แหล่งน้ำ แต่การเดินหน้าแบนสารเคมีกลับต้องหยุดชะงักลง เมื่อมติคณะกรรมการวัตถุอันตรายที่ไม่แบน 3 สารเคมีเกษตร เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2561 เนื่องจากเห็นว่าไม่มีงานวิจัยยืนยันว่าสารเคมีทั้ง 3 ชนิด ส่งผลกระทบอย่างชัดเจน จนกระทั่งเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2561 ที่ประชุมคณะกรรมการวัตถุอันตรายมีมติให้จำกัดการใช้ 3 สารกำจัดศัตรูพืช ได้แก่ พาราควอต คลอร์ไพริฟอส และไกลโฟเซต ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินมีมติและมีข้อเสนอ ในเดือนธันวาคม 2561 ให้ยกเลิกพาราควอตให้ได้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2563 ส่งผลให้คณะกรรมการวัตถุอันตรายได้มีมติเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2562 ให้ยังคงยืนยันมติเดิม ไม่ยกเลิก และให้เหตุผลว่าสามารถควบคุมและจำกัดการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชที่มีความเสี่ยงสูงได้ การพลิกมติดังกล่าวทำให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ทางสังคมอย่างมาก

จนกระทั่งที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้มีมติเป็นเอกฉันท์ เห็นชอบตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการควบคุมการใช้สารเคมีในภาคเกษตรกรรม ซึ่งก่อให้เกิดสารพิษตกค้างเป็นอันตรายแก่เกษตรกรและผู้บริโภค โดยคณะกรรมการฯ ได้เสนอรายงานต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร และมีแนวโน้มเห็นพ้องต้องกันในการร่วมสนับสนุนให้ยกเลิกการใช้สารเคมี ทำให้เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2562 คณะกรรมการวัตถุอันตรายได้พลิกมติวันที่ 22 ตุลาคม 2562 เปลี่ยนเป็นให้ออกประกาศกำหนดวัตถุอันตราย 2 ชนิด ได้แก่ พาราควอต และคลอร์ไพริฟอส เป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ 4 ออกไปอีก 6 เดือน โดยให้กำหนดระยะเวลาใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2563 สำหรับสารไกลโฟเซตให้ยังคงจำกัดการใช้ตามมติคณะกรรมการวัตถุอันตราย จากเดิมที่เคยมีมติให้แบนทั้ง 3 สารเคมี ซึ่งการแบนสารเคมีครั้งนี้มีทั้งผู้ที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย จนนำไปสู่การแต่งตั้งให้นายอนุทิน ชาญวีรกูล รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานคณะกรรมการนโยบายการจัดการสารเคมีแห่งชาติ เพื่อจัดการสารเคมีของประเทศใน

ภาพรวมต่อไป ก่อนส่งให้คณะกรรมการวัตถุอันตรายออกมติ รวมทั้งการแบนสารชนิดอื่นที่มีข้อมูลเชิงประจักษ์ความเป็นพิษอันตรายต่อมนุษย์ ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ “...สุขภาพและความปลอดภัยของเกษตรกรควรจะดีกว่าเดิมจากที่ใช้และสัมผัสสารเคมีที่ไม่ปลอดภัย สิ่งแวดล้อมควรมีโอกาสฟื้นฟูและปรับสภาพความสมดุลสู่ภาวะไร้สารเคมีตลอดเวลานานนับปี และภาคเศรษฐกิจจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของตลาดโลกที่บริโภคอาหารผักผลไม้ปลอดสารเคมี การส่งออกของไทยไปยังตลาดต่างประเทศจะต้องไม่ถูกส่งกลับและปฏิเสธการให้นำเข้าต่างประเทศ...” (อนุทิน ชาญวีรกูล, สัมภาษณ์, 9 กุมภาพันธ์ 2565)

การใช้อำนาจของรัฐและคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องในการต่อสู้ของฝ่ายสนับสนุนและฝ่ายคัดค้าน และผลการบังคับใช้มาตรการจำกัดการใช้สารเคมีในการกำจัดวัชพืชและศัตรูพืช

ข้อมูลจากรายงานและบทความวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันเกี่ยวกับอันตรายของสารเคมีทั้ง 3 ชนิด ได้แก่ พาราควอต คลอร์ไพริฟอส และไกลโฟเซต ซึ่งเป็นพิษต่อคน สัตว์ และมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งข้อมูลทางการแพทย์ที่เป็นรายงานการเจ็บป่วยหรือเสียชีวิตของผู้ป่วยที่ได้รับผลกระทบด้านสุขภาพจากสารเคมีทางการเกษตรและปัญหาทางสุขภาพของประชาชน ทั้งนี้ สารเคมีกำจัดวัชพืชและศัตรูพืชเป็นปัจจัยการผลิตทางการเกษตรที่เกษตรกรนิยมใช้เนื่องจากความสะดวกสบาย จึงมีการใช้สารเคมีอย่างแพร่หลาย เนื่องจากราคาถูกและมีประสิทธิภาพในการกำจัดวัชพืชและศัตรูพืช แต่มีอันตรายร้ายแรงต่อมนุษย์ ระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อม เครือข่ายและองค์กรต่าง ๆ จึงได้มีการผลักดันและเรียกร้องให้รัฐบาลพิจารณายกเลิก การใช้ และการนำเข้าอย่างต่อเนื่อง โดยพิจารณาตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานรัฐให้สอดคล้องกับบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญในเรื่องหน้าที่ของรัฐ และเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหรือการปฏิบัติงานในทิศทางที่จะช่วยเสริมสร้างความเป็นธรรมทางสุขภาพและสิ่งแวดล้อมแก่ประชาชน การผลักดันเพื่อให้ยกเลิก 3 สารเคมีดังกล่าว จึงนำไปสู่การเผชิญหน้าของกลุ่มที่สนับสนุนและกลุ่มที่คัดค้านการใช้สารเคมีพาราควอต คลอร์ไพริฟอส และไกลโฟเซต จนกลายเป็นประเด็นสำคัญทางการเมือง จากเหตุอันตรายร้ายแรงของการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชและศัตรูพืช และการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2562 พรรคการเมืองได้ขู่ว่าจะเป็นประเด็นหลักในการหาเสียงของพรรคการเมืองหลายพรรค โดยเฉพาะพรรคภูมิใจไทย ภายหลังจากที่ประเทศไทยมีรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งแล้ว กระแสการเรียกร้องยกเลิกสารเคมีดังกล่าว ทำให้สภาผู้แทนราษฎรมีการจัดตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการควบคุมการใช้สารเคมีในภาคเกษตรกรรม สภาผู้แทนราษฎร กระทั่งนำไปสู่การลงมติเห็นชอบรายงานและข้อเสนอ

ของคณะกรรมการอาหารฯ ยืนยันการยกเลิกสารเคมีกำจัดวัชพืชและศัตรูพืชความเสี่ยงสูง
ทั้ง 3 ชนิด

อภิปรายผล (Research Discussion)

**นโยบายของรัฐและกรอบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการจำกัดการใช้
สารเคมีในการกำจัดวัชพืชและศัตรูพืชทั้งในประเทศและต่างประเทศ**

นโยบายการบริหารจัดการและควบคุมเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและ
วัชพืชของไทยและต่างประเทศมีความคล้ายกัน กล่าวคือ รัฐบาลในแต่ละประเทศจะมี
กฎหมายควบคุมการใช้สารเคมีไว้อย่างชัดเจน เพื่อปกป้องและคุ้มครองเกษตรกรผู้ใช้
และประชาชนที่เป็นผู้บริโภคให้ได้รับอรรถประโยชน์สูงสุดในด้านสุขภาพ อาทิ
สหรัฐอเมริกา มีกฎหมายควบคุมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของสหรัฐ (Federal
Insecticide, Fungicide, and Rodenticide Act--FIFRA) ฉบับปรับปรุงปี 1988 และ
ยังมีกฎหมายปกป้องคุณภาพอาหาร (The Food Quality Protection Act of 1996 :
FQPA) ซึ่งกำหนดให้มีการประเมินความเสี่ยงของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชในสหรัฐอเมริกา
ในทุก 10 ปี เพื่อพิจารณากำหนดปริมาณของสารเคมีที่ตกค้างในอาหารที่เรียกว่าค่า
“Tolerances” หรือที่ประเทศอื่น ๆ เรียกว่า เอ็มอาร์แอล (MRLs-Maximum
Residue Limit) เพื่อให้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่ใช้ในสหรัฐมีความปลอดภัยต่อเกษตรกร
และผู้บริโภค รวมทั้งไม่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ

สำหรับสหภาพยุโรปจะมีคณะกรรมการสุขภาพยุโรปที่เกี่ยวข้องกับสารเคมี
ป้องกันศัตรูพืช ภายใต้กฎระเบียบว่าด้วยสารเคมีของสหภาพยุโรป Regulation (EC)
No 1907/2006 Concerning the Registration, Evaluation, Authorization, and
Restriction of Chemicals (REACH) เนื่องจากประเทศสมาชิกแต่ละประเทศมีระบบ
การควบคุมและอนุญาตที่แตกต่างกัน เพื่อให้ระบบบริหารจัดการและการอนุญาต
สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชเป็นไปในแนวทางเดียวกันทุกประเทศในสหภาพยุโรป จึง
ให้ใช้ระบบ REACH เพียงระบบเดียว ประกอบกับกฎหมายเกี่ยวกับสารเคมีกำจัด
ศัตรูพืชและวัชพืชในการค้าระหว่างประเทศที่มีการจัดทำข้อตกลงระหว่างกัน เช่น
อนุสัญญารอตเตอร์ดัมว่าด้วยกระบวนการแจ้งข้อมูลสารเคมีล่วงหน้าสำหรับสารเคมี
อันตรายและสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์บางชนิดในการค้าระหว่างประเทศ
(Rotterdam Convention on the Prior Informed Consent Procedure for Certain
Hazardous Chemicals and Pesticides in International Trade : PIC) อนุสัญญา
สตอกโฮล์มว่าด้วยสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน (Stockholm Convention on Persistent
Organic Pollutant : POPs) เป็นต้น ขณะที่ประเทศไทยมีการบังคับใช้กฎหมายควบคุม

สารเคมีกำจัดศัตรูพืชและวัชพืช ตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2, 3 และ 4 ตามลำดับ และออกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการผลิต การนำเข้า การส่งออก การมีไว้ในครอบครอง และกำหนดให้มีบุคลากรเฉพาะรับผิดชอบในการควบคุมการขาย ซึ่งวัตถุอันตรายที่เกี่ยวกับไกลโฟเซต คลอร์ไพริฟอส และพาราควอต ที่กรมวิชาการเกษตร รับผิดชอบ พ.ศ. 2562 สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีการเลือกอย่างเป็นเหตุเป็นผล (จักรี ไชยพินิจ, 2559) โดยมาตรการจำกัดการใช้สารเคมีในการกำจัดวัชพืชและศัตรูพืชที่ยังขาดทางเลือกให้กับเกษตรกรอยู่มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางเลือกที่จะให้บรรดาประโยชน์ที่มากพอที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเกษตรกรในสังคมโดยสมัครใจ ซึ่งมาตรการต่าง ๆ ที่ใช้ในหลายประเทศ จึงอาจไม่สามารถเลียนแบบมาใช้ได้อย่างเต็มรูปแบบในประเทศไทยได้

การศึกษามาตรการบังคับใช้การจำกัดการใช้สารเคมีในการกำจัดวัชพืช และศัตรูพืช ระหว่างปี พ.ศ. 2562-2564

การต่อสู้ของกลุ่มที่สนับสนุนและกลุ่มที่คัดค้านการยกเลิก 3 สารเคมีเกษตรอันตรายร้ายแรง ทั้งสองกลุ่มได้ใช้กลยุทธ์ในการนำข้อมูลทางวิชาการ งานวิจัย และสถิติด้านสาธารณสุขมานำเสนอเพื่อสนับสนุนเหตุผลทั้งจากกลุ่มที่สนับสนุนและกลุ่มที่คัดค้านการแบนสารเคมีมาหักล้างกันอย่างเข้มข้น ซึ่งการต่อสู้ดังกล่าวเป็นการต่อสู้ทางชุดความคิดที่มีข้อมูลจากรอบด้านและหลายแหล่งข้อมูล เพื่อจะผลักดันผลลัพธ์ตามที่กลุ่มต้องการให้เกิดผลสำเร็จ และเกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชน สอดคล้องกับแนวคิดกลุ่มผลประโยชน์โดยใช้เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ในการที่จะมีอิทธิพลและกดดันเสนอข้อเรียกร้องผลประโยชน์ของกลุ่มต่อผู้มีอำนาจรัฐในการกำหนดนโยบายหรือพิจารณาการออกกฎหมาย (บุญอริ ยีหมะ, 2554) อันเป็นวิธีการสำคัญที่จะผลักดันข้อเรียกร้องหรือประเด็นปัญหาของกลุ่มตนให้กลายเป็นนโยบายสาธารณะ เพื่อต้องการมีอิทธิพลและกดดันต่อการกำหนดและดำเนินมาตรการจำกัดการใช้สารเคมีในการกำจัดวัชพืชและศัตรูพืช จากกลุ่มที่สนับสนุนการแบนสารเคมี โดยเครือข่ายที่ไม่ใช่องค์กรของรัฐ (NGOs) เช่น เครือข่ายเตือนภัยสารเคมีกำจัดศัตรูพืช (Thai-PAN) มูลนิธิชีววิถี (BIOTHAI) เป็นต้น และกลุ่มที่คัดค้านการยกเลิกสารเคมี เช่น กลุ่มเกษตรกรปลอดภัย กลุ่มเครือข่ายคนรักแม่กลอง กลุ่มเครือข่ายเกษตรกรและแนวร่วมผู้ได้รับผลกระทบจากการแบน 3 สารเคมีเกษตร สมาคมการค้างานวัดกรรมเพื่อการเกษตรไทย (TAITA) สมาคมไทยธุรกิจเกษตร เป็นต้น ตลอดจนภาครัฐที่มีทั้งผู้สนับสนุนและผู้คัดค้านมาตรการดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ที่ผ่านมามีการทบทวนมติของคณะกรรมการวัตถุอันตรายอยู่หลายครั้ง กระทั่งได้มีมติการแบนทั้ง 3 สารเคมี เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2562 และมีการกลับมามีมติของคณะกรรมการวัตถุอันตราย เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน

2562 ที่สร้างความสงสัยให้กับประชาชนเป็นอย่างมาก อาจเป็นเพราะแรงกดดันทางการเมืองและการค้าระหว่างประเทศที่ส่งผลให้เกิดการกลับมติของคณะกรรมการวัตถุอันตรายชุดใหม่ที่มีนายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ เป็นประธาน รวมทั้งข้าราชการประจำกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ไม่เห็นด้วยกับนโยบายการยกเลิก 3 สารเคมีมาตั้งแต่ต้น เนื่องจากขณะนั้นยังไม่มีข้อมูลสารกำจัดวัชพืชและศัตรูพืชชนิดใดมาทดแทน ทั้งในแง่ของประสิทธิภาพและราคาที่ใกล้เคียงกับสารเคมีที่ถูกแบนได้

นอกจากนี้ ความเห็นของคณะกรรมการวัตถุอันตรายยังมีความขัดแย้งกันอย่างชัดเจน โดยมีทั้งกลุ่มที่เห็นว่าสารเคมีเป็นอันตรายร้ายแรงควรต้องยกเลิกโดยเด็ดขาด และกลุ่มที่เห็นว่าสามารถควบคุมการใช้หรือจำกัดการใช้สารเคมีได้ ทำให้ความเห็นมีเสียงที่แตกต่าง ซึ่งมีการถกเถียงอย่างมากในคราวมติคณะกรรมการวัตถุอันตราย เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2562 โดยคณะกรรมการบางท่านออกมาให้สัมภาษณ์ว่า ไม่มีการโหวต หรือให้ออกเสียงใด ๆ และไม่เห็นด้วยกับมติดังกล่าวรวม 5 คน อันนำไปสู่การลาออกจากคณะกรรมการวัตถุอันตรายของ รศ.ดร.ภญ. จิราพร ลิ้มปานานนท์ หรือแม้กระทั่งรัฐมนตรีร่วมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มีความเห็นสอดคล้องกัน แต่ในทางปฏิบัติกลับสวนทางจากที่ได้ให้สัมภาษณ์กับสื่อและประชาชน โดยอำนาจการตัดสินใจของคณะกรรมการวัตถุอันตรายนั้นมีเสียงส่วนใหญ่มาจากข้าราชการระดับสูง ซึ่งเป็นชนชั้นนำในสังคมไทยที่ยึดโยงกับ พรรคการเมืองหรือนายทุนใหญ่ กำหนดกฎกติกาในสังคม โดยความคิดของชนชั้นนำอาจจะมีทั้งผิดและถูก เหมาะสมหรือไม่สอดคล้องกับบริบทสังคมขณะนั้นหรือไม่ ดังนั้น มาตรการยกเลิกสารเคมีอันตราย จึงถูกผูกขาดการตัดสินใจไว้ที่ชนชั้นนำของสังคมที่มีคนเพียงจำนวนน้อย แต่เป็นคนจำนวนน้อยที่ตัดสินใจให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน จึงกล่าวได้ว่า มาตรการยกเลิก 3 สารเคมีเกษตรอันตราย อาจจะส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ที่มหาศาลของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งอยู่ก็เป็นได้ อาทิ หน่วยงานรัฐ พรรคการเมือง บริษัทสารเคมี เป็นต้น ตลอดจนผลกระทบอุตสาหกรรมคนและสัตว์ กล่าวคือ การนำเข้าวัตถุดิบ ถั่วเหลือง และข้าวสาลีจากต่างประเทศ จะต้องไม่ตรวจพบวัตถุอันตรายทางการเกษตร ชนิดที่ 4 ตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 ประกอบกับประกาศกระทรวงสาธารณสุข เลขที่ 387 พ.ศ. 2560 เรื่อง อาหารที่มีสารพิษตกค้างซึ่งกำหนดให้อาหารที่มีสารพิษตกค้าง เป็นอาหารที่กำหนดมาตรฐาน โดยห้ามมิให้มี การผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือการมีไว้ครอบครอง ย่อมส่งผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศ และอาจกลายเป็นประเด็นทางการเมืองระหว่างประเทศได้ ซึ่งคณะกรรมการวัตถุอันตรายต้องตัดสินใจภายใต้กฎหมายที่มีอยู่ทั้งหมด โดยถ่วงดุลน้ำหนักกระหว่างประโยชน์ส่วนรวมกับประโยชน์ของเอกชนที่อาจจะต้องเสียไป รวมทั้ง

การเคารพสิทธิในด้านสุขภาพของประชาชนและการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืนด้วย

การใช้อำนาจของรัฐและคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องในการต่อสู้ของฝ่ายสนับสนุนและฝ่ายคัดค้าน และผลการบังคับใช้มาตรการจำกัดการใช้สารเคมีในการกำจัดวัชพืชและศัตรูพืช

ผลกระทบจากการยกเลิกสารเคมีไกลโฟเซต ตามมติคณะกรรมการวัตถุอันตราย เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2562 สร้างความไม่พอใจให้กับสหรัฐอเมริกาในฐานะประเทศที่เป็นผู้ผลิตและผู้ใช้สารเคมีไกลโฟเซตรายใหญ่ ทำให้รัฐบาลสหรัฐอเมริกาทำหนังสือผ่านสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐฯ ประจำประเทศไทย ขอให้รัฐบาลไทยทบทวนการยกเลิกสารเคมีไกลโฟเซตพร้อมให้เหตุผลทางวิทยาศาสตร์ ทั้งนี้ ภายในสัปดาห์เดียวกัน สหรัฐอเมริกาได้มีการประกาศระงับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร (GSP) เป็นการชั่วคราว ถือเป็นการส่งสัญญาณทางการเมืองที่มีไปถึงรัฐบาลไทยโดยตรง ขณะที่นายแมคคินนี (Ted McKinny) ผู้ช่วยรัฐมนตรีเกษตรเพื่อการค้าและกิจการเกษตรระหว่างประเทศ แต่เคยทำงานกับบริษัท ดาว อะโกรไซแอนส์ ผู้ผลิตสารเคมีคลอร์ไพริฟอส นานถึง 19 ปี ได้มีจดหมายถึงรัฐบาลไทยขอให้พิจารณาทบทวนเรื่องการยกเลิกสารเคมีไกลโฟเซต ถ้าพิจารณาจดหมายของแมคคินนีโดยละเอียดแล้ว กลับพบว่าไม่ได้สะท้อนถึงความหมายปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนอเมริกันแต่ประการใด แต่เป็นการปกป้องผลประโยชน์ของกลุ่มบริษัทสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่มีอิทธิพลเหนือรัฐบาลสหรัฐอเมริกาเป็นหลักมากกว่า สอดคล้องกับความเห็นของพอล ครุกแมน (Paul Krugman) นักเศรษฐศาสตร์ชาวอเมริกัน เจ้าของรางวัลโนเบล ปี 2551 ทวิตข้อความว่า “...เขาไม่เชื่อว่าการที่รัฐบาลสหรัฐฯ ยกเลิกสิทธิพิเศษด้านภาษีหรือ GSP ที่มีต่อประเทศไทย จะเกี่ยวข้องกับเรื่องสิทธิแรงงานตามที่รัฐบาลสหรัฐฯ กล่าวอ้าง...” (ข่าวสดออนไลน์, 2562) จึงกล่าวได้ว่า นายแมคคินนีเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์ผ่านนโยบายสาธารณะของไทย ซึ่งเป็นเป้าหมายในเชิงการเมืองของกลุ่มผลประโยชน์และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เอื้อประโยชน์ต่อบริษัทสารเคมีต่างชาติที่เป็นกลุ่มผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่ทรงพลัง ซึ่งการอ้างถึงผลกระทบต่อผลประโยชน์ของสหรัฐอเมริกาในการส่งออกถั่วเหลืองและข้าวสาลี อาจเป็นเพียงข้ออ้างในการปกป้องผลประโยชน์ของกลุ่มบริษัทในสมาคม CropLife ที่ประกอบกิจการค้าไกลโฟเซต และคลอร์ไพริฟอส เป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีชนชั้นนำ (Harold D. Lasswell, 1958) จะเห็นได้ว่า การใช้อำนาจของคณะกรรมการวัตถุอันตรายที่มีอำนาจหน้าที่ในการเสนอยกเลิกหรือห้ามใช้สารเคมีต่อคณะรัฐมนตรี หรือบริษัทสารเคมีข้ามชาติที่แสวงหาอรรถประโยชน์สูงสุดให้กับองค์กรตนเองผ่านการลอบบี้หรือการกดดันรัฐบาลไทย รวมทั้งกลุ่มหรือเครือข่ายต่าง ๆ ที่ขับเคลื่อนต่อสู้กันด้วยข้อมูลด้านวิชาการ งานวิจัย

หรือสถิติของโรคต่าง ๆ ที่เกิดจากการใช้สารเคมีเกษตรร้ายแรงนั้นก็ยังสามารถส่งผลต่อการตัดสินใจของรัฐบาลเพื่อส่วนรวมได้ จึงเผยให้เห็นว่าการยกเลิกพาราควอตและไกลโฟเซตนั้น มิได้เป็นเพียงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประเด็นสุขภาพและสิ่งแวดล้อมเท่านั้น แต่เรื่องนี้เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของบรรษัทข้ามชาติที่มีอิทธิพลต่อรัฐบาลของหลายประเทศ

องค์ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับนโยบายสารเคมีที่ผ่านมาพบว่า เป็นการศึกษาเพื่ออธิบายพฤติกรรมการใช้สารเคมีทางการเกษตร และผลกระทบของการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ แต่ยังคงขาดประเด็นปรากฏการณ์ทางการเมืองที่ส่งผลกระทบต่อนโยบายการเมืองในมาตรการจำกัดการใช้สารเคมีในการกำจัดวัชพืชที่มีอันตรายร้ายแรง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบจากนโยบายการเมืองในมาตรการจำกัดการใช้สารเคมีในการกำจัดวัชพืชและศัตรูพืชที่ผ่านมามีค่อนข้างน้อย บทความวิจัยฉบับนี้จะเห็นได้ว่า การรวมตัวเพื่อเคลื่อนไหวต่อสู้เรียกร้องสิทธิต่าง ๆ ในประเทศไทยที่ผ่านมา จะเป็นลักษณะของการชุมนุมหรือการเดินขบวนเรียกร้องข้อเรียกร้อง แต่ลักษณะการต่อสู้ของกลุ่มต่าง ๆ เพื่อยกเลิก 3 สารเคมีเกษตรอันตรายร้ายแรง ได้ใช้วิธีการนำข้อมูลทางวิชาการ งานวิจัย และสถิติด้านสาธารณสุขมาเสนอเพื่อหักล้างกันอย่างเข้มข้น ทั้งจากกลุ่มที่สนับสนุนและกลุ่มที่คัดค้านการแบนสารเคมี จะเห็นได้ว่าการต่อสู้ดังกล่าวเป็นการต่อสู้ทางชุดความคิดที่มีข้อมูลจากรอบด้านและหลายแหล่งข้อมูล เพื่อจะผลักดันผลลัพธ์ตามที่กลุ่มต้องการให้เกิดผลสำเร็จ ตลอดระยะเวลาของการต่อสู้มีการทบทวนมติของคณะกรรมการวัตถุอันตรายอยู่หลายครั้ง กระทั่งมีมติการแบนทั้ง 3 สารเคมี เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2562 แต่กลับมีการกลับมามีมติของคณะกรรมการวัตถุอันตรายขึ้นอีกครั้ง จากคณะกรรมการวัตถุอันตรายชุดใหม่ที่มีนายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจเป็นประธานคณะกรรมการวัตถุอันตราย เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2562 และได้สร้างความสงสัยให้กับประชาชนเป็นอย่างมาก อาจเป็นเพราะแรงกดดันทางการเมืองและการค้าระหว่างประเทศที่ส่งผลให้เกิดการกลับมามีมติขึ้น นอกจากนี้ ยังมีข้าราชการประจำกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ไม่เห็นด้วยกับนโยบายการยกเลิก 3 สารเคมีมาตั้งแต่ต้น เนื่องจากขณะนั้นยังไม่มีข้อมูลสารกำจัดวัชพืชและศัตรูพืชชนิดใดมาทดแทน ทั้งในแง่ของราคาและประสิทธิภาพที่ใกล้เคียงกับสารเคมีที่ถูกยกเลิกได้

ข้อเสนอแนะ (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. กระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ควรกำหนดมาตรการควบคุมเข้มงวดในการขออนุญาตนำเข้า และจำหน่ายสารเคมีไกลโฟเซต ที่ใช้สำหรับพืชไร่ 5 ชนิด (อ้อย ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน ยางพารา) และผลไม้เท่านั้น

2. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานราชการ ภาคเอกชน และเกษตรกรที่มีความต้องการใช้สารเคมีไกลโฟเซตในการกำจัดวัชพืช ทราบถึงหลักปฏิบัติในการจำกัดการใช้สารเคมีไกลโฟเซตในการกำจัดวัชพืช กรมวิชาการเกษตรและสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ควรมีการกำหนดมาตรฐานความรู้ผู้ที่จะใช้สารเคมีไกลโฟเซตต้องผ่านการทดสอบความรู้ ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด และอนุญาตให้ใช้สำหรับพืชไร่ 5 ชนิด และผลไม้เท่านั้น

3. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรควรเปิดเผยข้อมูลรายปีเกี่ยวกับจำนวนพื้นที่ปลูกพืชไร่ 5 ชนิด และผลไม้ทั่วประเทศ รวมทั้งพื้นที่ที่อนุญาตให้ใช้สารเคมีไกลโฟเซต และจำนวนผู้ผ่านการทดสอบความรู้ ปริมาณที่ผู้ประกอบการขออนุญาตนำเข้าสารเคมีไกลโฟเซต และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4. การกำหนดกฎหมายที่ให้หน่วยงานด้านสาธารณสุขเป็นผู้นำเสนอข้อมูลอันตรายจากสารเคมีในการยกเลิกสารเคมีอันตรายของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งพร้อมรับการปรับเปลี่ยน ลด ละ เลิก การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช และกำจัดวัชพืช เพื่อที่ประชาชนจะได้มีสุขภาพที่ดีและมีคุณภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

สำนักงานเกษตรจังหวัดควรมีการแนะนำให้ความรู้และช่วยเหลือหาทางเลือกใหม่ในการกำจัดศัตรูพืชควบคู่กับการยกเลิกการใช้ เพื่อลดการลักลอบขายสารเคมีในชื่ออื่นแต่มีพิษเช่นกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาในเรื่องการบริหารจัดการนโยบายห้ามใช้สารเคมีเกษตรอันตรายจากประเทศต้นทางที่เป็นผู้ผลิตรายใหญ่ เพื่อนำผลการศึกษานั้นมาเป็นแนวทางในการปรับโครงสร้างและกลยุทธ์ ตลอดจนกระบวนการยกเลิกสารเคมีเกษตรอันตรายในประเทศไทย รวมทั้ง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2559). แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564). กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- ข่าวสดออนไลน์. (2562). **ด่วน สหรัฐระงับสิทธิพิเศษสินค้าไทย เจียดสี่หมื่นล้าน พาณิชย์เผยปมโดนแบน**. สืบค้น 3 พฤศจิกายน 2563 จาก https://www.khaosod.co.th/breaking-news/news_3003973.
- จักรี ไชยพินิจ. (2559). บทวิพากษ์ทฤษฎีการเลือกอย่างเป็นเหตุเป็นผล : ข้อจำกัดในการสร้างคำอธิบายทางสังคมศาสตร์. *วารสารเศรษฐศาสตร์การเมืองบูรพา*, 4(1): 51-84.
- ไทยโพสต์. (2562). **เอาแล้ว อนุทินประกาศลั่น รมต.ภูมิใจไทยจะลาออกทันที หากกรรมการวัตถุอันตรายโหวตสวนแนวทางพรรค**. สืบค้น 3 พฤศจิกายน 2563 จาก <https://www.thaipost.net/main/detail/47878>
- บุญอริ ยี่หะ. (2554). **ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนัส เจียรนวนนท์. สัมภาษณ์, 3 ตุลาคม 2566.
- อนุทิน ชาญวีรกูล. สัมภาษณ์, 9 กุมภาพันธ์ 2565.
- เอกชัย จันทอง. (2561). อันตราย ‘พาราควอต’ ภัยร้ายใกล้ชีวิต. *โพสต์ทูเดย์*. สืบค้น 3 พฤศจิกายน 2563 จาก <https://www.posttoday.com/politic/report/555615>
- Damalas, C. A., & Eleftherohorinos, I. G. (2011). Pesticide exposure, safety issues, and risk assessment indicators. *International journal of environmental research and public health*, 8(5): 1402-1419.
- Lasswell, Harold D. (1958). **Who Get What When How**. New York: World Publishing Company.
- The National Archives, UK Government. (2002). **Regulation (EC) No 178/2002 Article 11 Food and feed imported into the Community**. Available URL: <https://www.legislation.gov.uk/eur/2002/178/article/> Retrieved 2021, August 12.
- The National Archives, UK Government. (2004). **Regulation (EC) No 852/2004**. Available URL:

<https://www.legislation.gov.uk/eur/2004/852/introduction>
Retrieved 2021, August 18.

The National Archives, UK Government. (2004). **Regulation (EC) No 882/2004**. Available URL:
<https://www.legislation.gov.uk/eur/2004/882/introduction/2004-04-29> Retrieved 2021, August 18.

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม
ของพนักงานบริษัทแห่งหนึ่ง เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร
Factors Affecting the Participation in Social
Responsibility Activities
of an Employee of a Company in Huai Khwang District,
Bangkok

ปกรณ์ ศรีเรือง¹ และภูกิจ ยลชญาวงศ์²

Pakorn Sriraung¹ and Phukit Yonchayawong²

Received: July 6, 2024. Revised: October 27, 2024, Accepted: October 31, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการรับรู้และทัศนคติ 2) ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม 3) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 4) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 232 คน ภายใต้แนวคิดของ Krejcie & Morgan (1970) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น และใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ t-test, F-test และการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเอนเทอ

¹ นักศึกษา หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
Master of Public Administration Program Southeast Asia University. Email:
pakorn.1984.th@gmail.com

² อาจารย์ประจำ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
Master of Public Administration Program Southeast Asia University.
Email: phukit1106@gmail.com

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการรับรู้และทัศนคติ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.12$, S.D.=.510) 2) ระดับปัจจัยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.07$, S.D.=.492) 3) ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และประสบการณ์ในการทำงาน ไม่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) ปัจจัยการรับรู้และทัศนคติมีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของพนักงานบริษัทแห่งหนึ่ง เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าพยากรณ์อิทธิพลเท่ากับ .697 หรือคิดเป็น 69.70 เปอร์เซ็นต์

คำสำคัญ: การรับรู้และทัศนคติ การมีส่วนร่วม กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม

Abstract

This research aimed to study 1) the level of perception and attitude, 2) the level of participation in CSR activities, 3) the comparison of participation in CSR activities classified by personal factors, and 4) factors affecting participation in CSR activities. The research is quantitative, and the instrument is a questionnaire. Using probability and stratified sampling methods, they collected data from samples of 232 private company employees under Krejcie & Morgan (1970). Statistics used in the research include frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and enter-type multiple regression equation analysis.

The results showed that: 1) the level of perception and attitude was high ($\bar{X}=4.12$, S.D.=.510); 2) the level of factors involved in CSR activities was high ($\bar{X}=4.07$, S.D.=.492); 3) personal factors related by gender, age, educational, job position, income, and work experience do not affect participation in CSR activities at a statistically significant level the .05; and 4) perceptions and attitudes affect the participation in social responsibility activities of an employee of a private company in Huai Khwang District, Bangkok at a statistically significant level the .05. The forecast of influence was .697, or 69.70 percent.

Keywords: Perceptions and attitudes, Participation, Social responsibility activities

บทนำ

ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจบริษัท หรือ CSR เป็นแนวคิดการกระทำที่มีหลักการสอดคล้องกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพราะเป็นการจัดกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกองค์กรเพื่อให้ความสำคัญต่อสังคม ผ่านการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในมือของบริษัทออกมาใช้เกิดประโยชน์ให้เกิดได้สูงสุด ซึ่งแนวคิดนี้ได้ก่อกำเนิดขึ้นมาในปี ค.ศ. 1999 โดยกระแสแนวคิด ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจได้มีการพัฒนาอย่างชัดเจนมากขึ้นจากคอฟีอันทัน เลขาธิการสหประชาชาติที่ได้ออกมาเรียกร้องให้ธุรกิจทั่วโลกแสดงความเป็นพลเมืองที่ดีของโลก (Good Global Citizenship) รวมทั้งประกาศ “The UN Global Compact” เพื่อใช้เป็นกรอบดำเนินการการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับองค์กรธุรกิจต่อไป และในปีถัดมา OECD (องค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา) ได้ออกแนวปฏิบัติสำหรับบริษัทข้ามชาติ (The OECD Guidelines for Multinational Enterprises) เสนอแนะให้บริษัทข้ามชาติของประเทศสมาชิก OECD มี CSR และติดต่อดำเนินการเฉพาะกับคู่ค้าที่มี CSR เท่านั้น (ศราภรณ์ สุภักกุล, 2563)

สำหรับในประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับแนวคิดการดำเนินธุรกิจโดยยึดหลัก CSR มากขึ้นด้วยการเล็งเห็นถึงความจำเป็นที่จะทำให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) ซึ่งเป็นการเรียกร้องให้การพัฒนาที่นอกเหนือจากจะมุ่งเน้นแต่ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแต่เพียงด้านเดียว ให้หันมาคำนึงถึงด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไปด้วย ดังนั้นประเด็นความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ (Corporate Social Responsibility หรือ CSR) จึงถือเป็นเรื่องที่ทุก ๆ บริษัทควรให้ความสำคัญอย่างมากที่สุด ดังตัวอย่างบริษัทใหญ่ ๆ ที่ปัจจุบันได้มีการทำ CSR นั้นคือ เครือซีพี ที่มีการขับเคลื่อนทุกภาคส่วน มีการวางแผนนโยบายด้าน CSR สนับสนุน และส่งเสริมเด็กด้อยโอกาสให้ได้ทุนในการศึกษา สร้างงานสร้างอาชีพ หรือคิงพาวเวอร์ ที่มีการวางรากฐานในการทำ CSR ไว้ 3 ด้าน คือ ได้แก่ กีฬา ดนตรี และชุมชน โดยส่งเสริมผ่านระดับชาวบ้าน ชุมชน โรงเรียน จังหวัด เพื่อให้เด็กด้อยโอกาสมีสิทธิในการเข้าถึงที่มากขึ้น (Marketingoops, 2021)

ในการกระทำ ความรับผิดชอบต่อสังคม หรือ CSR ให้เกิดขึ้นได้อย่างยั่งยืน อันจะส่งผลต่อการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน ได้อย่างเต็มที่ การสร้างกระบวนการการมีส่วนร่วม และการจัดการองค์กรถือเป็นเรื่องแรก ๆ ที่ต้องมีการวางแผนและการ

วางรากฐานที่ดี เพื่อให้บุคคลที่เป็นพนักงานภายในองค์กรรู้สึก และตระหนักได้ว่าหากจะประกอบธุรกิจให้ยั่งยืนนานได้นั้นต้องไม่ใช่มุ่งคำนึงถึงผลประโยชน์ของกำไรขาดทุนทางเศรษฐศาสตร์เพียงอย่างเดียว แต่ควรคำนึงถึงผลประโยชน์ของสังคมและชุมชนเช่นกัน โดยการดำรงอยู่ของบริษัทจะสามารถสร้างคุณประโยชน์ได้บ้างแก่ผู้คนบริเวณใกล้เคียง แนวคิดการบริหารที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคมนี้สามารถปรับใช้ได้กับองค์กรทุกประเภท ซึ่งแม้ไม่ได้มีเป้าหมายเพื่อมุ่งสร้างกำไรและมีพันธกิจที่ทำอยู่ก็เพื่อสังคมอยู่แล้ว ยังต้องแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม ชุมชนสิ่งแวดล้อม หากนโยบายแผนงานโครงการของบริษัทส่งผลกระทบทางตรงและทางอ้อมต่อวิถีและการดำรงชีวิตของผู้อาศัยโดยรอบ การบริหารที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม ถือเป็นสิ่งที่จำเป็นที่เลี่ยงไม่ได้ จึงมีผู้กล่าวว่า “ทำดีด้วยการเป็นพลเมืองดี (doing well by doing good)” (วีระวัฒน์ ปันนิตามัย และประจักษ์ ทรัพย์ณี, 2564) ดังจะสามารถกล่าวได้ว่า ปัจจุบันโลกยุคเศรษฐกิจที่บุคคลเรียกร้องในเรื่องของสิทธิและความเท่าเทียมของมนุษยชาติ หากองค์กรใดหรือบริษัทใดสามารถสร้าง CSR ให้เกิดและพัฒนาต่อสังคมได้มากที่สุด องค์กรนั้นก็จะสามารถยืนอยู่คู่กับสังคมได้อย่างยั่งยืนยาว

จะเห็นได้ว่า การทำกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจกับชุมชนสามารถส่งเสริมภาพลักษณ์และทัศนคติในทิศทางบวกได้อย่างดีต่อองค์กรหรือบริษัทที่ตั้งอยู่ ณ ที่นั้น ๆ ดังนั้นทุก ๆ บริษัทจึงต้องมีการส่งเสริมให้พนักงานของตนเองได้รับรู้ผ่านสร้างการกิจกรรม CSR ขึ้นมา และอยู่ในแบบประเมินประจำปีในการประเมินผลงานของพนักงานด้วย เพราะพนักงานแต่ละคนจะมีพฤติกรรมความต้องการในการทำงานที่แตกต่างกัน พนักงานบางคนมีความชอบในการทำกิจกรรมในการทำเพื่อสังคม และพนักงานบางคนอาจไม่มีความต้องการในการทำกิจกรรมเพื่อสังคม เพราะคิดว่าแค่การมาทำงานเพียงอย่างเดียวก็เพียงพอ ดังนั้นทางออกที่ดีที่จะส่งผลต่อพฤติกรรมของพนักงานในการทำกิจกรรม CSR คือ การสร้างกระบวนการการมีส่วนร่วม การวางนโยบาย การวางแผนงาน รวมถึงการสร้างการตระหนักรู้และการรับรู้ประโยชน์ของการทำ CSR ที่จะช่วยให้พนักงานได้เห็นมุมมองที่แตกต่างมากขึ้น และบริษัทคาดหวังว่าพนักงานจะให้ความร่วมมือและความตั้งใจในการทำ CSR ในท้ายที่สุด

จากข้อความข้างต้น กล่าวได้ว่า พฤติกรรมของพนักงานต่อการทำ CSR มีความแตกต่างกันไปตามแต่ละบุคคล ดังนั้นการที่บริษัทจะสามารถดึงดูดพนักงานทุก 1 คนให้สามารถร่วมแรงร่วมใจในการกระทำกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมได้นั้น ถือเป็นสิ่งที่ท้าทายและอยู่นอกเหนือจากการควบคุมและการสั่งการผ่านการปฏิบัติงาน เพราะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากความคิดและจิตใภายในตัวของพนักงานเอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้มีความสนใจในการทำงานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความ

รับผิดชอบต่อสังคมของพนักงานบริษัทแห่งหนึ่ง เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร” ขึ้น และผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะนำไปสู่การพัฒนาและปรับทัศนคติและพฤติกรรมของ พนักงานภายในบริษัทให้ตระหนัก รับรู้ความสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

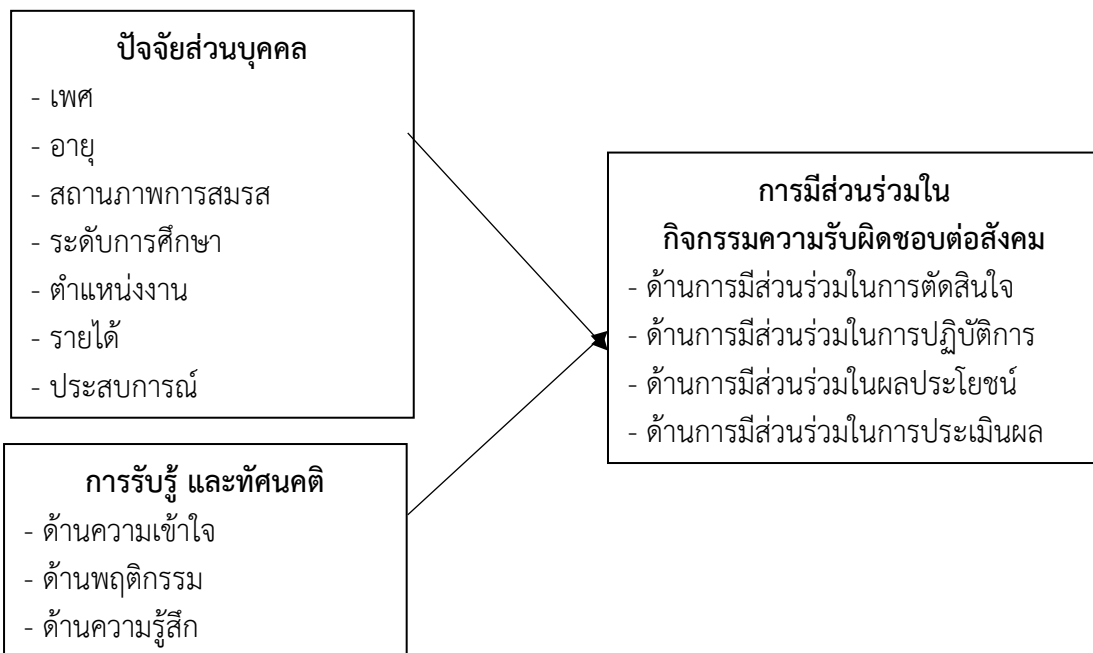
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการรับรู้และทัศนคติเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของ พนักงานบริษัทแห่งหนึ่ง เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของ พนักงานบริษัทแห่งหนึ่ง เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ของบริษัทแห่งหนึ่ง เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
4. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อ สังคมของบริษัทแห่งหนึ่ง เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความ รับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทแห่งหนึ่ง เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน
2. การรับรู้และทัศนคติส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อ สังคมของพนักงานบริษัทแห่งหนึ่ง เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดการวิจัย



ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง เขต
ห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ พนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง
เขตห้วยขวางกรุงเทพมหานคร จำนวน 232 คน โดยใช้สูตรการคำนวณ
ขนาดกลุ่มตัวอย่างตามแนวคิดของ Krejcie & Morgan (1970)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการทบทวนแนวคิด
ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล แบ่งเป็น 3
ตอน ดังนี้

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2-3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้และทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert Scale)

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามชุดนี้ผ่านการทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือโดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ โดยการใช้การวัดดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (IOC) โดยเกณฑ์ที่ยอมรับได้ของค่าดัชนีความสอดคล้องควรเท่ากับหรือมากกว่า 0.67 ซึ่งได้ค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 หลังจากนั้นมาทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient; α) โดยผลการทดสอบได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.917 แสดงว่า แบบสอบถามฉบับนี้มีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำการสร้างแบบสอบถามที่ผ่านคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ มาก่อร่าง Google Form และทำการขอความอนุเคราะห์ก่อนส่ง Link ให้กับพนักงานผู้ตอบแบบสอบถาม ในบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร จำนวน 232 คน

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามพบว่าแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมามีความสมบูรณ์ครบถ้วนทั้ง 232 ชุด จากนั้นผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามทั้งหมดมากำกับการลงรหัสแบบสอบถามในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยและนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามไปวิเคราะห์ทางสถิติ ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ ร้อยละ (percentage) ความถี่ (frequency) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (arithmetic mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

และใช้สถิติเชิงอนุมาน (inference statistics) สถิติอนุมานหรือสถิติอ้างอิง (Inferential Statistics) เป็นการนำวิธีทางสถิติมาใช้สำหรับทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Testing) ประกอบด้วย การวิเคราะห์เปรียบเทียบหาความแตกต่างกันของตัวแปร t-test การวิเคราะห์การเปรียบเทียบเพื่อหาความแตกต่างมากกว่าสองกลุ่ม โดยการหาค่าเฉลี่ย F-test และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) สำหรับการพยากรณ์ค่าอิทธิพลของนโยบายการดำเนินงานองค์กรที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบทางสังคมของพนักงานเอกชน

ผลการวิจัย

1 จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิเคราะห์พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 53.0 อายุอยู่ในช่วง 30-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.9 สถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 50.9 มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 74.6 มีตำแหน่งงานพนักงานหรือระดับปฏิบัติการ คิดเป็นร้อยละ 30.2 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 48.3 และมีประสบการณ์การทำงาน 4 – 6 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.4

2. จากการวิเคราะห์ระดับของปัจจัยการรับรู้และทัศนคติ ในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของพนักงานบริษัทแห่งหนึ่ง เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับของปัจจัยการรับรู้และทัศนคติ โดยภาพรวม

ปัจจัยการรับรู้และทัศนคติ	ระดับความคิดเห็น		แปลความ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D		
1. ด้านความเข้าใจ	4.13	.539	มาก	1
2. ด้านพฤติกรรม	4.13	.564	มาก	2
3. ด้านความรู้สึ	4.12	.563	มาก	3
รวม	4.12	.510	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่าระดับของปัจจัยการรับรู้และทัศนคติ ในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.12, S.D.= .510) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความเข้าใจ ($\bar{X}$ =4.13, S.D.=.539) รองลงมา ด้านพฤติกรรม ($\bar{X}$ =4.13, S.D.=.564) และด้านความรู้สึ ($\bar{X}$ =4.12, S.D.=.563)

3. จากการวิเคราะห์ระดับของปัจจัยการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของพนักงานบริษัทแห่งหนึ่ง เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม โดยภาพรวม

ปัจจัยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความ รับผิดชอบต่อสังคม	ระดับความคิดเห็น		แปล ความ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D		
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.17	.606	มาก	2
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	4.18	.609	มาก	1
3. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	3.99	.535	มาก	3
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.96	.554	มาก	4
รวม	4.07	.492	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.07$, S.D.=.492) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับจากมากน้อย ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ($\bar{X}=4.18$, S.D.=.609) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X}=4.17$, S.D.=.606) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ($\bar{X}=3.99$, S.D.=.535) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X}=3.96$, S.D.=.554)

4. ผลการพิสูจน์สมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทแห่งหนึ่ง เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1

ปัจจัยส่วนบุคคล	Sig
เพศ	.753
อายุ	.638
วุฒิการศึกษา	.067
ตำแหน่งงาน	.364
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	.335
ประสบการณ์ในการทำงาน	.704

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกัน ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทแห่งหนึ่ง เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 2 การรับรู้และทัศนคติส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2

ตัวแปร	Unstandardized Coefficient B	Std. Error	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	.751	.148		5.065	.000*
ด้านพฤติกรรม (X1)	.134	.103	.147	1.303	.194
ด้านความเข้าใจ (X2)	.095	.142	.164	2.050	.037*

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 (ต่อ)

ตัวแปร	Unstandardized Coefficient B	Std. Error	Beta	t	Sig.
ด้านความรู้สึกรัก (X3)	.262	.113	.300	2.323	.021*
R=.835	R ² =.697		F=174.492		
SE _{est} =.273	R ² _{adj} =.693		a=.751		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า พบว่า ตัวแปรปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของพนักงานบริษัทแห่งหนึ่ง เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านความเข้าใจ (t=2.050, Sig=.037) และด้านความรู้สึกรัก (t=2.323, Sig=.021)

จากผลการวิเคราะห์ข้างต้น สามารถสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปแบบแนวดิบและคะแนน มาตรฐาน ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบแนวดิบ

$$Y=a + b(X_2) +b(X_3)$$

แทนค่าได้ดังนี้

$$Y=.751 +.095(X_2) +.262(X_3)$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$Z = 164(X_2) + .300(X_3)$$

สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยการรับรู้และทัศนคติที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของพนักงานบริษัทแห่งหนึ่ง เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ได้แก่ พฤติกรรม ความเข้าใจ ความรู้สึก มีค่า Beta ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งจากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย จากการปรับแก้ของ R Square² (R²) โดยมีค่าเท่ากับ .697 หรือคิดเป็น 69.70 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งสนับสนุนสมมติฐาน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ .05

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประสบการณ์ในการทำงาน ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทแห่งหนึ่ง เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย พบว่าบุคคลภายในองค์กรมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานและมองว่าตนเองมีการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและส่วนรวมอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นเพศชายและหญิงจึงให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมที่เท่า ๆ กัน รวมไปถึงบุคคลที่มีอายุแตกต่างกันล้วนมีความมุ่งมั่นและให้ความสนใจในการดำเนินกิจกรรมของบริษัทที่พร้อมเพรียงกัน ทำให้ปัจจัยส่วนบุคคลในด้านต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมไม่แตกต่างกัน สิ่งเหล่านี้เป็นผลมาจากการที่องค์กรให้ความสำคัญและวางนโยบายในการเสริมสร้างกิจกรรมเพื่อส่วนรวม อยู่เสมอ ทำให้พนักงานที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในองค์กรไม่ว่าจะมีประสบการณ์ในการทำงานนานเท่าไร และมีรายได้มากหรือน้อย จะให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมทุกครั้งที่บริษัทจัดกิจกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณิสา คงกะทรัพย์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้และทัศนคติของประชาชนที่มีต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงไฟฟ้าพระนครใต้ การไฟฟ้าผลิตแห่งประเทศไทย กล่าวว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ไม่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงไฟฟ้าพระนครใต้ การไฟฟ้าผลิตแห่งประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาริสา ใบเงิน (2559) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางในการดำเนินนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) กรณีศึกษา: โครงการป่าในกรุง ที่กล่าวว่า เพศ อายุ สถานภาพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่ส่งผลต่อการดำเนินนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) กรณีศึกษา: โครงการป่าในกรุง เป็นผลมาจากบุคคลในองค์กรทุก ๆ คนให้ความร่วมมือจากนโยบายขององค์กร

ดังนั้นพนักงานทุก ๆ คนจำเป็นที่จะต้องเข้าร่วมโครงการความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นภาพร สุพงษ์ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของบุคลากรกับการขับเคลื่อนภารกิจด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ธนาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กล่าวว่า อายุสถานภาพ และประสบการณ์ในการทำงาน ไม่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ธนาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการที่องค์กรให้ทัศนคติในทิศทางเดียวกันทำให้บุคคลภายในองค์กรทุก ๆ คนเห็นถึงความสำคัญในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ดังนั้นทุก ๆ คนจึงให้ความสำคัญอย่างเท่าเทียมกัน

จากผลการศึกษาปัจจัยการรับรู้และทัศนคติที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของพนักงานบริษัทแห่งหนึ่ง เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ได้แก่ พฤติกรรม ความเข้าใจ ความรู้สึก มีค่า Beta ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งจากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย จากการปรับแก้ของ R Square² (R^2) โดยมีค่าเท่ากับ .697 หรือคิดเป็น 69.70 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งสนับสนุนสมมติฐาน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ .05 พบว่าพนักงานภายในบริษัทมีการทุ่มเทเวลา และกำลังความสามารถในการเข้าร่วมกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมทุกครั้ง เนื่องจากมีทัศนคติที่ว่า การขับเคลื่อนสังคมจะช่วยให้องค์กรสามารถขับเคลื่อนธุรกิจของตนเองได้ต่อไปได้ เพราะสังคมและธุรกิจจะต้องอยู่ร่วมกัน รวมไปถึงในการสร้างกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมจะช่วยให้บุคคลภายนอกเห็นถึงความตั้งใจในการช่วยเหลือสังคมที่นอกเหนือจากแค่เพื่อดำเนินธุรกิจเพียงอย่างเดียว สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิตาวิรี เทศะปุระณะ และชุลีรัตน์ เจริญพร (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนและความรับผิดชอบต่อสังคม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อทำการทดสอบสมมติฐานพบว่า การดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก จำนวน 2 แห่งที่ใช้ในการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก และบุคคลมีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน โดยจากการศึกษาเชิงลึกพบว่า การยกระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนจากอุตสาหกรรมเพื่อให้เกิดความรับผิดชอบต่อสังคมเพิ่มขึ้น ควรใส่ใจในเรื่องของการนำการจัดการความรู้เข้ามาใช้งาน เพื่อให้บุคลากรตระหนัก และรับรู้ผลที่ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญญาลักษณ์ ใจเที่ยง (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ต่อการพัฒนาทักษะเยาวชนไทย 4.0 กล่าวว่า กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร พบว่า อยู่ในระดับกลาง ต่อการพัฒนาทักษะในด้านความรับผิดชอบต่อ

ต่อสังคมในเยาวชนไทย 4.0 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อทำการทดสอบสมมติฐานพบว่า กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการตัดสินใจ ด้านการร่วมกันปฏิบัติ ด้วยการเปิดโอกาส เปิดใจ เปิดกว้าง ให้ทุกภาคส่วนได้เข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อพัฒนาศักยภาพและสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเยาวชน ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มีส่วนที่เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะในด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในเยาวชนไทย 4.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยิ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชร สบายสมาน (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การนำนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมไปปฏิบัติ: ศึกษากรณี การพัฒนาชุมชนเชิงพื้นที่แบบองค์รวม ของบริษัทเอฟูด กล่าวว่า ระดับของนโยบายองค์กร กระบวนการมีส่วนร่วม และความรับผิดชอบต่อสังคม อยู่ในระดับปานกลาง โดยส่วนส่วนใหญ่บริษัทได้ดำเนินนโยบายองค์กร เพื่อกระตุ้นให้กับบุคลากรภายในเกิดความตระหนัก และรับรู้เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมและสภาพแวดล้อมโดยรอบ ผ่านการอาศัยปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม และมีการจัดสรรงบประมาณ ทรัพยากรบุคคล ต่อการออกปฏิบัติปีละ 1 ครั้ง ซึ่งทำให้พนักงานบางส่วนมองว่าเป็นการปฏิบัติงานตามหน้าที่ ส่งผลให้ทัศนคติต่อความรับผิดชอบต่อสังคมยังอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นทางบริษัทควรมีการวางนโยบายเพื่อให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมที่เพิ่มมากขึ้น และเพิ่มทัศนคติในแง่บวกต่อความรับผิดชอบต่อสังคม อันจะส่งผลต่อบริษัทต่อไปในอนาคต

สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณิสสา คงกะทรัพย์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้และทัศนคติของประชาชนที่มีต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงไฟฟ้าพระนครใต้ การไฟฟ้าผลิตแห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ระดับการรับรู้ต่อการดำเนินการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวมอยู่ในระดับมาก และระดับของทัศนคติต่อการดำเนินการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวมอยู่ในระดับที่ดีอย่างยิ่ง นอกจากนี้ยังพบว่า การรับรู้โครงการผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันในระดับกลาง และการรับรู้และทัศนคติส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงไฟฟ้าพระนครใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. จากการศึกษาปัจจัยการรับรู้และทัศนคติด้านความรู้สึกละอยู่ในระดับมาก แต่อยู่ลำดับท้ายสุด ดังนั้น องค์กรควรมีการปรับวิธีการทำกิจกรรมเพื่อสังคมเพื่อให้บุคคลภายในองค์กรมีทัศนคติไปในทิศทางเดียวกัน และเพื่อทำให้บุคคลภายนอกองค์กรหรือผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการทำกิจกรรมเพื่อสังคมมององค์กรในภาพลักษณ์ที่ดี

2. จากการศึกษาปัจจัยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับมาก แต่อยู่ลำดับท้ายสุด ดังนั้นองค์กรควรมีการติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมหลังจากทำกิจกรรมแล้วเสร็จ เพื่อให้กิจกรรมที่ทางไปเกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชนหรือสถานที่ที่ได้จัดกิจกรรมและทรัพยากรที่ใช้ไปเกิดความคุ้มค่ามากที่สุด

3. จากการศึกษาปัจจัยการรับรู้และทัศนคติที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า ปัจจัยด้านพฤติกรรมไม่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม ดังนั้นองค์กรควรมีการแสดงจุดยืนในการจัดกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมให้กับบุคคลในองค์กรได้ทราบถึงความจำเป็นผ่านการทำข่าวสาร ประชาสัมพันธ์เพื่อให้บุคลากรภายในองค์กรรับรู้และเข้าใจในสิ่งที่องค์กรต้องการ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาตัวแปรต้นเพียงตัวแปรเดียว คือ การรับรู้และทัศนคติ ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรนำปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองเข้ามาศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ประโยชน์ต่อการนำข้อมูลไปพัฒนากิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมได้อย่างมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2. การวิจัยครั้งต่อไปควรนำการวิจัยเชิง Problem base เข้ามาใช้ในการวิจัยเพื่อเป็นการศึกษาถึงปัญหาในการทำกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมและวิธีการแก้ไขปัญหาเพื่อให้บริษัทสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างคุ้มค่ามากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- จุฬามาศ พันสวรรค. (2562). การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลนครเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- เจษฎา ทรัพย์อร่าม และวรัญพงศ์ บุญศิริธรรมชัย. (2565). ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรที่มีอิทธิพลต่อความจงรักภักดีต่อองค์กร และผลการปฏิบัติงานของพนักงาน. วารสารวิชาการการตลาดและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 9(1), 80-95.
- ณพัชร ประพันธ์พจน์ และวิโรจน์ เจษฎาลักษณ์. (2559). การมีส่วนร่วมในกิจกรรมรับผิดชอบต่อสังคมของพนักงานบริษัท ยูนิลีเวอร์ ไทยโฮลดิ้ง จำกัด. Veridian E-Journal, Silpakorn University, 9(1), 1224-1241.

- ทิตาวิรี เทชะปุระณะ และชุลีรัตน์ เจริญพร. (2564). การมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, 9(5), 2039-2050.
- ธัญญาลักษณ์ ใจเที่ยง. (2563). การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ต่อการพัฒนาทักษะเยาวชนไทย 4.0. รายงานการวิจัย, สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์.
- นพรัตน์ ทองเต็มดวง. (2559). ความรับผิดชอบต่อสังคมของรัฐวิสาหกิจไทย: กรณีศึกษาธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในภาคใต้ตอนล่าง. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2564). การมีส่วนร่วม: หลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณีตัวอย่าง (พิมพ์ครั้งที่ 6) กรุงเทพฯ: สิริลักษณ์การพิมพ์.
- ปรีดี นกุลสมปรารถนา. (2563). รู้จักประเภทของกิจกรรมเพื่อสังคม (CSR). สืบค้นเมื่อ 29 มีนาคม 2566, จาก <https://www.popticles.com/branding/types-of-csr/>.
- พงศ์เทพ จิระโร. (2565). วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และเกณฑ์ในการประเมินโครงการ. วารสารศึกษาศาสตร์, 24(3), 31-52.
- พระธวัชชัย สนติธมโม. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว. สารนิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระมหาผดุงศักดิ์ สันยศติทัศน์. (2562). นโยบายการบริหารองค์กรแนวใหม่กับกระบวนการการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ. วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์, 7(3), 263-276.
- วัชร สายสมาน. (2562). การนำนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมไปปฏิบัติ: กรณีศึกษา การพัฒนาชุมชนเชิงพื้นที่แบบองค์รวม ของบริษัทเอฟูด. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการเมืองและยุทธศาสตร์การพัฒนา), สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วรรณิสา คงกะทรัพย์. (2561). การรับรู้และทัศนคติของประชาชนที่มีต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงไฟฟ้าพระนครใต้ การไฟฟ้าผลิตแห่งประเทศไทย

ไทย. การค้นคว้าอิสระ ปรินญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

วีระวัฒน์ ปันนิตามัย และประจักษ์ ทรัพย์ณี. (2564). การศึกษาแนวปฏิบัติการ
บริหารความรับผิดชอบต่อสังคมของหน่วยงานภาครัฐของไทย. วารสารการ
จัดการภาครัฐและภาคเอกชน, 7(2), 205-228.

ศราภรณ์ สุกักกุล. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อสำเร็จต่อการดำเนินงานในการใช้
กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ของบริษัท ไออาร์พีซี จำกัด. การ
ค้นคว้าอิสระ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาขาการจัดการสิ่งแวดล้อม), สถาบัน
พัฒนาบริหารศาสตร์.

ศรีโพธิ์ วายุภักษ์. (2562). เอกสารนโยบายและการวางแผนงานอย่างมีประสิทธิภาพ.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ศรีสมร ผ่องพุดิ, นพณา จุลโกลบ และอรพินท์ อิ่มจงใจรักษ์. (2561). ความ
รับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ SMEs: กรณีศึกษากิจการผลิต ในจังหวัด
นครปฐม. รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.

Factors Affecting Student Engagement in Vocal Education: The Role of Flow Experience and Learning Motivation in Music Pedagogy

Jiayin Kong¹

Received: March 11, 2024. Revised: September 28, 2024, Accepted:
October 31, 2024

Abstract

This study examines the role of flow experience in enhancing learning motivation and engagement within music education, particularly from the perspective of vocal training. Acknowledging a gap between traditional teaching methods and contemporary learners' needs, it aims to bridge this through innovative teaching designs that promote flow experiences. The research identifies critical teaching design elements that foster flow, aiming to enhance teaching efficacy and student satisfaction. The findings contribute to a deeper understanding of how flow experience can be integrated into music education to meet diverse student needs, significantly improving learning motivation and engagement. This work fills a research gap by offering concrete analysis and practical recommendations for applying flow theory in vocal education, highlighting the importance of modern technology and methodologies in revitalizing music education practices.

Keywords: Music Education, Learning Motivation, Student Engagement, Flow Experience, Vocal Education

¹ Pathum Thani University, Email: jiayin_kong@yahoo.com

Introduction

In music education, particularly vocal education practices, enhancing students' motivation and engagement has become a significant challenge for educators. This challenge partly arises from the mismatch between traditional teaching methods and the contemporary needs of students. With advancements in technology and updates in educational philosophy, educators and researchers have started seeking new methods to inspire students' enthusiasm for learning and engagement. Flow experience, as one potential approach, has garnered widespread attention. Within this context, flow experience, a psychological state of complete immersion in an activity, is considered a practical approach to enhancing learning efficiency and the quality of experience. Research indicates that when students experience flow during the learning process, they are more likely to demonstrate high levels of motivation and engagement (Csikszentmihalyi, 1990). However, effectively introducing and utilizing flow experience in music education, primarily through instructional design to facilitate its occurrence, is a complex process that requires in-depth exploration and research.

This study aims to explore the application of flow experience in music education, particularly how it influences students' motivation and engagement, as well as how instructional design can effectively promote the occurrence of flow experience. This includes analyzing which instructional design factors can effectively promote the occurrence of flow experience and how teachers can apply these findings in music education practices to enhance teaching effectiveness. Additionally, this study will

investigate how flow experience helps students overcome challenges in learning, thus improving their learning efficiency and satisfaction.

Despite the widespread recognition of the importance of flow experience in the field of education, existing research primarily focuses on theoretical discussions, lacking in-depth analysis regarding the specific implementation and optimization of flow experience in music education. For instance, Nakamura and Csikszentmihalyi (2002) emphasized the role of flow experience in enhancing learning and work efficiency, yet there is little research exploring how flow theory can be specifically applied to instructional design in vocal education. Furthermore, there is still considerable exploration in music education regarding integrating modern technology and teaching methods to inspire students' creativity and expressive abilities (Juslin & Sloboda, 2010).

Therefore, this study aims to bridge this research gap by explicitly analyzing the impact of flow experience on vocal students' learning motivation and engagement, identifying effective instructional design principles, and proposing concrete teaching strategies and recommendations. This will include exploring the design of teaching environments, innovating teaching methods, and leveraging digital technology to facilitate the occurrence of flow experience. Through these studies, we aim to provide new insights and practical guidance for music education to better meet students' diverse needs and enhance their learning motivation and engagement.

In summary, this research not only focuses on theoretical discussions but also strives to find practical teaching strategies to promote students' flow experience in music education, thereby enhancing learning motivation and engagement. Through in-depth research and practice, we

hope to provide some reference ideas for addressing the current challenges in music education.

Literature Review

2.1 Flow Experience

The theory of flow experience was proposed by psychologist Mihaly Csikszentmihalyi in the 1970s, making it an essential and influential psychological theory due to his research on human behavior and psychological states. One of the central concepts in the theory of flow experience is the experience of "flow" itself. Flow experience is a unique psychological state typically occurring when individuals engage in an activity. In the state of flow, individuals often perceive time as standing still, experience a diminished sense of self-awareness, exhibit high levels of concentration, and perceive a balance between challenge and skill. This state is often accompanied by a profound sense of satisfaction and positive emotional experiences (Csikszentmihalyi, 1990). Elements of flow experience include clear goals, immediate feedback, high levels of concentration, and a perceived balance between challenge and skill. These elements interact to form the foundation of the flow experience (Csikszentmihalyi, 1990).

2.2 Application of Flow Experience Theory in the Field of Music Education

Flow experience is not limited to specific domains; it can occur in various activities, including sports, music performance, creative activities, learning, and work. The key is that individuals must feel that they are capable of mastering the task at hand and have an interest in the task

(Csikszentmihalyi, 1990). In the field of music education, researchers have been delving deeper into the exploration of flow experience to investigate the psychological states of students during music learning and performance processes (Antonini Philippe et al., 2022). Studies have found that flow experience during music performance is closely related to factors such as students' skill levels, the selection of challenging repertoire, and performance environments. For instance, research by Nakamura and Csikszentmihalyi (2002) suggests that musicians are more likely to enter a state of flow when performing challenging pieces, possibly because such challenging repertoire can stimulate their interest and engagement. On the other hand, music composition is also an important pathway to trigger flow experience. For example, music students often experience flow states during composition activities, particularly when they encounter challenges and successfully overcome them during the creative process (Stambaugh, 2011). Additionally, music appreciation activities have been found to induce a flow experience. Research by Chirico et al. (2015) found that when students immerse themselves in musical works, focusing on the aesthetic features and emotional expressions of music, they are more likely to enter a state of flow.

2.3 The Application Purposes and Objectives of Flow Experience Theory

In the context of this study, which aims to explore the factors driving student engagement in vocal education at universities, the application purposes and objectives of flow experience theory are particularly crucial. In the context of vocal education, flow experience theory is applied to understand and promote the optimal psychological state of students during learning and performing vocal music. The primary purpose of applying flow experience theory is to enhance students' engagement and

learning effectiveness in vocal learning processes. When students enter a state of flow in vocal learning, they are more likely to experience the joy of learning, overcome obstacles in learning, and make significant progress in artistic expression. Flow experience not only enhances students' technical skills and musical performance but also enhances their self-efficacy and creativity, as students often transcend self-imposed limitations and explore new possibilities in a state of flow.

Furthermore, the application objectives of flow experience theory in this study also include cultivating students' self-motivation and self-directed learning abilities. By creating conditions and environments that promote the occurrence of flow experience, teachers can stimulate students' intrinsic motivation, making them more active and spontaneous in the learning process. This self-directed learning approach is crucial for students' long-term musical development, as it helps them establish enduring interests in music learning and attitudes towards lifelong learning.

2.4 Learning Motivation, Student Engagement, and Flow Experience

In music education, students' ability to enter a state of flow is influenced by both learning motivation and student engagement. Ryan and Deci's (2000) self-determination theory provides a framework for understanding this relationship, emphasizing the importance of individuals' intrinsic motivation and autonomy in activities. In music learning, students' interest in music, setting personal goals, and self-motivation in the learning process all affect their learning motivation. When students feel intrinsically motivated to engage in music learning, they are more likely to enter a state of flow because this intrinsic motivation focuses their attention on the activity itself rather than external rewards or punishments.

Moreover, student engagement plays a crucial role in shaping flow in music education, especially in the field of vocal education. It directly affects students' learning outcomes and technical development and has profound implications for their personal growth and social skills. Increasing student engagement not only helps students master technical skills, such as vocal techniques and music theory but also contributes to their personal growth and artistic expression. For example, highly engaged students may be more willing to explore different vocal styles, discover their artistic expressions, and demonstrate higher levels of confidence and emotional depth in performances (Chen & O'Neill, 2020). Csikszentmihalyi (1990) emphasized the balance between task challenge and individual skill level in flow experience. In music education, student engagement reflects their level of investment in learning activities, including emotional, cognitive, and behavioral involvement. When students demonstrate high levels of engagement and concentration in musical activities, they are more likely to enter a state of flow because their interaction with music becomes deeper, self-awareness gradually diminishes, and mental energy becomes fully focused on the activity itself. As found in the study by McPherson and Davidson (2006), students are more likely to experience flow when they exhibit higher levels of engagement during music practice.

Therefore, in music education, teachers can promote students' flow experience by stimulating their learning motivation and increasing their engagement. For example, teachers can enhance students' learning motivation by providing personalized learning goals, creating challenging yet feasible learning tasks, and offering timely feedback and support. At the same time, teachers can increase student engagement by designing inspiring and meaningful learning activities and creating supportive learning

environments, thereby increasing the likelihood of students entering a state of flow.

In summary, learning motivation and student engagement are important factors affecting flow experience in music education. They provide theoretical foundations and guiding principles to help teachers effectively promote students' flow experience, thereby enhancing the effectiveness and sense of achievement in music learning.

Research Methodology

In this study, we have chosen philosophical speculation and case studies as research methods to delve into the interrelationships and influences of flow experience, learning motivation, and student engagement in music education.

Firstly, we will utilize philosophical speculation to deeply analyze relevant philosophical theories and concepts to explore the roles of flow experience, learning motivation, and student engagement in music education. Philosophical speculation will discuss the theoretical background, examine the flow of students' learning experiences from a philosophical perspective, and explore the interrelationships and influences of learning motivation and student engagement in music education. We will delve into core concepts of flow experience theory, such as concentration, challenge-skill balance, and their applications in the educational field. Additionally, we will explore how flow experience interacts with students' learning motivation and engagement and how it manifests and is applied in specific contexts of music education. The use of philosophical speculation will provide us with profound theoretical insights, thus offering a solid theoretical foundation and framework for the research.

Secondly, we have chosen case studies as one of the research methods to further illustrate the practical impact of flow experience in music education. Case studies will provide concrete examples to help us understand how flow experience manifests in actual teaching environments and influences learning motivation and student engagement. We will select relevant cases for in-depth analysis, focusing on key factors such as instructional design and classroom interactions, and examine how these factors promote or hinder flow experience. Through case studies, we can gain a more specific understanding of the role of flow experience in music education from a practical perspective, thus providing feasible recommendations and guidance for teaching practices.

In summary, combining philosophical speculation and case studies, we will delve into the roles and influences of flow experience, learning motivation, and student engagement in music education from theoretical and practical perspectives. This will contribute to a more comprehensive understanding of flow experience phenomena in music education and provide theoretical support and practical guidance for teaching practices.

University Music Education Practice and Speculation

1 Situation Analysis: Challenges and Opportunities in University Music Education

When exploring the current status of university music education, we find its development faces a series of intertwined challenges and opportunities. The changing social environment provides a new stage for music education. However, to establish its position in the field of higher education, we need to engage in in-depth discussions and reforms on multiple levels. We can further explore how to enhance society's awareness and acceptance of higher vocational music education through

policy guidance, media promotion, and other means, thus creating a more favorable external environment for its development.

Practice One: Classroom Teaching Design

In university music education, classroom teaching design is one of the key factors in shaping students' flow experience. Teachers should design music tasks that are both challenging and capable of stimulating students' interest. These tasks should consider students' skill levels and provide sufficient challenge to evoke pleasure without causing excessive anxiety. For example, in vocal classes, teachers can choose songs that are challenging but within students' skill range, allowing them to feel excited and engaged in the learning process. Additionally, timely feedback and guidance are crucial. Teachers can provide individual guidance or group discussions to help students identify and correct errors, providing affirmation and encouragement to enhance their confidence and motivation.

Practice Two: Personalized Learning Support

Personalized learning support is another important way to promote students' flow experience in music education. Teachers should design personalized learning tasks and resources based on students' learning characteristics and needs. This includes considering students' learning styles, interests, and abilities, and providing them with suitable learning materials and activities. For example, more theoretical course content, such as music analysis and composition techniques, can be designed for students interested in music theory. For students who prioritize practical experience, more opportunities for performance and playing can be arranged. Through personalized learning support, teachers can better

stimulate students' learning motivation and engagement, helping them enter the state of flow more easily.

Practice Three: Reflection and Speculation: The Role of Teaching Design

In the practice of university music education, the role of teaching design is to provide learning content and activities and to guide students into a state of flow, thereby enhancing their learning motivation and engagement. Therefore, teachers need to continuously reflect on their teaching philosophy and methods. By delving into the role of flow experience in music education and integrating it into teaching design, teachers can better stimulate students' interest and engagement in learning, thus improving their learning effectiveness and sense of achievement. At the same time, teachers should also pay attention to students' emotional care and psychological support, creating a positive learning atmosphere where students feel safe and confident, making it easier for them to enter the state of flow.

2 Philosophical Analysis: Speculating on the Challenges and Opportunities in University Music Education

When delving into the current status of university music education, we inevitably encounter a series of challenges and opportunities. Behind these phenomena lie rich philosophical meanings and values. For instance, from an existentialist perspective, we can understand individual differences and the pursuit of self-realization in music education. Music education is not only about imparting skills but also about transmitting culture and values. The values here include the aesthetic value of music art and the spiritual pursuit and social responsibility reflected in music creation and performance. For example, music works often reflect the

worldview and values of the creators, and the process of music education is a process of unifying knowledge, emotion, faith, intention, and action, guiding students to understand these values and form their independent judgments and thoughts. At this level, the challenges of university music education are not only reflected in how to improve teaching quality and cultivate music technical talents that meet the needs of modern society but also in how to convey correct value cognition and guide students to form correct values and beliefs through music education.

From a philosophical perspective, the value of music education is reflected in the cultivation of individual skills and the shaping of individual spiritual worlds. Music, as a language without borders, can transcend culture and national boundaries and reach directly into humans' souls. In this process, music education is about imparting skills, inheriting culture, and shaping values. This requires us to focus on skill cultivation, value guidance, and cultural inheritance when conducting music education.

In university music education, a significant challenge is finding a balance between skill cultivation and value guidance. This is not only a problem of educational methodology but also of educational philosophy. We need to consider how to cultivate students' music skills while guiding them to form the correct values and worldviews. This requires us to pay attention to students' skill development, humanistic literacy, and spiritual growth in educational practice.

On the other hand, we also need to recognize that university music education faces challenges from various aspects such as society, economy, and culture. In the current social environment, music education is often overly utilitarianized, with excessive emphasis on skill cultivation, neglecting its role in cultural inheritance and value guidance. This requires

us to have a clear value orientation when conducting music education and to clarify our ultimate goal. We need to consider how to adhere to the value orientation of music education in the current social environment and guide students to form correct values and worldviews while cultivating their music skills.

In this process, we also need to pay attention to the relationship between music education and various aspects of society, culture, and economy. We need to consider how to integrate music education into the development of social culture better and how to make music education a significant force driving the progress of social culture. This requires us to have a macro perspective when conducting music education, focusing on the relationship between music education and the development of social culture and economic development, as well as the role and status of music education in the development of social culture.

Through such speculative analysis, we can more deeply understand higher vocational music education's current situation and problems and provide more targeted suggestions and directions for its future development. This is an exploration and attempt at educational practice and an innovation and expansion of educational philosophy and methods.

3 Literature Case Study

In their case study, Sitwat Saeed and David Zyngier (2012) explored the application of innovative teaching methods in music education, including collaborative learning, project-based learning, and technology integration, to enhance students' flow experiences. By encouraging students to collaborate in groups to create music pieces, these methods not only sparked their interest in music learning but also strengthened social interactions, deepening their understanding and appreciation of

music. The researchers particularly emphasized the consideration of diversity and individual differences in instructional design, employing diverse teaching strategies including differentiated instruction and student-centered learning activities, and utilizing digital technology to enhance opportunities for music creation and performance. For example, by offering selective music projects, students' intrinsic motivation was stimulated, prompting them to actively engage in the learning process.

Saeed and Zyngier further emphasized that to foster flow experiences, instructional design needs to set appropriate challenge levels matching students' skill levels. Through personalized feedback and positive encouragement, students were assisted in setting and achieving goals, enhancing confidence and a sense of achievement in the learning process. The instructional design also included elements to promote cooperation and communication among students, such as group collaborative projects and collective performances. These enabled students to practice collaborative skills and helped to build social connections and enhance social belonging.

Through these meticulous teaching strategies, Saeed and Zyngier demonstrated how music education significantly improves students' learning motivation and engagement, promoting their experience of flow. This educational approach emphasizes the importance of personalized learning and the value of recognizing and supporting the uniqueness of each student in the educational process. The research indicates that a teaching environment that promotes flow experiences requires teachers' professional knowledge and innovative teaching methods and necessitates a profound understanding and respect for students' personalities, interests, and ability levels, emphasizing the importance of achieving flow experiences in music education.

Discussion

1 Comprehensive Analysis of the Case Study Results

In this study, we explored the role of flow experience in music education, particularly its influence on learning motivation and student engagement, through philosophical speculation and case studies. Philosophical speculation allowed us to understand the intrinsic connection between flow experience, learning motivation, and student engagement from a broader perspective. By examining the philosophical foundations of these concepts, we recognize that music education is not just about imparting skills but also about transmitting culture and values, where flow experience connects students' individual differences, self-realization pursuit, and the deeper values of music education. From an existentialist perspective, the application of flow experience in music education emphasizes the importance of individual subjectivity, stimulates students' intrinsic motivation, and promotes their deep involvement and self-transcendence in music learning, thus achieving individual self-realization and spiritual growth.

From a deeper theoretical perspective, the core value of flow experience in music education lies in its significant enhancement of student's learning motivation and engagement and in its promotion of individual differences and self-realization in the music learning process. As a profound human expression, music provides a unique avenue for exploring and expressing one's inner world. In this process, flow experience, as a state of high concentration and complete immersion, enhances students' interest and participation in music activities and promotes their personal growth and self-transcendence. By guiding and promoting the occurrence of flow experience in music education, students

can reach a state of deep connection with music, thus experiencing the intrinsic value and aesthetic significance of music more profoundly.

Furthermore, flow experience is also related to enhancing students' self-efficacy in music learning. When students experience flow states in musical activities, they often feel a sense of accomplishment and control, enhancing their enthusiasm for music learning and promoting their confidence and motivation in other areas. Therefore, promoting flow experience in music education can be regarded as a practice of holistic education, not only imparting skills or knowledge but also discovering and cultivating individual abilities and potentials.

In the case study analysis, Sitwat Saeed and David Zyngier's research provided concrete examples of promoting flow experience in practice. By adopting innovative teaching methods such as collaborative learning, project-based learning, and technology integration, students' flow experience was enhanced, and their interest and participation in music learning increased. The successful practice of these methods emphasizes the importance of considering individual differences among students in music education and the necessity of creating a supportive and challenging learning environment. Through such instructional design, it can be observed how teachers effectively stimulate students' intrinsic motivation and promote their learning engagement and social interaction through personalized teaching strategies and positive feedback mechanisms, which contribute to developing students' skills but also foster their emotional growth and social adaptability.

By integrating the findings of philosophical speculation and case studies, we can conclude that the promotion of flow experience in music education not only requires innovative teaching methods and professional

knowledge from teachers but also a profound understanding and respect for students' personalities, interests, and ability levels. By providing students with a learning environment that is both supportive and challenging, music education can more effectively stimulate students' learning motivation and engagement and promote the occurrence of a flow experience. Such educational practices are not only crucial for the development of students' technical skills but also have profound effects on their personal growth and spiritual development. Therefore, we call for music educators to pay more attention to and implement these concepts and strategies to fully explore the potential of flow experience in music education and provide students with richer and more profound learning experiences.

2 Answering the Research Questions

2.1 How does flow experience affect learning motivation and engagement in music education?

The core role of flow experience in music education lies in its significant impact on learning motivation and engagement. Flow state, characterized by complete immersion in an activity, notably enhances students' learning motivation in music education. When students experience flow in music learning, their high levels of concentration and interest turn the learning process into an enjoyable experience. In this state, students' engagement in music learning is driven by external requirements, internal motivation, and interest, naturally boosting their learning motivation. Moreover, the flow experience enhances student engagement by providing timely feedback, clear goals, and a perceived balance between challenges and skills. This encourages students to be more actively involved in the learning process.

2.2 How can instructional design effectively promote the occurrence of flow experience?

Effective instructional design is crucial for promoting the occurrence of flow experience. Firstly, instructional design should provide adequate challenges matched to students' skill levels, neither too easy to bore them nor too difficult to frustrate them. Secondly, instructional design should include clear goals and timely feedback mechanisms to help students recognize their progress and achievements, thereby enhancing their confidence and learning motivation. Additionally, innovative teaching methods such as collaborative learning and project-based learning can effectively stimulate intrinsic motivation and promote the occurrence of flow experience by encouraging student participation, collaboration, and creativity. Through these strategies, instructional design can create a supportive yet challenging learning environment conducive to students entering a state of flow.

3. How does music education utilize flow experience to promote students' personal growth?

The application of flow experience in music education improves learning outcomes and promotes students' personal growth. Through flow experience, students can achieve deeper self-exploration and expression in the music learning process. The high levels of concentration and immersion in the flow state enable students to gain deeper insights into the meaning of music and express the emotions it conveys, thereby promoting their emotional intelligence. Additionally, flow experience enhances students' self-efficacy; successful experiences in music activities lead to a sense of achievement and satisfaction, further motivating

students to challenge themselves and explore new possibilities, thereby fostering personal growth in music learning and beyond.

In summary, applying flow experience in music education has significant theoretical and practical implications for improving students' learning motivation and engagement and promoting personal growth. By deeply understanding the characteristics and conditions of flow experience and effectively promoting its occurrence in instructional design, music educators can provide students with more prosperous and profound learning experiences, fostering comprehensive development in technical skills, emotional intelligence, and personal growth.

Recommendations

This study aimed to explore the role of flow experience in music education, mainly focusing on its impact on learning motivation, student engagement, and personal growth. Through in-depth analysis of the theoretical foundations of flow experience and its application in vocal education, this study employed innovative teaching methods, including technology integration, interactive teaching models, reflection-reiteration mechanisms, and deepening of artistic perception and expression, to enhance student's learning experiences and skill levels.

The findings revealed that innovative expansion of instructional content, particularly the integration of psychological experience theory with modern educational technology, significantly improved students' learning motivation and engagement. These teaching methods facilitated students' practical exercises in simulated performance environments and deepened their understanding of music theory and vocal techniques. Additionally, encouraging role-switching and peer learning among students

promoted knowledge sharing and skills enhancement, increasing their confidence and teaching abilities in vocal education.

Furthermore, regular recall, reflection, and reiteration effectively facilitated students' deep thinking and self-expression, aiding in constructing a profound understanding of vocal artistry. By combining vocal performance, music theory, and cultural background teaching, this study deepened students' artistic perception and expression capabilities, enhancing their vocal skills and promoting a comprehensive understanding and emotional involvement in music.

In conclusion, this study effectively promoted the occurrence of flow experience in vocal education through a series of innovative teaching strategies, significantly enhancing students' learning motivation, engagement, and personal growth. Thus, it provided new theoretical insights and practical guidance for the field of music education. Future research could further explore the application of flow experience in other musical domains and examine how teaching methods can be localized and personalized in different cultural and educational contexts.

Implications

1. Educational Practice Implications:

Importance of Personalized Learning: Educational practices should focus on individual differences among students and employ personalized teaching strategies to meet diverse learning needs. Through technology integration, such as digital music production tools and virtual reality technology, teachers can provide customized learning experiences to enhance students' learning efficiency and engagement.

Promoting Interaction and Collaboration among Students: Encouraging role-switching and peer learning among students enhances

knowledge sharing and skills enhancement and improves their social skills and teamwork abilities. Educators should design more activities to promote interaction among students to establish a positive learning community.

Application of Reflection and Reiteration Mechanisms: Regular recall, reflection, and reiteration help deepen students' learning understanding and enhance their self-expression abilities. Educational practices should include these mechanisms, encouraging students to share their learning experiences and insights regularly to promote deep learning.

Deepening Artistic Perception and Expression: Combining vocal performance, music theory, and cultural background teaching can help students gain a deeper understanding of the artistic and cultural significance behind music works, thereby enhancing their artistic perception and expression abilities. Educators should seek ways to integrate these elements into teaching.

2. Future Research Directions:

Exploration of Interdisciplinary Teaching Methods: Future research could explore how to combine music education with other disciplines, such as technology, history, literature, etc., to develop interdisciplinary teaching strategies that provide more comprehensive and in-depth learning experiences.

Innovative Application of Teaching Technology: With the continuous development of new technologies, exploring their application in music education will be an important direction for future research. Particularly, how to effectively utilize technologies like artificial intelligence, augmented reality, and virtual reality to create more immersive and interactive learning environments for students.

Quantitative Research on Flow Experience: Future studies could explore the development of quantitative methods to measure flow experience, assessing the effects of different teaching strategies on students' flow experience to provide more specific guidance for educational practice.

Consideration of Cultural Diversity: Exploring the application of flow experience in music education practices in different cultural backgrounds, understanding how cultural differences affect the occurrence of flow experience and learning motivation, and how to localize teaching content and methods in multicultural teaching environments.

Long-term Impact Tracking Studies: Conduct long-term tracking studies to assess the long-term effects of innovative teaching strategies on students' learning outcomes, personal growth, and career development, providing data support for continuous improvement in music education.

References

- Csikszentmihalyi, M. (1990). Literacy and Intrinsic Motivation. **Daedalus**, 119(2), 115–140. <http://www.jstor.org/stable/20025303>
- Nakamura, J., & Csikszentmihalyi, M. (2002). The concept of flow. **Handbook of positive psychology**, 89, 105.
- Juslin, P. N., & Sloboda, J. A. (2010). The past, present, and future of music and emotion research. In P. N. Juslin & J. A. Sloboda (Eds.), *Handbook of music and emotion: Theory, research, applications* (pp. 933–955). Oxford University Press.
- Antonini Philippe, R., Singer, S. M., Jaeger, J. E., Biasutti, M., & Sinnott, S. (2022). Achieving flow: An exploratory investigation of elite

college athletes and musicians. **Frontiers in Psychology**, 13, 831508.

<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.831508>

Stambaugh, L. A. (2011). When repetition isn't the best practice strategy: Effects of blocked and random practice schedules. **Journal of Research in Music Education**, 58(4), 368–383.

<https://doi.org/10.1177/0022429410385945>

Chirico, A., Serino, S., Cipresso, P., Gaggioli, A., & Riva, G. (2015). When music “flows”. State and trait in musical performance, composition and listening: A systematic review. **Frontiers in Psychology**, 6, 906. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2015.00906>

Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2020). Intrinsic and extrinsic motivation from a self determination theory perspective: Definitions, theory, practices, and future directions.

Contemporary educational psychology, 61, 101860.

Chen, J. C. W., & O'Neill, S. A. (2020). Computer-mediated composition pedagogy: Students' engagement and learning in popular and classical music. **Music Education Research**, 22(2), 185–200. <https://doi.org/10.1080/14613808.2020.1737924>

McPherson, G. E., Davidson, J. W., & Evans, P. (2006). Playing an instrument. **The child as musician: A handbook of musical development**, pp. 331–351.

Saeed, S., & Zyngier, D. (2012). How motivation influences student engagement: A qualitative case study. **Journal of Education and Learning**, 1(2), 252–267.

